Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsed versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

►B

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2021/2139,

4. juuni 2021,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaeesmärke

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 442, 9.12.2021, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►M1	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/1214, 9. märts 2022	L 188	1	15.7.2022
►M2	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/2485, 27. juuni 2023	L 2485	1	21.11.2023

▼B

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2021/2139,

4. juuni 2021,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaeesmärke

(EMPs kohaldatav tekst)

Artikkel 1

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt ühtegi muud määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki, on sätestatud käesoleva määruse I lisas.

Artikkel 2

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt ühtegi muud määruse (EL) 2020/852 artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärki, on sätestatud käesoleva määruse II lisas.

▼M1

Artikkel 2a

Läbivaatamine

Määruse (EL) 2020/852 artikli 19 lõikes 5 osutatud läbivaatamise käigus vaatab ja hindab komisjon ka vajadust muuta I lisa jaos 4.27, jaos 4.28, jao 4.29 punkti 1 alapunktis b, jao 4.30 punkti 1 alapunktis b ja jao 4.31 punkti 1 alapunktis b osutatud kuupäevi.

I lisa jagude 4.27 ja 4.28 punktis 2 osutatud kuupäevade läbivaatamise käigus tuleb võtta arvesse tehnika arengut õnnetusjuhtumitele vastupidava kütuse turustamisel liidus ja kogu maailmas.

▼B

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼B

I LISA

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaeesmärke

SISUKORD

1. Metsamajandus

1.1. Metsastamine

1.2. Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust

1.3. Metsa majandamine

1.4. Kaitsev metsamajandus

2. Keskkonnakaitse ja keskkonna taastamisega seotud tegevused

2.1. Märgalade taastamine

3. Tootmine

3.1. Taastuvenergiaseadmete tootmine

3.2. Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine

3.3. Transpordis kasutatava vähese CO_2-heitega tehnoloogia tootmine

3.4. Akude tootmine

3.5. Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks

3.6. Muude vähese CO_2-heitega seadmete tootmine

3.7. Tsemenditootmine

3.8. Alumiiniumi tootmine

3.9. Raua ja terase tootmine

3.10. Vesiniku tootmine

3.11. Tahma tootmine

3.12. Naatriumkarbonaadi tootmine

3.13. Kloori tootmine

3.14. Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine

3.15. Ammoniaagi tootmine

3.16. Lämmastikhappe tootmine

3.17. Toorplasti tootmine

▼B

4. Energia

4.1. Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil

4.2. Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil

4.3. Elektrienergia tootmine tuuleenergiast

4.4. Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil

4.5. Elektrienergia tootmine hüdroenergiast

4.6. Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast

4.7. Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

4.8. Elektrienergia tootmine bioenergiast

4.9. Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine

4.10. Elektrienergia salvestamine

4.11. Soojusenergia salvestamine

4.12. Vesiniku ladustamine

4.13. Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine

4.14. Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud

4.15. Kaugkütte/-jahutuse jaotus

4.16. Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine

4.17. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast

4.18. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast

4.19. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

4.20. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast

4.21. Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast

4.22. Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast

4.23. Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

4.24. Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast

4.25. Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest

▼B

4.26. Kõrgtehnoloogia turustamisele eelnevad etapid energia tootmiseks tuumaprotsessidest, kus kütusetsükli jäätmeid tekib minimaalselt

4.27. Uute tuumaelektrijaamade ehitamine ja ohutu käitamine elektri või soojuse, sealhulgas vesiniku tootmiseks parima võimaliku tehnoloogia abil

4.28. Olemasolevates käitistes elektri tootmine tuumaenergiast

4.29. Elektri tootmine fossiilsetest gaaskütustest

4.30. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhus koostootmine fossiilsetest gaaskütustest

4.31. Tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutuseenergia tootmine

5. Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus

5.1. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine

5.2. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine

5.3. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine

5.4. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine

5.5. Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena

5.6. Reoveesetete anaeroobne kääritamine

5.7. Biojäätmete anaeroobne kääritamine

5.8. Biojäätmete kompostimine

5.9. Tavajäätmetest saadud materjalide taaskasutamine

5.10. Prügilagaasi kogumine ja kasutamine

5.11. CO_2 transport

5.12. CO_2 püsiv maapõues säilitamine

6. Transport

6.1. Sõitjate linnadevaheline raudteevedu

6.2. Kauba raudteevedu

6.3. Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu

6.4. Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu

6.5. Vedu mootorratastega, sõiduautodega ja väikeste tarbesõidukitega

▼B

6.6. Kaubaveoteenused maanteel

6.7. Sõitjatevedu sisevetel

6.8. Kaubavedu sisevetel

6.9. Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine

6.10. Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad

6.11. Sõitjatevedu merel ja rannavetes

6.12. Merel ja rannavetes käitatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine

6.13. Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu

6.14. Raudteetranspordi taristu

6.15. Vähese CO_2-heitega maanteetransporti ja ühistransporti võimaldav taristu

6.16. Vähese CO_2-heitega veetransporti võimaldav taristu

6.17. Vähese CO_2-heitega lennujaamataristu

7. Ehitus- ja kinnisvaraalane tegevus

7.1. Uute hoonete ehitamine

7.2. Olemasolevate hoonete renoveerimine

7.3. Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont

7.4. Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)

7.5. Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont

7.6. Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont

7.7. Hoonete omandamine ja omandiõigus

8. Teave ja kommunikatsioon

8.1. Andmetöötlus, veebihosting jms tegevused

8.2. Andmepõhised lahendused kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks

9. Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus

9.1. Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

9.2. Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon CO_2 kogumiseks otse atmosfäärist

9.3. Hoonete energiatõhususega seotud ametitoimingud

▼B

A liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid kliimamuutustega kohanemiseks

B liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks

C liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid saastuse vältimiseks ja tõrjeks seoses kemikaalide kasutamise ja esinemisega

D liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid elurikkuse ja ökosüsteemide kaitseks ja taastamiseks

E liide. Veeseadmete tehnilised kirjeldused

1. METSAMAJANDUS

1.1. **Metsastamine**

Tegevuse kirjeldus

Metsa istutamine või tahtlik külvamine või metsa looduslikule uuenemisele kaasaaitamine maal, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev või mida ei kasutatud. Metsastamine tähendab maa muutmist metsaks vastavalt ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) metsastamise ([1]) määratlusele, võttes arvesse, et mets tähendab maad, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([2]). Metsastamine võib hõlmata varasemat metsastamist, kui see toimus puude istutamise ja maakasutuse metsana kajastamise vahelisel ajal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. *Metsastamiskava ja sellele järgnev metsamajandamiskava või samaväärne dokument*

1.1. Ala, kus tegevus toimub, on hõlmatud enne tegevuse algust välja töötatud ja pidevalt ajakohastatava vähemalt viieaastase või siseriiklikes õigusnormides ette nähtud minimaalse kestusega metsastamiskavaga, kuni see ala vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele.

([1]) Metsa istutamine või tahtlik külvamine maale, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev, tähendab maa muutmist metsaks (*FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused.* 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([2]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (*FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused.* 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Metsastamiskava sisaldab kõiki siseriiklike õigusnormidega nõutavaid elemente, mis on seotud metsastamise keskkonnamõju hindamisega.

1.2 Soovitatavalt metsastamiskavas või teabe puudumise korral mis tahes muus dokumendis esitatakse üksikasjalik teave järgmise kohta:

(a) ala kirjeldus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;

(b) ala ettevalmistamine ja selle mõju olemasolevatele süsinikuvarudele, sealhulgas mullastikule ja maapealsele biomassile, et kaitsta suure süsinikuvaruga maad ([3]);

(c) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud;

(d) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

(e) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;

(f) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

(g) metsa ökosüsteemide hea seisundi saavutamiseks ja säilitamiseks võetud meetmed;

(h) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(i) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(j) hinnang toiduga kindlustatusele avalduva mõju kohta;

(k) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsastamise seisukohast olulised.

1.3. Kui alast saab mets, järgneb metsastamiskavale metsamajandamiskava või samaväärne dokument, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ([4]). Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.4 Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

(a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ([5]);

(b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

(c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;

(d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;

(e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

([3]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

([4]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([5]) Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

▼B

(f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.5. Tegevus vastab parimatele metsastamistavadele, mis on sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui selliseid parimaid metsastamistavasid ei ole siseriiklikes õigusnormides sätestatud, vastab tegevus ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) tegevus on kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 807/2014 ([6]);

(b) tegevus põhineb üleeuroopalistel metsastamise ja taasmetsastamise suunistel, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele („Pan-European Guidelines for Afforestation and Reforestation with a special focus on the provisions of the UNFCCC“) ([7]).

1.6. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([8]) seisundi halvenemist.

1.7. Tegevusega seotud majandamissüsteem vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 995/2010 ([9]) sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.8. Metsastamiskavas ja sellele järgnevas metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Kliimaalase kasu analüüs*

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

([6]) Komisjoni 11. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.7.2014, lk 1).

([7]) Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi üleeuroopalised metsastamise ja taasmetsastamise suunised, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele, vastu võetud 12.–13. novembril 2008 toimunud Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi ekspertide kohtumisel ning üleeuroopalise bioloogilise ja maastike mitmekesisuse strateegia (PEBLDS) juhatuse poolt PEBLDSi nõukogu nimel 4. novembril 2008 (4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/other_meetings/2008/Geneva/Guidelines_Aff_Ref_ADOPTED.pdf).

([8]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23).

▼B

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ([10]). Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO_2 sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, võivad olla järgmised:

i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;

ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;

iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;

(c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.

(d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjudest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda määruse (EL) 2020/852 nõuete rikkumist, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.

2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. *Püsivuse tagamine*

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine metsana ühega järgmistest meetmetest:

(a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimetsaks ([11]);

(b) ala on liigitatud kaitsealaks;

(c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsastamiskava ja sellele järgneva metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

([10]) „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

([11]) Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks *(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused.* 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

4. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. *Rühmahindamine*

Kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

(a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala ([12]) tasandil;

(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Üksikasjalik teave, millele on osutatud punkti 1.2 alapunktis k, sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/128/EÜ, ([13]) välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1009 ([14]) või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.

([12]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1009, millega kehtestatakse ELi väetisetoodete turul kättesaadavaks tegemise nõuded ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2003/2003 (ELT L 170, 25.6.2019, lk 1).

▼B

	Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1021 ([15]) ([16]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, ([17]) Minamata elavhõbedakonventsioonis ([18]) ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ([19]) ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([20]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Punkti 1.2 alapunktis k (metsastamiskava) ja punkti 1.4 alapunktis i (metsamajandamiskava või samaväärne süsteem) osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine;

([15]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45).

([17]) Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev Rotterdami konventsioon (ELT L 63, 6.3.2003, lk 29).

([18]) Minamata elavhõbedakonventsioon (ELT L 142, 2.6.2017, lk 6).

([19]) Osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokoll (EÜT L 297, 31.10.1988, lk 21).

([20]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

	(e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

1.2. **Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust**

Tegevuse kirjeldus

Metsade seisundi parandamine ja taastamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, vastab seisundi parandamine ja taastamine määratlusele, milles ollakse konkreetseid riike käsitlevates eelretsenseeritud teadusväljaannetes üldiselt üksmeelel, või määratlusele, mis on kooskõlas FAO metsade seisundi taastamise ([21]) mõistega, või määratlusele, mis on kooskõlas ühe metsade suhtes kohaldatava ökoloogilise taastamise määratlusega ([22]) või metsa seisundi parandamise määratlusega, ([23]) mis on esitatud bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis ([24]). Selle kategooria majandustegevus hõlmab ka pärast

([21]) Metsade seisundi taastamine hõlmab järgmist:
— ennistamine, mis tähendab soovitud liikide, struktuuride või protsesside taastamist olemasolevas ökosüsteemis;
— ümberkorraldamine, mis tähendab pärismaiste taimeliikide taastamist muul otstarbel kasutataval maal;
— rekultiveerimine, mis tähendab tugevasti kahjustatud taimkatteta maa taastamist;
— asendamine, mis on kõige radikaalsem ning mille puhul liigid, mis on konkreetses paigas halvasti kohanenud ja ei ole võimelised mujale levima, asendatakse sissetoodud liikidega, kuna kliima muutub kiiresti;
Metsade taastamise moodul. FAO metsa säästva majandamise vahendite hulgas. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/sustainable forest-management/toolbox/modules/forest-restoration/basic-knowledge/en/.

([22]) Ökoloogiline taastamine (ka ökosüsteemide taastamine):
— ökosüsteemi loodusliku häiringueelse struktuuri ja toimimise taastamine;
— halvenenud seisundis, kahjustatud või hävitatud ökosüsteemi taastumisele kaasa aitamine;
— ala tahtlik muutmine, et luua piiritletud kohalik ökosüsteem. Selle protsessi eesmärk on jäljendada konkreetse ökosüsteemi struktuuri, toimimist, mitmekesisust ja dünaamikat;
— inimeste sekkumine, mille eesmärk on kiirendada kahjustatud elupaikade taastumist või saavutada ökosüsteemi seisund, mis on võimalikult sarnane selle häiringueelse seisundiga
(*„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration" (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)).* Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf).

([23]) Metsa seisundi parandamine on protsess, mille käigus taastatakse metsa võime pakkuda taas kaupu ja teenuseid, kuid parandatud seisund ei ole identne metsa seisundiga enne seisundi halvenemist
(„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration" (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)). Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf).

([24]) (4.6.2021. a versioon: https://www.cbd.int/convention/text/).

▼B

erakorralist sündmust elluviidavat metsamajandustegevust, mis vastab FAO taasmetsastamise ([25]) ja looduslikult uueneva metsa ([26]) määratlusele, võttes arvesse, et erakorraline sündmus on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui seda pole siseriiklikes õigusnormides määratletud, siis see vastab IPCC ekstreemse ilmastikunähtuse määratlusele ([27]); samuti hõlmab see pärast metsa- või maastikutulekahju elluviidavat metsamajandustegevust, võttes arvesse, et metsa- või maastikutulekahju on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui ei ole, siis metsa- ja maastikutulekahjude Euroopa sõnastikus ([28]).

Selle kategooria majandustegevus ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub kahjustatud maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([29]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

([25]) Metsa taasloomine, istutades taimi ja/või külvates seemneid maale, mis on liigitatud metsaks
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([26]) Mets, mis koosneb peamiselt loodusliku uuenemise teel kasvanud puudest
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([27]) Ekstreemne ilmastikunähtus on ilmastikunähtus, mille esinemine konkreetses kohas ja konkreetsel aastaajal on haruldane. Haruldase esinemise määratlused on erinevad, kuid üldjuhul oleks ekstreemne ilmastikunähtus sama haruldane või veelgi haruldasem kui vaatluste põhjal hinnatud tõenäosustiheduse funktsiooni 10. või 90. protsentiil. Määratluse kohaselt võivad ekstreemsete ilmastikunähtuste omadused olla paiguti absoluutses mõttes erinevad. Kui ekstreemsed ilmastikunähtused püsivad mõnda aega, näiteks kogu hooaja, võib neid pidada ekstreemseteks ilmastikunähtusteks, eriti kui nende keskmised või kogunäitajad on iseenesest äärmuslikud (nt põuad või tugevad vihmasajud hooaja vältel). Vt IPCC, 2018. „*Annex I: Glossary*“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/glossary/).

([28]) Mis tahes kontrollimatu taimestikupõleng, mille kustutamiseks tuleb teha otsus või võtta meetmeid (metsa- ja maastikutulekahjude 2012. aasta Euroopa sõnastik, mis on koostatud projekti „European Forest Fire Network“ (EUFOFINET) raames osana programmist INTERREG IVC (4.6.2021. a versioon: https://www.ctif.org/index.php/library/european-glossary-wildfires-and-forest-fires).

([29]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. *Metsamajandamiskava või samaväärne dokument*

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ ([30]) määratluses.

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

(a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ([31]);

(b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

(c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;

(d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;

(e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

(f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

(a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;

(b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ([32]) ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ([33]);

(c) kehtestatud majandamissüsteem vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumidele ning kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetavale rakendusaktile metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

([30]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([31]) Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

([32]) Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.
(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([33]) Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

▼B

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([34]) seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Kliimaalase kasu analüüs*

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ([35]). Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO_2 sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;

ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;

iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;

([34]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

([35]) „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

▼B

(c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.

(d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjudest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda määruse (EL) 2020/852 nõuete rikkumist, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.

2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. *Püsivuse tagamine*

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine metsana ühega järgmistest meetmetest:

(a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimetsaks ([36]);

(b) ala on liigitatud kaitsealaks;

(c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

4. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. *Rühmahindamine*

Kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

(a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala ([37]) tasandil;

(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

([36]) Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks (*FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused.* 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([37]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Üksikasjalik teave, millele on osutatud punkti 1.2 alapunktis i, sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puidupõhiste toodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([38]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.

([38]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

▼B

	Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

1.3. **Metsa majandamine**

Tegevuse kirjeldus

Metsa majandamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, vastab metsa majandamine mis tahes majandustegevusele, mis tuleneb metsa suhtes kohaldatavast süsteemist, mis mõjutab metsa ökoloogilisi, majanduslikke või sotsiaalseid funktsioone. Metsa majandamine ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([39]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

([39]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. *Metsamajandamiskava või samaväärne dokument*

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ ([40]) määratluses.

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

(a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ([41]);

(b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

(c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;

(d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;

(e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

(f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

(a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;

(b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ([42]) ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ([43]);

([40]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([41]) Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

([42]) Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.
(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([43]) Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

▼B

(c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([44]) seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Kliimaalase kasu analüüs*

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ([45]). Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO_2 sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;

ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;

iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;

(c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.

([44]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

([45]) „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

▼B

(d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjudest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda määruse (EL) 2020/852 nõuete rikkumist, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.

2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. *Püsivuse tagamine*

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine metsana ühega järgmistest meetmetest:

(a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimetsaks ([46]);

(b) ala on liigitatud kaitsealaks;

(c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

4. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. *Rühmahindamine*

Kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

(a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala ([47]) tasandil;

(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

([46]) Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks.
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([47]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Üksikasjalik teave, millele on osutatud punkti 1.2 alapunktis i, sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puidupõhiste toodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([48]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([49]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega.

([48]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([49]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

	Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

1.4. **Kaitsev metsamajandus**

Tegevuse kirjeldus

Metsamajandamistegevus, mille eesmärk on ühe või mitme elupaiga või liigi säilitamine. Kaitsev metsamajandus ei eelda maakasutuskategooria muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([50]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

([50]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. *Metsamajandamiskava või samaväärne dokument*

1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ([51]).

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

(a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud;

(b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

(c) metsaelupaikade määratlus, peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus kooskõlas kohaliku metsaökosüsteemiga;

(d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;

(e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

(f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument:

(a) kajastab peamist kindlaksmääratud majandamiseesmärki, ([52]) mis hõlmab mulla ja vee kaitset, ([53]) elurikkuse kaitset ([54]) või sotsiaalseid hüvesid ([55]) vastavalt FAO määratlustele;

(b) edendab selliseid elurikkust soodustavaid tavu, mis parandavad metsade looduslikke protsesse;

([51]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([52]) Peamine kindlaksmääratud majandamiseesmärk, mis on majandamisüksusele määratud (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([53]) Mets, mille puhul majandamiseesmärk on mulla ja vee kaitse. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([54]) Mets, mille puhul majandamiseesmärk on elurikkuse kaitse. Hõlmab kaitsealadel elurikkuse kaitseks määratud alasid, kuid ei piirdu nendega. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([55]) Mets, mille puhul majandamiseesmärk on sotsiaalsete hüvede tagamine. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

(c) sisaldab järgmiste elementide analüüsi:

i) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju ja surve;

ii) mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus;

iii) kaitse-eesmärke mõjutav muu tegevus, näiteks jahipidamine ja kalapüük, põllumajandus-, karjakasvatus- ja metsandustegevus, tööstus-, kaevandus- ja äritegevus.

1.4. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

(a) metsa majandamine vastab riiklikule metsa säästva majandamise määratlusele, kui see on olemas;

(b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ([56]) ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ([57]);

(c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 kindlaks määratud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.5. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([58]) seisundi halvenemist.

1.6. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.7. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Kliimaalase kasu analüüs*

2.1. Alade puhul, mis vastavad metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) pikaajalist kliimaalast kasu kinnitatakse tõenditega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punkti b järgimise kohta.

2.2. Alade puhul, mis ei vasta metsa hankimisala tasandil nõuetele, millega tagatakse metsa süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b, vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

([56]) Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.
(Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf)

([57]) Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

([58]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

▼B

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale või kogu metsatsükli kestusele, olenevalt sellest, kumb on pikem.

2.3. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ([59]). Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO_2 sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski.

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

i) majandamistavad, mis olid dokumenteeritud metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi viimases versioonis (kui see on olemas) enne tegevuse alustamist;

ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist;

iii) tavad, mis vastavad juhtimissüsteemile, millega tagatakse metsaala süsinikuvaru ja sidujate taseme pikaajaline säilimine või suurenemine, nagu sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 7 punktis b;

(c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi.

(d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, metsatulekahjudest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda mittevastavust määruse (EL) 2020/852 kriteeriumidele, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.

2.4. Alla 13 hektari suuruste metsakinnistute puhul ei nõuta kliimaalase kasu analüüsi tegemist.

3. *Püsivuse tagamine*

3.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine metsana ühega järgmistest meetmetest:

(a) ala on liigitatud FAO määratletud püsimetsaks ([60]);

(b) ala on liigitatud kaitsealaks;

(c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb metsaks.

3.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et metsamajandamiskava või samaväärse dokumendi edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud metsamajandustegevusele.

4. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

([59]) „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

([60]) Metsaala, mis on määratud jääma metsaks ja mida ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks. (*FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020.* Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

5. *Rühmahindamine*

Kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

(a) direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 30 määratletud metsa hankimisala ([61]) tasandil;

(b) sellise metsamajandusettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puidupõhiste toodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevuse käigus ei kasutata pestitsiide ega väetisi. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([62]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([63]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.

([61]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

([62]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([63]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

2. KESKKONNAKAITSE JA KESKKONNA TAASTAMISEGA SEOTUD TEGEVUSED

2.1. **Märgalade taastamine**

Tegevuse kirjeldus

Märgalade taastamine viitab majandustegevusele, millega edendatakse märgalade algse seisundi taastamist, ning majandustegevusele, millega parandatakse märgalade funktsioone, ilma et tingimata edendataks nende häiringueelse seisundi taastumist; seejuures tähendab märgala maad, mis

▼B

vastab rahvusvahelisele märgala ([64]) või turbaala ([65]) määratlusele, nagu sätestatud rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsioonis (Ramsari konventsioon) ([66]). Asjaomane ala vastab liidus kehtestatud märgalade määratlusele, mis on esitatud komisjoni teatises märgalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta ([67]).

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood, kuid see on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 691/2011 ([68]) kehtestatud keskkonnakaitse tegevusalade statistilise klassifikaatori (CEPA) 6. klassiga.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. *Taastamiskava*

1.1. Ala suhtes kohaldatakse Ramsari konventsiooni märgalade taastamise põhimõtete ja suunistega ([69]) kooskõlas olevat taastamiskava, kuni ala liigitatakse märgalaks ja selle suhtes hakatakse kohaldama märgala majandamiskava, mis on kooskõlas Ramsari konventsiooni suunistega Ramsari alade ja muude märgalade majandamise kavandamise kohta ([70]). Turbaalade puhul järgitakse taastamiskavas Ramsari konventsiooni asjakohastes resolutsioonides, sealhulgas resolutsioonis XIII/13 esitatud soovitusi.

1.2. Taastamiskavas võetakse hoolikalt arvesse kohalikke hüdroloogilisi ja mullastikutingimusi, sealhulgas mulla küllastumise dünaamikat ning aeroobsete ja anaeroobsete tingimuste muutumist.

1.3. Taastamiskavas käsitletakse kõiki põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriume, mis on märgalade majandamise seisukohast olulised.

1.4. Taastamiskavas nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

([64]) „Märgalad hõlmavad mitmesuguseid sisemaaelupaiku, nagu rabad, niisked niidud ja turbaalad, lammid, jõed ja järved, ning rannikualasid, nagu padurad, mangroovid, mõõnaga paljanduvad mudased laugmadalikud ja mererohuga kaetud alad, korallrahud ja muud merealad, mille sügavus ei ületa mõõna ajal kuut meetrit, samuti inimtekkelisi märgalasid, nagu tammid, veehoidlad, riisipõllud ning veepuhastustiigid ja biotiigid.“ Märgalasid käsitleva Ramsari konventsiooni sissejuhatus, 7. väljaanne (varem Ramsari konventsiooni käsiraamat). Ramsari konventsiooni sekretariaat, Gland, Šveits.

([65]) Turbaalad on turvasmullaga ökosüsteemid. Turvas koosneb vähemalt 30 % ulatuses osaliselt lagunenud taimejäänustest, mis on kogunenud *in situ* liigniisketes ja sageli happelistes tingimustes. Resolutsioon XIII.12 „Guidance on identifying peatlands as Wetlands of International Importance (Ramsar Sites) for global climate change regulation as an additional argument to existing Ramsar criteria“, Ramsari konventsioon, vastu võetud 21.–29. oktoobril 2018.

([66]) Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsioon (4.6.2021. a versioon: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/library/current_convention_text_e.pdf).

([67]) Komisjoni 29. mai 1995. aasta teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile märgalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta, KOM(95) 189 (lõplik).

([68]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2011. aasta määrus (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta (ELT L 192, 22.7.2011, lk 1).

([69]) Ramsari konventsioon (2002). „Principles and guidelines for wetland restoration“. Vastu võetud Ramsari konventsiooni resolutsiooniga VIII.16 (2002) (4.6.2021. a versioon: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/pdf/guide/guide-restoration.pdf).

([70]) Ramsari konventsioon (2002). Resolutsioon VIII.14 „New Guidelines for management planning for Ramsar sites and other wetlands“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/pdf/res/key_res_viii_14_e.pdf).

▼B

2. *Kliimaalase kasu analüüs*

2.1. Tegevus vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) kliimaalase kasu analüüs näitab, et tegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise netosaldo 30-aastasel ajavahemikul pärast tegevuse algust on väiksem kui võrdlusalus, mis vastab tegevuse algusest algava 30-aastase ajavahemiku kasvuhoonegaaside heite ja sidumise saldole ning mis on seotud harilike tavadega, mida oleks asjaomasel alal tegevuse puudumise korral rakendatud;

(b) tegevuse prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside netosaldo on väiksem kui punktis 2.2 osutatud võrdlusaluse puhul prognoositud pikaajaline keskmine kasvuhoonegaaside saldo, võttes arvesse, et „pikaajaline“ vastab 100 aastale.

2.2. Kliimaalase kasu arvutamine vastab järgmistele kriteeriumidele:

(a) analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega ([71]). Eelkõige juhul, kui kõnealuses analüüsis kasutatud märgala määratlus erineb riiklikus kasvuhoonegaaside inventuuris kasutatud märgala määratlusest, sisaldab analüüs asjaomase alaga hõlmatud erinevate maakategooriate kindlaksmääramist. Kliimaalase kasu analüüs põhineb läbipaistval, täpsel, järjepideval, täielikul ja võrreldaval teabel, hõlmab kõiki tegevusest mõjutatud süsiniku talletajaid, sealhulgas maapealset ja maa-alust biomassi, lagupuitu, metsavarist ja mulda, põhineb kõige konservatiivsematel arvutuste eeldustel ning selles on võetud nõuetekohaselt arvesse CO_2 sidumise muutumise ja ümberpöördumise riske, küllastumise riski ja heite ülekandumise riski. Rannikuäärsete märgalade puhul võetakse kliimaalase kasu analüüsimisel arvesse prognoose meretaseme eeldatava suhtelise tõusu kohta ja märgalade asukoha muutumise võimalust;

(b) harilikud tavad, sealhulgas raietavad, on ühed järgmistest:

i) enne tegevuse algust dokumenteeritud majandamistavad, kui neid on;

ii) viimased harilikud tavad enne tegevuse alustamist.

(c) analüüsi üksikasjalikkus on proportsionaalne asjaomase ala suurusega ning kasutatakse seda ala käsitlevaid väärtusi;

(d) looduslikest häiringutest, näiteks kahjuritest ja haigustest, tulekahjudest, tuulest ja tormikahjustustest tingitud heide ja sidumine, mis mõjutab piirkonda ja põhjustab ebapiisavat tulemuslikkust, ei tähenda mittevastavust määruse (EL) 2020/852 kriteeriumidele, tingimusel et kliimaalase kasu analüüs on kooskõlas riiklikke kasvuhoonegaaside inventuure käsitlevate IPCC 2006. aasta suuniste 2019. aasta täpsustustega seoses looduslikest häiringutest tingitud heite ja sidumisega.

4. *Püsivuse tagamine*

4.1. Kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagatakse tegevuse toimumiskohaks oleva ala jätkuv käsitamine märgalana ühega järgmistest meetmetest:

([71]) „2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories“ (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/).

▼B

(a) ala on määratud jääma märgalaks ja seda ei tohi muuta muul otstarbel kasutatavaks maaks;

(b) ala on liigitatud kaitsealaks;

(c) ala suhtes kehtib õiguslik või lepinguline garantii, mis tagab, et see jääb märgalaks.

4.2. Tegevuse elluviija kohustub kooskõlas siseriiklike õigusnormidega tagama, et taastamiskava edasiste ajakohastamistega, mis lähevad kaugemale rahastatavast tegevusest, taotletakse jätkuvalt kliimaalast kasu, nagu kindlaks määratud punktis 2. Lisaks kohustub tegevuse elluviija kompenseerima punktis 2 kindlaks määratud kliimaalase kasu vähenemise samaväärse kliimaalase kasuga, mis tuleneb tegevusest, mis vastab ühele käesolevas määruses määratletud keskkonnakaitse ja keskkonna taastamisega seotud tegevusele.

5. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

6. *Rühmahindamine*

Kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Turba kaevandamine viiakse miinimumini.

▼B

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamine viiakse miinimumini ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([72]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([73]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike rakendusaktidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Käesoleva jao punktis 1 osutatud kava (taastamiskava) sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine.

3. TOOTMINE

3.1. **Taastuvenergiaseadmete tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Taastuvenergiaseadmete tootmine, võttes arvesse, et taastuvenergia on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 lõikes 1.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([72]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([73]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

Selle kategooria tegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse taastuvenergiaseadmeid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) Teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.2. **Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse vesiniku tootmiseks mõeldud seadmeid, mis vastavad käesoleva lisa jaos 3.10 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, ja vesiniku kasutamiseks mõeldud seadmeid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.3. **Transpordis kasutatava vähese CO_2-heitega tehnoloogia tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vähese CO_2-heitega transpordivahendite, raudteeveeremite ja laevade tootmine, remont, hooldus, moderniseerimine, neile uue kasutusotstarbe andmine ja nende uuendamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C29.1, C30.1, C30.2, C30.9, C33.15 ja C33.17 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse ([74]) või uuendatakse järgmist või antakse neile uus kasutusotstarve:

(a) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja mis töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed);

(c) reisijateveoks mõeldud linna-, linnalähi- ja maanteetranspordi seadmed, mille puhul sõidukite otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(d) kuni 31. detsembrini 2025: M_2- ja M_3-kategooria ([75]) sõidukid, mille keretüüp on CA (ühekorruseline sõiduk), CB (kahekorruseline sõiduk), CC (ühekorruseline liigendsõiduk) või CD (kahekorruseline liigendsõiduk) ([76]) ning mis vastavad viimasele Euro VI standardile, st Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 595/2009 ([77]) nõuetele ning alates nimetatud määruse muudatuste jõustumisest ka muutmisaktide nõuetele, isegi enne nende kohaldatavaks muutumist, ning standardi Euro VI kõige viimasele etapile, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 582/2011 ([78]) I lisa 9. liite 1. tabelis, kui seda etappi reguleerivad sätted on jõustunud, aga pole veel selle sõidukitüübi suhtes kohaldatavaks muutunud ([79]). Kui selline standard pole kättesaadav, võrdub sõidukite otsene CO_2-heide nulliga;

(e) isiklikud liikumisvahendid, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul;

(f) M_1- ja N_1-kategooria ([80]) sõidukid, mis on liigitatud kergsõidukiteks, mille puhul kehtib järgmine:

i) kuni 31. detsembrini 2025: CO_2-eriheide, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h ([81]), on väiksem kui 50 g CO_2 kilomeetri kohta (vähese heitega ja heiteta kergsõidukid);

ii) alates 1. jaanuarist 2026: CO_2-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, võrdub nulliga;

(g) L-kategooria ([82]) sõidukid, mille väljalasketoru CO_2-heide on 0 g CO_2e/km, arvutatuna vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 168/2013 ([83]) sätestatud heitekatsele;

([74]) Punktide j–m puhul käsitletakse moderniseerimisega seotud kriteeriume käesoleva lisa jagudes 6.9 ja 6.12.

([75]) Nagu osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruse (EL) 2018/858 (mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ) (ELT L 151, 14.06.2018, lk 1) artikli 4 lõike 1 punktis a.

([76]) Nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.

([77]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ (ELT L 188, 18.7.2009, lk 1).

([78]) Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).

([79]) Kuni 31. detsembrini 2022 Euro VI etapp E, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

([80]) Nagu määratletud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktides a ja b.

([81]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO_2-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (ELT L 111, 25.4.2019, lk 13).

([82]) Nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määruse (EL) nr 168/2013 (kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta) (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52) artiklis 4.

([83]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

▼B

(h) raskeveokiteks liigitatud N_2-, N_3- ja N_1-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ei ületa 7,5 tonni ning mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid ([84]);

(i) N_2- ja N_3-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ületab 7,5 tonni ning mis on määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid või nimetatud määruse artikli 3 punktis 12 määratletud vähese heitega raskeveokid;

(j) sisevetel kasutatavad reisilaevad:

i) mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral vähemalt 50 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

(k) sisevetel kasutatavad kaubalaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja mille:

i) otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

ii) (31. detsembrini 2025) otsene (väljalasketoru) CO_2-heide tonnkilomeetri kohta (g CO_2/tkm), mis on arvutatud (või uute laevade puhul prognoositud) energiatõhususe näitaja ([85]) abil, on 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (sõidukite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO_2-võrdlusheite väärtus;

(l) merel ja rannavetes kasutatavad kaubalaevad, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:

i) mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

iii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025 ja ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et laevu kasutatakse üksnes selliste ranniku- ja lähimereveoteenuste osutamiseks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele) laevad, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide on Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) energiatõhususe indeksi (EEDI) ([86]) alusel arvutatuna 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (veokite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO_2-võrdlusheite väärtus;

([84]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO_2-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ (ELT L 198, 25.7.2019, lk 202).

([85]) Energiatõhususe näitaja on määratletud kui CO_2-heite mass transporditöö ühiku kohta. See näitab laeva käitamise energiatõhusust järjepideva ajavahemiku jooksul, mis kajastab laeva üldist kaubaveo struktuuri. Juhised selle näitaja arvutamiseks on esitatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis MEPC.1/Circ. 684.

([86]) Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

▼B

iv) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, ([87]) kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ([88]);

►M2 v) (alates 1. jaanuarist 2026) on taastuvatest energiaallikatest ([89]) saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, kasutavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga ([90]), ja:

a) neid laevu saab laadida kaikohas;

b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tipptasemel meetmeid ja tehnoloogiat. ◄

(m) merel ja rannavetes kasutatavad reisilaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:

i) mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

iii) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ([91]);

►M2 iv) (alates 1. jaanuarist 2026) on taastuvatest energiaallikatest ([92]) saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, kasutavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga ([93]), ja:

a) neid laevu saab laadida kaikohas;

b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tipptasemel meetmeid ja tehnoloogiat. ◄

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

([87]) 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavad EEDI nõuded vastavalt Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 74. istungjärgul kokkulepitule.

([88]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([89]) EEDI nõuded, mis on kindlaks määratud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.

([90]) EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu on kokku lepitud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.

([91]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([92]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([93]) EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu on kokku lepitud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.

▼B

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
▼M2 5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui see on asjakohane, ei sisalda sõidukid pliid, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi.
▼B 6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.4. **Akude tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Akude ja akukogumite tootmine nende kasutamiseks transpordis, energia paikse ja võrguvälise salvestamise eesmärgil ning muudel tööstuslikel otstarvetel. Vastavate komponentide tootmine (akude aktiivained, elemendid, korpused ja elektroonilised komponendid).

Akujäätmete ringlussevõtt.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C27.2 ja E38.32 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Majandustegevuse käigus toodetakse muu hulgas teisesest toormest akusid ja akukogumeid (ning nende vastavaid komponente), millega kaasneb transpordi, energia paikse ja võrguvälise salvestamise ning muude tööstuslike otstarvete puhul oluline kasvuhoonegaaside heite vähenemine. Majandustegevuse käigus võetakse ringlusse akujäätmed.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Uute akude, komponentide ja materjalide tootmisel hinnatakse tegevuse käigus selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul. Ringlussevõtuprotsessid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/66/EÜ ([94]) artiklis 12 ja selle direktiivi III lisa B osas sätestatud tingimustele, sealhulgas uusima asjakohase parima võimaliku tehnika kasutamise nõudele ning pliiakude, kaadmiumnikkelakude ja muu koostisega jäätmete ringlussevõtu määradele. Need protsessid tagavad sisalduva metalli ringlussevõtu suurimal võimalikul määral, mis on tehniliselt teostatav ilma ülemääraste kuludeta. Vajaduse korral vastavad ringlussevõtuprotsesse ellu viivad ettevõtted Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2010/75/EL ([95]) sätestatud nõuetele.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Akud vastavad liidus akude turule laskmise suhtes kohaldatavatele kestlikkuseeskirjadele, mis hõlmavad piiranguid ohtlike ainete kasutamisele akudes, sealhulgas vastavad need Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006 ([96]) ja direktiivile 2006/66/EÜ.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([94]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.9.2006, lk 1).

([95]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

([96]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

▼B

3.5. **Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks**

Tegevuse kirjeldus

Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C16.23, C23.11, C23.20, C23.31, C23.32, C23.43, C.23.61, C25.11, C25.12, C25.21, C25.29, C25.93, C27.31, C27.32, C27.33, C27.40, C27.51, C28.11, C28.12, C28.13 ja C28.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse üht või mitut järgmist toodet ja nende põhikomponente ([97]):

(a) aknad, mille soojusjuhtivus on 1,0 W/m^2K või väiksem;

(b) uksed, mille soojusjuhtivus on 1,2 W/m^2K või väiksem;

(c) välisseinasüsteemid, mille soojusjuhtivus on 0,5 W/m^2K või väiksem;

(d) katusesüsteemid, mille soojusjuhtivus on 0,3 W/m^2K või väiksem;

(e) isolatsioonitooted, mille lambda väärtus on kuni 0,06 W/mK;

(f) kodumasinad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1369 ([98]) ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(g) valgusallikad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(h) ruumikütte- ja sooja tarbevee süsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(i) jahutus- ja ventilatsioonisüsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(j) valgustussüsteemide tajurid inimeste kohalviibimise ja päevavalguse tuvastamiseks;

(k) soojuspumbad, mis vastavad käesoleva lisa jaos 4.16 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;

(l) fassaadi- ja katuseelemendid, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon, sealhulgas elemendid, mis toetavad taimede kasvatamist;

(m) energiatõhusad hoonete automaatika- ja kontrollisüsteemid elu- ja mitteeluhoonete jaoks;

(n) tsoone eristavad termostaadid ja seadmed elamute peamiste elektri- või soojuskoormuste arukaks jälgimiseks ning andurseadmed;

([97]) Kui see on asjakohane, arvutatakse soojusjuhtivus vastavalt kohaldatavatele standarditele, nt EN ISO 10077-1:2017 (aknad ja uksed), EN ISO 12631:2017 (rippfassaadid) ja EN ISO 6946:2017 (hoonete piirdetarindid ja komponendid).

([98]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

▼B

(o) kaugküttesüsteemidega ühendatud eramajade, kogu hoonet teenindavate keskküttesüsteemidega ühendatud korterite ning keskküttesüsteemide soojusarvestid ja termostaadid;

(p) kaugkütte soojusvahetid ja alajaamad, mis on kooskõlas kaugkütte/-jahutuse jaotusega, mis on sätestatud käesoleva lisa jaos 4.15;

(q) küttesüsteemide aruka jälgimise ja reguleerimise tooted ning andurseadmed.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.6. **Muude vähese CO_2-heitega seadmete tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste seadmete tootmine, mille eesmärk on kasvuhoonegaaside heite oluline vähendamine muudes majandussektorites ja mida ei hõlma käesoleva lisa jaod 3.1–3.5.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C22, C25, C26, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Majandustegevuse käigus toodetakse selliseid seadmeid, mille eesmärk on saavutada olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite oluline vähenemine võrreldes turul saadaoleva parima võimaliku alternatiivse tehnoloogia/toote/lahendusega ning mille puhul on vähenemist tõendatud.

▼B

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitust 2013/179/EL ([99]) või standardit ISO 14067:2018 ([100]) või ISO 14064-1:2018 ([101]).

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.7. **Tsementitootmine**

Tegevuse kirjeldus

Tsemendiklinkri, tsemendi või alternatiivsete sideainete tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C23.51 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([99]) Komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovitus 2013/179/EL toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstegemise ühtsete meetodite kasutamise kohta (ELT L 124, 4.5.2013, lk 1).

([100]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([101]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:

(a) halli tsemendi klinker, mille kasvuhoonegaaside eriheide ([102]) on väiksem kui 0,722 ([103]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni halli tsemendi klinkri kohta;

(b) hallist klinkrist saadud tsement või alternatiivne hüdrauliline sideaine, kui klinkri ja tsemendi või alternatiivse sideaine tootmisest tulenev kasvuhoonegaaside eriheide ([104]) on väiksem kui 0,469 ([105]) CO_2 ekvivalenttonni toodetud tsemendi või alternatiivse sideaine tonni kohta.

Kui tootmisprotsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	–
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([106]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine ([107]). Kui tsemendi tootmisel kasutatakse alternatiivkütusena ohtlikke jäätmeid, on kehtestatud meetmed jäätmete ohutu käitlemise tagamiseks.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([102]) Arvutatud vastavalt komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrusele (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8).

([103]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud komisjoni 12. märtsi 2021. aasta rakendusmääruse (EL) 2021/447 (millega määratakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 2 kindlaks lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisel kasutatavate võrdlusaluste muudetud väärtused ajavahemikuks 2021–2025) (ELT L 87, 15.3.2021, lk 29) lisas.

([104]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([105]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) halli tsemendi klinkri puhul, nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas, korrutatuna klinkri ja tsemendi suhtega 0,65.

([106]) Komisjoni 26. märtsi 2013. aasta rakendusotsus 2013/163/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks (ELT L 100, 9.4.2013, lk 1).

([107]) Vt PVT-viitedokument majandusliku mõju ja tervikliku keskkonnamõju kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/ecm_bref_0706.pdf).

▼B

3.8. **Alumiiniumi tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Alumiiniumi tootmine esmase alumiiniumoksiidi (boksiidi) protsessi või teisese alumiiniumi ringlussevõtu teel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C24.42 ja C24.53 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:

(a) esmane alumiinium, mille puhul majandustegevus peab vastama kuni 2025. aastani kahele järgmisele kriteeriumile ja pärast 2025. aastat kõigile järgmisele kriteeriumidele ([108]):

i) kasvuhoonegaaside heide ([109]) ei ületa 1,484 ([110]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toodetud alumiiniumi kohta ([111]):

ii) kaudse kasvuhoonegaaside heite ([112]) keskmine CO_2-mahukus ei ületa 100 g CO_2e/kWh;

iii) tootmisprotsessi elektritarbimine ei ületa 15,5 MWh ühe tonni alumiiniumi kohta;

(b) teisene alumiinium.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	–

([108]) Koondatuna üheks otsese ja kaudse heite summa künniseks, mis arvutatakse 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmise väärtusena, mis põhineb ELi HKSi 2021.–2026. aasta tööstuse võrdlusaluste kehtestamise raames kogutud andmetel ja mis on arvutatud vastavalt direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud võrdlusaluste kehtestamise metoodikale ning millele on liidetud kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteerium elektrienergia tootmisel (100 g CO_2e/kWh), korrutatuna alumiiniumi tootmise keskmise energiatõhususega (15,5 MWh/t Al).

([109]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([110]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([111]) Toodetud alumiinium on survetöötlemata legeerimata vedel alumiinium, mis on toodetud elektrolüüsi teel.

([112]) Kaudne kasvuhoonegaaside heide on olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide, mis on tingitud esmase alumiiniumi tootmiseks kasutatava elektri tootmisest.

▼B

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes mitteraudmetallide tööstuse jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([113]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.9. **Raua ja terase tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Raua ja terase tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C24.10, C24.20, C24.31, C24.32, C24.33, C24.34, C24.51 ja C24.52 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest:

(a) raud ja teras, mille puhul kasvuhoonegaaside heide, ([114]) mida on vähendatud heitgaasi tootmisega seotud heitkoguse võrra vastavalt määruse (EL) 2019/331 VII lisa punkti 10.1.5 alapunktile a, ei ületa järgmisi väärtusi, mida kohaldatakse tootmisprotsessi eri etappide suhtes:

i) kuummetall = 1,331 ([115]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;

ii) paagutatud maak = 0,163 ([116]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;

iii) koks (v.a ligniidikoks) = 0,144 ([117]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;

iv) malmivalu = 0,299 ([118]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;

v) elektrikaarahjus toodetud legeerteras = 0,266 ([119]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta;

vi) elektrikaarahjus toodetud süsinikteras = 0,209 ([120]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.

([113]) Komisjoni 13. juuni 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/1032, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused värviliste metallide tööstuse jaoks (ELT L 174, 30.6.2016, lk 32).

([114]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([115]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([116]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([117]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([118]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([119]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([120]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

▼B

(b) elektrikaarahjus toodetud süsinikteras või legeerteras, mis on määratletud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2019/331 ja mille puhul pole kasutatud terasejääkide osakaal toodangus väiksem kui:

i) 70 % legeerterase tootmise puhul;

ii) 90 % süsinikterase tootmise puhul.

Kui tootmisprotsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes raua- ja terasetootmise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([121]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.10. **Vesiniku tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku ja vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C20.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 25 lõikes 2 ja V lisas sätestatud meetodiga sarnaselt nõudele vähendada kasvuhoonegaaside heidet vesiniku puhul olelusringi jooksul 73,4 % [mis annab tulemuseks väiksema olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heite kui 3 tCO_2e/tH_2] ning vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste puhul 70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO_2e/MJ.

([121]) Komisjoni 28. veebruari 2012. aasta rakendusotsus 2012/135/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused raua- ja terasetootmise jaoks (ELT L 70, 8.3.2012, lk 63).

▼B

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamiseks kasutatakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikes 5 osutatud metoodikat või teise võimalusena standardit ISO 14067:2018 ([122]) või ISO 14064-1:2018 ([123]).

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollitakse vajaduse korral kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 30 või sõltumatu kolmanda isiku poolt.

Kui tootmisprotsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all kooskõlas käesoleva lisa vastavates jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehniliste sõelumiskriteeriumidega.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) parima võimaliku tehnika alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ([124]) ning parima võimaliku tehnika alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([125]); (b) parima võimaliku tehnika alased järeldused mineraalõli ja gaasi rafineerimise kohta ([126]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.11. **Tahma tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Tahma tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([122]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([123]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([124]) Komisjoni 9. detsembri 2013. aasta rakendusmäärus 2013/732/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks (ELT L 332, 11.12.2013, lk 34).

([125]) Komisjoni 30. mai 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/902, millega kehtestatakse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2010/75/EL reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses (ELT L 152, 9.6.2016, lk 23).

([126]) Komisjoni 9. oktoobri 2014. aasta rakendusotsus 2014/738/EL, millega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) kohaselt kehtestatakse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused mineraalõli ja gaasi rafineerimise kohta (ELT L 307, 28.10.2014, lk 38).

▼B

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tahma tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([127]) on väiksem kui 1,141 ([128]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ([129]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([130]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.12. **Naatriumkarbonaadi tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Naatriumkarbonaadi (sooda) tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([127]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.
([128]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.
([129]) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).
([130]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Naatriumkarbonaadi tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([131]) on väiksem kui 0,789 ([132]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ([133]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([134]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.13. **Kloori tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Kloori tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([131]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.
([132]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.
([133]) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).
([134]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Elektritarbimine elektrolüüsi ja kloori töötlemise puhul on 2,45 MWh ühe tonni kloori kohta või väiksem.

Kloori tootmiseks kasutatava elektri olelusringi jooksul tekkiv keskmine kasvuhoonegaaside heide on 100 g CO_2e/kWh või väiksem.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([135]) või ISO 14064-1:2018 ([136]).

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ([137]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([138]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.14. **Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Järgmise tootmine:

a) väärtuslikud kemikaalid:

i) atsetüleen;

ii) etüleen;

iii) propüleen;

iv) butadieen;

([135]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([136]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([137]) Rakendusotsus 2013/732/EL.

([138]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

b) aromaatsed süsivesinikud:

i) alküülbenseenide segud ja alküülnaftaleenide segud, v.a HS rubriikide 2707 ja 2902 tooted;

ii) tsükloheksaan;

iii) benseen;

iv) tolueen;

v) o-ksüleen;

vi) p-ksüleen;

vii) m-ksüleen ja ksüleeni isomeeride segud;

viii) etüülbenseen;

ix) kumeen;

x) bifenüül, terfenüülid, vinüültolueen, muud tsüklilised süsivesinikud, välja arvatud tsüklaanid, tsükleenid, tsükloterpeenid, benseen, tolueen, ksüleenid, stüreen, etüülbenseen, kumeen, naftaleen, antratseen;

xi) bensool (benseen), toluool (tolueen) ja ksülool (ksüleen);

xii) naftaleen ja muud aromaatsete süsivesinike segud (v.a bensool, toluool, ksülool);

c) vinüülkloriid;

d) stüreen;

e) etüleenoksiid;

f) monoetüleenglükool;

g) adipiinhape.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Orgaaniliste põhikemikaalide tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([139]) on väiksem kui:

(a) väärtuslike kemikaalide puhul: 0,693 ([140]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni väärtuslike kemikaalide kohta;

(b) aromaatsete süsivesinike puhul: 0,0072 ([141]) CO_2 ekvivalenttonni ühe CO_2-ga kaalutud tonni kohta;

(c) vinüülkloriidi puhul: 0,171 ([142]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni vinüülkloriidi kohta;

(d) stüreeni puhul: 0,419 ([143]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni stüreeni kohta;

([139]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([140]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([141]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([142]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([143]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

▼B

(e) etüleenoksiidi/etüleenglükoolide puhul: 0,314 ([144]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni etüleenoksiidi/-glükooli kohta;

(f) adipiinhappe puhul: 0,32 ([145]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni adipiinhappe kohta.Kui käesoleva lisa kohaldamisalasse kuuluvad orgaanilised kemikaalid on täielikult või osaliselt toodetud taastuvast lähteainest, siis on selliste toodetud kemikaalide olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse kemikaali olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([146]) või ISO 14064-1:2018 ([147]).

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega ([148]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([149]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([144]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([145]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([146]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([147]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([148]) Komisjoni 21. novembri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/2117, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega (ELT L 323, 7.12.2017, lk 1).

([149]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

3.15. **Ammoniaagi tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Ammoniaagi tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) ammoniaaki toodetakse vesinikust, mis vastab käesoleva lisa jaos 3.10 (vesiniku tootmine) sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;

(b) ammoniaak võetakse reoveest taaskasutusse.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ([150]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([151]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.16. **Lämmastikhappe tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Lämmastikhappe tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([150]) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

([151]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Lämmastikhappe tootmise käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([152]) on väiksem kui 0,038 ([153]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni lämmastikhappe kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ([154]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([155]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.17. **Toorplasti tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vaikude, plastmaterjalide ja mittevulkaniseeritavate termoplastsete elastomeeride tootmine, vaikude segamine eritellimusel, samuti kohandamata sünteetiliste vaikude tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.16 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([152]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.
([153]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.
([154]) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).
([155]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) toorplast on täielikult toodetud plastijäätmete mehaanilise ringlussevõtu teel;

(b) kui mehaaniline ringlussevõtt ei ole tehniliselt võimalik või majanduslikult põhjendatud, toodetakse tootplasti üksnes plastijäätmete keemilise ringlussevõtu teel ja toodetud plasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide, milles ei võeta arvesse arvestuslikku sidumist kütuste tootmisel, on väiksem kui fossiilkütustel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([156]) või ISO 14064-1:2018 ([157]). Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik;

(c) täielikult või osaliselt saadud taastuvast lähteainest ([158]) ja selle olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta ([159]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([160]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

([156]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([157]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([158]) Taastuvad lähteained on biomass, tööstuslikud biojäätmed või olmebiojäätmed.

([159]) PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf).

([160]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

3.18. **Autoosade ja liikuvuskomponentide tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste heiteta isiklike liikumisvahendite liikuvuskomponentide ning autotööstuse ja liikuvussüsteemide, komponentide, eraldi seadmestike, osade ja varuosade tootmine, remont, hooldus, moderniseerimine, kasutusotstarbe muutmine ja uuendamine, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/858 ([161]) artikli 3 punktides 18 kuni 21 ja 23 ning on saanud tüübikinnituse, projekteeritud ja valmistatud kasutamiseks üksnes M1-, M2-, M3-, N1-, N2- ja N3-kategooria sõidukites ja bussides ning mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 168/2013 ([162]) artikli 3 punktides 15 kuni 18 ja 21 ning on saanud tüübikinnituse, projekteeritud ja valmistatud kasutamiseks üksnes L-kategooria sõidukites, mis vastavad käesolevas jaos sätestatud kriteeriumidele, ning on olulised, et tagada sõiduki hea keskkonnatoime ja seda parandada.

Käesoleva kategooria majandustegevus ei kuulu käesoleva lisa jagude 3.3 ja 3.6 alla.

Kui kohaldatakse käesoleva lisa jagusid 3.2 ja 3.4, jäetakse käesoleva kategooria majandustegevus käesolevast jaost välja.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C22.2, C26.1, C26.2, 26.3, 26.4, C28.14, C28.15, C29.2, C29.3 ja C33.17 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
1. Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse ja uuendatakse osi, mis on olulised, et tagada sõidukite hea keskkonnatoime ja seda parandada, ning antakse neile uus kasutusotstarve:
a) reisijateveoks mõeldud linna-, linnalähi- ja maanteetranspordi seadmed, mille puhul sõidukite otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;
b) M2- ja M3-kategooria ([163]) sõidukid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;
c) kergsõidukiteks liigitatud M1- ja N1-kategooria ([164]) sõidukid, mille CO_2-eriheide, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/631 ([165]) artikli 3 lõike 1 punktis h, on null;

([161]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

([162]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

([163]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktis a.

([164]) Nagu määratletud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktides a ja b.

([165]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO_2-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (uuesti sõnastatud) (ELT L 111, 25.4.2019, lk 13).

▼M2

d) L-kategooria ([166]) sõidukid, mille väljalasketoru CO_2-heide on 0 g CO_2e/km, arvutatuna vastavalt määruses (EL) nr 168/2013 sätestatud heitekatsele;

e) raskeveokiteks liigitatud N2-, N3- ja N1-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ei ületa 7,5 tonni ning mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1242 ([167]) artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid.

2. Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse ja uuendatakse isiklikke liikumisvahendeid, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul, või antakse neile uus kasutusotstarve.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele Kui see on asjakohane, ei sisalda komponendid ja osad pliid, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.19. **Veeremi komponentide tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste toodete, seadmete, süsteemide ja tarkvara tootmine, paigaldamine, nendega seotud tehniline nõustamine, moderniseerimine, täiendamine, remont, hooldus ja kasutusotstarbe muutmine, mis on seotud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2.7 kirjeldatud raudteekomponentidega.

Need komponendid ja teenused on olulised käesoleva lisa jaole 3.3 vastava raudteeveeremi keskkonnatoime, käitamise ja toimimise seisukohast kogu kasutusaja jooksul.

([166]) Nagu on määratletud määruse (EL) nr 168/2013 artiklis 4.

([167]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO_2-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ (ELT L 198, 25.7.2019, lk 202).

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C30.2, C27.1 ja C27.9 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Käesoleva kategooria majandustegevus ei kuulu käesoleva lisa jagude 3.3 ja 3.6 alla.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle majandustegevuse käigus toodetakse, paigaldatakse, moderniseeritakse, parandatakse, hooldatakse, täiendatakse selliseid tooteid, seadmeid, süsteeme või tarkvara või antakse neile uus kasutusotstarve, mis on seotud järgmiste direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2.7 kirjeldatud raudteekomponentidega, või osutatakse nendega seotud tehnilise nõustamise teenuseid:

Need komponendid ja teenused on olulised ühe või mitme allpool loetletud tehnoloogia keskkonnatoime, käitamise ja toimimise seisukohast selle tehnoloogia eluaja jooksul:

a) käesoleva määruse I lisa jaole 3.3 vastavad rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide on null;

b) käesoleva määruse I lisa jaole 3.3 vastavad rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ning mis töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu ei ole kättesaadav (bimodaalsed).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui see on asjakohane, ei sisalda sõidukid pliid, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

3.20. **Selliste elektri ülekande ja jaotamise kõrge-, kesk- ja madalpingeseadmete tootmine, paigaldamine ja hooldus, mis võimaldavad kliimamuutusi leevendada või annavad nende leevendamisse olulise panuse**

Tegevuse kirjeldus

Selle majandustegevuse käigus arendatakse, toodetakse, paigaldatakse või hooldatakse elektritooteid, seadmeid, süsteeme või tarkvara, mille eesmärk on elektrifitseerimise, energiatõhususe, taastuvenergia integreerimise või tõhusa energia muundamise kaudu oluliselt vähendada kõrge-, kesk- ja madalpinge edastus- ja jaotussüsteemide kasvuhoonegaaside heidet.

Majandustegevus hõlmab süsteeme, mille eesmärk on integreerida taastuvad energiaallikad elektrivõrku, luua ühendusi või suurendada võrgu automatiseerimist, paindlikkust ja stabiilsust, hallata tarbimiskaja, arendada vähese CO_2-heitega transporti või soojust või võtta energiatõhususe oluliseks parandamiseks kasutusele arukad arvestitehnoloogiad.

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma soojus- ja energiatootmisseadmeid ega elektriseadmeid.

Kui majandustegevus kuulub käesoleva jao ja käesoleva lisa jao 4.9 alla, kohaldatakse käesoleva lisa jagu 4.9.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C26.51, C27.1, C27.3, C27.9, C33.13, C33.14 ja C33.2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Selle majandustegevuse käigus toodetakse, paigaldatakse või hooldatakse üht või mitut alljärgnevast või osutatakse kogu tööea jooksul hooldus-, remondi- ja tehnilise nõustamise teenuseid ühele või mitmele alljärgnevast:

   a) elektrisõidukite laadimisjaamad ja transpordi elektrifitseerimist toetav elektritaristu, mis on ette nähtud peamiselt elektrisõidukite laadimiseks.

      Käesolevast punktist jäetakse välja kõik jaos 7.4 nimetatud tegevused.

   b) komisjoni määruse (EL) nr 548/2014 ([168]) I lisas sätestatud suurte jõutrafode 2. etapi nõuetele (1. juuli 2021) vastavate vooluahelate ja trafode ülekande- ja jaotusjuhtmed (nii voolu kandvad kui ka voolu mittekandvad) ning keskmised jõutrafod, mille seadme suurim lubatav kestevpinge on kõige rohkem 36 kV, koos AA0-taseme nõuetega tühijooksukadude kohta, mis on sätestatud standardi EN 50708 seerias, tingimusel et need seadmed ja trafod aitavad suurendada taastuvenergia osakaalu süsteemis või parandada energiatõhusust;

   c) järgmised madalpinge elektritooted, -seadmed ja -süsteemid, mis parandavad elektrisüsteemi kontrollitavust ning aitavad suurendada taastuvenergia osakaalu või parandada energiatõhusust:

      i) madalpingelised voolukatkestid, jaotlad, lülituskilbid, jaotuskilbid või juhtimiskeskused, mis on ühendatavad, automatiseeritud või varustatud toiteseadme või energiaarvestiga ning mis vastavad standardile IEC TR 63196 „Low-Voltage Switchgear and Control gear and their assemblies – Energy efficiency“;

([168]) Komisjoni 21. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 548/2014 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ rakendamise kohta seoses väikeste, keskmiste ja suurte jõutrafodega (ELT L 152, 22.5.2014, lk 1).

▼M2

ii) standardi EN IEC 63044 seerias osutatud kodu- ja hooneelektroonikasüsteemid (HBES), kus tooteid ja süsteeme on vaja, et energiatarbimist mõõta, kontrollida ja vähendada;

iii) tehnoloogiad, mis võimaldavad suurendada madalpingeseadmete energiatõhusust, mida on tunnustatud standardis HD 60364-8–1: „Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 8–1: Energiatõhusus“ ja HD 60364-8–82: „Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 8–82: Talitluslikud aspektid. Tootevtarbijate madalpingelised elektripaigaldised“, sealhulgas energia- ja elektriarvestid, välised tarbijaekraanid, võimsuse kompenseerimine, faasi kompenseerimine ja filtreerimine ning tõhusad elektrimootoriga süsteemid;

d) kõrge- ja keskpingejaotla ning juhtimisaparatuur, mis parandavad elektrisüsteemi kontrollitavust, on integreeritud, et suurendada taastuvenergia osakaalu või parandada energiatõhusust.

Punktis d osutatud seadmed vastavad standardile EN 62271–1: „Kõrgepingeline lülitus- ja juhtimisaparatuur. Osa 1: Vahelduvvoolu lülitus- ja juhtimisaparatuuri üldliigitus“ ning EN 62271–200 „High-voltage switchgear and control gear. Part 200: AC metal-enclosed switchgear and control gear for rated voltages above 1 kV and up to and including 52 kV“ või EN 62271-203 „High-voltage switchgear and control gear. Part 203: Gas-insulated metal-enclosed switchgear for rated voltages above 52 kV“;

e) tarbimiskaja ja koormuse nihutamise seadmed, süsteemid ja teenused, mis suurendavad elektrisüsteemi paindlikkust ja toetavad võrgu stabiilsust, sealhulgas:

i) lahendused teabe edastamiseks kasutajatele kaugteel reguleeritava tarne või tarbimise kohta, sealhulgas kliendiandmete keskused;

ii) automaatsed juhtimiskeskused koormuse reguleerimiseks ja nende põhikomponendid (lülitid, kontaktid, releed, kaitselülitid, automaatsed ümberlülitid).

Põhikomponendid on paigaldatud juhtimiskeskuste osana;

iii) kui ei ole hõlmatud jaoga 8.2, kõrgtasemel tarkvara ja analüütika elektrivõrkude tõhususe ja automatiseerimise maksimeerimiseks või detsentraliseeritud energiaressursside integreerimiseks elektrivõrgu või tööstuse tasandil, mis hõlmab järgmist:

a) kõrgtehnoloogilised juhtimisruumid, alajaamade automatiseerimine, pinge reguleerimise suutlikkus;

b) talitlustarkvara, mis võimaldab käitajal simuleerida võrkude toimimist, et tagada võrgu stabiilsus, hallata hajaenergiaressursse või parandada võrgu jõudlust.

Tarkvara toetab taastuvenergiale üleminekuks vajalikke dünaamilisi võrguomadusi. See on võimeline töötlema reaalajalähedasi võrguandmeid, et jälgida, milline on elektrienergia ülekandmine, jaotamine ja tarbimine tegelikult, ning kasutama seda teavet simulatsiooniuuringute ja käitamistegevuse parandamiseks, sealhulgas katkestuste ja jäätmete vältimiseks;

iv) kui see ei sisaldu jaos 8.2, siis tarkvara, mis toetab uute võrkude või võrgu-uuenduste projekteerimist ja planeerimist.

Tarkvara toetab võrgu dünaamilisi omadusi, mis on vajalikud taastuvenergiale üleminekuks, sealhulgas ebaühtse võimsusega tootmine jaotustasandil („tootvad tarbijad“), elektrivoo suuna muutmine ja võrguga seotud salvestusseadmete kasutamine;

v) meteoroloogilised andurid taastuvelektri tootmise prognoosimiseks;

vi) eraldiseisvad või sisseehitatud juhtseadmed ja releed, mis võimaldavad elektriallikaid ja koormust tõhusalt kasutada;

vii) koormuse vähendamise ja nihutamise seadmed koormuse reguleerimiseks ja ümberlülitusseadmed ühelt allikalt teisele, kusjuures seadmed on kooskõlas standardiga EN IEC 62962:2019 „Particular requirements for load-shedding equipment“;

▼M2

f) kui need ei sisaldu jaos 8.2, siis kommunikatsioonisüsteemid, tarkvara- ja juhtimisseadmed, tooted, süsteemid ja teenused energiatõhususe või taastuvenergia integreerimise jaoks:

i) seadmed, mis võimaldavad just taastuvelektri vahetamist kasutajate vahel;

ii) akuvahetustehnoloogia või -teenus, mis toetab transpordi elektrifitseerimist;

iii) mikrovõrgu juhtimise süsteemid;

iv) energia või võimsuse juhtimise süsteemid, energia- või võimsuse reguleerimise süsteemid ja SCADA-süsteemid võimsuse juhtimiseks;

v) ühendatavad või automaatsed kontaktorid, mootorikäivitid ja mootori juhtseadised, mis võimaldavad elektritarbimise kaug- või automatiseeritud juhtimist ja koormuse muutmise optimeerimist;

vi) reguleeritava kiirusega ajamid ja muud reguleeritava kiirusega ajamite lahendused, välja arvatud sujuvkäivitid, mis võimaldavad energiatõhusust elektrimootorites, kusjuures seadmed on kooskõlas standarditega EN 61800-9–1 „Adjustable speed electrical power drive systems – Part 9–1: Ecodesign for power drive systems, motor starters, power electronics and their driven applications – General requirements for setting energy efficiency standards for power driven equipment using the extended product approach (EPA) and semi analytic model (SAM)“ ja EN 61800-9–2 „Adjustable speed electrical power drive systems – Part 9–2: Ecodesign for power drive systems, motor starters, power electronics and their driven applications – Energy efficiency indicators for power drive systems and motor starters“;

vii) madalpinge-elektrimootorid, mille energiatõhususe klass (vastavalt standardile EN 60034-30–1 „Pöörlevad elektrimasinad. Osa 30–1: Võrgutoiteliste vahelduvvoolumootorite tõhususklassid (IE-kood)“) ületab komisjoni määruses (EL) 2019/1781 ([169]) kindlaks määratud nõudeid, nimelt:

a) ühefaasilised mootorid, mille nimivõimsus on 0,12 kW või rohkem ja mille energiatõhususe klass on IE3 või kõrgem;

b) suurendatud ohutusega mootorid Ex eb nimivõimsusega 0,12 kW – 1 000 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust ja mille energiatõhususe klass on IE3 või kõrgem;

c) kolmefaasilised mootorid nimivõimsusega 0,75–1 000 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust ja mis ei ole suurendatud ohutusega mootorid Ex eb ning mille i) energiatõhususe klass on IE5 2,4- või 6-pooluseliste 75 kW – 200 kW nimivõimsusega mootorite puhul, ii) IE4 või kõrgem kõigi muude mootorite puhul;

d) 3-faasilised mootorid nimivõimsusega 0,12–0,75 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust ja mis ei ole suurendatud ohutusega mootorid Ex eb ja mille energiatõhususe klass on IE3 või kõrgem;

e) 3-faasilised ainult sagedusmuunduriga mootorid nimivõimsusega 0,75–1 000 kW, millel on 2, 4, 6 või 8 poolust, mis on klassifitseeritud vastavalt standardile EN IEC TS 60034-30–2 ja mille energiatõhususe klass on IE5;

viii) kesk- ja kõrgepingemootorid nimivõimsusega üle 1 000 kW ja mille energiatõhususe klass on IE 4 või kõrgem vastavalt standardi IEC 60034-30–3 projektile.

2. Järgmised elemendid ei vasta nõuetele:

a) taristu, mis on ette nähtud otseühenduse loomiseks või olemasoleva otseühenduse laiendamiseks alajaama või võrguga ja elektrijaamaga, mille olelusringi kasvuhoonegaaside heide on suurem kui 100 g CO_2 e/kWh. Seda erandit kohaldatakse üksnes seadmete suhtes, mida kasutatakse otseselt sellise elektrijaama ühendamiseks või sellise elektrijaamaga ühenduse tugevdamiseks, mille olelusringi kasvuhoonegaaside heide on suurem kui 100 g CO_2e/kWh;

b) tooted, seadmed, süsteemid ja tarkvara, mis on paigaldatud fossiilkütuste kaevandamiseks, transportimiseks, jaotamiseks, ladustamiseks, tootmiseks või muundamiseks ette nähtud taristusse.

([169]) Komisjoni 1. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1781, millega kehtestatakse elektrimootorite ja sagedusmuundurite ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ, muudetakse määrust (EÜ) nr 641/2009 seoses eraldiseisvate ja toodetesse paigaldatud sukel-ringluspumpade ökodisaini nõuetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 640/2009 (ELT L 272, 25.10.2019, lk 74).

▼M2

3. Jaotlad, mille isoleermaterjali või voolukatkestuskeskkonnana kasutatakse või mille käitamiseks on vaja gaase, mille globaalse soojendamise potentsiaal on 10 või enam, ei vasta nõuetele.

   Kõigi võimsusvahemike puhul ei vasta SF6-d kasutavad jaotlad nõuetele.

4. Kõik tooted, seadmed ja süsteemid vastavad kohustuslikele energia- ja materjalitõhususe nõuetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/125/EÜ ([170]). Tootjad viitavad liidu uusimatele kohaldatavatele tõhususnõuetele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.21. **Õhusõidukite tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Õhusõidukite ja nende osade ning varustuse ([171]) tootmine, remont, hooldus, kapitaalremont, moderniseerimine, projekteerimine, kasutusotstarbe muutmine ja uuendamine.

([170]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (uuesti sõnastatud) (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

([171]) Tegevus hõlmab osade ja seadmete tootmist ning sellega seotud teenuste osutamist ning hooldus-, remondi- ja kapitaalremonditeenuseid, kui neid saab siduda rahastamiskõlbliku õhusõidukitüübiga ning need parandavad või säilitavad õhusõiduki tõhususe taset.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada eelkõige NACE koodidega C30.3 ja C33.16 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Selle majandustegevuse käigus toodetakse, remonditakse, hooldatakse, moderniseeritakse, projekteeritakse, ajakohastatakse järgmist või tehakse kapitaalremonti või antakse uus kasutusotstarve järgmisele:

a) õhusõiduk, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

b) kuni 31. detsembrini 2027 õhusõidukid, mis ei ole toodetud era- või äriotstarbeliseks teenistuslikuks lennunduseks ning vastavad allpool esitatud marginaalidele ja mille asendusmäär on piiratud tagamaks, et tarnega ei suurendata lennukite üleilmset arvu:

   i) mille maksimaalne stardimass on suurem kui 5,7 tonni ja väiksem kui 60 tonni või sellega võrdne ning mille CO_2-heite sertifitseeritud kogus on vähemalt 11 % väiksem Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) standardis sätestatud uue tüübi piirnormist ([172]);

   ii) mille maksimaalne stardimass on suurem kui 60 tonni ja väiksem kui 150 tonni või sellega võrdne ning mille CO_2-heite sertifitseeritud kogus on vähemalt 2 % väiksem ICAO standardi uue tüübi piirnormist;

   iii) mille maksimaalne stardimass on suurem kui 150 tonni ja CO_2-heite sertifitseeritud kogus on vähemalt 1,5 % väiksem ICAO standardi uue tüübi piirnormist.

   Nõuetele vastavate õhusõidukite taksonoomianõuetele vastavuse osakaalu tuleb piirata asendusmääraga. Asendusmäära arvutamisel tuleb võtta aluseks lõplikult kasutusest kõrvaldatud õhusõidukite osakaal üleilmsel tasandil tarnitud õhusõidukitest, mille aluseks on viimase kümne aasta keskmine, mis on arvutatud sõltumatutelt andmeesitajatelt saadud kontrollitud andmete põhjal.

   Kui puudub tõend CO_2-heite koguse kohta, mis kinnitaks, et see jääb nõutaval määral allapoole ICAO standardi uue tüübi piirnormi, esitab õhusõiduki tootja deklaratsiooni selle kohta, et õhusõiduk vastab nõutavale toimivustasemele ja paranemismäärale tingimusel, et õhusõiduk on sertifitseeritud hiljemalt 11. detsember.2026;

c) ajavahemikul 1. jaanuarist 2028 kuni 31. detsembrini 2032 käesoleva jao alapunktis b sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele vastav õhusõiduk, mis on sertifitseeritud käitamiseks 100 % ulatuses säästvate lennukikütuste seguga.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele;

([172]) Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) keskkonnakaitsestandardi 3. köide (CO_2-heide), mis on esitatud Chicago konventsiooni 16. lisas, esimene väljaanne.

▼M2

	d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul. Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Õhusõiduk vastab määruse (EL) 2018/1139 artikli 9 lõikele 2. Käesoleva punkti alapunktides b ja c osutatud õhusõiduk vastab järgmistele standarditele: a) Chicago konventsiooni 16. lisa I köite (müra) 14. peatüki 13. muudatus, mille kohaselt ei tohi maksimaalse mürataseme ning punktides 14.4.1.1, 14.4.1.2 ja 14.4.1.3 täpsustatud maksimaalse lubatud mürataseme vahede summa kõigis kolmes mõõtepunktis olla väiksem kui 22 EPNdB; b) Chicago konventsiooni 16. lisa II köite (mootorite heitkogused) 2. ja 4. peatüki 10. muudatus.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

4. ENERGIA

4.1. **Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat fotogalvaanikatehnoloogia abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Selle tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat, kasutades fotogalvaanikatehnoloogiat.
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.2. **Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Selle tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat, kasutades kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogiat.
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.3. **Elektrienergia tootmine tuuleenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat tuuleenergiast.

▼B

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat tuuleenergiast.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Avamere tuuleparkide ehitamise puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/56/EÜ, ([173]) milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 ([174]) seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ([175]). Avamere tuuleparkide puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus) ja 6 (merepõhja terviklikkus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

([173]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

([174]) Komisjoni 17. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/848, millega nähakse ette mereala hea keskkonnaseisundi kriteeriumid ja metoodikastandardid ning seire ja hindamise spetsifikatsioonid ja standardmeetodid ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/477/EL (ELT L 125, 18.5.2017, lk 43).

([175]) Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatises C(2020) 7730 final „Juhenddokument tuuleenergia arengu ja ELi loodusvaldkonna õigusaktide kohta“ (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_en.pdf).

▼B

4.4. **Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat ookeanienergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Tegevuse käigus toodetakse elektrienergiat ookeanienergiast.
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
▼M2 5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kehtestatud on meetmed, et minimeerida kattumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisust, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 528/2012 ([176]).
▼B 6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 1 (bioloogiline mitmekesisus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

([176]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

▼B

4.5. **Elektrienergia tootmine hüdroenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat hüdroenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) elektritootmisrajatis on jõevoolul töötav hüdroelektrijaam, millel pole tehislikku veehoidlat;

(b) elektritootmisrajatise võimsustihedus on suurem kui 5 W/m^2;

(c) olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest hüdroenergiast on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([177]) või ISO 14064-1:2018 ([178]) või vahendit G-res Tool ([179]). Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	1. Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ sätetele, eelkõige kõigile direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele. 2. Olemasolevate hüdroelektrijaamade käitamine, sealhulgas renoveerimine taastuvenergia või energia salvestamise potentsiaali suurendamiseks, vastab järgmistele kriteeriumidele. 2.1. Kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, eelkõige selle artiklitega 4 ja 11 on rakendatud kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele. 2.2. Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad meetmed järgmist:

([177]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([178]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([179]) Avalikult kättesaadav veebivahend, mille rahvusvaheline hüdroenergiaühendus töötas välja koostöös ülemaailmsete keskkonnamuutuste UNESCO õppetooliga (4.6.2021. a versioon: https://www.hydropower.org/gres).

▼B

(a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tipptasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal);

(b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool;

(c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks.

2.3. Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.

3. Uute hüdroelektrijaamade ehitamise puhul vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele.

3.1. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse enne ehitamist projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule.

Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdromorfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel.

Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule.

3.2. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et elektrijaam on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast projekteeritud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:

(a) elektrijaam ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;

(b) kui elektrijaam võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:

i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud hüdroelektrijaamast eeldatavalt saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;

▼B

	ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või elektrijaamaga taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnaalased tulemused (nagu olemasolevate hüdroelektrijaamade renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu). 3.3. Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele. Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist: (a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tipptasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal); (b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool; (c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks. Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal. 3.4. Elektrijaam ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul. 3.5. Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei suurenda sama valgalapiirkonna veekogude killustatust. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas järjepidevus ulatuses, mis kompenseerib järjepidevuse katkemise, mille kavandatav hüdroelektrijaam võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ([180]).

4.6. **Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat geotermilisest energiast.

([180]) Praktilised juhised on esitatud komisjoni teatises C/2018/2619 „Juhenddokument hüdroenergiaga seotud nõuete kohta seoses ELi loodusvaldkonna õigusaktidega“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 1).

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest geotermilisest energiast on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2004/107/EÜ ([181]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/50/EÜ ([182]) sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.7. **Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma elektrienergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.8).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([181]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 23, 26.1.2005, lk 3).

([182]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest taastuvatest gaas- ja vedelkütustest on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhistele andmetele, järgides soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([183]) või ISO 14064-1:2018 ([184]).

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

2. Kui rajatistega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil (sealhulgas CO_2 kogumine või vähendatud CO_2-heitega kütuste kasutamine), vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohases jaos sätestatud kriteeriumidele.

Kui elektrienergia tootmise protsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

3. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

(b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

4. Kui tegevuse käigus segatakse taastuvaid gaas- või vedelkütuseid biogaasi või vedelate biokütustega, siis vastab biogaasi või vedelate biokütuste tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele, samas kui metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([185]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2193 ([186]) II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.

([183]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([184]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

([185]) Komisjoni 31. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1442, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused suurte põletusseadmete jaoks (ELT L 212, 17.8.2017, lk 1).

([186]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2193 keskmise võimsusega põletusseadmetest õhku eralduvate teatavate saasteainete heite piiramise kohta (ELT L 313, 28.11.2015, lk 1).

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.8. **Elektrienergia tootmine bioenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmiskäitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.7).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.35.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus kasutatav põllumajanduslik biomass vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Tegevuse käigus kasutatav metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

2. Biomassi kasutamisega vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 80 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise metoodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.

3. Kui käitiste töö põhineb orgaanilise aine anaeroobsel kääritamisel, vastab kääritussaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.

4. Punkte 1 ja 2 ei kohaldata selliste elektritootmiskäitiste suhtes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 2 MW ja mis kasutavad gaasilisi biomasskütuseid.

5. Elektritootmiskäitiste puhul, mille summaarne nimisoojusvõimsus on 50–100 MW, kasutatakse tegevuse käigus tõhusa koostootmise tehnoloogiat või ainult elektrienergiat tootvate käitiste puhul on tegevusega saavutatud uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ([187]) sätestatud energiatõhususe tase, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga.

6. Elektritootmiskäitiste puhul, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 100 MW, vastab tegevus ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

(a) saavutatakse elektriline kasutegur vähemalt 36 %;

(b) kasutatakse tõhusat soojus- ja elektrienergia koostootmist, nagu osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2012/27/EL ([188]);

(c) kasutatakse CO_2 kogumise ja säilitamise tehnoloogiat. Kui elektrienergia tootmise protsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all kooskõlas käesoleva lisa vastavates jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehniliste sõelumiskriteeriumidega.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([187]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

([188]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ([189]) kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ([190]) sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse meetmeid heite vähendamiseks, võttes arvesse teabevahetuse tulemusi, ([191]) mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([192]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.9. **Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste ülekandevõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat vastastikku seotud ülikõrgepinge- ja kõrgepingevõrkudes.

Selliste jaotusvõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat kõrgepinge-, keskpinge- ja madalpinge jaotusvõrkudes.

([189]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

([190]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

([191]) Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([192]) Komisjoni 10. augusti 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1147, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused (ELT L 208, 17.8.2018, lk 38).

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.12 ja D35.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest.

1. Ülekande- ja jaotustaristu või -seadmed kuuluvad elektrivõrku, mis vastab vähemalt ühele järgmisele kriteeriumile:

(a) võrk on osa Euroopa ühendsüsteemist (st liikmesriikide, Norra, Šveitsi ja Ühendkuningriigi omavahel ühendatud kontrollpiirkondadest) ning sellesse kuuluvatest võrkudest;

(b) rohkem kui 67 % puhul uuest tootmisvõimsusest võrgus on heide jooksva viieaastase ajavahemiku jooksul väiksem kui tootmise piirväärtus 100 g CO_2e/kWh, mõõdetuna olelusringi alusel vastavalt elektrienergia tootmise kriteeriumidele;

(c) võrgu keskmine heitekoefitsient, mis arvutatakse võrguga seotud elektrienergia tootmise aastase koguheite ja kõnealuse võrgu kogu aastase elektri netotoodangu jagatisena, on väiksem kui piirväärtus 100 g CO_2e/kWh, mõõdetuna jooksva viieaastase perioodi jooksul olelusringi alusel vastavalt elektrienergia tootmise kriteeriumidele;

taristu, mis on ette nähtud otseühenduse loomiseks või olemasoleva otseühenduse laiendamiseks alajaama või võrguga ja elektrijaamaga, mille olelusringi kasvuhoonegaaside heide on suurem kui 100 g CO_2e/kWh, ei vasta nõuetele.

Sellise arvestitaristu rajamine, mis pole kooskõlas nutiarvestisüsteemide suhtes kohaldatavate tingimustega direktiivi (EL) 2019/944 artiklis 20, ei vasta nõuetele.

2. Tegevus on üks järgmistest:

(a) vähese CO_2-heitega elektrienergia tootmiseks mõeldud otseühenduse rajamine ja käitamine või olemasoleva otseühenduse laiendamine alajaama või võrguga, tingimusel et olelusringi heide on väiksem künnisest 100 g CO_2e/kWh;

(b) elektrisõidukite laadimisjaamade ja transpordi elektrifitseerimist toetava elektritaristu ehitamine ja käitamine, kui see vastab käesoleva lisa transpordijaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;

►M2 (c) selliste ülekande- ja jaotustrafode paigaldamine, mis vastavad komisjoni määruse (EL) nr 548/2014 I lisas sätestatud 2. etapi (1. juuli 2021) nõuetele ning keskmiste jõutrafode puhul seadme suurima lubatava kestevpingega mitte üle 36 kV standardis EN 50588-1 ([193]) sätestatud AA0-taseme nõuetele tühijooksukadude kohta; ◄

(d) selliste seadmete ja taristu ehitamine/paigaldamine ja käitamine, mille peamine eesmärk on suurendada taastuvenergia tootmist või kasutamist;

(e) seadmete paigaldamine, et suurendada elektrisüsteemi kontrollitavust ja jälgitavust ning võimaldada taastuvate energiaallikate arendamist ja integreerimist, sealhulgas:

(i) andurid ja mõõtevahendid (sealhulgas meteoroloogilised andurid taastuvenergia tootmise prognoosimiseks);

(ii) side ja juhtimine (sealhulgas kõrgtasemel tarkvara ja juhtimisruumid, alajaamade või fiidrite automatiseerimine ning pinge juhtimise suutlikkus, et kohaneda detsentraliseerituma taastuvenergia-sisendiga);

([193]) CEI EN 50588-1 „Keskmised jõutrafod sagedusele 50 Hz seadme suurima lubatava kestevpingega mitte üle 36 kV“.

▼B

(f) selliste seadmete paigaldamine nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/944 ([194]) artikli 19 lõike 6 kohased tulevased nutiarvestisüsteemid või neid asendavad süsteemid, mis vastavad direktiivi (EL) 2019/944 artikli 20 nõuetele ning mis suudavad edastada kasutajatele teavet, et nad saaksid reageerida kaugjuurdepääsu kaudu tarbimisele, sealhulgas kliendiandmete keskuste loomine;

(g) seadmete ehitamine/paigaldamine konkreetselt taastuvelektri ülekandmiseks kasutajate vahel;

(h) ülekandevõrkude vaheliste ühenduste ehitamine ja käitamine, kui üks võrkudest vastab nõuetele.

Käesolevas jaos lähtutakse järgmisest:

(a) künnistest kinnipidamise tuvastamiseks kasutatav viieaastane jooksev periood põhineb viiel järjestikusel varasemal aastal, sealhulgas aastal, mille kohta on kättesaadavad kõige uuemad andmed;

(b) „võrk“ on ülekande- või jaotusvõrgu elektrienergia kontrollpiirkond, kuhu taristu rajatakse või seadmed paigaldatakse;

(c) ülekandevõrgud võivad hõlmata nendega ühendatud jaotusvõrkudega seotud tootmisvõimsust;

(d) sellise ülekandevõrguga ühendatud jaotusvõrke, mille puhul liigutakse CO_2-heite täieliku kaotamise poole, võib samuti pidada võrkudeks, mille puhul liigutakse CO_2-heite täieliku kaotamise poole;

(e) nõuetele vastavuse kindlaksmääramiseks on võimalik võtta arvesse võrku, mis hõlmab mitut omavahel ühendatud kontrollpiirkonda, mille vahel toimub märkimisväärne energiavahetus; sel juhul kasutatakse kõigi hõlmatud kontrollpiirkondade kaalutud keskmist heitekoefitsienti ning sellesse süsteemi kuuluvate ülekande- või jaotusvõrkude puhul ei pea eraldi nõuetele vastavust tõendama;

(f) võrk võib pärast varasemat nõuetele vastavust enam mitte nõuetele vastata. Uued ülekande- ja jaotustegevused ei vasta nõuetele alates hetkest, mil võrk ei vasta enam nõuetele, kuni hetkeni, mil võrk vastab taas nõuetele (v.a need tegevused, mis vastavad alati nõuetele, vt eespool). Ühendatud võrkudes toimuv tegevus võib siiski olla nõuetekohane, kui need ühendatud võrgud vastavad käesoleva jao kriteeriumidele;

(g) otseühendus elektrijaamaga või sellise olemasoleva otseühenduse laiendamine hõlmab taristut, mis on hädavajalik, et toimetada asjaomane elektrienergia selle tootmise seadmest alajaama või võrku.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.

([194]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

▼B

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Maapealsed kõrgepingeliinid: (a) ehitusplatsil toimuva tegevuse puhul järgitakse IFC üldiste keskkonna-, tervise- ja ohutussuuniste ([195]) põhimõtteid. (b) et piirata elektromagnetilise kiirguse mõju inimeste tervisele, vastab tegevus kohaldatavatele normidele ja eeskirjadele, sealhulgas liidus toimuva tegevuse puhul nõukogu soovitusele üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) ([196]) ning kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suunistele ([197]). Tegevuse käigus ei kasutata polüklooritud bifenüüle (PCB-d).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ([198]).

4.10. **Elektrienergia salvestamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse elektrienergiat ja kust see tagastatakse hiljem elektri kujul. Tegevus hõlmab pumphüdroelektrijaamu.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Tegevus hõlmab elektrisalvestusrajatiste, sealhulgas pumphüdroelektrijaamade ehitamist ja käitamist. Kui tegevus hõlmab energia keemilist salvestamist, siis vastab energiasalvesti (vesinik või ammoniaak) vastava toote tootmise kriteeriumidele, mis on sätestatud käesoleva lisa jagudes 3.7–3.17. Kui energia salvestamiseks kasutatakse vesinikku ja vesinik vastab käesoleva lisa jaos 3.10 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, käsitatakse selle tegevuse osana ka vesiniku taaselektrifitseerimist.

([195]) Keskkonna-, tervise- ja ohutussuunised, 30. aprill 2007 (4.6.2021. a versioon: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p).

([196]) Nõukogu 12. juuli 1999. aasta soovitus üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) (1999/519/EÜ) (EÜT L 199, 30.7.1999, lk 59).

([197]) Rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suunised kokkupuute piiramise kohta ajas muutuvate elektri-, magnet- ja elektromagnetväljadega (kuni 300 GHz) (4.6.2021. a versioon: https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPemfgdl.pdf).

([198]) Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatises C(2018)2620 „Energiaülekandetaristu ja ELi loodusalased õigusaktid“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 62).

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Kui pumphüdroelektrijaam ei ole ühendatud jõega, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui pumphüdroelektrijaam on ühendatud jõega, vastab tegevus jaos 4.5 (elektrienergia tootmine hüdroenergiast) sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.11. **Soojusenergia salvestamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse soojusenergiat ja kust see tagastatakse hiljem soojusenergiana või muude energiakandjate abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus salvestatakse soojusenergiat ning see hõlmab soojuse salvestamist maa all või põhjaveekihis.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Põhjaveekihi soojuse salvestamise puhul vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.12. **Vesiniku ladustamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus ladustatakse vesinikku ja kust see hiljem tagastatakse.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus on üks järgmistest:

(a) vesinikuhoidlate ehitamine;

(b) olemasolevate maa-aluste gaasihoidlate muutmine vesinikuhoidlateks;

(c) vesinikuhoidlate käitamine, tingimusel et rajatises hoitav vesinik vastab käesoleva lisa jaos 3.10 sätestatud vesiniku tootmise kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui ladustatakse rohkem kui viit tonni, peab tegevus olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2012/18/EL ([199]).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([199]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1).

▼B

4.13. **Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Biogaasi või biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D.35.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse, et toota biogaasi või biokütuseid transpordis kasutamiseks ning et toota vedelaid biokütuseid, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse, et toota biogaasi või biokütuseid transpordis kasutamiseks ning et toota vedelaid biokütuseid, vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Transpordis kasutatavate biokütuste ja vedelate biokütuste tootmiseks ei kasutata toidu- ja söödakultuure.

2. Transpordis kasutatavate biokütuste ja biogaasi tootmisega ning vedelate biokütuste tootmisega vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 65 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 V lisas sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise metoodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.

3. Kui biogaasi tootmine põhineb orgaanilise aine anaeroobsel kääritamisel, vastab kääritussaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.

4. Kui tootmisprotsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Biogaasi tootmisel kasutatakse kääritussaaduse säilitamisel gaasikindlat katet. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([200]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritussaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.

([200]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.14. **Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud**

Tegevuse kirjeldus

Gaasivõrkude ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekandmiseks ja jaotamiseks.

Vesiniku või muude vähese süsinikuheitega gaaside transpordiks mõeldud ülekande- ja jaotustorustike ehitamine või käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.22, F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus hõlmab ühte järgmistest:

(a) vesiniku või muude vähese süsinikuheitega gaaside transpordiks mõeldud uute ülekande- ja jaotusvõrgustike ehitamine või käitamine;

(b) olemasolevate maagaasivõrkude ümberehitamine/ümberkorraldamine 100 % ulatuses vesiniku jaoks;

(c) gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude uuendamine, mis võimaldab integreerida võrku vesinikku ja muid vähese süsinikuheitega gaase, sealhulgas igasugune selline tegevus gaasi ülekande- või jaotusvõrkudes, mis võimaldab suurendada vesiniku ja muude vähese süsinikuheitega gaaside osakaalu gaasivõrgus;

2. Tegevus hõlmab pihkumise avastamist ja kõrvaldamist olemasolevate torujuhtmete ja võrgu muude elementide puhul, et vähendada metaanilekkeid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ ([201]) kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([201]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

▼B

4.15. **Kaugkütte/-jahutuse jaotus**

Tegevuse kirjeldus

Alajaama või soojusvahetiga ühendatud kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu ehitamine, uuendamine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu ehitamise ja käitamise puhul vastab süsteem direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 41 sätestatud tõhusate kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide määratlusele;

(b) kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu uuendamise puhul algab investeerimine, mille tulemusel süsteem vastab direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 41 sätestatud tõhusa kaugkütte või -jahutuse määratlusele, kolme aasta jooksul ning seda toetab lepinguline kohustus või samaväärne kohustus, kui tegemist on nii tootmise kui ka võrgu eest vastutavate käitajatega;

(c) tegevus on järgmine:

i) madalama temperatuuriga režiimide muutmine;

ii) täiustatud operatsioonisüsteemid (kontrolli- ja energiajuhtimissüsteemid, asjade internet).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad direktiivi 2009/125/EÜ kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja muudel juhtudel kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.16. **Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine**

Tegevuse kirjeldus

Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.30 ja F43.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine vastab mõlemale järgmisele kriteeriumile:

(a) külmutusagensi künnis: globaalse soojendamise potentsiaal pole üle 675;

(b) täidetud on direktiivi 2009/125/EÜ kohastes rakendusmäärustes ([202]) sätestatud energiatõhususe nõuded.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid. Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Õhk-õhk-soojuspumpade puhul, mille nimivõimsus on 12 kW või alla selle, jääb müravõimsustase siseruumis ja väljas komisjoni määruses (EL) nr 206/2012 ([203]) sätestatud piirväärtusest allapoole.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

4.17. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse elektrienergiat ja soojus-/jahutusenergiat päikeseenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([202]) Komisjoni 6. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 206/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses kodumajapidamises kasutatavate kliimaseadmete ja olmeventilaatorite ökodisaini nõuetega (ELT L 72, 10.3.2012, lk 7), komisjoni 2. augusti 2013. aasta määrus (EL) nr 813/2013, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses kütteseadmete ja veesoojendite-kütteseadmete ökodisaini nõuetega (ELT L 239, 6.9.2013, lk 136), ning komisjoni 30. novembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2281, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ (mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks) seoses õhuküttseadmete, jahutusseadmete, kõrgel temperatuuril käitatavate protsessijahutite ja puhurkonvektorite ökodisaini nõuetega (ELT L 346, 20.12.2016, lk 1).

([203]) Komisjoni 6. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 206/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses kodumajapidamises kasutatavate kliimaseadmete ja olmeventilaatorite ökodisaini nõuetega (ELT L 72, 10.3.2012, lk 7).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Tegevus hõlmab elektrienergia ja soojus-/jahutusenergia koostootmist ([204]) päikeseenergiast.
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.18. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmisest ([205]) geotermilisest energiast on väiksem kui 100 g CO_2e 1 kWh koostootmise tulemusel toodetud energia kohta. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhistele andmetele, järgides komisjoni soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

([204]) Koostootmine on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 30.
([205]) Koostootmine on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 30.

▼B

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.19. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmise rajatiste ehitamine ja käitamine, kus kasutatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütuseid. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.20).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmisest ([206]) taastuvatest gaas- ja vedelkütustest on väiksem kui 100 g CO_2e 1 kWh koostootmise tulemusel toodetud energia kohta.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhistele andmetele, järgides soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([207]) või ISO 14064-1:2018 ([208]).

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

2. Kui rajatisega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil (sealhulgas CO_2 kogumine või vähendatud CO_2-heitega kütuste kasutamine), vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohastele jagudele.

Kui koostootmisprotsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

3. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

(b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

4. Kui tegevuse käigus segatakse taastuvaid gaas- või vedelkütuseid biogaasi või vedelate biokütustega, siis vastab biogaasi või vedelate biokütuste tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele, samas kui metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([206]) Koostootmine on määratletud direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punktis 30.

([207]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([208]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([209]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.20. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste käitiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.19).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus kasutatav põllumajanduslik biomass vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Tegevuse käigus kasutatav metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

2. Biomassi kasutamisega koostootmisjaamades vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 80 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise metoodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.

3. Kui koostootmisjaamade töö põhineb orgaanilise aine anaeroobsel kääritamisel, vastab kääritussaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.

4. Punkte 1 ja 2 ei kohaldata selliste koostootmisjaamade suhtes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 2 MW ja mis kasutavad gaasilisi biomasskütuseid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

([209]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

▼B

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ([210]) sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi, ([211]) mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([212]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.21. **Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat päikese soojusenergiast.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([210]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

([211]) Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([212]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Tegevuse käigus toodetakse soojus-/jahutusenergiat, kasutades päikese soojusenergiat.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.22. **Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutusenergia tootmisest geotermilisest energiast on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhistele andmetele, järgides komisjoni soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

▼B

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.23. **Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojusenergia tootmise rajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutusenergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.24).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutusenergia tootmisest taastuvatest gaas- ja vedelkütustest on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhistele andmetele, järgides soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([213]) või ISO 14064-1:2018 ([214]).

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

2. Kui rajatisega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil (sealhulgas CO_2 kogumine või vähendatud CO_2-heitega kütuste kasutamine), vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohastele jagudele.

Kui elektrienergia tootmise protsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

3. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

(b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

4. Kui tegevuse käigus segatakse taastuvaid gaas- või vedelkütuseid biogaasi või vedelate biokütustega, siis vastab biogaasi või vedelate biokütuste tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele, samas kui metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([213]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([214]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([215]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.24. **Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste käitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.23).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus soojus- ja jahutusenergia tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Tegevuse käigus kasutatav metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

2. Biomassi kasutamisega vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 80 % vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise metoodikale ja fossiilkütuste võrdlusväärtusele.

3. Kui käitiste töö põhineb orgaanilise aine anaeroobsel kääritamisel, vastab kääritussaaduse tootmine asjakohasel juhul käesoleva lisa jaos 5.6 esitatud kriteeriumidele ning jaos 5.7 esitatud 1. ja 2. kriteeriumile.

4. Punkte 1 ja 2 ei kohaldata selliste soojusenergia tootmise käitiste suhtes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 2 MW ja mis kasutavad gaasilisi biomasskütuseid.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—

([215]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

▼B

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ([216]) sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi, ([217]) mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([218]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.25. **Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat heitsoojusest.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Tegevuse käigus toodetakse soojus-/jahutusenergiat heitsoojusest.
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

([216]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

([217]) Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([218]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mille suhtes kohaldatakse ökodisaini ja energiamärgistuse nõudeid, vastavad vajaduse korral määruses (EL) 2017/1369 sätestatud energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja direktiivi 2009/125/EÜ kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M1

4.26. **Kõrgtehnoloogia turustamisele eelnevad etapid energia tootmiseks tuumaprotsessidest, kus kütusetsükli jäätmeid tekib minimaalselt**

Tegevuse kirjeldus

Liikmesriikide pädevate asutuste poolt vastavalt kohaldatavale riiklikule õigusele litsentsitud selliste uuenduslike elektritootmisrajatiste uurimine, arendamine, tutvustamine ja kasutuselevõtt, mis toodavad energiat tuumaprotsessidest, kus kütusetsükli jäätmeid tekib minimaalselt.

Tegevus on liigitatud NACE koodide M72 ja M72.1 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud tegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud kõigile tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Üldkriteeriumid, mis on seotud olulise panusega kliimamuutuste leevendamisse ja olulise kahju ärahoidmisega

1. Majandustegevusega seotud projekt (edaspidi „projekt“) asub liikmesriigis, mis vastab kõigile järgmistele nõuetele:

a) liikmesriik on täielikult üle võtnud nõukogu direktiivi 2009/71/Euratom ([219]) ja nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom ([220]);

([219]) Nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (ELT L 172, 2.7.2009, lk 18).

([220]) Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiiv 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks (ELT L 199, 2.8.2011, lk 48).

▼M1

b) liikmesriik järgib Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut (edaspidi „Euratomi asutamisleping“) ja selle alusel vastu võetud õigusakte, eelkõige direktiivi 2009/71/Euratom, direktiivi 2011/70/Euratom ja nõukogu direktiivi 2013/59/Euratom, ([221]) samuti ELi toimimise lepingu artikli 192 alusel vastu võetud kohaldatavat liidu keskkonnaõigust, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL ([222]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ ([223]);

c) liikmesriigil on projekti heakskiitmise kuupäeva seisuga loodud radioaktiivsete jäätmete käitlemise fond ja dekomisjoneerimisfond, mis võivad olla kombineeritud;

d) liikmesriik on näidanud, et tal on tuumaelektrijaama eeldatava kasuliku eluea lõpus kättesaadavad vahendid, mis vastavad radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja dekomisjoneerimise hinnangulistele kuludele kooskõlas komisjoni soovitusega 2006/851/Euratom ([224]);

e) liikmesriigil on toimivad lõppladustamisrajatised kõikide väga madala, madala ja keskmise radioaktiivsusega jäätmete jaoks, millest on komisjonile teatatud Euratomi asutamislepingu artikli 41 või nõukogu määruse (Euratom) nr 2587/1999 artikli 1 lõike 4 alusel ning mis kuuluvad direktiivi 2011/70/Euratom alusel ajakohastatud riiklikku programmi;

f) liikmesriigil on dokumenteeritud kava, mis sisaldab üksikasjalikke samme, et muuta 2050. aastaks toimivaks kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamisrajatis, ning kavas kirjeldatakse kõike järgmist:

   i) kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise kontseptsioonid või kavad ja tehnilised lahendused tekkimisest lõppladustamiseni;

   ii) kontseptsioonid või kavad lõppladustamisrajatise eluea lõpu järgse perioodi kohta, sealhulgas ajavahemik, mille jooksul säilitatakse asjakohane kontroll, ja vahendid, mida kasutatakse selle rajatise kohta pikemaajaliselt teadmiste säilitamiseks;

   iii) vastutus kava rakendamise eest ja peamised tulemusnäitajad selle edenemise jälgimiseks;

   iv) kuluhinnangud ja rahastamisskeemid.

Punkti f järgimiseks võivad liikmesriigid kasutada kavasid, mis on koostatud direktiivi 2011/70/Euratom artiklites 11 ja 12 nõutava riikliku programmi raames.

([221]) Nõukogu 5. detsembri 2013. aasta direktiiv 2013/59/Euratom, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kiiritamisest tulenevate ohtude eest ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ning 2003/122/Euratom (ELT L 13, 17.1.2014, lk 1).

([222]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

([223]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

([224]) Komisjoni 24. oktoobri 2006. aasta soovitus 2006/851/Euratom tuumarajatiste sulgemiseks ning kasutatud kütuse ja radioaktiivsete jäätmete kõrvaldamiseks ette nähtud rahaliste vahendite haldamise kohta (ELT L 330, 28.11.2006, lk 31).

▼M1

2. Projekt kuulub liidu rahastatavasse uurimisprogrammi või projektist on komisjonile teatatud vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 41 või nõukogu määruse (Euratom) nr 2587/1999 artikli 1 lõikele 4, vastavalt sellele, kumb neist sätetest on kohaldatav, komisjon on esitanud selle kohta oma arvamuse vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 43 ning piisaval määral on käsitletud kõiki arvamuses tõstatatud ja määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 2 ja artikli 17 kohaldamisel asjakohaseid küsimusi ja käesolevas jaos sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

3. Asjaomane liikmesriik on kohustunud andma komisjonile iga viie aasta järel aru iga projekti kõigi järgmiste aspektide kohta:

a) punkti 1 alapunktis c osutatud kogutud vahendite piisavus;

b) tegelik edenemine punkti 1 alapunktis f osutatud kava rakendamisel.

Aruannete alusel uurib komisjon, kas punkti 1 alapunktis c nimetatud radioaktiivsete jäätmete käitlemise fondi ja dekomisjoneerimisfondi kogunenud vahenditest piisab, ning vaatab läbi punkti 1 alapunktis f osutatud dokumenteeritud kava rakendamisel tehtud edusammud ja võib esitada asjaomasele liikmesriigile oma arvamuse.

4. Tegevus on kooskõlas riiklike õigusaktidega, millega võetakse üle punkti 1 alapunktides a ja b nimetatud õigusaktid, sealhulgas hinnatakse eelkõige stressitestide abil liidu territooriumil asuvate tuumaelektrijaamade vastupidavust äärmuslikele loodusõnnetustele, kaasa arvatud maavärinatele. Sellest lähtuvalt toimub tegevus selle liikmesriigi territooriumil, kus tuumaseadme käitaja:

a) on esitanud tuumaohutuse tõendi, mille ulatus ja üksikasjalikkus peab olema vastavuses tuumaseadmele ja selle asukohale vastava võimaliku ohu ulatuse ja laadiga (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punkt b);

b) on võtnud mitmekordse kaitse meetmed, et muu hulgas minimeerida äärmuslike väliste looduslike ohtude ja ettekavatsemata inimtegevusest põhjustatud ohtude mõju (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8b lõike 1 punkt a);

c) on ellu viinud asjakohase asukoha- ja seadmepõhise hindamise, kui asjaomane käitaja taotleb tuumaelektrijaama ehitamise või käitamise luba (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8c punkt a).

5. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida toetavad Rahvusvahelise Tuumaenergiaagentuuri (edaspidi „IAEA“) ja Lääne-Euroopa tuumaohutust reguleerivate asutuste ühenduse (edaspidi „WENRA“) uusimad rahvusvahelised suunised, mis aitavad suurendada uute ja olemasolevate tuumaelektrijaamade suutlikkust pidada vastu äärmuslikele looduslikele ohtudele, sealhulgas üleujutustele ja äärmuslikele ilmastikutingimustele.

6. Punkti 1 alapunktides e ja f nimetatud radioaktiivsed jäätmed lõppladustatakse liikmesriigis, kus need tekitati, välja arvatud juhul, kui asjaomase liikmesriigi ja sihtliikmesriigi vahel on sõlmitud direktiivis 2011/70/Euratom sätestatud kokkulepe. Sellisel juhul on sihtliikmesriigil olemas radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja lõppladustamise programmid ning sobiv lõppladustamisrajatis, mis vastavad direktiivi 2011/70/Euratom nõuetele.

▼M1

Lisakriteeriumid olulise panuse kohta kliimamuutuste leevendamisse	
Tegevuse eesmärk on toota või tegevusega toodetakse elektrit tuumaenergia abil. Tuumaenergiast elektri tootmisest tulenev olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide jääb alla piirväärtuse 100 g CO_2e/kWh. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.	
Lisakriteeriumid olulise kahju ärahoidmise kohta	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punktis b, artikli 8b lõike 1 punktis a ja artikli 8c punktis a sätestatud nõuetele. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida rakendatakse vastavalt IAEA ja WENRA rahvusvahelistele suunistele äärmuslike looduslike ohtude, sealhulgas üleujutuste ja äärmuslike ilmastikutingimuste kohta.

▼M2

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega. Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollivad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust: a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel. Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega. Tegevus vastab Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) standarditele. Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ ja direktiivis 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.

▼M1

4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on nii mitteradioaktiivsete kui ka radioaktiivsete jäätmete käitlemise kava, millega tagatakse selliste jäätmete maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Käitamise ja dekomisjoneerimise ajal minimeeritakse radioaktiivsete jäätmete kogus ja maksimeeritakse vabasse ringlusse lastavate materjalide kogust vastavalt direktiivile 2011/70/Euratom ning järgides direktiivis 2013/59/Euratom sätestatud kiirguskaitsenõudeid.

▼M1

	Kogu dekomisjoneerimistegevuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise piisavaks rahastamiseks on kehtestatud rahastamisskeem kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja soovitusega 2006/851/Euratom. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Selle jao asjakohaseid osi käsitletakse liikmesriikide aruannetes komisjonile vastavalt direktiivi 2011/70/Euratom artikli 14 lõikele 1.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Mitteradioaktiivne heide vastab suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Tuumaelektrijaamade puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Radioaktiivne heide õhku, veekogudesse ja maapinnale (pinnasesse) vastab asjakohasel juhul konkreetsete toimingute individuaalsetele loatingimustele või riiklikele läviväärtustele kooskõlas direktiiviga 2013/51/Euratom ([225]) ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Kasutatud tuumkütust ja radioaktiivseid jäätmeid käideldakse ohutult ja vastutustundlikult kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Projekti jaoks on olemas piisav vaheladustamise võimsus, samas on vaheladustamise kestuse minimeerimiseks olemas riiklikud lõppladustuskavad, mis on kooskõlas direktiivi 2011/70/Euratom sättega, milles käsitletakse radioaktiivsete jäätmete ladustamist, sealhulgas pikaajalist ladustamist, ajutise lahendusena, kuid mitte lõppladustamise alternatiivina.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate ja elurikkuse seisukohast tundlikele aladele tõenäoliselt suurt mõju avaldavate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid. Need objektid/tegevuskohad ei tohi kahjustada ühegi kaitsealadel esineva elupaiga või liigi kaitsestaatust.

([225]) Nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest (ELT L 296, 7.11.2013, lk 12).

▼M1

4.27. **Uute tuumaelektrijaamade ehitamine ja ohutu käitamine elektri või soojuse, sealhulgas vesiniku tootmiseks parima võimaliku tehnoloogia abil**

Selle jao tähenduses on parim võimalik tehnoloogia selline, mis vastab täielikult direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele ning IAEA standardite ja WENRA ohutuseesmärkide ja võrdlustasemete uusimatele tehnilistele parameetritele.

Tegevuse kirjeldus

Selliste uute tuumaseadmete ehitamine ja ohutu käitamine, mille jaoks liikmesriikide pädevad asutused on vastavalt kohaldatavatele riiklikele õigusaktidele väljastanud 2045. aastaks ehitusloa, et toota elektrit või töödelda soojusenergiat, sealhulgas kaugkütte või selliste tööstuslike protsesside jaoks nagu vesiniku tootmine (uued tuumaseadmed), samuti nende ohutuse suurendamine.

Tegevus on liigitatud NACE koodide D35.11 ja F42.22 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud tegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud kõigile tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Üldkriteeriumid, mis on seotud olulise panusega kliimamuutuste leevendamisse ja olulise kahju ärahoidmisega

1. Majandustegevusega seotud projekt (edaspidi „projekt“) asub liikmesriigis, mis vastab kõigile järgmistele nõuetele:

a) liikmesriik on täielikult üle võtnud nõukogu direktiivi 2009/71/Euratom ja nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom;

b) liikmesriik järgib Euratomi asutamislepingut ja selle alusel vastu võetud õigusakte, eelkõige direktiivi 2009/71/Euratom, direktiivi 2011/70/Euratom ja direktiivi 2013/59/Euratom, samuti ELi toimimise lepingu artikli 192 alusel vastu võetud kohaldatavat liidu keskkonnaõigust, eelkõige direktiivi 2011/92/EL ja direktiivi 2000/60/EÜ;

c) liikmesriigil on projekti heakskiitmise kuupäeva seisuga loodud radioaktiivsete jäätmete käitlemise fond ja dekomisjoneerimisfond, mis võivad olla kombineeritud;

d) liikmesriik on näidanud, et tal on tuumaelektrijaama eeldatava kasuliku eluea lõpus kättesaadavad vahendid, mis vastavad radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja dekomisjoneerimise hinnangulistele kuludele kooskõlas soovitusega 2006/851/Euratom;

e) liikmesriigil on toimivad lõppladustamisrajatised kõikide väga madala, madala ja keskmise radioaktiivsusega jäätmete jaoks, millest on komisjonile teatatud Euratomi asutamislepingu artikli 41 või nõukogu määruse (Euratom) nr 2587/1999 artikli 1 lõike 4 alusel ning mis kuuluvad nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom alusel ajakohastatud riiklikku programmi;

▼M1

f) liikmesriigil on dokumenteeritud kava, mis sisaldab üksikasjalikke samme, et muuta 2050. aastaks toimivaks kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamisrajatis, ning kavas kirjeldatakse kõike järgmist:

i) kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise kontseptsioonid või kavad ja tehnilised lahendused tekkimisest lõppladustamiseni;

ii) kontseptsioonid või kavad lõppladustamisrajatise eluea lõpu järgse perioodi kohta, sealhulgas ajavahemik, mille jooksul säilitatakse asjakohane kontroll, ja vahendid, mida kasutatakse selle rajatise kohta pikemaajaliselt teadmiste säilitamiseks;

iii) vastutus kava rakendamise eest ja peamised tulemusnäitajad selle edenemise jälgimiseks;

iv) kuluhinnangud ja rahastamisskeemid.

Punkti f järgimiseks võivad liikmesriigid kasutada kavasid, mis on koostatud direktiivi 2011/70/Euratom artiklites 11 ja 12 nõutava riikliku programmi raames.

2. Projektis rakendatakse täielikult parimat võimalikku tehnoloogiat ja alates 2025. aastast õnnetusjuhtumitele vastupidavat kütust. Tehnoloogia on sertifitseeritud ja selle on heaks kiitnud riiklik tuumaohutust reguleeriv asutus.

3. Projektist on komisjonile teatatud vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 41 või nõukogu määruse (Euratom) nr 2587/1999 artikli 1 lõikele 4, vastavalt sellele, kumb neist sätetest on kohaldatav, komisjon on esitanud selle kohta oma arvamuse vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 43 ning piisaval määral on käsitletud kõiki arvamuses tõstatatud ja määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 2 ja artikli 17 kohaldamisel asjakohaseid küsimusi ja käesolevas jaos sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

4. Asjaomane liikmesriik on kohustunud andma komisjonile iga viie aasta järel aru iga projekti kõigi järgmiste aspektide kohta:

a) punkti 1 alapunktis c osutatud kogutud vahendite piisavus;

b) tegelik edenemine punkti 1 alapunktis f osutatud kava rakendamisel.

Aruannete alusel uurib komisjon, kas punkti 1 alapunktis c nimetatud radioaktiivsete jäätmete käitlemise fondi ja dekomisjoneerimisfondi kogunenud vahenditest piisab, ning vaatab läbi punkti 1 alapunktis f osutatud dokumenteeritud kava rakendamisel tehtud edusammud ja võib esitada asjaomasele liikmesriigile oma arvamuse.

5. Komisjon vaatab alates 2025. aastast ja vähemalt iga kümne aasta järel läbi parimale võimalikule tehnoloogiale vastavad tehnilised parameetrid, tuginedes tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa töörühma (edaspidi „ENSREG“) hinnangule.

6. Tegevus on kooskõlas riiklike õigusaktidega, millega võetakse üle punkti 1 alapunktides a ja b nimetatud õigusaktid, sealhulgas hinnatakse eelkõige stressitestide abil liidu territooriumil asuvate tuumaelektrijaamade vastupidavust äärmuslikele loodusõnnetustele, kaasa arvatud maavärinatele. Sellest lähtuvalt toimub tegevus selle liikmesriigi territooriumil, kus tuumaseadme käitaja:

▼M1

a) on esitanud tuumaohutuse tõendi, mille ulatus ja üksikasjalikkus peab olema vastavuses tuumaseadmele ja selle asukohale vastava võimaliku ohu ulatuse ja laadiga (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punkt b);

b) on võtnud mitmekordse kaitse meetmed, et muu hulgas minimeerida äärmuslike väliste looduslike ohtude ja ettekavatsemata inimtegevusest põhjustatud ohtude mõju (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8b lõike 1 punkt a);

c) on ellu viinud asjakohase asukoha- ja seadmepõhise hindamise, kui asjaomane käitaja taotleb tuumaelektrijaama ehitamise või käitamise luba (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8c punkt a).

7. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida toetavad IAEA ja WENRA uusimad rahvusvahelised suunised, mis aitavad suurendada uute ja olemasolevate tuumaelektrijaamade suutlikkust pidada vastu äärmuslikele looduslikele ohtudele, sealhulgas üleujutustele ja äärmuslikele ilmastikutingimustele.

8. Punkti 1 alapunktides e ja f nimetatud radioaktiivsed jäätmed lõppladustatakse liikmesriigis, kus need tekitati, välja arvatud juhul, kui asjaomase liikmesriigi ja sihtliikmesriigi vahel on sõlmitud direktiivis 2011/70/Euratom sätestatud kokkulepe. Sellisel juhul on sihtliikmesriigil olemas radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja lõppladustamise programmid ning sobiv lõppladustamisrajatis, mis vastavad direktiivi 2011/70/Euratom nõuetele.

Lisakriteeriumid olulise panuse kohta kliimamuutuste leevendamisse

---

Tegevusega toodetakse elektrit tuumaenergia abil. Tuumaenergiast elektri tootmisest tulenev olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide jääb alla piirväärtuse 100 g CO_2e/kWh.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Lisakriteeriumid olulise kahju ärahoidmise kohta

---

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punktis b, artikli 8b lõike 1 punktis a ja artikli 8c punktis a sätestatud nõuetele. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida rakendatakse vastavalt IAEA ja WENRA rahvusvahelistele suunistele äärmuslike looduslike ohtude, sealhulgas üleujutuste ja äärmuslike ilmastikutingimuste kohta.

▼M2

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega.

▼M2

	Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollivad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust: a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel. Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega. Tegevus vastab Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) standarditele. Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ ja direktiivis 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.

▼M1

4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on nii mitteradioaktiivsete kui ka radioaktiivsete jäätmete käitlemise kava, millega tagatakse selliste jäätmete maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Käitamise ja dekomisjoneerimise ajal minimeeritakse radioaktiivsete jäätmete kogus ja maksimeeritakse vabasse ringlusse lastavate materjalide kogust vastavalt direktiivile 2011/70/Euratom ning järgides direktiivis 2013/59/Euratom sätestatud kiirguskaitsenõudeid. Kogu dekomisjoneerimistegevuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise piisavaks rahastamiseks on kehtestatud rahastamisskeem kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja soovitusega 2006/851/Euratom. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Selle jao asjakohaseid osi käsitletakse liikmesriikide aruannetes komisjonile vastavalt direktiivi 2011/70/Euratom artikli 14 lõikele 1.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Mitteradioaktiivne heide vastab suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Tuumaelektrijaamade puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Radioaktiivne heide õhku, veekogudesse ja maapinnale (pinnasesse) vastab asjakohasel juhul konkreetsete toimingute individuaalsetele loatingimustele või riiklikele läviväärtustele kooskõlas direktiiviga 2013/51/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom.

▼M1

	Kasutatud tuumkütust ja radioaktiivseid jäätmeid käideldakse ohutult ja vastutustundlikult kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Projekti jaoks on olemas piisav vaheladustamise võimsus, samas on vaheladustamise kestuse minimeerimiseks olemas riiklikud lõppladustuskavad, mis on kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom, milles käsitletakse radioaktiivsete jäätmete ladustamist, sealhulgas pikaajalist ladustamist, ajutise lahendusena, kuid mitte lõppladustamise alternatiivina.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate ja elurikkuse seisukohast tundlikele aladele tõenäoliselt suurt mõju avaldavate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid. Need objektid/tegevuskohad ei tohi kahjustada ühegi kaitsealadel esineva elupaiga või liigi kaitsestaatust.

4.28. **Olemasolevates käitistes elektri tootmine tuumaenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Olemasolevate tuumaseadmete muutmine, et pikendada 2040. aastaks liikmesriikide pädevate asutuste loal vastavalt kohaldatavatele riiklikele õigusaktidele tuumaenergiast elektrit või soojust tootvate tuumaseadmete ohutut käitamisaega (tuumaelektrijaamad).

Tegevus on liigitatud NACE koodide D35.11 ja F42.22 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud tegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud kõigile tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Üldkriteeriumid, mis on seotud olulise panusega kliimamuutuste leevendamisse ja olulise kahju ärahoidmisega

1. Majandustegevusega seotud projekt (edaspidi „projekt“) asub liikmesriigis, mis vastab kõigile järgmistele nõuetele:

a) liikmesriik on täielikult üle võtnud nõukogu direktiivi 2009/71/Euratom ja nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom;

b) liikmesriik järgib Euratomi asutamislepingut ja selle alusel vastu võetud õigusakte, eelkõige direktiivi 2009/71/Euratom, direktiivi 2011/70/Euratom ja direktiivi 2013/59/Euratom ning ELi toimimise lepingu artikli 192 alusel vastu võetud kohaldatavat liidu keskkonnaõigust, eelkõige direktiivi 2011/92/EL ja direktiivi 2000/60/EÜ;

▼M1

c) liikmesriigil on projekti heakskiitmise kuupäeva seisuga loodud radioaktiivsete jäätmete käitlemise fond ja dekomisjoneerimisfond, mis võivad olla kombineeritud;

d) liikmesriik on näidanud, et tal on tuumaelektrijaama eeldatava kasuliku eluea lõpus kättesaadavad vahendid, mis vastavad radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja dekomisjoneerimise hinnangulistele kuludele kooskõlas soovitusega 2006/851/Euratom;

e) liikmesriigil on toimivad lõppladustamisrajatised kõikide väga madala, madala ja keskmise radioaktiivsusega jäätmete jaoks, millest on komisjonile teatatud Euratomi asutamislepingu artikli 41 või nõukogu määruse (Euratom) nr 2587/1999 artikli 1 lõike 4 alusel ning mis kuuluvad nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom alusel ajakohastatud riiklikku programmi;

f) liikmesriigil on pärast 2025. aastat loa saanud projektide puhul dokumenteeritud kava, mis sisaldab üksikasjalikke samme, et muuta 2050. aastaks toimivaks kõrgaktiivsete radioaktiivsete jäätmete lõppladustamisrajatis, ning kavas kirjeldatakse kõike järgmist:

   i) kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise kontseptsioonid või kavad ja tehnilised lahendused tekkimisest lõppladustamiseni;

   ii) kontseptsioonid või kavad lõppladustamisrajatise eluea lõpu järgse perioodi kohta, sealhulgas ajavahemik, mille jooksul säilitatakse asjakohane kontroll, ja vahendid, mida kasutatakse selle rajatise kohta pikemaajaliselt teadmiste säilitamiseks;

   iii) vastutus kava rakendamise eest ja peamised tulemusnäitajad selle edenemise jälgimiseks;

   iv) kuluhinnangud ja rahastamisskeemid.

Punkti f järgimiseks võivad liikmesriigid kasutada kavasid, mis on koostatud direktiivi 2011/70/Euratom artiklites 11 ja 12 nõutava riikliku programmi raames.

2. Täiendatud projektis tehakse kõik mõistlikult teostatavad ohutusalased parendused ja võetakse alates 2025. aastast kasutusele õnnetusjuhtumitele vastupidav kütus. Tehnoloogia on sertifitseeritud ja selle on heaks kiitnud riiklik tuumaohutust reguleeriv asutus.

3. Projektist on komisjonile teatatud vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 41 või nõukogu määruse (Euratom) nr 2587/1999 artikli 1 lõikele 4, vastavalt sellele, kumb neist sätetest on kohaldatav, komisjon on esitanud selle kohta oma arvamuse vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 43 ning piisaval määral on käsitletud kõiki arvamuses tõstatatud ja määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 2 ja artikli 17 kohaldamisel asjakohaseid küsimusi ja käesolevas jaos sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

4. Asjaomane liikmesriik on kohustunud andma komisjonile iga viie aasta järel aru iga projekti kõigi järgmiste aspektide kohta:

a) punkti 1 alapunktis c osutatud kogutud vahendite piisavus;

b) tegelik edenemine punkti 1 alapunktis f osutatud kava rakendamisel.

Aruannete alusel uurib komisjon, kas punkti 1 alapunktis c nimetatud radioaktiivsete jäätmete käitlemise fondi ja dekomisjoneerimisfondi kogunenud vahenditest piisab, ning vaatab läbi punkti 1 alapunktis f osutatud dokumenteeritud kava rakendamisel tehtud edusammud ja võib esitada asjaomasele liikmesriigile oma arvamuse.

▼**M1**

5. Tegevus on kooskõlas riiklike õigusaktidega, millega võetakse üle punkti 1 alapunktides a ja b nimetatud õigusaktid, sealhulgas hinnatakse eelkõige stressitestide abil liidu tuumaelektrijaamade vastupidavust äärmuslikele loodusõnnetustele, kaasa arvatud maavärinatele. Sellest lähtuvalt toimub tegevus selle liikmesriigi territooriumil, kus tuumaseadme käitaja:

a) on esitanud tuumaohutuse tõendi, mille ulatus ja üksikasjalikkus peab olema vastavuses tuumaseadmele ja selle asukohale vastava võimaliku ohu ulatuse ja laadiga (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punkt b);

b) on võtnud mitmekordse kaitse meetmed, et muu hulgas minimeerida äärmuslike väliste looduslike ohtude ja ettekavatsemata inimtegevusest põhjustatud ohtude mõju (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8b lõike 1 punkt a);

c) on ellu viinud asjakohase asukoha- ja seadmepõhise hindamise, kui asjaomane käitaja taotleb tuumaelektrijaama ehitamise või käitamise luba (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8c punkt a).

6. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida toetavad IAEA ja WENRA uusimad rahvusvahelised suunised, mis aitavad suurendada uute ja olemasolevate tuumaelektrijaamade suutlikkust pidada vastu äärmuslikele looduslikele ohtudele, sealhulgas üleujutustele ja äärmuslikele ilmastikutingimustele.

7. Punkti 1 alapunktides e ja f nimetatud radioaktiivsed jäätmed lõppladustatakse liikmesriigis, kus need tekitati, välja arvatud juhul, kui asjaomase liikmesriigi ja sihtliikmesriigi vahel on sõlmitud direktiivis 2011/70/Euratom sätestatud kokkulepe. Sellisel juhul on sihtliikmesriigil olemas radioaktiivsete jäätmete käitlemise ja lõppladustamise programmid ning sobiv lõppladustamisrajatis, mis vastavad direktiivi 2011/70/Euratom nõuetele.

Lisakriteeriumid olulise panuse kohta kliimamuutuste leevendamisse

---

Tegevusega toodetakse elektrit tuumaenergia abil. Tuumaenergiast elektri tootmisest tulenev olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide jääb alla piirväärtuse 100 g CO_2e/kWh.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Lisakriteeriumid olulise kahju ärahoidmise kohta

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punktis b, artikli 8b lõike 1 punktis a ja artikli 8c punktis a sätestatud nõuetele. Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida rakendatakse vastavalt IAEA ja WENRA rahvusvahelistele suunistele äärmuslike looduslike ohtude, sealhulgas üleujutuste ja äärmuslike ilmastikutingimuste kohta.

▼M2

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega. Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollivad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust: a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel. Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega. Tegevus vastab Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) standarditele. Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ veekogude osas, mida kasutatakse joogivee võtmiseks, ja direktiiviga 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.

▼M1

4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on nii mitteradioaktiivsete kui ka radioaktiivsete jäätmete käitlemise kava, millega tagatakse selliste jäätmete maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Käitamise ja dekomisjoneerimise ajal minimeeritakse radioaktiivsete jäätmete kogus ja maksimeeritakse vabasse ringlusse lastavate materjalide kogust vastavalt direktiivile 2011/70/Euratom ning järgides direktiivis 2013/59/Euratom sätestatud kiirguskaitsenõudeid. Kogu dekomisjoneerimistegevuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise piisavaks rahastamiseks on kehtestatud rahastamisskeem kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja soovitusega 2006/851/Euratom. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Selle jao asjakohaseid osi käsitletakse liikmesriikide aruannetes komisjonile vastavalt direktiivi 2011/70/Euratom artikli 14 lõikele 1.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Mitteradioaktiivne heide vastab suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

▼M1

	Tuumaelektrijaamade puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Radioaktiivne heide õhku, veekogudesse ja maapinnale (pinnasesse) vastab asjakohasel juhul konkreetsete toimingute individuaalsetele loatingimustele või riiklikele läviväärtustele kooskõlas direktiiviga 2013/51/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Kasutatud tuumkütust ja radioaktiivseid jäätmeid käideldakse ohutult ja vastutustundlikult kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Projekti jaoks on olemas piisav vaheladustamise võimsus, samas on vaheladustamise kestuse minimeerimiseks olemas riiklikud lõppladustuskavad, mis on kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom, milles käsitletakse radioaktiivsete jäätmete ladustamist, sealhulgas pikaajalist ladustamist, ajutise lahendusena, kuid mitte lõppladustamise alternatiivina.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate ja elurikkuse seisukohast tundlikele aladele tõenäoliselt suurt mõju avaldavate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid. Need objektid/tegevuskohad ei tohi kahjustada ühegi kaitsealadel esineva elupaiga või liigi kaitsestaatust.

4.29. **Elektri tootmine fossiilsetest gaaskütustest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrit, kasutades fossiilseid gaaskütuseid. See tegevus ei hõlma elektri tootmist kasutades ainult käesoleva lisa jaos 4.7 osutatud taastuvaid mittefossiilseid gaas- ja vedelkütuseid ning käesoleva lisa jaos 4.8 osutatud biogaasi ja vedelaid biokütuseid.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼M1

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide elektrienergia tootmisest fossiilsetest gaaskütustest on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhistele andmetele, järgides soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Kui rajatistega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil, sealhulgas CO_2 kogumine või taastuvate gaaside või vähendatud CO_2 heitega gaaside kasutamine, vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohases jaos sätestatud kriteeriumidele.

Kui elektrienergia tootmise protsessis tekkivat CO_2, mis muidu õhku paiskuks, kogutakse selle säilitamiseks maa all, siis CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all vastavalt käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;

b) käitised, mille ehitusluba on antud 31. detsembriks 2030, vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

i) tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh väljundenergiast või tegevuse aastane otsene kasvuhoonegaaside heide ei ületa 20 aasta jooksul keskmiselt 550 kg CO_2e/kW käitise võimsusest;

ii) asendatavat elektrit ei saa toota taastuvatest energiaallikatest, kui võrrelda sama võimsuse juures kõige kulutõhusama ja tehniliselt teostatavama taastuvenergia alternatiiviga; selle võrdleva hindamise tulemus avaldatakse ja selle üle peetakse nõu sidusrühmadega;

iii) tegevus asendab olemasolevat suure heitega elektritootmistegevust, milles kasutatakse tahkeid või vedelaid fossiilkütuseid;

iv) uus tootmisvõimsus ei ületa asendatava käitise võimsust rohkem kui 15 %;

v) käitis on projekteeritud ja ehitatud taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste kasutamiseks ning üleminek taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste täielikule kasutamisele toimub 31. detsembriks 2035, kusjuures ettevõtte juhtkond on võtnud vastava kohustuse ja heaks kiitnud kontrollitava kava;

vi) asendamine toob kaasa kasvuhoonegaaside heite vähenemise vähemalt 55 % võrra uue tootmisvõimsuse kestuse jooksul;

vii) kui tegevus toimub sellise liikmesriigi territooriumil, kus energia tootmiseks kasutatakse kivisütt, on see liikmesriik võtnud kohustuse lõpetada järk-järgult sõest energia tootmise ja teatanud sellest oma integreeritud riiklikus energia- ja kliimakavas, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999 ([226]) artiklis 3 või muus õigusaktis.

Punkti 1 alapunktis b osutatud kriteeriumidele vastavust tõendab sõltumatu kolmas isik. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal on selliseks kontrolliks vajalikud vahendid ja oskusteave. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal ei ole huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta ei osale tegevuse arendamises ega elluviimises. Sõltumatu kolmandast isikust tõendaja kontrollib hoolsalt tehniliste sõelumiskriteeriumide järgimist. Eelkõige avaldab sõltumatu kolmas isik igal aastal ja edastab komisjonile aruande, milles:

a) kinnitatakse punkti 1 alapunkti b alapunktis i osutatud otsese kasvuhoonegaaside heite tase;

([226]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1)

▼M1

b) asjakohasel juhul hinnatakse, kas tegevusest tuleneva iga-aastase otsese kasvuhoonegaaside heite trajektoor on usaldusväärne, et vastata punkti 1 alapunkti b alapunktis i osutatud 20 aasta keskmisele piirväärtusele;

c) hinnatakse, kas tegevuse trajektoor on usaldusväärne, et vastata punkti 1 alapunkti b alapunktile v.

Punkti 1 alapunktis b osutatud hindamist tehes võtab sõltumatu kolmandast isikust tõendaja eelkõige arvesse iga trajektooriaasta kavandatud otsest kasvuhoonegaaside heidet, tegelikku aastast otsest kasvuhoonegaaside heidet, kavandatud ja tegelikku käitamisaega ning taastuvate või vähese CO_2 heitega gaaside kavandatud ja tegelikku kasutamist.

Komisjon võib talle edastatud aruannete põhjal esitada asjaomastele käitajatele arvamuse. Komisjon võtab neid aruandeid arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 19 lõikes 5 osutatud läbivaatamisel.

2. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

b) käitamisel teatatakse heite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

3. Kui tegevuse käigus segatakse fossiilseid gaaskütuseid gaasiliste või vedelate biokütustega, siis vastab biokütuste tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele, samas kui metsa biomass vastab nimetatud direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M1

4.30. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhus koostootmine fossiilsetest gaaskütustest**

Tegevuse kirjeldus

Fossiilseid gaaskütuseid kasutavate soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmise rajatiste ehitamine, taastamine ja käitamine. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhusat koostootmist, kasutades ainult käesoleva lisa jaos 4.19 osutatud taastuvaid mittefossiilseid gaas- ja vedelkütuseid ning käesoleva lisa jaos 4.20 osutatud biogaasi ja vedelaid biokütuseid.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmisest gaaskütustest on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh koostootmise tulemusel toodetud 1 kWh energia kohta.

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel tuginetakse võimaluse korral projektipõhistele andmetele, järgides soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Kui rajatistega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil, sealhulgas CO_2 kogumine või taastuvate gaaside või vähendatud CO_2 heitega gaaside kasutamine, vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohastele jagudele. Elektritootmise protsessis tekkiva CO_2 kogumisel vastab CO_2 käesoleva jao punktis 1 sätestatud heite piirväärtusele ning CO_2 transporditakse ja seda säilitatakse maa all nii, et järgitakse käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume CO_2 transpordi ja CO_2 ladustamise kohta;

b) käitised, mille ehitusluba on antud 31. detsembriks 2030, vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

i) tegevusega saavutatakse vähemalt 10 % primaarenergia sääst võrreldes soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise näitajatega; primaarenergia sääst arvutatakse direktiivis 2012/27/EL esitatud valemi alusel;

ii) tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh väljundenergiast;

iii) asendatavat elektrit ja/või soojus-/jahutusenergiat ei saa toota taastuvatest energiaallikatest, kui võrrelda sama võimsuse juures kõige kulutõhusama ja tehniliselt teostatavama taastuvenergia alternatiiviga; selle võrdleva hindamise tulemus avaldatakse ja selle üle peetakse nõu sidusrühmadega;

iv) tegevus asendab olemasolevat suure heitega soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmistegevust, eraldi soojus-/jahutusenergia tootmistegevust või eraldi elektritootmistegevust, milles kasutatakse tahkeid või vedelaid fossiilkütuseid;

v) uus tootmisvõimsus ei ületa asendatava käitise võimsust;

vi) käitis on projekteeritud ja ehitatud taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste kasutamiseks ning üleminek taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste täielikule kasutamisele toimub 31. detsembriks 2035, kusjuures ettevõtte juhtkond on võtnud vastava kohustuse ja heaks kiitnud kontrollitava kava;

▼M1

vii) asendamine toob kaasa kasvuhoonegaaside heite vähenemise vähemalt 55 % võrra 1 kWh väljundenergia kohta;

viii) käitise taastamine ei suurenda selle tootmisvõimsust;

ix) kui tegevus toimub sellise liikmesriigi territooriumil, kus energia tootmiseks kasutatakse kivisütt, on see liikmesriik võtnud kohustuse lõpetada järk-järgult söest energia tootmise ja teatanud sellest oma integreeritud riiklikus energia- ja kliimakavas, millele on osutatud määruse (EL) 2018/1999 artiklis 3 või muus õigusaktis.

Punkti 1 alapunktis b osutatud kriteeriumidele vastavust tõendab sõltumatu kolmas isik. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal on selliseks kontrolliks vajalikud vahendid ja oskusteave. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal ei ole huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta ei osale tegevuse arendamises ega elluviimises. Sõltumatu kolmandast isikust tõendaja kontrollib hoolsalt tehniliste sõelumiskriteeriumide järgimist. Eelkõige avaldab sõltumatu kolmas isik igal aastal ja edastab komisjonile aruande, milles:

a) kinnitatakse punkti 1 alapunkti b alapunktis ii osutatud otsese kasvuhoonegaaside heite tase;

b) hinnatakse, kas tegevuse trajektoor on usaldusväärne, et vastata punkti 1 alapunkti b alapunktile vi.

Komisjon võib talle edastatud aruannete põhjal esitada asjaomastele käitajatele arvamuse. Komisjon võtab neid aruandeid arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 19 lõikes 5 osutatud läbivaatamisel.

2. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (sealhulgas metaanileketest tuleneva heite) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M1

4.31. **Tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutuseenergia tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojustootmisrajatiste ehitamine, taastamine ja käitamine, mis toodavad soojus-/jahutusenergiat, kasutades fossiilseid gaaskütuseid, ning mis on ühendatud tõhusa kaugkütte- ja kaugjahutusega direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punkti 41 tähenduses. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutusenergia tootmist tõhusas kaugküttesüsteemis, kasutades ainult käesoleva lisa jaos 4.23 osutatud taastuvaid mittefossiilseid gaas- ja vedelkütuseid ning käesoleva lisa jaos 4.24 osutatud biogaasi ja vedelaid biokütuseid.

Tegevus on liigitatud NACE koodi D35.30 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide soojus-/jahutusenergia tootmisest gaaskütustest on väiksem kui 100 g CO_2e/kWh. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamisel järgitakse komisjoni soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.

Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Kui rajatistega kaasneb heitkoguste vähendamine mis tahes viisil, sealhulgas CO_2 kogumine või taastuvate gaaside või vähendatud CO_2 heitega gaaside kasutamine, vastab heitkoguste vähendamine asjakohasel juhul käesoleva lisa asjakohastele jagudele. Elektritootmise protsessis tekkiva CO_2 kogumisel vastab CO_2 käesoleva jao punktis 1 sätestatud heite piirväärtusele ning transporditakse ja seda säilitatakse maa all nii, et järgitakse käesoleva lisa jagudes 5.11 ja 5.12 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume CO_2 transpordi ja CO_2 ladustamise kohta;

b) käitised, mille ehitusluba on antud 31. detsembriks 2030, vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

i) tegevusega toodetud soojusenergiat kasutatakse direktiivis 2012/27/EL määratletud tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis;

ii) tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh väljundenergiast;

iii) asendatavat soojus-/jahutusenergiat ei saa toota taastuvatest energiaallikatest, kui võrrelda sama võimsuse juures kõige kulutõhusama ja tehniliselt teostatavama taastuvenergia alternatiiviga; selle võrdleva hindamise tulemus avaldatakse ja selle üle peetakse nõu sidusrühmadega;

iv) tegevus asendab olemasolevat suure heitega soojus-/jahutustegevust, milles kasutatakse tahket või vedelat fossiilkütust;

v) uus tootmisvõimsus ei ületa asendatava käitise võimsust;

vi) käitis on projekteeritud ja ehitatud taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste kasutamiseks ning üleminek taastuvate ja/või vähese CO_2 heitega gaaskütuste täielikule kasutamisele toimub 31. detsembriks 2035, kusjuures ettevõtte juhtkond on võtnud vastava kohustuse ja heaks kiitnud kontrollitava kava;

vii) asendamine toob kaasa kasvuhoonegaaside heite vähenemise vähemalt 55 % võrra 1 kWh väljundenergia kohta;

▼M1

viii) käitise taastamine ei suurenda selle tootmisvõimsust;

ix) kui tegevus toimub sellise liikmesriigi territooriumil, kus energia tootmiseks kasutatakse kivisütt, on see liikmesriik võtnud kohustuse lõpetada järk-järgult söest energia tootmise ja teatanud sellest oma integreeritud riiklikus energia- ja kliimakavas, millele on osutatud määruse (EL) 2018/1999 artiklis 3 või muus õigusaktis.

Punkti 1 alapunktis b osutatud kriteeriumidele vastavust tõendab sõltumatu kolmas isik. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal on selliseks kontrolliks vajalikud vahendid ja oskusteave. Sõltumatul kolmandast isikust tõendajal ei ole huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta ei osale tegevuse arendamises ega elluviimises. Sõltumatu kolmandast isikust tõendaja kontrollib hoolsalt tehniliste sõelumiskriteeriumide järgimist. Eelkõige avaldab sõltumatu kolmas isik igal aastal ja edastab komisjonile aruande, milles:

a) kinnitatakse punkti 1 alapunkti b alapunktis ii osutatud otsese kasvuhoonegaaside heite tase;

b) hinnatakse, kas tegevuse trajektoor on usaldusväärne, et vastata punkti 1 alapunkti b alapunktile vi.

Komisjon võib talle edastatud aruannete põhjal esitada asjaomastele käitajatele arvamuse. Komisjon võtab neid aruandeid arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 19 lõikes 5 osutatud läbivaatamisel.

2. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) ehitamisel paigaldatakse mõõteseadmed füüsiliste heitkoguste (nagu metaanilekked) jälgimiseks või kehtestatakse pihkumise avastamise ja kõrvaldamise programm;

b) käitamisel teatatakse metaaniheite füüsilise mõõtmise tulemustest ja kõrvaldatakse pihkumine.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

5. VEEVARUSTUS, KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS

5.1. **Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine**

Tegevuse kirjeldus

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Veevarustussüsteem vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) veevõtu ja puhastamise keskmine energia netotarbimine on 0,5 kWh ühe kuupmeetri veevarustuse kohta või sellest väiksem. Energia netotarbimise puhul võib arvesse võtta energiatarbimist vähendavaid meetmeid, nagu näiteks allikate kontroll (kanalisatsioonivõrku siseneva vee reostuskoormus) ja vajaduse korral energia tootmine (nt hüdro-, päikese- ja tuuleenergia);

(b) lekkemäär arvutatakse kas taristu lekkeindeksi ([227]) hindamismeetodi abil, mille puhul künnise väärtus on 1,5 või väiksem, või muu asjakohase meetodi abil, mille puhul künnise väärtus kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/2184 ([228]) artiklile 4. See arvutus tuleb teha selle veevarustusvõrgu (-jaotusvõrgu) ulatuses, kus töid tehakse, st veevarustustsooni, mõõtmispiirkonna (või -piirkondade) või reguleeritava veesurvega piirkonna (või piirkondade) tasandil.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.2. **Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine**

Tegevuse kirjeldus

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine, sealhulgas majapidamiste ja tööstuse vajaduste katmiseks ette nähtud veekogumis-, -puhastus- ja -jaotustaristute uuendamine. Sellega ei kaasne vee kogumise, puhastamise ega veega varustamise mahu olulist muutumist.

([227]) Taristu lekkeindeks arvutatakse järgmiselt: tegeliku veekao tehniline näitaja aastas / tegelik vältimatu veekadu aastas. Tegeliku veekao tehniline näitaja kajastab vee kogust, mis jaotusvõrgust tegelikult kaduma läheb (st mis ei jõua lõppkasutajateni). Tegeliku vältimatu veekao puhul on arvestatud asjaolu, et veejaotusvõrgus on alati lekkeid. Tegeliku vältimatu veekao arvutamine põhineb teguritel nagu võrgu pikkus, ühenduste arv ja surve, millega võrk töötab.

([228]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1).

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Veevarustussüsteemi uuendamisega kaasneb energiatõhususe parandamine ühel järgmistest viisidest:

(a) vähendades süsteemi (sealhulgas veevõtt ja -puhastus) keskmist energia netotarbimist võrreldes selle kolme aasta keskmise võrdlustulemusega vähemalt 20 %, mõõdetuna kilovatt-tundides kuupmeetri kohta veevarustusest;

(b) vähendades vähemalt 20 % vahet taristu lekkeindeksi meetodil ([229]) arvutatud praeguse kolme aasta keskmise lekkemäära ja taristu lekkeindeksi väärtuse 1,5 vahel või vahet muu asjakohase meetodiga arvutatud praeguse kolme aasta keskmise lekkemäära ja direktiivi (EL) 2020/2184 artikli 4 kohaselt kindlaks määratud künnise vahel. Praegune kolme aasta keskmine lekkemäär arvutatakse selle veevarustusvõrgu (-jaotusvõrgu) ulatuses, kus töid tehakse, st uuendatud veevarustusvõrgu (-jaotusvõrgu) puhul mõõtmispiirkonna (või -piirkondade) või reguleeritava veesurvega piirkonna (või piirkondade) tasandil.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.3. **Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine**

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine, sealhulgas reovee kogumine (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([229]) Taristu lekkeindeks arvutatakse järgmiselt: tegeliku veekao tehniline näitaja aastas / tegelik vältimatu veekadu aastas. Tegeliku veekao tehniline näitaja kajastab vee kogust, mis jaotusvõrgust tegelikult kaduma läheb (st mis ei jõua lõppkasutajateni). Tegeliku vältimatu veekao puhul on arvestatud asjaolu, et veejaotusvõrgus on alati lekkeid. Tegeliku vältimatu veekao arvutamine põhineb teguritel nagu võrgu pikkus, ühenduste arv ja surve, millega võrk töötab.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Reoveepuhasti energia netotarbimine on võrdne järgmiste väärtustega või neist väiksem:

(a) 35 kWh inimekvivalendi kohta aastas, kui reoveepuhasti võimsus on alla 10 000 inimekvivalendi;

(b) 25 kWh inimekvivalendi kohta aastas, kui reoveepuhasti võimsus on 10 000–100 000 inimekvivalenti;

(c) 20 kWh inimekvivalendi kohta aastas, kui reoveepuhasti võimsus on üle 100 000 inimekvivalendi.

Reoveepuhasti käitamise energia netotarbimise puhul võib arvesse võtta energiatarbimist vähendavaid meetmeid, mis on seotud allikate kontrolliga (kanalisatsioonivõrku siseneva sademevee koguse või sinna siseneva vee reostuskoormuse vähendamine) ja vajaduse korral energia tootmisega süsteemis (nt hüdro-, päikese- ja tuuleenergia).

2. Selliste reoveepuhastite või kogumissüsteemidega reoveepuhastite ehitamiseks ja laiendamiseks, mis asendavad suurema kasvuhoonegaaside heitega puhastussüsteeme (nt septikud, anaeroobsed biotiigid), hinnatakse otsest kasvuhoonegaaside heidet ([230]). Tulemused avaldatakse nõudmise korral investoritele ja klientidele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimismeetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ([231]).
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitav vesi vastab nõukogu direktiivis 91/271/EMÜ ([232]) sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata looduspõhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist. Reoveesetet kasutatakse vastavalt nõukogu direktiivile 86/278/EMÜ ([233]) või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamisega pinnasel või pinnases.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([230]) Näiteks vastavalt reovee puhastamist käsitlevatele IPCC suunistele riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride kohta (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

([231]) Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32) II lisas.

([232]) Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

([233]) Nõukogu 12. juuni 1986. aasta direktiiv 86/278/EMÜ keskkonna ja eelkõige pinnase kaitsmise kohta reoveesetete kasutamisel põllumajanduses (EÜT L 181, 4.7.1986, lk 6).

▼B

5.4. **Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine**

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide, sealhulgas reovee kogumise (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamise uuendamine. Sellega ei kaasne reoveesüsteemis olulisi muutusi seoses seal kogutava või puhastatava vee koormuses või koguses.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E37.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Kogumissüsteemi uuendamisega parandatakse energiatõhusust, vähendades süsteemi keskmist energiatarbimist 20 % võrreldes kolme aasta keskmise võrdlustulemusega; seda tõendatakse igal aastal. Seda energiatarbimise vähenemist võib arvesse võtta projekti tasandil (st kogumissüsteemi uuendamine) või järgmise etapi reovee aglomeratsiooni tasandil (st järgmise etapi kogumissüsteemi, reoveepuhasti või reovee ärajuhtimise tasandil).

2. Reoveepuhasti uuendamisega parandatakse energiatõhusust, vähendades süsteemi keskmist energiatarbimist vähemalt 20 % võrreldes kolme aasta keskmise võrdlustulemusega; seda tõendatakse igal aastal.

3. Punktide 1 ja 2 kohaldamisel arvutatakse reovee kogumisest või heitvee puhastamisest tingitud aastane energia netotarbimine süsteemis kilovatt-tundides inimekvivalendi kohta, võttes arvesse energiatarbimist vähendavaid meetmeid, mis on seotud allikate kontrolliga (kanalisatsioonivõrku siseneva sademevee koguse või sinna siseneva vee reostuskoormuse vähendamine) ja vajaduse korral energia tootmisega süsteemis (nt hüdro-, päikese- ja tuuleenergia).

4. Punktide 1 ja 2 kohaldamisel tõendab käitaja, et seoses väliste tingimustega pole toimunud olulisi muutusi (sealhulgas muutused reovee ärajuhtimise loas/lubades või reovee aglomeratsiooni koormuses), mis vähendaksid energiatarbimist võetud tõhususmeetmetest sõltumata.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimismeetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ([234]).
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitav vesi vastab direktiivis 91/271/EMÜ sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata looduspõhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist.

([234]) Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32) II lisas.

▼B

	Reoveesetet kasutatakse vastavalt direktiivile 86/278/EMÜ või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamisega pinnasel või pinnases.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.5. **Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena**

Tegevuse kirjeldus

Tavajäätmete liigiti kogumine ja transportimine ühe fraktsioonina või segafraktsioonidena, ([235]) et valmistada need ette korduskasutuseks või ringlussevõtuks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Kõik tekkekohas sorditud ning liigiti kogutud ja transporditud tavajäätmed on mõeldud korduskasutamiseks või ringlussevõtuks ettevalmistamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Liigiti kogutud jäätmefraktsioone ei segata jäätmete ladustamise ja ümberlaadimise rajatistes muude jäätmete ega muude materjalidega, millel on erinevad omadused.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

([235]) Liidus on tegevus kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ (mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid) (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3) artikli 10 lõikega 3 ning siseriiklike õigusaktidega jäätmekavade kohta.

▼B

5.6. **Reoveesetete anaeroobne kääritamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse reoveesetteid anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi või kemikaale.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Rajatise metaanilekete minimeerimise eesmärgil on kehtestatud kava metaanilekete jälgimiseks ja nende leketega seotud hädaolukordade lahendamiseks.

2. Toodetud biogaasi kasutatakse otse elektri- või soojusenergia tootmiseks või see vääristatakse maagaasivõrku suunatavaks biometaaniks või seda kasutatakse sõidukikütusena või keemiatööstuse lähteainena.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([236]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Kui kääritussaadus on mõeldud väetise või mullaparandusainena kasutamiseks, antakse ostjale või kääritussaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele teavet selle lämmastikusisalduse kohta (lubatud hälbega ± 25 %).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.7. **Biojäätmete anaeroobne kääritamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojäätmeid ([237]) anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi ja kääritussaadust ja/või kemikaale.

([236]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.
([237]) Nagu määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Rajatise metaanilekete minimeerimise eesmärgil on kehtestatud kava metaanilekete jälgimiseks ja nende leketega seotud hädaolukordade lahendamiseks.

2. Toodetud biogaasi kasutatakse otse elektri- või soojusenergia tootmiseks või see vääristatakse maagaasivõrku suunatavaks biometaaniks või seda kasutatakse sõidukikütusena või keemiatööstuse lähteainena.

3. Biojäätmed, mida kasutatakse anaeroobseks kääritamiseks, eraldatakse tekkekohas ja neid kogutakse eraldi.

4. Toodetud kääritussaadust kasutatakse kas otse või pärast kompostimist või muud töötlust väetise või mullaparandusainena.

5. Sihtotstarbelistes biojäätmete töötlemise käitistes moodustavad lähteainena kasutatud toidu- ja söödakultuurid ([238]) aastas keskmiselt kuni 10 % lähteaine massist.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([239]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Toodetud kääritussaadus vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritussaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta. Ostjale või kääritussaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele antakse teavet väetise või mullaparandusainena kasutatava kääritussaaduse lämmastikusisalduse kohta (lubatud hälbega ± 25 %).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([238]) Nagu määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 40.

([239]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

5.8. **Biojäätmete kompostimine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojäätmeid ([240]) kompostimise teel (aeroobne lagunemine) eesmärgiga toota ja kasutada komposti.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse	
1. Kompostitavad biojäätmed eraldatakse tekkekohas ja neid kogutakse eraldi. 2. Toodetud komposti kasutatakse väetise või mullaparandusainena ja see vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooria 3 kohta, või siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.	
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kompostimisjaamade puhul, kus töödeldakse üle 75 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes aeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([241]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Kompostimiskohas on kehtestatud süsteem, mis takistab nõrgvee jõudmist põhjavette. Toodetud kompost vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooria 3 kohta, või siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.9. **Tavajäätmetest saadud materjalide taaskasutamine**

Tegevuse kirjeldus

Rajatiste ehitamine ja käitamine, mille eesmärk on sortida liigiti kogutud tavajäätmevooge ja töödelda need teiseseks toormeks, sealhulgas mehaanilise taastöötlemise abil, välja arvatud tagasitäitena kasutamise eesmärgil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.32 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([240]) Nagu määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.
([241]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevuse käigus töödeldakse kaalu põhjal vähemalt 50 % liigiti kogutud töödeldavatest tavajäätmetest ümber teiseseks toormeks, mis sobib uue materjali asendamiseks tootmisprotsessides.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.10. **Prügilagaasi kogumine ja kasutamine**

Tegevuse kirjeldus

Prügilagaasi kogumise ja kasutamise taristu paigaldamine ja käitamine alaliselt suletud prügilates või prügilasektsioonides, ([242]) kasutades uusi või täiendavaid sihtotstarbelisi tehnilisi rajatisi ja seadmeid, mis on paigaldatud prügila või prügilasektsiooni sulgemise ajal või pärast seda.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([242]) Prügila on määratletud nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiivi 1999/31/EÜ (prügilate kohta) (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1) artikli 2 punktis g.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Prügilat ei ole avatud pärast 8. juulit 2020.

2. Prügila või prügilasektsioon, kuhu gaasi kogumise süsteem on äsja paigaldatud, kus seda on laiendatud või uuendatud, on alaliselt suletud ega võta enam vastu biolagunevaid jäätmeid ([243]).

3. Toodetud prügilagaasi kasutatakse biogaasina ([244]) elektri- või soojusenergia tootmiseks või see vääristatakse maagaasivõrku suunatavaks biometaaniks või seda kasutatakse sõidukikütusena või keemiatööstuse lähteainena.

4. Prügilast lähtuva metaaniheite ning prügilagaasi kogumise ja kasutamise rajatistest lähtuvate lekete suhtes kohaldatakse nõukogu direktiivi 1999/31/EÜ ([245]) III lisas sätestatud kontrolli ja seiret.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Prügilagaasi kogumise süsteemiga vanade prügilate lõplik sulgemine ja ohutuks muutmine ning järelhooldus toimub vastavalt järgmisele: (a) direktiivi 1999/31/EÜ I lisas sätestatud üldnõuded; (b) kõnealuse direktiivi III lisas sätestatud kontroll ja seire.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.11. **CO_2 transport**

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO_2 transportimine kõigi transpordivahenditega.

CO_2 torujuhtmete ehitamine ja käitamine ning gaasivõrkude uuendamine, mille peamine eesmärk on kogutud CO_2 integreerimine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktile i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([243]) Nagu sätestatud direktiivi 1999/31/EÜ artikli 5 lõikes 3.
([244]) Biogaas on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 28.
([245]) Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. CO_2 puhul, mis transporditakse kogumisrajatisest sissejuhtimiskohta, ei moodusta CO_2 lekked rohkem kui 0,5 % transporditava CO_2 massist.

2. CO_2 viiakse alalisse CO_2 säilitamiskohta, mis vastab käesoleva lisa jaos 5.12 sätestatud süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kriteeriumidele, või see suunatakse ümber muudele transpordivahenditele, millega see viiakse nimetatud kriteeriumidele vastavasse alalisse CO_2 säilitamiskohta.

3. Kohaldatakse asjakohaseid lekke tuvastamise süsteeme ja kehtestatud on seirekava ning aruannet kontrollib sõltumatu kolmas isik.

4. See tegevus võib hõlmata selliste varade paigaldamist, mis suurendavad paindlikkust ja parandavad olemasoleva võrgu haldamist.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.12. **CO_2 püsiv maapõues säilitamine**

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO_2 püsiv säilitamine asjakohastes maa-alustes geoloogilistes formatsioonides.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E39.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Võimalikku säilitamiskompleksi ja seda ümbritsevat ala kirjeldatakse ja hinnatakse või korraldatakse uuring Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/31/EÜ ([246]) artikli 3 punkti 8 tähenduses, et teha kindlaks, kas geoloogiline formatsioon sobib CO_2 säilitamiskohana kasutamiseks.

2. Süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kohtade käitamise, sealhulgas sulgemise ja sulgemisjärgsete kohustuste puhul kehtib järgmine:

(a) rakendatakse asjakohaseid lekke tuvastamise süsteeme, et vältida CO_2 eraldumist käitamise ajal;

(b) kehtestatud on sissejuhtimisseadmete, säilitamiskompleksi ja vajaduse korral ümbritseva keskkonna seirekava ning riigi pädev ametiasutus kontrollib korrapäraseid aruandeid.

([246]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 114).

▼B

3. Liidus asuvate säilitamiskohtade uurimise ja käitamise puhul vastab tegevus direktiivile 2009/31/EÜ. Kolmandates riikides asuvate säilitamiskohtade uurimise ja käitamise puhul vastab tegevus standardile ISO 27914:2017 ([247]) süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kohta.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab direktiivile 2009/31/EÜ.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6. TRANSPORT

6.1. **Sõitjate linnadevaheline raudteevedu**

Tegevuse kirjeldus

Suurt geograafilist ala hõlmavates põhiraudteeliinide võrgustikes sõitjateveoks kasutatavate raudteeveeremite ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja käitamine, sõitjatevedu linnadevahelistel raudteedel ning magamis- või restoranvagunite käitamine raudtee-ettevõtjate integreeritud tegevusena.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.10 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) rongide ja reisivagunite otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) rongide ja reisivagunite otsene väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja need töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

([247]) ISO standard 27914:2017 „CO_2 kogumine, transport ja geoloogiline säilitamine – geoloogiline säilitamine (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/64148.html).

▼B

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1628 ([248]) II lisas sätestatud heite piirnormidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.2. **Kauba raudteevedu**

Tegevuse kirjeldus

Selliste kaubaveovahendite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja käitamine, mida kasutatakse põhiraudteeliinide võrgus ja kohaliku kaubaveo raudteedel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.20 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mõlemale järgmisele kriteeriumile:

(a) rongide ja vagunite otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) rongide ja vagunite otsene väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja need töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed).

2. Rongid ja vagunid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—

([248]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1628, mis käsitleb väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnorme ja tüübikinnitusega seotud nõudeid, millega muudetakse määruseid (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 252, 16.9.2016, lk 53).

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.3. **Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu**

Tegevuse kirjeldus

Sõitjate linna- ja linnalähiveo sõidukite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja käitamine ning sõitjate maanteevedu.

Mootorsõidukite puhul määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 kohaste M_2- või M_3-kategooria sõidukite kasutamine sõitjateveoteenuste osutamiseks.

Selle kategooria majandustegevus võib hõlmata erinevate maismaatranspordi liikide kasutamist, nagu buss, tramm, trollibuss, maa-alune ja kõrgendatud raudtee. See hõlmab ka linnade ja lennujaamade või linnade ja muude jaamade vahelisi liine ning köisraudteede ja rippteede käitamist, kui need on osa linna- või linnalähitranspordi süsteemidest.

Selle kategooria majandustegevus hõlmab ka regulaarseid bussiteenuseid kaugliinidel, busside üürimist, ekskursioone ja muid juhubussiteenuseid, lennujaamabusse (sh lennujaamades), koolibusside ja transpordibusside käitamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.31, H49.3.9, N77.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) tegevuse käigus osutatakse linna- või linnalähiliinidel reisijateveo teenuseid ja selle otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga ([249]);

([249]) See hõlmab busse, mille keretüüp on CE (madala põrandaga ühekorruseline sõiduk), CF (madala põrandaga kahekorruseline sõiduk), CG (madala põrandaga ühekorruseline liigendsõiduk), CH (madala põrandaga kahekorruseline liigendsõiduk), CI (ülalt lahtine ühekorruseline sõiduk) või CJ (ülalt lahtine kahekorruseline sõiduk), nagu sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.

▼B

(b) kuni 31. detsembrini 2025: tegevuse käigus osutatakse linnadevahelisi sõitjate maanteeveo teenuseid, kasutades M2- ja M3- kategooria ([250]) sõidukeid, mille keretüüp on CA (ühekorruseline sõiduk), CB (kahekorruseline sõiduk), CC (ühekorruseline liigendsõiduk) või CD (kahekorruseline liigendsõiduk) ([251]) ning mis vastavad viimasele Euro VI standardile, st määruse (EÜ) nr 595/2009 nõuetele ning alates nimetatud määruse muudatuste jõustumisest ka muutmisaktide nõuetele, isegi enne nende kohaldatavaks muutumist, ning standardi Euro VI kõige viimasele etapile, mis on sätestatud määruse (EL) 582/2011 I lisa 9. liite 1. tabelis, kui seda etappi reguleerivad sätted on jõustunud, aga pole veel selle sõidukitüübi suhtes kohaldatavaks muutunud ([252]). Kui selline standard pole kättesaadav, võrdub sõidukite otsene CO_2-heide nulliga.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka sõidukite olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
▼M2 5) Saastuse vältimine ja tõrje	M-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Kui see on asjakohane, vastavad sõidukid kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.
▼B 6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.4. **Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu**

Tegevuse kirjeldus

Selliste isiklike liikumisvahendite müük, ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul. See hõlmab kaubaveoteenuste osutamist (kauba)jalgratastega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega N77.11 ja N77.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([250]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktis a.
([251]) Nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.
([252]) Kuni 31. detsembrini 2021 Euro VI etapp E, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Isiklikud liikumisvahendid liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul.

2. Isiklikke liikumisvahendeid on lubatud kasutada samas avalikus taristus, mida kasutavad jalgratturid või jalakäijad.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.5. **Vedu mootorratastega, sõiduautodega ja väikeste tarbesõidukitega**

Tegevuse kirjeldus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 715/2007 ([253]) kohaldamisalasse kuuluvate M_1-, ([254]) N_1-kategooria ([255]) sõidukite või L-kategooria sõidukite (kahe-, kolme- ja neljarattalised sõidukid) ([256]) ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.32, H49.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punkti a ajapunktis ii ja punktis b sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([253]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT L 171, 29.6.2007, lk 1).
([254]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktis i.
([255]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i.
([256]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõikes 1.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Tegevus vastab järgmistele kriteeriumidele: (a) määruse (EÜ) nr 715/2007 kohaldamisalasse kuuluvate M_1- ja N_1-kategooria sõidukite puhul kehtib järgmine: i) kuni 31. detsembrini 2025: CO_2-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, on väiksem kui 50 g CO_2 kilomeetri kohta (vähese heitega ja heiteta kergsõidukid); ii) alates 1. jaanuarist 2026: CO_2-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, võrdub nulliga; (b) b) L-kategooria sõidukite puhul on väljalasketoru CO_2-heide 0 g CO_2e/km, arvutatuna vastavalt määruses (EL) nr 168/2013 sätestatud heitekatsele.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	M_1- ja N_1-kategooria sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile: (a) need on korduvkasutatavad või ringlussevõetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist; (b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ([257]). Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka sõidukite olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
▼M2 5) Saastuse vältimine ja tõrje	Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro 6 tüübikinnituse nõuetele seoses kergsõidukite heitega ([258]), nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 715/2007. Sõidukid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/33/EÜ ([259]) lisa tabelis 2 sätestatud keskkonnasõbralike kergsõidukite tekitatud heite piirmääradele. M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Sõidukid vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 540/2014 ([260]).

([257]) Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiivi 2005/64/EÜ (mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust, pidades silmas mootorsõidukite korduvkasutatavust, ringlussevõetavust ja taaskasutatavust, ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 70/156/EMÜ) (ELT L 310, 25.11.2005, lk 10) I lisas.

([258]) Komisjoni 5. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1832, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ, komisjoni määrust (EÜ) nr 692/2008 ja komisjoni määrust (EL) 2017/1151, et parandada kergsõidukite heitkoguste tüübikinnituskatseid ja -menetlusi, sealhulgas kasutusel olevate sõidukite vastavuskatseid ja tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katseid, ning võtta kasutusele kütuse- ja elektrienergiakulu jälgimise seadmed (ELT L 301, 27.11.2018, lk 1).

([259]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/33/EÜ keskkonnasõbralike ja energiatõhusate maanteesõidukite edendamise kohta (ELT L 120, 15.5.2009, lk 5).

([260]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 540/2014 mootorsõidukite ja varusummutisüsteemide müratasemete kohta, millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 70/157/EMÜ (ELT L 158, 27.5.2014, lk 131).

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.6. **Kaubaveoteenused maanteel**

Tegevuse kirjeldus

Selliste N_1-, N_2- ([261]) või N_3-kategooria ([262]) sõidukite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine kaubaveoteenuste osutamiseks maanteel, mis kuuluvad EURO VI ([263]) etapi E või sellele järgneva etapi kohaldamisalasse.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.4.1, H53.10, H53.20 ja N77.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punkti 1 alapunktis a, alapunktis b või alapunkti c alapunktis i sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) N_1-kategooria sõidukite otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) N_2- ja N_3-kategooria sõidukid, mille täismass ei ületa 7,5 tonni, on määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid;

(c) N_2- ja N_3-kategooria sõidukid, mille täismass ületab 7,5 tonni, on ühed järgmistest:

i) määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid;

ii) kui punktis i esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, on need nimetatud määruse artikli 3 punktis 12 määratletud vähese heitega raskeveokid.

2. Sõidukid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—

([261]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis ii.
([262]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis iii.
([263]) Nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	N_1-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile: (a) need on korduvkasutatavad või ringlussevõetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist; (b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ([264]). Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka sõidukite olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.

▼M2

5) Saastuse vältimine ja tõrje	M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega ([265]), nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009. Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.7. **Sõitjatevedu sisevetel**

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate reisilaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga H50.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) laevade otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) kuni 31. detsembrini 2025: hübriid- ja kaherežiimilised laevad kasutavad tavatingimustes käitamise korral vähemalt 50 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

([264]) Nagu sätestatud direktiivi 2005/64/EÜ I lisas.

([265]) Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).

▼B

►M2 c) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa laeva pardal kasutatava energia aasta keskmine kasvuhoonegaaside heitemahukus aruandeperioodil ([266]) järgmisi piirmäärasid:

a) 76,4 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;

b) 61,1 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;

c) 45,8 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;

d) 30,6 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044.;

e) 15,3 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2045 – 31. detsember 2049;

f) 0 g CO_2e/MJ alates 1. jaanuarist 2050. ◄

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
▼M2 4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist. Kehtestatud on meetmed, et vältida jäätmete teket kasutusetapis (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja käidelda allesjäänud jäätmeid vastavalt jäätmehierarhiale.
▼B 5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötluse tulemusel).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.8. **Kaubavedu sisevetel**

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate kaubalaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine.

([266]) Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt metoodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO_2 heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodiga H50.4 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mõlemale järgmisele kriteeriumile:

(a) laevade otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis i esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade otsene (väljalasketoru) CO_2-heide tonnkilomeetri kohta (g CO_2/tkm), mis on arvutatud (või uute laevade puhul prognoositud) energiatõhususe näitaja ([267]) abil, on 50 % väiksem kui määruse 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (sõidukite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO_2-võrdlusheite väärtus;

►M2 (c) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa laeva pardal või ettevõtte laevastiku poolt kasutatava energia aasta keskmine kasvuhoonegaaside heitemahukus aruandeperioodil ([268]) järgmisi piirmäärasid:

a) 76,4 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;

b) 61,1 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;

c) 45,8 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;

d) 30,6 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044;

e) 15,3 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2045 – 31. detsember 2049;

f) 0 g CO_2e/MJ alates 1. jaanuarist 2050. ◄

2. Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

([267]) Energiatõhususe näitaja on määratletud kui CO_2-heite mass transporditöö ühiku kohta. See näitab laeva käitamise energiatõhusust järjepideva ajavahemiku jooksul, mis kajastab laeva üldist kaubaveo struktuuri. Juhised selle näitaja arvutamiseks on esitatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis MEPC.1/Circ. 684.

([268]) Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt metoodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO_2 heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.

▼B

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötluse tulemusel).

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.9. **Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine**

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate selliste reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine ja uuendamine, mis ei sobi meretranspordiks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.4, H50.30 ja C33.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

►M2 1. Moderniseerimisega saavutatakse üks või mitu järgmistest eesmärkidest:

a) vähendatakse sisevetel kasutatavate reisilaevade kütusekulu vähemalt 15 %, väljendatuna energiaühikus kogu reisi kohta (kogu ristlusreis), nagu näitab võrdlusarvutus nende representatiivsete sõidupiirkondade kohta (sh representatiivsed koormusprofiilid ja maabumiskohad), kus laeva käitama hakatakse, või nagu näitavad mudelkatsete või simulatsioonide tulemused;

b) vähendatakse laeva kütusekulu (väljendatuna kütuse liitrites tonnkilomeetri kohta) vähemalt 15 %, nagu näitab võrdlusarvutus nende representatiivsete sõidupiirkondade kohta (sh representatiivsed koormusprofiilid), kus laeva käitama hakatakse, või nagu näitavad mudelkatsete või simulatsioonide tulemused. ◄

2. Moderniseeritud või uuendatud laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötluse tulemusel).
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.10. **Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad**

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmine, rahastamine, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kaubaveoks või kauba ja reisijate kombineeritud veoks merel või rannavetes, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalike laevade, nagu puksiirlaevad, tõstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad, ostmine, rahastamine, rentimine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.2, H52.22 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punkti 1 alapunktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

(a) laevade otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) kuni 31. detsembrini 2025: hübriid- ja kaherežiimilised laevad kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

(c) kuni 31. detsembrini 2025 ja ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et laevu kasutatakse üksnes selliste ranniku- ja lähimereveoteenuste osutamiseks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele: kui punktis i esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade otsene (väljalasketoru) CO_2-heide on Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) energiatõhususe indeksi (EEDI) ([269]) alusel arvutatuna 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (veokite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO_2-võrdlusheite väärtus;

(d) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis a esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ([270]) ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ([271]);

►M2 e) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, on taastuvatest energiaallikatest ([271]) saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, kasutavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga ([272]), ja:

   a) neid laevu saab laadida kaikohas;

   b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tipptasemel meetmeid ja tehnoloogiat;

f) alates 1. jaanuarist 2026: kui punktis a sätestatud kriteeriumi ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa lisaks olemasolevate laevade energiatõhususe indeksi (EEXI) saavutatud väärtusele, mis on samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 10 % võrra alla EEXI nõuete, mis kehtisid 1. jaanuaril 2023 ([273]), laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukus aruandeperioodil ([274]) järgmisi piirmäärasid:

   a) 76,4 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;

   b) 61,1 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;

   c) 45,8 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;

   d) 30,6 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044;

   e) 15,3 g CO_2e/MJ alates 1. jaanuarist 2045. ◄

2. Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

([269]) Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

([270]) Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul kokku lepitud EEDI nõuded. Laevad, mis kuuluvad MARPOLi konventsiooni VI lisa 2. reeglis sätestatud laevaliikide hulka, aga mida ei käsitata selle reegli kohaselt uute laevadena, võivad esitada EEDI väärtuse, mis on vabatahtlikult arvutatud MARPOLi konventsiooni VI lisa 4. peatüki kohaselt, ja lasta neid arvutusi kontrollida kooskõlas konventsiooni VI lisa 2. peatükiga.

([271]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([271]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([272]) EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.

([273]) EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 76. istungjärgul. EEXI vähendusprotsendile tuleb lisada EEXI taksonoomia tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid. Saavutatud olemasolevate laevade energiatõhususe indeks (EEXI), mis on alates 1. jaanuarist 2023 kohustuslik kõigi kauba-/reisijateveolaevade puhul, et mõõta nende energiatõhusust ja koguda andmeid iga-aastase CO_2-mahukuse näitaja (Carbon Intensity Indicator, CII) ja reitingu (CII rating) esitamiseks. (27.6.2023 versioon: https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/EEXI-CII-FAQ.aspx).

([274]) Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt metoodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO_2 heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist. Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1257/2013 ([275]) nõuetele. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni rakendusotsuses 2016/2323 ([276]) sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu. Tegevus on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/883 ([277]), mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine. Laeva käitatakse kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (IMO MARPOLi konventsioon) V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seadusliku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2016/802 ([278]) ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14 ([279]). Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist IMO ([280]) määratud vääveloksiidide heite kontrolli piirkonnas Põhja- ja Läänemerel ning Vahemerel (alates 2025. aastast).

([275]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta ning määruse (EÜ) nr 1013/2006 ja direktiivi 2009/16/EÜ muutmise kohta (ELT L 330, 10.12.2013, lk 1).

([276]) Komisjoni rakendusotsus (EL) 2016/2323, millega kehtestatakse laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetelu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta (ELT L 345, 20.12.2016, lk 119).

([277]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/883, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ (ELT L 151, 7.6.2019, lk 116).

([278]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/802, mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes (ELT L 132, 21.5.2016, lk 58).

([279]) Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

([280]) (27.6.2023 versioon: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-(SOx)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx).

▼M2

	Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13 ([281]). Pärast 2011. aastat ehitatud laevade kohta kehtivad NOx-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NOx-heidet ([282]).Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale. Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kattumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 528/2012.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga. Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ([283]). Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ([284]). Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

6.11. **Sõitjatevedu merel ja rannavetes**

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmine, rahastamine, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad sõitjateveoks merel või rannavetes, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Selle kategooria majandustegevus hõlmab parvlaevade, veetaksode ja ekskursioonilaevade, kruiisi- või turismilaevade käitamist.

Tegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.10, N77.21 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([281]) (27.6.2023 versioon: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogenoxides-(NOx)-–-Regulation-13.aspx).

([282]) Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

([283]) IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

([284]) IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

▼B

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

(a) laevade otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

(b) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis a esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis kasutavad hübriid- ja kaherežiimilised laevad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

(c) kuni 31. detsembrini 2025: kui punktis a esitatud kriteeriumi pole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, siis laevade energiatõhususe indeks (EEDI) ([285]) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ([286]) ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ([287]);

►M2 d) alates 1. jaanuarist 2026: kui punkti a ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, on taastuvatest energiaallikatest ([288]) saadud kütuseid või kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, kasutavate laevade saavutatud energiatõhususe indeks (EEDI) samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 20 % võrra alla EEDI nõuete, mis kehtisid 1. aprilli 2022. aasta seisuga ([289]), ja:

   a) neid laevu saab laadida kaikohas;

   b) gaaskütusel töötavate laevade puhul kasutatakse metaani hajusheite vähendamiseks tipptasemel meetmeid ja tehnoloogiat.

e) alates 1. jaanuarist 2026: kui punktis a sätestatud kriteeriumi ei ole tehniliselt ja majanduslikult võimalik täita, ei ületa lisaks olemasolevate laevade energiatõhususe indeksi (EEXI) saavutatud väärtusele, mis on samaväärne EEDI võrdlusväärtuse vähendamisega vähemalt 10 % võrra alla EEXI nõuete, mis kehtisid 1. jaanuaril 2023 ([290]), laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukus aruandeperioodil ([291]) järgmisi piirmäärasid:

   a) 76,4 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2026 – 31. detsember 2029;

   b) 61,1 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2030 – 31. detsember 2034;

   c) 45,8 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2035 – 31. detsember 2039;

   d) 30,6 g CO_2e/MJ ajavahemikul 1. jaanuar 2040 – 31. detsember 2044;

   e) 15,3 g CO_2e/MJ alates 1. jaanuarist 2045. ◄

([285]) Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

([286]) Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul kokku lepitud EEDI nõuded. Laevad, mis kuuluvad MARPOLi konventsiooni VI lisa 2. reeglis sätestatud laevaliikide hulka, aga mida ei käsitata selle reegli kohaselt uute laevadena, võivad esitada EEDI väärtuse, mis on vabatahtlikult arvutatud MARPOLi konventsiooni VI lisa 4. peatüki kohaselt, ja lasta neid arvutusi kontrollida kooskõlas konventsiooni VI lisa 2. peatükiga.

([287]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([288]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([289]) EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 75. istungjärgul. EEDI vähendusprotsendile lisatakse EEDI tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid.

([290]) EEDI nõuded, mis on määratletud vähendusprotsendina, mida kohaldatakse EEDI võrdlusväärtuse suhtes, nagu lepiti kokku Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 76. istungjärgul. EEXI vähendusprotsendile tuleb lisada EEXI taksonoomia tehnilistes sõelumiskriteeriumides kindlaks määratud protsendipunktid. Saavutatud olemasolevate laevade energiatõhususe indeks (EEXI), mis on alates 1. jaanuarist 2023 kohustuslik kõigi kauba-/reisijateveolaevade puhul, et mõõta nende energiatõhusust ja koguda andmeid iga-aastase CO_2-mahukuse näitaja (Carbon Intensity Indicator, CII) ja reitingu (CII rating) esitamiseks. (27.6.2023 versioon: https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/EEXI-CII-FAQ.aspx).

([291]) Laeva pardal kasutatava energia kasvuhoonegaaside heitemahukust kontrollib sõltumatu kolmas isik ja see arvutatakse kasvuhoonegaaside heite kogusena energiaühiku kohta vastavalt metoodikale ja vaikeväärtustele, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses, milles käsitletakse taastuvkütuste ja vähese CO_2 heitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist. Kehtestatud on meetmed, et vältida jäätmete teket kasutusetapis (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja käidelda allesjäänud jäätmeid vastavalt jäätmehierarhiale. Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni rakendusotsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu. Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine. Laeva käitatakse kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (IMO MARPOLi konventsioon) V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seadusliku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,50 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,10 % massist IMO ([292]) määratud vääveloksiidide heite kontrolli piirkonnas Põhja- ja Läänemerel ning Vahemerel (alates 2025. aastast). Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade kohta kehtivad NOx-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NOx-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ([293]). Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale. Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kattumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 528/2012.

([292]) Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

([293]) Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga. Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ([294]). Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ([295]). Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

6.12. **Merel ja rannavetes käitatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade moderniseerimine ja uuendamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kauba- või sõitjateveoks merel või rannavetes, või mis on sadamatoiminguteks ja abitegevusteks vajalikud laevad, nagu puksiirlaevad, tõstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega H50.10, H50.2, H52.22, C33.15, N77.21 ja N.77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

►**M2** 1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

a) moderniseerimisega vähendatakse laeva kütusekulu vähemalt 15 %, väljendatuna kütuse grammides kandevõimetonn-meremiili kohta kaubalaevade puhul või brutotonnaaž-meremiili kohta reisilaevade puhul, nagu näitavad arvutuslik hüdrodünaamika (CFD), paagikatsed või samalaadsed tehnilised arvutused;

b) võimaldab laevadel saavutada olemasolevate laevade energiatõhususe indeksi (EEXI) väärtuse, mis on vähemalt 10 % väiksem kui 1. jaanuaril 2023 kehtinud EEXI nõuded, ning kui laevad on võimelised töötama taastuvatest energiaallikatest saadud kütustel või kütustel, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga ([296]), ning neid saab kaikohas laadida ja nad on varustatud pistikühendusega. ◄

2. Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

([294]) IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

([295]) IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

([296]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

4) Üleminek ringmajandusele	Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist. Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni rakendusotsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu. Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine. Laeva käitatakse kooskõlas Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooni (IMO MARPOLi konventsioon) V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seadusliku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,50 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,10 % massist IMO ([297]) määratud vääveloksiidide heite kontrolli piirkonnas Põhja- ja Läänemerel ning Vahemerel (alates 2025. aastast). Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade kohta kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ([298]). Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale. Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kattumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 528/2012.

([297]) Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

([298]) Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga. Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ([299]). Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ([300]). Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

6.13. **Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu**

Tegevuse kirjeldus

Isikliku liikuvuse taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, sealhulgas teede, kiirteede sildade ja tunnelite ning muu jalakäijatele ja jalgratturitele (sh elektrijalgrataste kasutajad) mõeldud taristu ehitamine.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.12, F42.13, F43.21, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Ehitatav ja käitatav taristu on ette nähtud isikliku liikuvuse või jalgrattaveo toetamiseks: kõnniteed, jalgrattateed ja jalakäijate alad, elektrisõidukite laadimisjaamad ja vesinikutanklad isiklike liikumisvahendite jaoks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([299]) IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

([300]) IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a komisjoni otsusega 2000/532/EÜ ([279]) kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([301]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.14. **Raudteetranspordi taristu**

Tegevuse kirjeldus

Raudteede ja metroode, sildade ja tunnelite, jaamade, terminalide, raudtee teenindusrajatiste ([303]) ning ohutus- ja liikluskorraldussüsteemide ehitamine, ajakohastamine, käitamine ja hooldamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelevalve teenuste, mõõdistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsikaliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega.

▼M2

Toodete, seadmete, süsteemide ja tarkvara tootmine, paigaldamine, nendega seotud tehniline nõustamine, moderniseerimine, uuendamine, remont, hooldus, kasutusotstarbe muutmine, mis on seotud ühega järgmistest elementidest:

a) monteeritud raudteematerjal;

b) direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktides 2.2–2.6 täpsustatud raudteekomponendid.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25.99, C27.9, C30.20, F42.12, F42.13, M71.12, M71.20, F43.21 ja H52.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([279]) Komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ (millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu) ja nõukogu otsus 94/904/EÜ (millega kehtestatakse ohtlikke jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu) (EÜT L 226, 6.9.2000, lk 3).

([301]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([303]) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiivi 2012/34/EL (millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond) (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32) artikli 3 punktile 11.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) taristu (nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 ([304]) II lisa punktis 2) on kas:

i) elektrifitseeritud raudteeäärne taristu ja sellega seotud allsüsteemid: taristu, energiavarustuse, rongisisese kontrolli ja signaalimise ning raudteeäärse kontrolli ja signaalimise allsüsteemid, nagu määratletud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2;

ii) uus ja olemasolev raudteeäärne taristu ja sellega seotud allsüsteemid, kui kehtestatud on kava raudteeliinide ja sellises ulatuses, mil see on vajalik elektrirongide käitamiseks, ka haruteede elektriga varustamiseks või kui taristus saab 10 aasta jooksul alates tegevuse algusest hakata kasutama ronge, mille väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga: taristu, energiavarustuse, rongisisese kontrolli ja signaalimise ning raudteeäärse kontrolli ja signaalimise allsüsteemid, nagu määratletud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2;

iii) kuni 2030. aastani: olemasolev raudteeäärne taristu ja sellega seotud allsüsteemid, mis ei ole osa üleeuroopalisest transpordivõrgust ([305]) ega selle kavandatavatest laiendustest kolmandates riikides ega ühestki riiklikult, riigiüleselt või rahvusvaheliselt määratletud peamiste raudteeliinide võrgustikust: taristu, energiavarustuse, rongisisese kontrolli ja signaalimise ning raudteeäärse kontrolli ja signaalimise allsüsteemid, nagu määratletud direktiivi (EL) 2016/797 II lisa punktis 2;

(b) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks ühelt transpordiliigilt teisele: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks;

(c) taristu ja rajatised on ette nähtud reisijate üleviimiseks ühelt rongilt teisele või teistelt transpordiliikidelt rongile;

►M2 d) digitaalsed vahendid võimaldavad suurendada tõhusust, võimsust või energiasäästu. ◄

2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
▼M2 4) Üleminek ringmajandusele	Käitajad piiravad ehitus- ja lammutusprotsessides jäätmeteket ning võtavad arvesse parimat võimalikku tehnikat. Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([306]). Käitajad kasutavad valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu.

([304]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (ELT L 138, 26.5.2016, lk 44).

([305]) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrusele (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

([306]) ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokoll, september 2016: https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20509/.

▼M2

	Komponentide tootmise puhul hinnatakse tegevuse käigus selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on vajalik mõjutatava piirkonna tundlikkuse tõttu, eelkõige mõjutatava elanikkonna suuruse seisukohast, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning need vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/49/EÜ ([307]). Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal. Komponentide tootmise puhul vastab tegevus käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Lisaks tuleb tagada järgmine: a) liidus seoses Natura 2000 aladega: tegevus ei avalda Natura 2000 aladele olulist mõju, pidades silmas nende kaitse-eesmärke nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ([308]) artikli 6 lõike 3 kohaselt tehtud asjakohase hindamise alusel; b) liidus mis tahes alal: tegevus ei kahjusta direktiiviga 92/43/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/147/EÜ ([309]) kaitstud liikide populatsioonide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist. Tegevus ei kahjusta ka asjaomaste ja direktiiviga 92/43/EMÜ kaitstud elupaigatüüpide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist; c) väljaspool liitu toimub tegevus kooskõlas elupaikade ja liikide kaitsega seotud kohaldatava õigusega.

([307]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega – komisjoni poolt lepituskomisjonis heaks kiidetud deklaratsioon direktiivi kohta, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega (EÜT L 189, 18.7.2002, lk 12).

([308]) Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

([309]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

▼B

6.15. **Vähese CO_2-heitega maanteetransporti ja ühistransporti võimaldav taristu**

Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, mis on vajalik sellise heiteta maanteetranspordi kasutamiseks, mille väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, ning mis on mõeldud ümberlaadimiseks ja vajalik linnatranspordi käitamiseks.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.13, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

(a) taristu on ette nähtud selliste sõidukite käitamiseks, mille väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga: elektrisõidukite laadimispunktid, elektrivõrguühenduste uuendamine, vesinikutanklad või elektrifitseeritud teedesüsteemid;

(b) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks ühelt transpordiliigilt teisele: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks;

(c) taristu ja rajatised on ette nähtud avalikuks reisijateveoks linna- ja linnalähiliinidel ning hõlmavad sellega seotud metroo-, trammi- ja raudteesüsteemide signaalimissüsteeme.

2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([310]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on asjakohane, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning järgitakse direktiivi 2002/49/EÜ. Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Vajaduse korral tagatakse taimkatte säilitamisega maanteetransporditaristus, et invasiivsed võõrliigid ei levi. Rakendatud on leevendusmeetmeid, et vältida kokkupõrkeid metsloomadega.

6.16. **Vähese CO_2-heitega veetransporti võimaldav taristu**

▼M2

Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu (sealhulgas ümberlaadimiseks mõeldud taristu ning samuti ühelt transpordiliigilt teisele ülemineku ja teenuste rajatiste ning ohutus- ja liikluskorraldussüsteemide) ehitamine, ajakohastamine, käitamine ja hooldamine, mis on vajalik sadamatoimingute tegemiseks või selliste laevade käitamiseks, mille väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga.

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma veeteede süvendamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.91, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

(a) taristu on ette nähtud selliste laevade käitamiseks, mille otsene väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga: elektrilaadimine ja vesinikupõhise kütuse tankimine;

(b) taristu on ette nähtud kai ääres seisvate laevade varustamiseks kaldalt tuleva elektriga;

(c) taristu on ette nähtud sadama selliste toimingute tegemiseks, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

([310]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

▼B

(d) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks ühelt transpordiliigilt teisele: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks;

►M2 e) olemasoleva taristu ajakohastamine, mis on vajalik selleks, et võimaldada ühelt transpordiliigilt teisele üleminekut ja sobivust kasutada laevadel, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide on null ning mille suhtes on kohaldatud kliimakindluse tagamise kontrollitud hindamist vastavalt komisjoni teatisele „Taristu kliimakindluse tagamise tehnilised suunised aastateks 2021–2027“ (2021/C 373/01). ◄

2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab kõigile direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 4 sätestatud nõuetele. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 tuleb teha projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on võimalikult lähedal häirimata olekule. Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdromorfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel. Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et projekt on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast kavandatud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest: a) projekt ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist; b) kui projekt võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, ei ole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust: i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud navigatsioonitaristu projektist eeldatavalt kliimamuutuste leevendamise/nendega kohanemise seisukohast saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;

▼M2

	ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaalukat avalikku huvi arvestada või tegevusega taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnaalased tulemused (nagu looduspõhised lahendused, alternatiivne asukoht, olemasolevate taristute taastamine/renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu). Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele. Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist: a) meetmed, millega tagatakse tingimused, mis on võimalikult lähedal häirimatule püsimisele (sealhulgas meetmed piki- ja põikisuunalise pidevuse, minimaalse ökoloogilise vooluhulga ja settevoolu tagamiseks); b) meetmed veeliikide morfoloogiliste tingimuste ja elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks; c) meetmed eutrofeerumise kahjuliku mõju vähendamiseks. Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal. Projekt ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul. Lisaks leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei halvenda üldiselt sama valgalapiirkonna veekogude seisundit. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas (piki- või põikisuunaline) pidevus ulatuses, mis kompenseerib pidevuse katkemise, mille kavandatav navigatsioonitaristu projekt võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.
4) Üleminek ringmajandusele	Käitajad piiravad ehitus- ja lammutusprotsessides jäätmeteket ning võtavad arvesse parimat võimalikku tehnikat. Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile. Käitajad kasutavad valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu. Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes;

▼M2

	b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Lõpule on viidud keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus ([311]) kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ([312]). Kui keskkonnamõju hindamine on ellu viidud, rakendatakse keskkonna kaitsmiseks vajalikke leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Tegevusel ei ole olulist mõju kaitsealadele (UNESCO maailmapärandi objektid, võtmetähtsusega elurikkad alad ja muud kaitsealad peale Natura 2000 alade) ega kaitsealustele liikidele, tuginedes selle mõju hindamisele, milles võetakse arvesse parimaid olemasolevaid teadmisi ([313]). Lisaks tuleb tagada järgmine: a) liidus seoses Natura 2000 aladega: tegevus ei avalda Natura 2000 aladele olulist mõju, pidades silmas nende kaitse-eesmärke direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 3 kohaselt tehtud asjakohase hindamise alusel; b) liidus mis tahes alal: tegevus ei kahjusta direktiiviga 92/43/EMÜ ja direktiiviga 2009/147/EÜ kaitstud liikide populatsioonide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist. Tegevus ei kahjusta ka asjaomaste ja direktiiviga 92/43/EMÜ kaitstud elupaigatüüpide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist; c) invasiivsete võõrliikide sissetoomist ennetatakse või nende levimist ohjatakse liidus kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1143/2014 ([314]); d) väljaspool liitu toimub tegevus kooskõlas elupaikade ja liikide kaitsega ning invasiivsete võõrliikide ohjamisega seotud kohaldatava õigusega.

([311]) Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).

([312]) Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).

([313]) Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja elusloodusliku kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine; 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).

([314]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta (ELT L 317, 4.11.2014, lk 35).

▼B

6.17. **Vähese CO_2-heitega lennujaamataristu**

Tegevuse kirjeldus

▼M2

Sellise taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, mis on vajalik selliseks õhusõidukite käitamiseks või lennujaama selliste toimingute tegemiseks, mille väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, samuti seisvatele õhusõidukitele kohtkindla maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu tagamiseks ning raudtee- ja veetranspordile ümberlaadimiseks.

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F41.20 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

(a) taristu on ette nähtud selliste õhusõidukite käitamiseks, mille väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga: elektrilaadimine ja vesiniku tankimine;

(b) taristu on ette nähtud kohtkindla maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu tagamiseks seisvatele õhusõidukitele;

(c) taristu on ette nähtud lennujaama selliste toimingute tegemiseks, mille otsene heide võrdub nulliga: elektrilaadimispunktid, elektrivõrguühenduste uuendamine, vesiniku tankimise punktid.

►M2 d) taristu ja rajatised on ette nähtud kauba ümberlaadimiseks raudtee- ja veetranspordiga: terminalitaristu ja pealisehitised kaupade peale-, maha- ja ümberlaadimiseks. ◄

2. Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([315]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

6.18. **Õhusõidukite rentimine**

Tegevuse kirjeldus

Õhusõidukite, nende osade ja varustuse rentimine ja liisimine ([316]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada eelkõige NACE koodiga N77.35 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([315]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([316]) Tegevus hõlmab osade ja seadmete rentimist niivõrd, kuivõrd neid saab siduda nõuetele vastava õhusõidukitüübiga ning need parandavad õhusõiduki tõhusust või säilitavad tõhusustaseme.

▼**M2**

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus seisneb järgmise rentimises või liisimises:

a) õhusõiduk, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

b) õhusõiduk, mis on tarnitud enne 11. detsember.2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c osutatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;

c) õhusõiduk, mis on tarnitud pärast 11. detsember.2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c osutatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele koos kohustusega, et üks õhusõidukipargis nõuetele mittevastav õhusõiduk:

   i) kõrvaldatakse lõplikult kasutuselt kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul asendusmäära ei kohaldata või

   ii) kõrvaldatakse lõplikult õhusõidukipargi koosseisust kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul on nõuetele vastavate õhusõidukite taksonoomianõuetele vastavuse osakaal piiratud punktis 3.21 sätestatud asendusmääraga;

kusjuures õhusõiduk, mis on lõplikult kasutuselt või õhusõidukipargi koosseisust kõrvaldatud:

   i) ei vasta jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b sätestatud marginaalidele;

   ii) omab vähemalt 80 % nõuetele vastava õhusõiduki maksimaalsest stardimassist;

   iii) on olnud õhusõidukipargi koosseisus vähemalt 12 kuud enne sealt kõrvaldamist;

   iv) omab lennukõlblikkuse tõendit, mis on välja antud vähem kui kuus kuud enne nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist.

Rendileandja tagab, et punktis b või c nimetatud õhusõidukit käitatakse säästvate lennukikütustega kooskõlas käesoleva lisa punktis d ja jao 6.19 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidega.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete tekke vältimiseks kasutusetapis (hooldus) ja allesjäänud jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale. Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse;

▼M2

	c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul. Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Õhusõiduk vastab määruse (EL) 2018/1139 artikli 9 lõikes 2 osutatud nõuetele. Alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktides b–c nimetatud õhusõiduk vastab järgmistele standarditele: a) õhusõiduki, v.a kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I köite (müra) 14. peatüki 13. muudatus, mille kohaselt ei tohi maksimaalse müratasememe ning punktides 14.4.1.1, 14.4.1.2 ja 14.4.1.3 täpsustatud maksimaalse lubatud müratasememe vahede summa kõigis kolmes mõõtepunktis olla väiksem kui 22 EPNdB; kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I köite (müra) 14. peatüki 13. muudatus; b) Chicago konventsiooni 16. lisa II köite (mootorite heitkogused) 2. ja 4. peatüki 10. muudatus.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

6.19. **Reisijate- ja kaubavedu**

Tegevuse kirjeldus

Õhusõidukite ost, rahastamine ja käitamine, sealhulgas reisijate- ja kaubavedu.

Majandustegevus ei hõlma punktis 6.18 nimetatud õhusõidukite rentimist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H51.1 ja H51.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼M2

Kui selle kategooria majandustegevus ei vasta käesoleva jao punktis a sätestatud olulise panuse kriteeriumile, on see tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud muudele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) õhusõiduk, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

b) kuni 31. detsembrini 2029 õhusõiduk, mis on omandatud enne 11 detsembrini 2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c täpsustatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;

c) kuni 31. detsembrini 2029 õhusõiduk, mis on omandatud pärast 11 detsembrini 2023 ja vastab jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b või c täpsustatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele koos kohustusega, et üks õhusõidukipargis nõuetele mittevastav õhusõiduk:

   i) kõrvaldatakse lõplikult kasutuselt kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul asendusmäära ei kohaldata või

   ii) kõrvaldatakse lõplikult õhusõidukipargi koosseisust kuue kuu jooksul pärast nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist ning sel juhul on nõuetele vastavate õhusõidukite taksonoomianõuetele vastavuse osakaal piiratud jaos 3.21 sätestatud asendusmääraga;

   kusjuures õhusõiduk, mis on lõplikult kasutuselt või õhusõidukipargi koosseisust kõrvaldatud:

      i) ei vasta jao 3.21 alateema „Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse“ punktis b sätestatud marginaalidele;

      ii) omab vähemalt 80 % nõuetele vastava õhusõiduki maksimaalsest stardimassist;

      iii) on olnud õhusõidukipargi koosseisus vähemalt 12 kuud enne sealt kõrvaldamist;

      iv) omab lennukõlblikkuse tõendit, mis on välja antud vähem kui kuus kuud enne nõuetele vastava õhusõiduki tarnimist.

d) alates 1. jaanuarist 2030 õhusõiduk, mis vastab eespool punktides b või c sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele ja mille käitamisel on säästvate lennukikütuste minimaalne osakaal 2030. aastal 15 %, mida suurendatakse seejärel igal aastal 2 protsendipunkti võrra;

e) õhusõidukid, mille käitamisel on säästvate lennukikütuste minimaalne osakaal 2022. aastal 5 %, mida suurendatakse seejärel igal aastal 2 protsendipunkti võrra.

Punktides d ja e osutatud säästva lennukikütuse kasutamise nõue arvutatakse nõuetele vastava õhusõiduki kogu kasutatud lennukikütuse ja õhusõidukipargi tasandil kasutatud säästva lennukikütuse põhjal. Käitajad arvutavad nõuetele vastavuse, jagades õhusõidukipargi tasandil ostetud säästvate lennukikütuste koguse (väljendatuna tonnides) nõuetele vastava õhusõiduki kogu kasutatud lennukikütusega ja korrutavad selle 100ga. Säästvad lennukikütused on määratletud määruses, milles käsitletakse võrdsete võimaluste tagamist säästva lennutranspordi jaoks.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata

▼M2

4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete tekke vältimiseks kasutusetapis (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja allesjäänud jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale. Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Õhusõiduk vastab määruse (EL) 2018/1139 artikli 9 lõikes 2 osutatud nõuetele. Punktides b–e sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele vastav õhusõiduk vastab järgmistele standarditele: a) õhusõiduki, v.a kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I köite (müra) 14. peatüki 13. muudatus, mille kohaselt ei tohi maksimaalse müratasemе ning punktides 14.4.1.1, 14.4.1.2 ja 14.4.1.3 täpsustatud maksimaalse lubatud müratasemе vahede summa kõigis kolmes mõõtepunktis olla väiksem kui 22 EPNdB; kaubalennuki puhul: Chicago konventsiooni 16. lisa I köite (müra) 14. peatüki 13. muudatus; b) Chicago konventsiooni 16. lisa II köite (mootorite heitkogused) 2. ja 4. peatüki 10. muudatus.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

6.20. **Lennutranspordi maapealne teenindus**

Tegevuse kirjeldus

Lennutranspordiga seotud varustus ja teenuste (sealhulgas maapealne teenindus lennujaamades ja lastikäitlus, sealhulgas kaupade õhusõidukisse laadimine ja sealt mahalaadimine) tootmine, remont, hooldus, kapitaalremont, moderniseerimine, projekteerimine, kasutusotstarbe muutmine ja ajakohastamine, ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja käitamine.

Majandustegevus hõlmab järgmist:

a) sõidukid õhusõidukitele märguannete ja muude perrooniteenuste osutamiseks;

b) reisijate pardalemineku seadmed, sealhulgas bussid, trapid;

▼M2

c) pagasi ja kauba käitlemise seadmed, sealhulgas pagasi lintlaadurid, pagasitraktorid, lennuvälja kahveltõstukid, alumise parda laadurid, peaparda laadurid;

d) toitlustusseadmed, sealhulgas jahutuskonteinerid, välja arvatud sisepõlemismootoriga jahutusseadmed;

e) hooldusseadmed, sealhulgas hoolduspukid ja -platvormid;

f) puksiirid;

g) õhusõidukite jäätõrjeseadmed ja mootori jäätõrjeseadmed;

h) lumesahad ja muud lumepuhastus- ja jäätõrjeseadmed;

i) mitteautonoomne ruleerimine.

Majandustegevus ei hõlma lennujaamas reisijate ja meeskonna veoks ning õhusõidukite tankimiseks kasutatavaid sõidukeid, mida käsitletakse käesoleva lisa punktides 3.3, 6.3 ja 6.6.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H52.23, H52.24, H52.29 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Maapealse teeninduse sõidukite otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga.

Kõik maapealse teeninduse seadmed töötavad heiteta mootoriga.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Jäätõrjega seoses on kehtestatud meetmed, millega tagatakse vajalikud heitekontrollid lennujaamas, et vähendada keskkonnamõju vooluveekogudele, sealhulgas keskkonnasäästlikumate kemikaalide kasutamise, glükooli taaskasutuse ja pinnavee puhastamise kaudu.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete tekke vältimiseks kasutusetapis (hooldus, transporditeenuse osutamisel tekkinud toidujäätmed) ja allesjäänud jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale. Kasutusel on meetmed jäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtu teenuse osutajatega kasutusest kõrvaldamiseks sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Nende meetmetega tagatakse komponentide ja materjalide eraldamine ja töötlemine, et maksimeerida ringlussevõttu ja korduskasutamist kooskõlas jäätmehierarhia, ELi jäätmeid käsitlevate eeskirjade põhimõtete ja kohaldatavate määrustega, eelkõige akude ja elektroonika ning neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Need meetmed hõlmavad ka ohtlike materjalide kontrollimist ja käitlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

▼B

7. EHITUS- JA KINNISVARAALANE TEGEVUS

7.1. **Uute hoonete ehitamine**

Tegevuse kirjeldus

Elamute ja mitteeluhoonete ehitusprojektide arendamine, ühendades rahalised, tehnilised ja füüsilised vahendid ehitusprojektide elluviimiseks hilisema müügi eesmärgil, ning komplektsete elamute või mitteeluhoonete ehitamine müügi eesmärgil omal kulul, tasu eest või lepingu alusel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F41.1 ja F41.2 ja ka koodiga F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Uute hoonete ehitamine, mille puhul kehtib alltoodu.

1. Primaarenergia nõudlus, ([317]) mis näitab ehitise konstruktsioonist tulenevat energiatõhusust, on vähemalt 10 % väiksem kui piirnorm, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes, mis on ette nähtud siseriiklike õigusnormidega, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL ([318]). Energiatõhusust tõendatakse valmishoone energiamärgisega.

2. Hoonete puhul, mis on suuremad kui 5 000 m^2 ([319]), katsetatakse pärast valmimist hoone õhu- ja soojuspidavust ([320]) ning investoritele ja klientidele avalikustatakse kõik kõrvalekalded projekteerimise etapis kehtestatud toimivustasemetest või hoone välispiirete defektid. Teise võimalusena, kui ehitusprotsessi ajal kehtivad usaldusväärsed ja jälgitavad kvaliteedikontrolli protsessid, võib neid kasutada soojuspidavuse katsetamise asemel.

3. Hoonete puhul, mis on suuremad kui 5 000 m^2, ([321]) on hoone konstruktsioonist tulenev olelusringi globaalse soojendamise potentsiaal ([322]) arvutatud olelusringi iga etapi kohta ning see tehakse investoritele ja klientidele nõudmise korral teatavaks.

([317]) Hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvestuslik energiahulk, mida väljendatakse primaarenergia kogutarbimise arvulise näitajaga kilovatt-tundides ruutmeetri kohta aastas ja mis põhineb asjakohasel riiklikul arvutusmetoodikal ning on esitatud energiamärgisel.

([318]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

([319]) Eluhoonete puhul tehakse katsed elamu-/korteritüüpide esindava kogumi alusel.

([320]) Katsed tehakse kooskõlas standarditega EN 13187 („Hoonete soojuslik toimivus – hoonete välispiirete termiliste mittevastavuste kvalitatiivne kindlaksmääramine – infrapunameetod“) ja EN 13829 („Hoonete soojuslik toimivus. Hoonepiirete õhupidavuse määramine. Ventilaatoriga survestamise meetod“) või samaväärsete standarditega, mille on heaks kiitnud hoone asukohast lähtuvalt asjakohane ehituskontrolli organ.

([321]) Eluhoonete puhul tehakse ja esitatakse arvutused elamu-/korteritüüpide esindava kogumi alusel.

([322]) Globaalse soojendamise potentsiaal esitatakse arvulise näitajana olelusringi iga etapi kohta, väljendatuna CO_2 ekvivalentkilogrammides ruutmeetri kohta (võttes arvesse kasulikku siseruumide põrandapinda) ja arvutatuna 50aastase võrdlusuuringuperioodi ühe aasta keskmisena. Andmete valik, stsenaariumi määratlemine ja arvutused tehakse kooskõlas standardiga EN 15978 (BS EN 15978:2011 „Ehitustööde jätkusuutlikkus. Hoonete keskkonnatoime hindamine. Arvutusmeetod“). Arvessevõetavad ehitusdetailid ja tehnilised seadmed on kindlaks määratud ELi ühises raamistikus Level(s) näitaja 1.2 puhul. Kui on olemas riiklik arvutusvahend või kui seda on vaja avalikustamiseks või ehituslubade saamiseks, võib nõutud avalikustamiseks kasutada seda vahendit. Kasutada võib ka muid arvutusvahendeid, kui need vastavad ELi ühises raamistikus Level(s) sätestatud miinimumkriteeriumidele (4.6.2021. a versioon: https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/412/documents), vt näitaja 1.2 kasutusjuhend.

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Järgmiste paigaldatud veeseadmete (välja arvatud eluasemesse paigaldatud seadmete) kindlaksmääratud veekasutust tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva lisa E liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele: (a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis; (b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis; (c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskastide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit; (d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter. Et vältida ehitusplatsi mõju, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([323]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme. Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887 ([324]) või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.

([323]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([324]) ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/69370.html).

▼M2

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad ([325]) võivad kokku puutuda, eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ([326]) ja ISO 16000-3:2011 ([327]) kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite ([328]) alusel. Kui uus ehitis asub alal, mis võib olla saastatud (mahajäetud tööstusala), on sellel alal uuritud võimalike saasteainete esinemist, kasutades näiteks standardit ISO 18400 ([329]). Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Uus ehitis ei ole ehitatud ühele järgmistest: (a) viljelusmaa ja põllumaa, mille mullaviljakus ja maa-alune elurikkus on mõõdukas kuni suur, nagu osutatud ELi LUCASe uuringus ([330]); (b) tunnustatud suure elurikkusega hoonestamata roheala ja maa, mis on Euroopa punases raamatus ([331]) või IUCNi ohustatud liikide punases raamatus ([332]) loetletud ohustatud liikide (taimed ja loomad) elupaik; (c) maa, mis vastab riiklikus kasvuhoonegaaside inventuuris kasutatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([333]).

7.2. **Olemasolevate hoonete renoveerimine**

Tegevuse kirjeldus

Ehitus- ja tsiviilehitustööd või nende ettevalmistamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelõige koodidega F41 ja F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([325]) Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.
([326]) CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“.
([327]) ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/51812.html).
([328]) Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28päevase katseperioodiga.
([329]) ISO 18400 seeria mulla kvaliteedi ja proovide võtmise kohta.
([330]) Teadusuuringute Ühiskeskuse juures tegutsev Euroopa Mullaandmekeskus (ESDAC), maakasutuse raamuuring (LUCAS), 4.6.2021. a versioon: https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas
([331]) Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), UCNi ohustatud liikide Euroopa punane raamat (4.6.2021. a versioon: https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species).
([332]) Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), UCNi ohustatud liikide punane raamat (4.6.2021. a versioon: https://www.iucnredlist.org).
([333]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad in situ kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Hoone renoveerimine vastab olulise rekonstrueerimise suhtes kohaldatavatele nõuetele ([334]).

Teise võimalusena vähendab see primaarenergia nõudlust vähemalt 30 % ([335]).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Renoveerimistööde (välja arvatud eluasemes tehtavate renoveerimistööde) käigus paigaldatud järgmiste veeseadmete kindlaksmääratud veekasutust tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva lisa E liites sätestatud tehnilisele kirjeldusele: (a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis; (b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis; (c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskastide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit; (d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter.
4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([336]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme. Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887 ([337]) või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.

([334]) Nagu sätestatud olulise rekonstrueerimise suhtes kohaldatavates riiklikes ja piirkondlikes ehitusalastes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL. Renoveeritava hoone või hooneosa energiatõhusus vastab pärast renoveerimist energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusale tasemele kooskõlas nimetatud direktiiviga.

([335]) Algne primaarenergia nõudlus ja hinnanguline paranemine põhinevad üksikasjalikul ehitusuuringul, akrediteeritud sõltumatu eksperdi tehtud energiaauditil või muul läbipaistval ja proportsionaalsel meetodil ning neid kinnitavad energiamärgised. 30 % paranemine tuleneb primaarenergia nõudluse tegelikust vähenemisest (mille puhul ei võeta arvesse primaarenergia netonõudluse vähenemist taastuvate energiaallikate kaudu) ning seda on võimalik saavutada järjestikuste meetmetega kuni kolme aasta jooksul.

([336]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([337]) ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/69370.html).

▼M2

5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Ehituskomponendid ja renoveerimisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad ([338]) võivad kokku puutuda, eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg muid 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ja ISO 16000-3:2011 ([339]) kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite ([340]) alusel. Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.

▼B

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.3. **Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont**

Tegevuse kirjeldus

Üksikud renoveerimismeetmed, mis seisnevad energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamises, hoolduses või remondis.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, S95.21, S95.22 ja C33.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, tingimusel et need vastavad üksikute komponentide ja süsteemide miinimumnõuetele, mis on sätestatud kohaldatavates siseriiklikes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL, ja et need on asjakohasel juhul liigitatud kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ja selle kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele:

([338]) Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

([339]) ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/51812.html).

([340]) Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28-päevase katseperioodiga.

▼B

(a) isolatsiooni lisamine olemasolevatele hoone välispiirde osadele, nagu välisseinad (sh roheseinad), katused (sh haljaskatused), pööningud, keldrid ja esimesed korrused (sealhulgas meetmed õhukindluse tagamiseks, meetmed külmasildade ja tellingute mõju vähendamiseks) ning tooted isolatsiooni paigaldamiseks hoone välispiiretele (sealhulgas mehaanilised kinnitused ja liim);

(b) olemasolevate akende asendamine uute energiatõhusate akendega;

(c) olemasolevate välisuste asendamine uute energiatõhusate ustega;

(d) energiatõhusate valgusallikate paigaldamine ja asendamine;

(e) kütte-, ventilatsiooni- ja kliimasüsteemide ning vee soojendamise süsteemide, sealhulgas kaugkütteteenustega seotud seadmete paigaldamine, hooldus ja remont ning nende asendamine väga tõhusa tehnoloogiaga;

(f) selliste väikese vee- ja energiakasutusega köögi ja sanitaarsete veetarvikute paigaldamine, mis vastavad käesoleva lisa E liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele, ning selliste dušilahenduste paigaldamine, mille puhul dušisegistite, dušiväljundite ja kraanide veevool on kuni 6 l/min, mida kinnitab liidu turul olemasolev märgis.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja -materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui soojusisolatsioon lisatakse olemasolevale hoone välispiirdele, kontrollib asbestiuuringute alase koolituse saanud pädev spetsialist kooskõlas siseriikliku õigusega hoone seisukorda. Kogu sellise isolatsiooni eemaldamisega, mis sisaldab või tõenäoliselt sisaldab asbesti, isoleerplaatide, muude plaatide ja muude asbesti sisaldavate materjalide purustamise või mehaanilise puurimise, kruvimise või eemaldamisega tegelevad asjakohase väljaõppe saanud töötajad, kes läbivad enne töid, tööde ajal ja pärast töid tervisekontrolli kooskõlas siseriikliku õigusega.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.4. **Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)**

Tegevuse kirjeldus

Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes ja hoonetega seotud parkimiskohtades.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse
Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus või remont.
Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.5. **Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont**

Tegevuse kirjeldus

Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest:

(a) tsoone eristavate termostaatide, arukate termostaadisüsteemide ja andurseadmete (sealhulgas kohalolu ja päevavalguse tuvastamine) paigaldamine, hooldus ja remont;

(b) hoone automaatika- ja kontrollisüsteemide, hoone energiajuhtimissüsteemide (BEMS), valgustuse reguleerimise süsteemide ja energiajuhtimissüsteemide (EMS) paigaldamine, hooldus ja remont;

▼B

(c) arukate gaasi-, soojus-, jahutus- ja elektriarvestite paigaldamine, hooldus ja remont;

(d) selliste fassaadi- ja katuseelementide paigaldamine, hooldus ja remont, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon (sealhulgas taimede kasvatamist toetavad elemendid).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.6. **Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont**

Tegevuse kirjeldus

Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont kohapeal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, kui kohapeal paigaldatakse hoone tehnosüsteemid:

(a) solaar-fotoelektriliste süsteemide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(b) päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(c) selliste soojuspumpade ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus, remont ja ajakohastamine, mis aitavad saavutada taastuvenergia eesmärke kütte ja jahutuse valdkonnas vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001;

(d) tuuleturbiinide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

▼B

(e) klaasimata päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(f) soojus- või elektrienergia salvestusseadmete ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(g) suure tõhususega mikrokoostootmisjaama (elektri ja soojuse koostootmisjaama) paigaldamine, hooldus ja remont;

(h) soojusvahetite/soojustagastussüsteemide paigaldamine, hooldus ja remont.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.7. **Hoonete omandamine ja omandiõigus**

Tegevuse kirjeldus

Kinnisvara ostmine ja selle omandiõiguse kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga L68 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Enne 31. detsembrit 2020 ehitatud hoonete energiamärgise klass on vähemalt A. Teise võimalusena kuulub hoone selle kasutamisega seotud primaarenergia nõudluse poolest riigi või piirkonna 15 % kõige tõhusamate hoonete hulka, nagu näitavad piisavad tõendid, milles vähemalt võrreldakse asjaomase vara tulemusi selliste riigi või piirkonna hoonete omaga, mis on ehitatud enne 31. detsembrit 2020, ning eristatakse vähemalt elu- ja mitteeluhooneid.

2. Pärast 31. detsembrit 2020 ehitatud hooned vastavad käesoleva lisa jaos 7.1 sätestatud kriteeriumidele, mis on omandamishetkel asjakohased.

3. Kui hoone on suur mitteeluhoone (küttesüsteemide, kombineeritud kütte- ja ventilatsioonisüsteemide, kliimaseadmete või kombineeritud kliima- ja ventilatsioonisüsteemide efektiivne nimivõimsus on üle 290 kW), kasutatakse seda tõhusalt energiatõhususe jälgimise ja hindamise abil ([341]).

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

([341]) Seda võib tõendada näiteks direktiivi 2010/31/EL artikli 14 lõike 4 ja artikli 15 lõike 4 kohase energiatõhususe lepingu või hoone automatiseerimis- ja juhtimissüsteemi olemasoluga.

▼B

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

8. TEAVE JA KOMMUNIKATSIOON

8.1. **Andmetöötlus, veebihosting jms tegevused**

Tegevuse kirjeldus

Andmete säilitamine, manipuleerimine, haldamine, ümberpaigutamine, kontrollimine, kuvamine, vahetamine, edastamine või töötlemine andmekeskuste ([342]) kaudu, sealhulgas servtöötlus.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J63.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõikes 2 osutatud üleminekutegevus, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([342]) Andmekeskused hõlmavad järgmist: IKT-seadmed ja -teenused, jahutus, andmekeskuse elektriseadmed, andmekeskuse voolujaotusseadmed, andmekeskuse hoone, jälgimissüsteemid.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus on rakendatud kõiki asjakohaseid tavasid, mis on loetletud eesmärgiks seatud tavadena Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimases versioonis ([343]) või CENi ja CENELECi dokumendis CLC TR50600-99-1 „Data centre facilities and infrastructures - Part 99-1: Recommended practices for energy management“ ([344]).

Nende tavade rakendamist kontrollib sõltumatu kolmas isik ja seda auditeeritakse vähemalt iga kolme aasta järel.

2. Kui eesmärgiks seatud tava ei peeta asjakohaseks füüsiliste, logistiliste, planeerimisalaste või muude piirangute tõttu, selgitatakse, miks eesmärgiks seatud tava pole kohaldatav või praktiline. Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendis või muudes samaväärsetes allikates esitatud alternatiivseid parimaid tavasid võib käsitada otseste asendustena, kui nendega saavutatakse sarnane energiasääst.

3. andmekeskuse jahutussüsteemis kasutatud külmaainete globaalse soojendamise potentsiaal ei ole suurem kui 675.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Kasutatavad seadmed vastavad direktiivis 2009/125/EÜ serveritele ja andmesalvestustoodetele sätestatud nõuetele. Kasutatavad seadmed ei sisalda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL ([345]) II lisas loetletud piiratud aineid, välja arvatud juhul, kui massiprotsent homogeensetes materjalides ei ületa kõnealuses lisas loetletud maksimaalseid väärtusi. Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtupartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Olelusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/19/EL ([346]) VII lisa kohast selektiivset töötlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

([343]) Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimane versioon on Euroopa Teadusuuringute Ühiskeskuse Euroopa energiatõhususe platvormi (E3P) veebisaidil https://e3p.jrc.ec.europa.eu/communities/data-centres-code-conduct avaldatud viimane versioon üleminekuperioodiga kuus kuud alates selle avaldamisest (2021. aasta versioon on kättesaadav aadressil https://e3p.jrc.ec.europa.eu/publications/2021-best-practice-guidelines-eu-code-conduct-data-centre-energy-efficiency).

([344]) Välja antud 1. juulil 2019 Euroopa Standardikomitee (CEN) ja Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (CENELEC) poolt (4.6.2021. a versioon: https://www.cenelec.eu/dyn/www/f?p=104:110:508227404055501::::FSP_ORG_ID,FSP_PROJECT,FSP_LANG_ID:1258297,65095,25).

([345]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

([346]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

▼B

8.2. **Andmepõhised lahendused kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks**

Tegevuse kirjeldus

Selliste IKT-lahenduste väljatöötamine või kasutamine, mille eesmärk on andmete kogumine, edastamine, säilitamine ning nende modelleerimine ja kasutamine, kui nende tegevuste peamine eesmärk on selliste andmete ja analüüside esitamine, mis võimaldavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet. Sellised IKT-lahendused võivad muu hulgas hõlmata detsentraliseeritud tehnoloogiate (st hajusraamatu tehnoloogiad), asjade interneti, 5G ja tehisintellekti kasutamist. Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelõige koodidega J61, J62 ja J63.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. IKT-lahendusi kasutatakse peamiselt selliste andmete ja analüüside esitamiseks, mis võimaldavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet.

2. Kui turul on juba saadaval alternatiivne lahendus/tehnoloogia, näitab IKT-lahendus olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite olulist vähenemist võrreldes parima võimaliku alternatiivse tehnoloogia/lahendusega.

Olelusringi kasvuhoonegaaside heide ja netoheide arvutatakse vastavalt soovitusele 2013/179/EL või tuginedes standarditele ETSI ES 203 199, ([347]) ISO 14067:2018 ([348]) või ISO 14064-2:2019 ([349]).

Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollib sõltumatu kolmas isik, kes hindab läbipaistvalt, kuidas standardkriteeriume, sealhulgas kriitilise läbivaatamise kriteeriume, on väärtuse arvutamisel järgitud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	Kasutatavad seadmed vastavad kooskõlas direktiiviga 2009/125/EÜ serveritele ja andmesalvestustoodetele sätestatud nõuetele. Kasutatavad seadmed ei sisalda direktiivi 2011/65/EL II lisas loetletud piiratud aineid, välja arvatud juhul, kui massiprotsent homogeensetes materjalides ei ületa kõnealuses lisas loetletud massiprotsente.

([347]) ETSI ES 203 199, „Keskkonnatehnika; info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodete, võrkude ja teenuste keskkonnaalane olelusringi hindamine“ (4.6.2021. a versioon: https://www.etsi.org/deliver/etsi_es/203100_203199/203199/01.03.00_50/es_203199v010300m.pdf). Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituudi standard ETSI ES 203 199 vastab Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu standardile ITU–T L.1410.

([348]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([349]) ISO standard 14064-2:2019 „Kasvuhoonegaasid. Osa 2: Kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise või sidumise suurendamise määramise, seire ja aruandluse nõuded koos juhistega projekti tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66454.html).

▼B

	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtupartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Olelusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning direktiivi 2012/19/EL VII lisa kohast selektiivset töötlemist.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

9. KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS

9.1. **Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon**

Tegevuse kirjeldus

Kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks, ärahoidmiseks või kõrvaldamiseks ette nähtud selliste lahenduste, protsesside, tehnoloogiate, ärimudelite ja muude toodete uurimine, rakenduslik uurimine ja arendamine, mille puhul kasvuhoonegaaside heite vähendamise, ärahoidmise või kõrvaldamise võimet on tõendatud vähemalt asjakohases keskkonnas ja mis vastavad vähemalt tehnoloogia valmidusastmele 6 ([350]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega M71.1.2 ja M72.1 või teadustegevuse puhul, mis on sellise majandustegevuse lahutamatu osa, mille kohta on käesolevas lisas esitatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, NACE koodidega, mis on sätestatud käesoleva lisa teistes jagudes vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus uuritakse, arendatakse või uuendatakse tehnoloogiaid, tooteid või muid lahendusi, mis on seotud ühe või mitme majandustegevusega, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on sätestatud käesolevas lisas.

2. Selle teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniga tagatakse, et üks või mitu sellist majandustegevust vastavad asjaomastele kriteeriumidele olulise panuse andmiseks kliimamuutustega kohanemisse, järgides samal ajal asjakohaseid kriteeriume tagamaks, et ei kahjustata oluliselt muid keskkonnaeesmärke.

([350]) Vastavalt programmi „Horisont 2020“ 2016.–2017. aasta tööprogrammi üldlisade G lisale, lk 29 (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/wp/2016-2017/annexes/h2020-wp1617-annex-ga_en.pdf).

▼B

3. Majandustegevuse eesmärk on tuua turule lahendus, mida veel turul ei ole ja millel on avaliku või turuteabe põhjal olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite seisukohast eeldatavalt paremad tulemused kui parimatel kaubanduslikult kättesaadavatel tehnoloogiatel. Uuritavate tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste rakendamine toob kaasa kasvuhoonegaaside netoheite üldise vähenemise nende olelusringi jooksul.

4. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus juba võimaldab käesolevas lisas käsitletud ühel või mitmel tegevusel vastata käesoleva lisa asjakohases jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele või kui see tehnoloogia, toode või muu lahendus juba võimaldab ühel või mitmel toetavaks või üleminekutegevuseks liigitatud majandustegevusel vastata vastavalt punktides 5 ja 6 sätestatud nõuetele, keskendutakse teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuses selliste sama väikese või väiksema heitega tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste väljatöötamisele, millel on uued märkimisväärsed eelised, näiteks väiksemad kulud.

5. Kui teadustegevus on seotud ühe või mitme majandustegevusega, mida peetakse määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punkti i kohaselt toetavaks tegevuseks ja mille kohta on käesolevas lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, töötatakse teadustegevuse tulemusel välja uuenduslikud tehnoloogiad, protsessid või tooted, mis võimaldavad oluliselt vähendada nimetatud toetavate tegevustega ja nendega toetatavate tegevustega kasvuhoonegaaside heidet või parandada oluliselt nende tehnoloogilist ja majanduslikku toestatavust, et soodustada tegevuste laiendamist.

6. Kui teadustegevus on seotud ühe või mitme majandustegevusega, mida peetakse määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 2 kohaselt üleminekutegevuseks ja mille kohta on käesolevas lisas sätestatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, võimaldavad uuritavad tehnoloogiad, tooteid või muud lahendused viia sihttegevust ellu oluliselt väiksema prognoositud heitega võrreldes kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mis on sätestatud käesolevas lisas.

Kui teadustegevus on mõeldud ühe või mitme käesoleva lisa jagudes 3.7, 3.8, 3.9, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14 ja 3.16 sätestatud majandustegevuse elluviimiseks, siis tehnoloogiad, tooted või muud lahendused kas võimaldavad viia sihttegevust ellu oluliselt väiksema kasvuhoonegaaside heitega, võttes eesmärgiks 30 % vähenemise võrreldes ELi heitkogustega kauplemise süsteemi asjakohase võrdlusaluse või asjakohaste võrdlusalustega, ([351]) või nende puhul rakendatakse laialdaselt heakskiidetud vähese CO_2-heitega tehnoloogiaid või protsesse asjaomastes sektorites, eelkõige (eeskätt kütte ja jahutuse) elektrifitseerimist, vesiniku kasutamist kütuse või lähteainena, CO_2 kogumist ja säilitamist, $COCO_2$ kogumist ja kasutamist ning biomassi kasutamist kütuse või lähteainena, kui biomass vastab käesoleva lisa jagudes 4.8, 4.20 ja 4.24 sätestatud asjakohastele nõuetele.

7. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 6 või 7, hindab teadustegevust ellu viiv isik olelusringi kasvuhoonegaaside heidet lihtsustatud viisil. Kui see on asjakohane, tõendab see üksus, et tal on üks järgmistest:

(a) kuni kümme aastat vana patent seoses tehnoloogia, toote või lahendusega, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta;

(b) pädevalt asutuselt saadud luba uuendusliku tehnoloogia, toote või muu lahendusega seotud näidisobjekti käitamiseks näidisprojekti kestel, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta.

Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 8 või kõrgemale tasemele, arvutatakse olelusringi kasvuhoonegaaside heide vastavalt soovitusele 2013/179/EL või teise võimalusena vastavalt standarditele ISO 14067:2018 ([352]) või ISO 14064-1:2018 ([353]) ning arvutusi kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
2) Kliimamuutustega kohanemine	Uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.

([351]) Kajastab 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist väärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni/t), nagu sätestatud rakendusmääruse (EL) 2021/447 lisas.

([352]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([353]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

▼B

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali või merealade head keskkonnaseisundit.
4) Üleminek ringmajandusele	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada ringmajanduse eesmärke, võttes arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 17 lõike 1 punktis d sätestatud võimaliku olulise kahjustamise liike.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus toob kaasa saasteainete õhku, vette või pinnasesse heite märkimisväärse suurenemise.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus ohustab ökosüsteemide head seisundit või vastupanuvõimet või elupaikade ja liikide, sealhulgas liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust.

9.2. **Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon CO_2 kogumiseks otse atmosfäärist**

Tegevuse kirjeldus

CO_2 otse atmosfäärist kogumiseks ette nähtud lahenduste, protsesside, tehnoloogiate, ärimudelite ja muude toodete uurimine, rakenduslik uurimine ja arendamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega M71.1.2 ja M72.1 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

1. Tegevuse käigus uuritakse, arendatakse või uuendatakse tehnoloogiaid, tooteid või muid lahendusi, mis on mõeldud CO_2 kogumiseks otse atmosfäärist.

2. CO_2 otse atmosfäärist kogumiseks mõeldud uuritavate tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste rakendamine võib pärast nende turule laskmist kaasa tuua kasvuhoonegaaside netoheite üldise vähenemise.

3. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 1 või 7, hindab teadustegevust ellu viiv isik olelusringi kasvuhoonegaaside heidet lihtsustatud viisil. Kui see on asjakohane, tõendab see üksus, et tal on üks järgmistest:

▼B

(a) kuni kümme aastat vana patent seoses tehnoloogia, toote või lahendusega, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta;

(b) pädevalt asutuselt saadud luba uuendusliku tehnoloogia, toote või muu lahendusega seotud näidisobjekti käitamiseks näidisprojekti kestel, kui esitatud on teave selle kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaali kohta.

Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab tehnoloogilise valmiduse tasemele 8 või kõrgemale tasemele, arvutatakse olelusringi kasvuhoonegaaside heide vastavalt soovitusele 2013/179/EL või teise võimalusena vastavalt standarditele ISO 14067:2018 ([354]) või ISO 14064-1:2018 ([355]) ning arvutusi kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali või merealade head keskkonnaseisundit.
4) Üleminek ringmajandusele	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada ringmajanduse eesmärke, võttes arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 17 lõike 1 punktis d sätestatud võimaliku olulise kahjustamise liike.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus toob kaasa saasteainete õhku, vette või pinnasesse heite märkimisväärse suurenemise.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus ohustab ökosüsteemide head seisundit või vastupanuvõimet või elupaikade ja liikide, sealhulgas liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust.

9.3. **Hoonete energiatõhususega seotud ametitoimingud**

Tegevuse kirjeldus

Hoonete energiatõhususega seotud ametitoimingud.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M71 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([354]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([355]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

▼B

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 10 lõike 1 punktis i, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutuste leevendamisse

Tegevus hõlmab ühte järgmistest:

(a) tehniline nõustamine (energiaalased konsultatsioonid, energiasimulatsioonid, projektijuhtimine, energiatõhususe lepingute koostamine, erikoolitused), mis on seotud hoonete energiatõhususe parandamisega;

(b) akrediteeritud energiaauditid ja hoonete energiatõhususe hindamine;

(c) energiahaldusteenused;

(d) energiatõhususe lepingud;

(e) energiateenuse ettevõtjate osutatavad energiateenused.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

2) Kliimamuutustega kohanemine	Tegevus vastab käesoleva lisa A liites sätestatud kriteeriumidele.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
4) Üleminek ringmajandusele	—
5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

▼B

A liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMISEKS

I. **Kriteeriumid**

Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva liite II jaos tabelis loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva liite II jaos loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesolev liite II jaos loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([1]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([2]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([3]) või tasuliste mudelitega.

Olemasolevate ja uute tegevuste puhul, mille käigus kasutatakse olemasolevat materiaalset vara, rakendab ettevõtja kuni viie aasta jooksul füüsilisi ja mittefüüsilisi lahendusi (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad kõige olulisemaid kindlaks tehtud füüsilisi kliimariske, mis on selle tegevuse seisukohast olulised. Nende lahenduste rakendamiseks koostatakse kohanemiskava.

Uute ja olemasolevate tegevuste puhul, mille käigus kasutatakse äsja ehitatud materiaalset vara, rakendab ettevõtja kohanemislahendusi, mis vähendavad kõige olulisemaid kindlaks tehtud füüsilisi kliimariske, mis on selle tegevuse seisukohast olulised projekteerimise ja ehitamise ajal, ning on neid rakendanud enne tegevuse alustamist.

Rakendatud kohanemislahendused ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele; on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike strateegiate ja kavadega; nende puhul kaalutakse looduspõhiste lahenduste kasutamist ([4]) või tuginetakse võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([5]).

([1]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([2]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([3]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([4]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs).

([5]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

II. **Kliimaga seotud ohtude liigitus** ([6])

	Temperatuuriga seotud ohud	Tuulega seotud ohud	Veega seotud ohud	Tahke massiga seotud ohud
Krooniline	Muutuv temperatuur (õhu, magevee, merevee)	Muutuv tuulerežiim	Muutuv sademeterežiim ja muutuvad sademeliigid (vihm, rahe, lumi/jää)	Rannikuerosioon
	Kuumastress		Sademete hulga või veerežiimi muutlikkus	Mulla degradeerumine
	Temperatuuri kõikumine		Ookeanide hapestumine	Mullaerosioon
	Igikeltsa sulamine		Soolase vee sissetung	Maavoole
			Meretaseme tõus	
			Veestress	
Akuutne	Kuumalaine	Tsüklon, orkaan, taifuun	Põud	Laviin
	Külmalaine	Torm (sh lume-, tolmu- ja liivatorm)	Suur sademete hulk (vihm, rahe, lumi/jää)	Maalihe
	Metsa- või maastikupõleng	Tornaado	Üleujutus (ranniku, jõe, põhjavee, paduvihmast põhjustatud)	Maapinna vajumine
			Liustikujärve kallaste murdumine	

([6]) Kliimaga seotud ohtude loend selles tabelis on mitteammendav ning see on üksnes soovituslik loend, milles on esitatud kõige levinumad ohud, mida tuleb kliimariskide ja haavatavuse hindamisel minimaalselt arvesse võtta.

▼B

B liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID VEE JA MERERESSURSSIDE KESTLIKUKS KASUTAMISEKS JA KAITSEKS

Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse, et saavutada määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punktides 22 ja 23 määratletud vee hea seisund ja hea ökoloogiline potentsiaal kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ ([1]) ning kooskõlas direktiivi kohase vee kasutamise ja kaitse majandamise kavaga, mis töötatakse võimaliku mõjutatava veekogu või selliste veekogude jaoks välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides.

Kui vastavalt direktiivile 2011/92/EL ([2]) viiakse ellu keskkonnamõju hindamine ja see hõlmab veele avaldatava mõju hindamist kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, ei ole vaja mõju veele muu hindamise raames hinnata, kui tuvastatud riskid on kõrvaldatud.

►M2 Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/56/EÜ ([3]), ([4]) artikli 3 punkti 5 tähenduses, võttes arvesse komisjoni otsust (EL) 2017/848 ([5]) seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega. ◄

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).
Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materiaalõiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi / ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnaalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaproportsionaalselt kulukad / tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

([4]) Direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 5 esitatud määratluses on eelkõige sätestatud, et hea keskkonnaseisund määratakse kindlaks kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud kvalitatiivsete tunnuste alusel.

([5]) Komisjoni 17. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/848, millega nähakse ette mereala hea keskkonnaseisundi kriteeriumid ja metoodikastandardid ning seire ja hindamise spetsifikatsioonid ja standardmeetodid ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2010/477/EL (ELT L 125, 18.5.2017, lk 43)

▼B

C liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID SAASTUSE VÄLTIMISEKS JA TÕRJEKS SEOSES KEMIKAALIDE KASUTAMISE JA ESINEMISEGA

Tegevus ei vii järgmiste toodete tootmise, turule laskmise ega kasutamiseni:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1021 ([1]) I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud ained, mis esinevad tahtmatu jälgsaastena;

b) elavhõbe ja elavhõbedaühendid, nende segud ja elavhõbedat sisaldavad tooted, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/852 artiklis 2 ([2]);

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2009 ([3]) I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes;

d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL ([4]) II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus selle direktiivi artikli 4 lõike 1 nõuetele;

e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) 1907/2006 ([5]) XVII lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus nimetatud lisas sätestatud nõuetele;

►M2 f) ained – kas eraldi, segudes või toodetes –, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele ja mis määrati kindlaks vastavalt kõnealuse määruse artikli 59 lõikele 1 vähemalt 18 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes ([6]). ◄

►M2 ———————— ◄

►M2 Lisaks ei too tegevus kaasa selliste muude ainete – kas eraldi, segudes või toodetes – tootmist, sisaldust lõpptootes või -toodangus või turulelaskmist, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1272/2008 kriteeriumidele ühes määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 nimetatud ohuklassis või -kategoorias, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes ([7]). ◄

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/852 elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1102/2008 (ELT L 137, 24.5.2017, lk 1).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta (ELT L 286, 31.10.2009, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

([6]) Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi punktis f osutatud ainete tootmise, turulelaskmise või kasutamise keelust tehtud erandid.

([7]) Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi selles lõigus osutatud ainete tootmise, lõpptootes või -toodangus oleva sisalduse või turulelaskmisega seotud keelust tehtud erandid.

▼B

D liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID ELURIKKUSE JA ÖKOSÜSTEEMIDE KAITSEKS JA TAASTAMISEKS

Lõpule on viidud keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus ([1]) kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ([2]).

Kui keskkonnamõju hindamine on ellu viidud, rakendatakse keskkonna kaitsmiseks vajalikke leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid.

Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ([3]) ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid ([4]).

([1]) Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).

([2]) Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).

([3]) Vastavalt direktiividele 2009/147/EÜ ja 92/43/EMÜ. Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja elusloodus kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine, 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).

([4]) Need meetmed on kindlaks määratud tagamaks, et projektil, kaval või tegevusel ei ole olulist mõju kaitseala kaitse-eesmärkidele.

▼B

E liide

VEESEADMETE TEHNILISED KIRJELDUSED ([1])

1. Voolukiirus registreeritakse standardvõrdlussurvega 3 baari – 0/+ 0,2 baari või madala survega toodete puhul survega 0,1 baari – 0/+ 0,02 baari.
2. Voolukiirus madalama survega 1,5 baari – 0/+ 0,2 baari on ≥ 60 % maksimaalsest võimalikust voolukiirusest.
3. Dušisegistite standardtemperatuur on 38 ± 1 °C.
4. Kui vool peab olema väiksem kui 6 l/min, vastab see punktis 2 sätestatud tingimusele.
5. Kraanide puhul järgitakse standardi EN 200 punktis 10.2.3 kirjeldatud menetlust järgmiste eranditega:
   a) kraanide puhul, mille kasutamine ei piirdu üksnes madalsurverakendustega: on nii kuuma kui ka külma vee sissevoolu surve 3 baari – 0/+ 0,2 baari;
   b) kraanide puhul, mille kasutamine piirdub üksnes madalsurverakendustega: on nii kuuma kui ka külma vee sissevoolu surve 0,4 baari – 0/+ 0,02 baari ja voolu reguleerventiil avatakse täielikult.

([1]) ELi tasandil on olemas ELi standardid, et hinnata toodete tehnilisi kirjeldusi: EN 200 „Sanitaartehnilised kraanitarvikud. 1. ja 2. tüüpi veevarustuse süsteemide üksikkraanid ja kombineeritud kraanid. Üldine tehniline kirjeldus“; EN 816 „Sanitaartehnilised kraanitarvikud. Automaatsed sulgeventiilid (PN 10)“; EN 817 „Mehaanilised segistid (PN 10) – üldine tehniline kirjeldus“; EN 1111 „Sanitaartehnilised kraanitarvikud. Termostaatsegistid (PN 10) – üldine tehniline kirjeldus“; EN 1112 „Sanitaartehnilised kraanitarvikud. 1. ja 2. tüüpi veevarustuse süsteemide sanitaartehniliste kraanide dušiväljundid – üldine tehniline kirjeldus“; EN 1113 „Sanitaartehnilised kraanitarvikud – 1. ja 2. tüüpi veevarustuse süsteemide sanitaartehniliste kraanide dušivoolikud – üldine tehniline kirjeldus“, sealhulgas vooliku paindekindluse katsetamise meetod; EN 1287 „Sanitaartehnilised kraanitarvikud. Madalsurve termostaatsegistid. Üldine tehniline kirjeldus“; EN 15091 „Sanitaartehnilised kraanitarvikud – elektrooniliselt avatavad ja suletavad sanitaartehnilised kraanid“.

▼B

II LISA

Tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutustega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnaeesmärke

1. Metsamajandus

1.1. Metsastamine

1.2. Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust

1.3. Metsa majandamine

1.4. Kaitsev metsamajandus

2. Keskkonnakaitse ja keskkonna taastamisega seotud tegevused

2.1. Märgalade taastamine

3. Tootmine

3.1. Taastuvenergiaseadmete tootmine

3.2. Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine

3.3. Transpordis kasutatava vähese CO_2-heitega tehnoloogia tootmine

3.4. Akude tootmine

3.5. Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks

3.6. Muude vähese CO_2-heitega seadmete tootmine

3.7. Tsemenditootmine

3.8. Alumiiniumi tootmine

3.9. Raua ja terase tootmine

3.10. Vesiniku tootmine

3.11. Tahma tootmine

3.12. Naatriumkarbonaadi tootmine

3.13. Kloori tootmine

3.14. Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine

3.15. Ammoniaagi tootmine

3.16. Lämmastikhappe tootmine

3.17. Toorplasti tootmine

4. Energia

4.1. Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil

4.2. Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil

▼B

4.3. Elektrienergia tootmine tuuleenergiast

4.4. Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil

4.5. Elektrienergia tootmine hüdroenergiast

4.6. Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast

4.7. Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

4.8. Elektrienergia tootmine bioenergiast

4.9. Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine

4.10. Elektrienergia salvestamine

4.11. Soojusenergia salvestamine

4.12. Vesiniku ladustamine

4.13. Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine

4.14. Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud

4.15. Kaugkütte/-jahutuse jaotus

4.16. Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine

4.17. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast

4.18. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast

4.19. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

4.20. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast

4.21. Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast

4.22. Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast

4.23. Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest

4.24. Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast

4.25. Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest

4.26. Kõrgtehnoloogia turustamisele eelnevad etapid energia tootmiseks tuumaprotsessidest, kus kütusetsükli jäätmeid tekib minimaalselt

4.27. Uute tuumaelektrijaamade ehitamine ja ohutu käitamine elektri ja/või soojuse, sealhulgas vesiniku tootmiseks parima võimaliku tehnoloogia abil

4.28. Olemasolevates käitistes elektri tootmine tuumaenergiast

4.29. Elektri tootmine fossiilsetest gaaskütustest

4.30. Soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhus koostootmine fossiilsetest gaaskütustest

▼B

4.31. Tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutusenergia tootmine

5. Veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus

5.1. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine

5.2. Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine

5.3. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine

5.4. Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine

5.5. Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena

5.6. Reoveesetete anaeroobne kääritamine

5.7. Biojäätmete anaeroobne kääritamine

5.8. Biojäätmete kompostimine

5.9. Tavajäätmetest saadud materjalide taaskasutamine

5.10. Prügilagaasi kogumine ja kasutamine

5.11. CO_2 transport

5.12. CO_2 püsiv maapõues säilitamine

6. Transport

6.1. Sõitjate linnadevaheline raudteevedu

6.2. Kauba raudteevedu

6.3. Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu

6.4. Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu

6.5. Vedu mootorratastega, sõiduautodega ja tarbesõidukitega

6.6. Kaubaveoteenused maanteel

6.7. Sõitjatevedu sisevetel

6.8. Kaubavedu sisevetel

6.9. Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine

6.10. Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad

6.11. Sõitjatevedu merel ja rannavetes

6.12. Merel ja rannavetes käitatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine

6.13. Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu

6.14. Raudteetranspordi taristu

▼B

6.15. Maanteetranspordi ja ühistranspordi taristu

6.16. Veetranspordi taristu

6.17. Lennujaamataristu

7. Ehitus ja kinnisvara

7.1. Uute hoonete ehitamine

7.2. Olemasolevate hoonete renoveerimine

7.3. Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont

7.4. Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)

7.5. Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont

7.6. Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont

7.7. Hoonete omandamine ja omandiõigus

8. Teave ja kommunikatsioon

8.1. Andmetöötlus, veebihosting jms tegevused

8.2. Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused

8.3. Programmid ja ringhääling

9. Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus

9.1. Inseneritegevus ja sellega seotud tehniline nõustamine kliimamuutustega kohanemise valdkonnas

9.2. Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

10. Finants- ja kindlustustegevus

10.1. Kahjukindlustus: kliimaga seotud ohtude vastu kindlustamine

10.2. Edasikindlustus

11. Haridus

12. Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne

12.1. Hoolekandeasutuste tegevus

13. Kunst, meelelahutus ja vaba aeg

13.1. Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus

13.2. Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja kultuuriasutuste tegevus

13.3. Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; helisalvestiste ja muusika kirjastamine

A liide. Kliimaga seotud ohtude liigitus

B liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks

▼B

C liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid saastuse vältimiseks ja tõrjeks seoses kemikaalide kasutamise ja esinemisega

D liide. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohased üldkriteeriumid elurikkuse ja ökosüsteemide kaitseks ja taastamiseks

1. METSAMAJANDUS

1.1. **Metsastamine**

Tegevuse kirjeldus

Metsa istutamine või tahtlik külvamine või metsa looduslikule uuenemisele kaasaaitamine maal, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev või mida ei kasutatud. Metsastamine tähendab maa muutmist metsaks vastavalt ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) metsastamise ([1]) määratlusele, võttes arvesse, et mets tähendab maad, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([2]). Metsastamine võib hõlmata varasemat metsastamist, kui see toimus puude istutamise ja maakasutuse metsana kajastamise vahelisel ajal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Tegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

([1]) Metsa istutamine või tahtlik külvamine maale, mille kasutus kuni selle ajani oli erinev, tähendab maa muutmist metsaks (*FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused.* 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([2]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (*FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused.* 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([3]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([4]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([5]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([6]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([7]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

([3]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([4]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([5]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([6]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([7]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	1. *Metsastamiskava ja sellele järgnev metsamajandamiskava või samaväärne dokument* 1.1. Ala, kus tegevus toimub, on hõlmatud enne tegevuse algust välja töötatud ja pidevalt ajakohastatava vähemalt viieaastase või siseriiklikes õigusnormides ette nähtud minimaalse kestusega metsastamiskavaga, kuni see ala vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele. Metsastamiskava sisaldab kõiki siseriiklike õigusnormidega nõutavaid elemente, mis on seotud metsastamise keskkonnamõju hindamisega. 1.2. Soovitatavalt metsastamiskavas või teabe puudumise korral mis tahes muus dokumendis esitatakse üksikasjalik teave järgmise kohta: (a) ala kirjeldus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud; (b) ala ettevalmistamine ja selle mõju olemasolevatele süsinikuvarudele, sealhulgas mullastikule ja maapealsele biomassile, et kaitsta suure süsinikuvaruga maad ([8]); (c) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud; (d) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul; (e) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus; (f) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad; (g) metsa ökosüsteemide hea seisundi saavutamiseks ja säilitamiseks võetud meetmed; (h) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

([8]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

▼B

(i) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(j) hinnang toiduga kindlustatusele avalduva mõju kohta;

(k) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsastamise seisukohast olulised.

1.3. Kui alast saab mets, järgneb metsastamiskavale metsamajandamiskava või samaväärne dokument, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ([9]). Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.4. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

(a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ([10]);

(b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

(c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;

(d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;

(e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

(f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

([9]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([10]) Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus ja ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

▼B

	1.5. Tegevus vastab parimatele metsastamistavadele, mis on sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui selliseid parimaid metsastamistavasid ei ole siseriiklikes õigusnormides sätestatud, vastab tegevus ühele järgmistest kriteeriumidest: (a) tegevus on kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) nr 807/2014; (b) tegevus põhineb üleeuroopalistel metsastamise ja taasmetsastamise suunistel, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele („Pan-European Guidelines for Afforestation and Reforestation with a special focus on the provisions of the UNFCCC“) ([11]). 1.6. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([12]) seisundi halvenemist. 1.7. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele. 1.8. Metsastamiskavas ja sellele järgnevas metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega. 2. *Audit* Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest: (a) asjakohased riiklikud pädevad asutused; (b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel. Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga. Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises. 3. *Rühmahindamine* Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida: (a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ([13]) tasandil; (b) sellise metsamajandusettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

([11]) Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi üleeuroopalised metsastamise ja taasmetsastamise suunised, milles pööratakse erilist tähelepanu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sätetele, vastu võetud 12.–13. novembril 2008 toimunud Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi ekspertide kohtumisel ning üleeuroopalise bioloogilise ja maastike mitmekesisuse strateegia (PEBLDS) juhatuse poolt PEBLDSi nõukogu nimel 4. novembril 2008 (4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/other_meetings/2008/Geneva/Guidelines_Aff_Ref_ADOPTED.pdf).

([12]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

([13]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([14]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([15]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Punkti 1.2 alapunktis k (metsastamiskava) ja punkti 1.4 alapunktis i (metsamajandamiskava või samaväärne süsteem) osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et:

([14]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([15]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

	i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

1.2. **Metsade seisundi parandamine ja taastamine, sealhulgas taasmetsastamine ja looduslikule uuenemisele kaasaaitamine pärast erakorralist sündmust**

Tegevuse kirjeldus

Metsade seisundi parandamine ja taastamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, viitab seisundi parandamine ja taastamine määratlusele, milles ollakse konkreetseid riike käsitlevates eelretsenseeritud teadusväljaannetes üldiselt üksmeelel, või määratlusele, mis on kooskõlas FAO metsade seisundi taastamise ([16]) mõistega, või määratlusele, mis on kooskõlas ühe metsade suhtes kohaldatava ökoloogilise taastamise määratlusega ([17]) või

([16]) Metsade seisundi taastamine hõlmab järgmist:
— ennistamine, mis tähendab soovitud liikide, struktuuride või protsesside taastamist olemasolevas ökosüsteemis;
— ümberkorraldamine, mis tähendab pärismaiste taimeliikide taastamist muul otstarbel kasutataval maal;
— rekultiveerimine, mis tähendab tugevasti kahjustatud taimkatteta maa taastamist;
— asendamine, mis on kõige radikaalsem ning mille puhul liigid, mis on konkreetses paigas halvasti kohanenud ja ei ole võimelised mujale levima, asendatakse sissetoodud liikidega, kuna kliima muutub kiiresti;
Metsade taastamise moodul. FAO metsa säästva majandamise vahendite hulgas. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/sustainable forest-management/toolbox/modules/forest-restoration/basic-knowledge/en/.

([17]) Ökoloogiline taastamine (ka ökosüsteemide taastamine):
— ökosüsteemi loodusliku häiringueelse struktuuri ja toimimise taastamine;
— halvenenud seisundis, kahjustatud või hävitatud ökosüsteemi taastumisele kaasa aitamine;
— ala tahtlik muutmine, et luua piiritletud kohalik ökosüsteem. Selle protsessi eesmärk on jäljendada konkreetse ökosüsteemi struktuuri, toimimist, mitmekesisust ja dünaamikat;
— inimeste sekkumine, mille eesmärk on kiirendada kahjustatud elupaikade taastumist või saavutada ökosüsteemi seisund, mis on võimalikult sarnane selle häiringueelse seisundiga
(„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration" (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)). Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf.

▼B

metsa seisundi parandamise määratlusega, ([18]) mis on sätestatud bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis. See majandustegevus hõlmab ka pärast erakorralist sündmust elluviidavat metsamajandustegevust, mis vastab FAO taasmetsastamise ([19]) ja looduslikult uueneva metsa ([20]) määratlusele, võttes arvesse, et erakorraline sündmus on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui seda pole siseriiklikes õigusnormides määratletud, siis see vastab IPCC ekstreemse ilmastikunähtuse määratlusele ([21]); samuti hõlmab see pärast metsa- või maastikutulekahju elluviidavat metsamajandustegevust, võttes arvesse, et metsa- või maastikutulekahju on määratletud siseriiklikes õigusnormides või kui ei ole, siis metsa- ja maastikutulekahjude Euroopa sõnastikus ([22]).

Selle kategooria majandustegevus ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub kahjustatud maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([23]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([18]) Metsa seisundi parandamine on protsess, mille käigus taastatakse metsa võime pakkuda taas kaupu ja teenuseid, kuid parandatud seisund ei ole identne metsa seisundiga enne seisundi halvenemist
(„Most used definitions/descriptions of key terms related to ecosystem restoration" (ökosüsteemide taastamisega seotud põhimõistete enim kasutatud määratlused/kirjeldused)). Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 11. konverents. 2012. UNEP/CBD/COP/11/INF/19. 4.6.2021. a versioon: https://www.cbd.int/doc/meetings/cop/cop-11/information/cop-11-inf-19-en.pdf.

([19]) Metsa taasloomine, istutades taimi ja/või külvates seemneid maale, mis on liigitatud metsaks
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([20]) Mets, mis koosneb peamiselt loodusliku uuenemise teel kasvanud puudest
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([21]) Ekstreemne ilmastikunähtus on ilmastikunähtus, mille esinemine konkreetses kohas ja konkreetsel aastaajal on haruldane. Haruldase esinemise määratlused on erinevad, kuid üldjuhul oleks ekstreemne ilmastikunähtus sama haruldane või veelgi haruldasem kui vaatluste põhjal hinnatud tõenäosustiheduse funktsiooni 10. või 90. protsentiil. Määratluse kohaselt võivad ekstreemsete ilmastikunähtuste omadused olla paiguti absoluutses mõttes erinevad. Kui ekstreemsed ilmastikunähtused püsivad mõnda aega, näiteks kogu hooaja, võib neid pidada ekstreemseteks ilmastikunähtusteks, eriti kui nende keskmised või kogunäitajad on iseenesest äärmuslikud (nt põuad või tugevad vihmasajud hooaja vältel). Vt IPCC, 2018. „*Annex I: Glossary*" (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/glossary/).

([22]) Mis tahes kontrollimatu taimestikupõleng, mille kustutamiseks tuleb teha otsus või võtta meetmeid (metsa- ja maastikutulekahjude 2012. aasta Euroopa sõnastik, mis on koostatud projekti „European Forest Fire Network" (EUFOFINET) raames osana programmist INTERREG IVC (4.6.2021. a versioon: https://www.ctif.org/index.php/library/european-glossary-wildfires-and-forest-fires).

([23]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([24]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([25]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([26]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([27]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([28]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

([24]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([25]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([26]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([27]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([28]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	1. *Metsamajandamiskava või samaväärne dokument* 1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava ega samaväärset dokumenti määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ ([29]) määratluses. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt. 1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud: (a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ([30]); (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul; (c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus; (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud; (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad; (f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;

([29]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.
(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([30]) Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

▼B

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemide kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

(a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;

(b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ([31]) ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ([32]);

(c) kehtestatud majandamissüsteem vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumidele ning kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetavale rakendusaktile metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([33]) seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

([31]) Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.
(*Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“*, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf.

([32]) Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

([33]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

▼B

	(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused; (b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel. Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga. Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises. 3. *Rühmahindamine* Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida: (a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ([34]) tasandil; (b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puittoodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta.

([34]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

▼B

	Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([35]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

([35]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

▼B

1.3. **Metsa majandamine**

Tegevuse kirjeldus

Metsa majandamine, nagu määratletud siseriiklikes õigusnormides. Kui siseriiklikes õigusnormides pole sellist määratlust kehtestatud, viitab metsa majandamine mis tahes majandustegevusele, mis tuleneb metsa suhtes kohaldatavast süsteemist, mis mõjutab metsa ökoloogilisi, majanduslikke või sotsiaalseid funktsioone. Metsa majandamine ei eelda maakasutuse muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([36]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

([36]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([37]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([38]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([39]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([40]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([41]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	1. *Metsamajandamiskava või samaväärne dokument* 1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ([42]).

([37]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([38]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([39]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([40]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([41]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([42]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi.

(FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt.

1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud:

(a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud ([43]);

(b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul;

(c) metsaelupaikade määratlus, sealhulgas peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus;

(d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud;

(e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

(f) metsa ökosüsteemide hea seisundi saavutamiseks ja säilitamiseks võetud meetmed;

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemi kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

(a) metsa majandamine vastab riigis kohaldatavale metsa säästva majandamise määratlusele;

(b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ([44]) ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ([45]);

([43]) Sealhulgas järgmise analüüs: i) metsavarude pikaajaline kestlikkus, ii) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju/surve ning mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus.

([44]) Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.
(*Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“*, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([45]) Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

▼B

(c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 sätestatud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.4. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([46]) seisundi halvenemist.

1.5. Tegevusega seotud majandamissüsteemid vastavad määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.6. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

3. *Rühmahindamine*

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

(a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ([47]) tasandil;

(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.

([46]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

([47]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puittoodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamist vähendatakse ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([48]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([49]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine;

([48]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([49]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

	(b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine; (c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

1.4. **Kaitsev metsamajandus**

Tegevuse kirjeldus

Metsamajandamistegevus, mille eesmärk on ühe või mitme elupaiga või liigi säilitamine. Kaitsev metsamajandus ei eelda maakasutuskategooria muutmist ja toimub maal, mis vastab siseriiklikes õigusnormides sätestatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([50]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga A2 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile. Selle kategooria majandustegevus piirdub NACE Rev. 2 koodidega 02.10 (metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad), 02.20 (metsavarumine), 02.30 (looduslike materjalide kogumine, v.a puit) ja 02.40 (metsamajandust abistavad tegevused).

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([50]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([51]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([52]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([53]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([54]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([55]);

([51]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([52]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([53]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([54]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([55]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele; või

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	1. *Metsamajandamiskava või samaväärne dokument* 1.1. Tegevus toimub alal, kus kohaldatakse metsamajandamiskava või samaväärset dokumenti, nagu sätestatud siseriiklikes õigusnormides, või kui siseriiklikes õigusnormides ei ole metsamajandamiskava määratletud, siis nagu osutatud FAO „pikaajalise metsamajandamiskavaga metsaala“ määratluses ([56]). Metsamajandamiskava või samaväärne dokument hõlmab vähemalt kümneaastast ajavahemikku ja seda ajakohastatakse pidevalt. 1.2. Esitatakse järgmistes punktides osutatud teave, mida ei ole veel metsamajandamiskavas või samaväärses süsteemis dokumenteeritud: (a) majandamiseesmärgid, sealhulgas peamised piirangud; (b) üldstrateegiad ja tegevused, mis on kavandatud majandamiseesmärkide saavutamiseks, sealhulgas eeldatav tegevus kogu metsatsükli jooksul; (c) metsaelupaikade määratlus, peamised olemasolevad ja kavandatavad metsapuuliigid ning nende leviku ulatus ja ruumiline jaotus kooskõlas kohaliku metsaökosüsteemiga; (d) ala määratlus vastavalt sellele, kuidas see on kinnistusraamatusse kantud; (e) metsaeraldised, teed, elektriliinide koridorid ja muud üldsusele juurdepääsetavad alad, füüsilised tunnused (sealhulgas veeteed), õiguslike ja muude piirangutega alad;

([56]) Metsaala, millel on pikaajaline (kümme aastat või enam) dokumenteeritud majandamiskava, mille eesmärk on saavutada kindlaks määratud majandamiseesmärgid ja mis vaadatakse korrapäraselt läbi (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

(f) metsa ökosüsteemide hea seisundi säilitamiseks võetud meetmed;

(g) arvesse võetud sotsiaalküsimused (sealhulgas maastiku säilitamine, sidusrühmadega konsulteerimine vastavalt siseriiklikes õigusnormides sätestatud tingimustele);

(h) metsaga seotud riskide (sh metsatulekahjud ning kahjurite levik ja haiguspuhangud) hindamine, et ennetada, vähendada ja kontrollida riske, ning meetmed, mida võetakse kaitseks jääkriskide eest ning nendega kohanemiseks;

(i) kõik põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumid, mis on metsa majandamise seisukohast olulised.

1.3. Metsamajandamiskava või samaväärne dokument:

(a) kajastab peamist kindlaksmääratud majandamiseesmärki, ([57]) mis hõlmab mulla ja vee kaitset, ([58]) elurikkuse kaitset ([59]) või sotsiaalseid hüvesid ([60]) vastavalt FAO määratlustele;

(b) edendab selliseid elurikkust soodustavaid tavu, mis parandavad metsade looduslikke protsesse;

(c) sisaldab järgmiste elementide analüüsi:

i) elupaikade kaitsele ja seotud elupaikade mitmekesisusele avalduv mõju ja surve;

ii) mullale minimaalset mõju avaldava metsaraie tingimus;

iii) kaitse-eesmärke mõjutav muu tegevus, näiteks jahipidamine ja kalapüük, põllumajandus-, karjakasvatus- ja metsandustegevus, tööstus-, kaevandus- ja äritegevus.

1.4. Punktis 1.1 osutatud kavas dokumenteeritud metsamajandamissüsteemi kestlikkus tagatakse, valides kõige kaugeleulatuvama järgmistest lähenemisviisidest:

(a) metsa majandamine vastab riiklikule metsa säästva majandamise määratlusele, kui see on olemas;

([57]) Peamine kindlaksmääratud majandamiseesmärk, mis on majandamisüksusele määratud (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([58]) Mets, mille puhul majandamiseesmärk on mulla ja vee kaitse. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([59]) Mets, mille puhul majandamiseesmärk on elurikkuse kaitse. Hõlmab kaitsealadel elurikkuse kaitseks määratud alasid, kuid ei piirdu nendega. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

([60]) Mets, mille puhul majandamiseesmärk on sotsiaalsete hüvede tagamine. (FAO ülemaailmne ressursside hindamine 2020. Terminid ja määratlused. 4.6.2021. a versioon: http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf).

▼B

(b) metsa majandamine vastab Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite konverentsi metsa säästva majandamise määratlusele ([61]) ning metsade säästva majandamise üleeuroopalistele tegevusjuhistele ([62]);

(c) kehtestatud majandamissüsteem on vastavuses direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 6 kindlaks määratud metsa kestlikkuse kriteeriumide ning ka kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 8 alusel vastu võetud rakendusaktiga metsa biomassist energia tootmise tegevussuuniste kohta alates selle kohaldamise kuupäevast.

1.5. Tegevusega ei kaasne suure süsinikuvaruga maa ([63]) seisundi halvenemist.

1.6. Tegevusega seotud majandamissüsteem vastab määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud hoolsuskohustusele ja õiguspärasuse nõuetele.

1.7. Metsamajandamiskavas või samaväärses dokumendis nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega.

2. *Audit*

Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused;

(b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel.

Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga.

Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises.

3. *Rühmahindamine*

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida:

(a) direktiivis (EL) 2018/2001 määratletud metsa hankimisala ([64]) tasandil;

([61]) Metsade ja metsamaade majandamine ja kasutamine niisugusel viisil ja määral, et need säilitavad oma elurikkuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja võime täita praegu ja tulevikus vastavaid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, siseriiklikul ja üleilmsel tasandil muudele ökosüsteemidele kahju tekitamata.
(*Resolutsioon H1 „General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe“*, teine Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 16.–17. juunil 1993, Helsingi/Soome. 4.6.2021. a versioon: https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf).

([62]) Resolutsiooni L2 2. lisa „Pan-European Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management“. Kolmas Euroopa metsade kaitset käsitlev ministrite konverents 2.–4. juunil 1998, Lissabon/Portugal (4.6.2021. a versioon: https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolutionL2_with_annexes.pdf#page=18).

([63]) „Suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses.

([64]) „Hankimisala“ – geograafiliselt määratletud ala, kust hangitakse metsa biomassi lähteaine, mille kohta on kättesaadav usaldusväärne ja sõltumatu teave ning mille tingimused on piisavalt ühtsed, et hinnata riski metsa biomassi säästlikkusele ja seaduslikkusele.

▼B

	(b) sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid, mida tuleb järgida, et täita käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriume.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevusest tingitud metsa muutumisega tegevuse elluviimise kohas ei kaasne tõenäoliselt sellise metsa primaarse biomassi kestliku koguse märkimisväärset vähenemist, mis sobib pikaajalise ringluse potentsiaaliga puittoodete tootmiseks. Selle kriteeriumi täitmist võib tõendada punktis 2 osutatud kliimaalase kasu analüüsiga.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevuse käigus ei kasutata pestitsiide ega väetisi. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([65]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([66]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega. Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Punkti 1.2 alapunktis i osutatud üksikasjalik teave sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine;

([65]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([66]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

	(c) võõrliikide kasutamise välistamine, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et: i) kultiveerimismaterjali kasutamine loob soodsad ja sobivad ökosüsteemi tingimused (nt kliima, mullakriteeriumid ja taimestik, metsa tulekindlus); ii) piirkonnas praegu esinevad pärismaised liigid ei ole enam kohastunud prognoositavate kliima- ning pedoloogiliste ja hüdroloogiliste tingimustega; (d) mulla füüsikalise, keemilise ja bioloogilise kvaliteedi säilitamise ja parandamise tagamine; (e) selliste elurikkust soodustavate tavade edendamine, mis parandavad metsade looduslikke protsesse; (f) suure elurikkusega ökosüsteemide väiksema elurikkusega ökosüsteemideks muutmise välistamine; (g) metsaga seotud elupaikade ja liikide mitmekesisuse tagamine; (h) puistute struktuuride mitmekesisuse tagamine ning täiskasvanud puistute ja lagupuidu säilitamine või nende osakaalu suurendamine.

2. KESKKONNAKAITSE JA KESKKONNA TAASTAMISEGA SEOTUD TEGEVUSED

2.1. **Märgalade taastamine**

Tegevuse kirjeldus

Märgalade taastamine viitab majandustegevusele, millega edendatakse märgalade algse seisundi taastamist, ning majandustegevusele, millega parandatakse märgalade funktsioone, ilma et tingimata edendataks nende häiringueelse seisundi taastumist; seejuures tähendab märgala maad, mis vastab rahvusvahelisele märgala ([67]) või turbaala ([68]) määratlusele, nagu sätestatud rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsioonis (Ramsari konventsioon) ([69]). Asjaomane ala vastab liidus kehtestatud märgalade määratlusele, mis on esitatud komisjoni teatises märgalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta ([70]).

([67]) „Märgalad hõlmavad mitmesuguseid sisemaaelupaiku, nagu rabad, niisked niidud ja turbaalad, lammid, jõed ja järved, ning rannikualasid, nagu padurad, mangroovid, mõõnaga paljanduvad mudased laugmadalikud ja mererohuga kaetud alad, korallrahud ja muud merealad, mille sügavus ei ületa mõõna ajal kuut meetrit, samuti inimtekkelisi märgalasid, nagu tammid, veehoidlad, riisipõllud ning veepuhastustiigid ja biotiigid.“ Märgalasid käsitleva Ramsari konventsiooni sissejuhatus, 7. väljaanne (varem Ramsari konventsiooni käsiraamat). Ramsari konventsiooni sekretariaat, Gland, Šveits.

([68]) Turbaalad on turvasmullaga ökosüsteemid. Turvas koosneb vähemalt 30 % ulatuses osaliselt lagunenud taimejäänustest, mis on kogunenud *in situ* liigniisketes ja sageli happelistes tingimustes. Resolutsioon XIII.12 „Guidance on identifying peatlands as Wetlands of International Importance (Ramsar Sites) for global climate change regulation as an additional argument to existing Ramsar criteria“, Ramsari konventsioon, vastu võetud 21.–29. oktoobril 2018.

([69]) Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsioon (Ramsari konventsioon) (4.6.2021. a versioon: https://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/library/current_convention_text_e.pdf).

([70]) Komisjoni 29. mai 1995. aasta teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile märgalade ratsionaalse kasutuse ja kaitse kohta, KOM(95) 189 (lõplik).

▼B

Selle kategooria tegevusaladel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood, kuid need on seotud määrusega (EL) nr 691/2011 kehtestatud keskkonnakaitse tegevusalade statistilise klassifikaatori (CEPA) 6. klassiga.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([71]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([72]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([73]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

([71]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([72]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([73]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([74]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([75]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	1. *Taastamiskava* 1.1. Ala suhtes kohaldatakse Ramsari konventsiooni märgalade taastamise põhimõtete ja suunistega kooskõlas olevat taastamiskava, kuni ala liigitatakse märgalaks ja selle suhtes hakatakse kohaldama märgala majandamiskava, mis on kooskõlas Ramsari konventsiooni suunistega Ramsari alade ja muude märgalade majandamise kavandamise kohta. Turbaalade puhul järgitakse taastamiskavas Ramsari konventsiooni asjakohastes resolutsioonides, sealhulgas resolutsioonis XIII/13 esitatud soovitusi. 1.2. Taastamiskavas võetakse hoolikalt arvesse kohalikke hüdroloogilisi ja mullastikutingimusi, sealhulgas mulla küllastumise dünaamikat ning aeroobsete ja anaeroobsete tingimuste muutumist. 1.3. Taastamiskavas käsitletakse kõiki põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriume, mis on märgalade majandamise seisukohast olulised. 1.4. Taastamiskavas nähakse ette järelevalve, millega tagatakse kavas esitatud teabe õigsus, eelkõige seoses asjaomast ala käsitlevate andmetega. 2. *Audit* Kahe aasta jooksul pärast tegevuse algust ja seejärel iga kümne aasta tagant kontrollib tegevuse vastavust kliimamuutuste leevendamisse olulise panuse andmise kriteeriumidele ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumidele üks järgmistest:

([74]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([75]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

	(a) asjakohased riiklikud pädevad asutused; (b) sõltumatu kolmandast isikust sertifitseerija riigi ametiasutuste või tegevuse elluviija taotluse alusel. Et kulusid vähendada, võib auditeid korraldada koos metsa sertifitseerimise, kliimaalase sertifitseerimise või muu auditiga. Sõltumatul kolmandast isikust sertifitseerijal ei tohi olla huvide konflikti omaniku ega rahastajaga ning ta tohi ei osaleda tegevuse arendamises ega elluviimises. *Rühmahindamine* Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kriteeriumide täitmist võib kontrollida sellise ettevõtjate rühma tasandil, mille omadused on piisavalt ühtlased, et hinnata riski metsamajandustegevuse kestlikkusele, tingimusel et need ettevõtjad on püsivas suhtes ja osalevad tegevuses ning et ettevõtjate rühm jääb kõigi järgnevate auditite puhul samaks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Turba kaevandamine viiakse miinimumini.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pestitsiidide kasutamine viiakse miinimumini ning eelistatakse alternatiivseid lähenemisviise või võtteid, mis võivad hõlmata pestitsiidide kemikaalivabu alternatiive, nagu ette nähtud direktiivis 2009/128/EÜ, välja arvatud juhtudel, kui pestitsiidide kasutamine on vajalik kahjurite ja haiguspuhangute tõrjeks. Tegevuse käigus kasutatakse väetisi minimaalselt ja ei kasutata sõnnikut. Tegevus on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1009 või siseriiklike õigusnormidega põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Võetakse hästi dokumenteeritud ja kontrollitavaid meetmeid, et vältida selliste toimeainete kasutamist, mis on loetletud määruse (EL) 2019/1021 ([76]) I lisa A osas, pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlevas Rotterdami konventsioonis, Minamata elavhõbedakonventsioonis ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokollis, ning et vältida toimeaineid, mis on liigitatud taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhineva WHO klassifikatsiooni ([77]) ohuklassi Ia („eriti ohtlik“) või Ib („väga ohtlik“). Tegevus on kooskõlas toimeaineid käsitlevate asjakohaste siseriiklike õigusnormidega. Vee- ja pinnasereostust välditakse ning reostuse ilmnemisel võetakse puhastusmeetmeid.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Riikliku pädeva asutuse määratud kaitsealadel või kaitsealustes elupaikades on tegevus kooskõlas nende alade kaitse-eesmärkidega.

([76]) Millega rakendatakse liidus püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (ELT L 209, 31.7.2006, lk 3).

([77]) Taimekaitsevahendite ohtlikkusel põhinev WHO klassifikatsioon (2019. aasta versioon), (4.6.2021. a versioon: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/332193/9789240005662-eng.pdf?ua=1).

▼B

	Ei muudeta elupaiku, mis on elurikkuse kadumise suhtes eriti tundlikud või millel on suur kaitseväärtus, ega alasid, mis on ette nähtud selliste elupaikade taastamiseks kooskõlas siseriikliku õigusega. Käesoleva jao punktis 1 osutatud kava (taastamiskava) sisaldab sätteid elurikkuse säilitamise ja võimaliku suurendamise kohta kooskõlas riiklike ja kohalike õigusnormidega, sealhulgas sätteid järgmise kohta: (a) elupaikade ja liikide hea kaitsestaatuse tagamine, elupaikade tüüpiliste liikide säilitamine; (b) invasiivsete võõrliikide kasutamise või keskkonda viimise välistamine.

3. TOOTMINE

3.1. **Taastuvenergiaseadmete tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Taastuvenergiaseadmete tootmine, võttes arvesse, et taastuvenergia on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 lõikes 1.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([78]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([78]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([79]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([80]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([81]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([82]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([79]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([80]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([81]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([82]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

3.2. **Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku tootmiseks ja kasutamiseks mõeldud seadmete tootmine, mille puhul vesinik, mille tootmiseks seadmeid toodetakse, vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 25 lõikes 2 ja V lisas sätestatud meetodiga sarnaselt nõudele vähendada kasvuhoonegaaside heidet olelusringi jooksul 73,4 % [mis annab tulemuseks väiksema olelusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heite kui 3 $tCO_2e/tH2$] ja vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste puhul 70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO_2e/MJ.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([83]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([84]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([85]) või tasuliste mudelitega.

([83]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([84]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([85]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([86]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([87]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([86]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([87]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

3.3. **Transpordis kasutatava vähese CO_2-heitega tehnoloogia tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vähese CO_2-heitega transpordivahendite, raudteeveeremite ja laevade tootmine, remont, hooldus, moderniseerimine, ([88]) neile uue kasutusotstarbe andmine ja nende uuendamine, kui tehnoloogia on üks järgmistest:

a) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

b) rongid, reisi- ja kaubavagunid, mille otsene väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, kui neid kasutatakse vajaliku taristuga rööbastel, ja mis töötavad tavapärase mootoriga, kui selline taristu pole kättesaadav (bimodaalsed);

c) reisijateveoks mõeldud linna-, linnalähi- ja maanteetranspordi seadmed, mille puhul sõidukite otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

d) kuni 31. detsembrini 2025: M_2- ja M_3-kategooria ([89]) sõidukid, mille keretüüp on CA (ühekorruseline sõiduk), CB (kahekorruseline sõiduk), CC (ühekorruseline liigendsõiduk) või CD (kahekorruseline liigendsõiduk) ([90]) ning mis vastavad viimasele Euro VI standardile, st määruse (EÜ) nr 595/2009 nõuetele ning alates nimetatud määruse muudatuste jõustumisest ka muutmisaktide nõuetele, isegi enne nende kohaldatavaks muutumist, ning standardi Euro VI kõige viimasele etapile, mis on sätestatud määruse (EL) 582/2011 I lisa 9. liite 1. tabelis, kui seda etappi reguleerivad sätted on jõustunud, aga pole veel selle sõidukitüübi suhtes kohaldatavaks muutunud ([91]). Kui selline standard pole kättesaadav, võrdub sõidukite otsene CO_2-heide nulliga;

e) isiklikud liikumisvahendid, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul;

f) M_1- ja N_1-kategooria ([92]) sõidukid, mis on liigitatud kergsõidukiteks, mille puhul kehtib järgmine:

   i) kuni 31. detsembrini 2025: CO_2-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, on väiksem kui 50 g CO_2 kilomeetri kohta (vähese heitega ja heiteta kergsõidukid);

   ii) alates 1. jaanuarist 2026: CO_2-eriheide, nagu määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, võrdub nulliga;

g) L-kategooria ([93]) sõidukid, mille väljalasketoru CO_2-heide on 0 g CO_{2e}/km, arvutatuna vastavalt määruses (EL) nr 168/2013 sätestatud heitekatsele;

([88]) Punktide j–m puhul käsitletakse moderniseerimisega seotud kriteeriume käesoleva lisa jagudes 6.9 ja 6.12.
([89]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktis a.
([90]) Nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 I lisa C osa punktis 3.
([91]) Kuni 31. detsembrini 2022 Euro VI etapp E, nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.
([92]) Nagu määratletud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punktides a ja b.
([93]) Nagu on määratletud määruse (EL) 168/2013 artiklis 4.

▼B

h) raskeveokiteks liigitatud N_2-, N_3- ja N_1-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ei ületa 7,5 tonni ning mis on määruses (EL) 2019/1242 määratletud heiteta raskeveokid;

i) N_2- ja N_3-kategooria sõidukid, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste veoks ja mille täismass ületab 7,5 tonni ning mis on määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 11 määratletud heiteta raskeveokid või nimetatud määruse artikli 3 punktis 12 määratletud vähese heitega raskeveokid;

j) sisevetel kasutatavad reisilaevad:

   i) mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

   ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- või kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral vähemalt 50 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

k) sisevetel kasutatavad kaubalaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja mille:

   i) otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

   ii) (31. detsembrini 2025) otsene (väljalasketoru) CO_2-heide tonnkilomeetri kohta (g CO_2/tkm), mis on arvutatud (või uute laevade puhul prognoositud) energiatõhususe näitaja ([94]) abil, on 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (sõidukite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO_2-võrdlusheite väärtus;

l) merel ja rannavetes kasutatavad kaubalaevad, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:

   i) mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

   ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

   iii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025 ja ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et laevu kasutatakse üksnes selliste ranniku- ja lähimereveoteenuste osutamiseks, mille eesmärk on võimaldada praegu maismaad mööda veetava kauba ümbersuunamist merele) laevad, mille

([94]) Energiatõhususe näitaja on määratletud kui CO_2-heite mass transporditöö ühiku kohta. See näitab laeva käitamise energiatõhusust järjepideva ajavahemiku jooksul, mis kajastab laeva üldist kaubaveo struktuuri. Juhised selle näitaja arvutamiseks on esitatud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis MEPC.1/Circ. 684.

▼B

otsene (väljalasketoru) CO_2-heide on Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) energiatõhususe indeksi (EEDI) ([95]) alusel arvutatuna 50 % väiksem kui määruse (EL) 2019/1242 artikli 11 kohaselt raskeveokite (veokite allrühm 5-LH) puhul kindlaks määratud keskmine CO_2-võrdlusheite väärtus;

iv) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, ([96]) kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ([97]);

m) merel ja rannavetes kasutatavad reisilaevad, mis ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks ja:

i) mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga;

ii) mis on (kuni 31. detsembrini 2025) hübriid- ja kaherežiimilised laevad, mis kasutavad tavatingimustes käitamise korral merel ja sadamates vähemalt 25 % ulatuses kütust, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või elektrienergiat;

iii) (kuni 31. detsembrini 2025) mille energiatõhususe indeks (EEDI) on 1. aprilli 2022. aasta seisuga kohaldatavates EEDI nõuetes ette nähtust 10 % väiksem, kui laevade käitamiseks on võimalik kasutada kütuseid, mille otsene (väljalasketoru) CO_2-heide võrdub nulliga, või taastuvatest energiaallikatest toodetud kütust ([98]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C29.1, C30.1, C30.2, C30.9, C33.15 ja C33.17 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

([95]) Energiatõhususe indeks (4.6.2021. a versioon: http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx).

([96]) Vastavalt Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni merekeskkonna kaitse komitee 74. istungjärgul kokkulepitule.

([97]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([98]) Kütused, mis vastavad käesoleva lisa jagudes 3.10 ja 4.13 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([99]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([100]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([101]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([102]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([103]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele:

([99]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([100]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([101]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([102]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([103]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

	(a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui see on asjakohane, ei sisalda sõidukid pliid, elavhõbedat, kuuevalentset kroomi ega kaadmiumi vastavalt direktiivile 2000/53/EÜ.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.4. **Akude tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Akude ja akukogumite tootmine nende kasutamiseks transpordis, energia statsionaarse ja võrguvälise salvestamise eesmärgil ning muudel tööstuslikel otstarvetel ja vastavate komponentide tootmine (akude aktiivained, elemendid, korpused ja elektroonilised elemendid), millega kaasneb transpordi, energia paikse ja võrguvälise salvestamise ning muude tööstuslike otstarvete puhul oluline kasvuhoonegaaside heite vähenemine.

Akujäätmete ringlussevõtt.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C27.2 ja E38.32 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([104]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([105]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([106]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([107]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([108]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([104]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([105]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([106]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([107]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([108]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(4) Üleminek ringmajandusele	Uute akude, komponentide ja materjalide tootmisel hinnatakse tegevuse käigus selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul. Ringlussevõtuprotsessid vastavad direktiivi 2006/66/EÜ artiklis 12 ja III lisa B osas sätestatud tingimustele, sealhulgas uusima asjakohase parima võimaliku tehnika kasutamise nõudele ning pliiakude, kaadmiumnikkelakude ja muu koostisega jäätmete ringlussevõtu määradele. Need protsessid tagavad sisalduva metalli ringlussevõtu suurimal võimalikul määral, mis on tehniliselt teostatav ilma ülemääraste kuludeta. Vajaduse korral vastavad ringlussevõtuprotsesse ellu viivad ettevõtted direktiivis 2010/75/EL sätestatud nõuetele.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Akud vastavad liidus akude turule laskmise suhtes kohaldatavatele kestlikkuseeskirjadele, mis hõlmavad piiranguid ohtlike ainete kasutamisele akudes, sealhulgas vastavad need määrusele (EÜ) nr 1907/2006 ja direktiivile 2006/66/EÜ.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.5. **Energiatõhusust suurendavate elementide tootmine hoonete jaoks**

Tegevuse kirjeldus

Ühe või mitme järgmise energiatõhusust suurendava toote või nende toodete põhikomponendi ([109]) tootmine hoonete jaoks:

(a) aknad, mille soojusjuhtivus on 1,0 W/m^2K või väiksem;

(b) uksed, mille soojusjuhtivus on 1,2 W/m^2K või väiksem;

(c) välisseinasüsteemid, mille soojusjuhtivus on 0,5 W/m_2K või väiksem;

(d) katusesüsteemid, mille soojusjuhtivus on 0,3 W/m_2K või väiksem;

([109]) Kui see on asjakohane, arvutatakse soojusjuhtivus vastavalt kohaldatavatele standarditele, nt EN ISO 10077-1:2017 (aknad ja uksed), EN ISO 12631:2017 (rippfassaadid) ja EN ISO 6946:2017 (hoonete piirdetarindid ja komponendid).

▼B

(e) isolatsioonitooted, mille lambda väärtus on kuni 0,06 W/mK;

(f) kodumasinad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(g) valgusallikad, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(h) ruumiküttе- ja sooja tarbevee süsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(i) jahutus- ja ventilatsioonisüsteemid, mis kuuluvad kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ning nimetatud määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele;

(j) valgustussüsteemide tajurid inimeste kohalviibimise ja päevavalguse tuvastamiseks;

(k) soojuspumbad, mis vastavad käesoleva lisa jaos 4.16 sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele;

(l) fassaadi- ja katuseelemendid, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon, sealhulgas elemendid, mis toetavad taimede kasvatamist;

(m) energiatõhusad hoonete automaatika- ja kontrollisüsteemid elu- ja mitteeluhoonete jaoks;

(n) tsoone eristavad termostaadid ja seadmed elamute peamiste elektri- või soojuskoormuste arukaks jälgimiseks ning andurseadmed;

(o) kaugküttesüsteemidega ühendatud eramajade, kogu hoonet teenindavate keskküttesüsteemidega ühendatud korterite ning keskküttesüsteemide soojusarvestid ja termostaadid;

(p) kaugkütte soojusvahetid ja alajaamad, mis on kooskõlas kaugkütte/-jahutuse jaotusega, mis on sätestatud käesoleva lisa jaos 4.15;

(q) küttesüsteemide aruka jälgimise ja reguleerimise tooted ning andurseadmed.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C16.23, C23.11, C23.20, C23.31, C23.32, C23.43, C.23.61, C25.11, C25.12, C25.21, C25.29, C25.93, C27.31, C27.32, C27.33, C27.40, C27.51, C28.11, C28.12, C28.13 ja C28.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([110]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([111]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([112]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([113]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([114]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

([110]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([111]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([112]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([113]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([114]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.6. **Muude vähese CO_2-heitega seadmete tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste seadmete tootmine, mille eesmärk on kasvuhoonegaaside heite oluline vähendamine muudes majandussektorites ja mida ei hõlma käesoleva lisa jaod 3.1–3.5 ning mille puhul on tõendatud olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite olulist vähenemist võrreldes turul saadaoleva parima võimaliku alternatiivse tehnoloogia, toote või lahendusega, kui arvutamisel järgitakse komisjoni soovitust 2013/179 või standardit ISO 14067:2018 ([115]) või ISO 14064-1:2018 ([116]) ning kui olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollib sõltumatu kolmas isik.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C22, C25, C26, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([115]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (https://www.iso.org/standard/71206.html).

([116]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([117]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([118]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([119]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([120]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([121]);

([117]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([118]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([119]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([120]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([121]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse selliste tehnikate kättesaadavust, mis toetavad allpool kirjeldatut, ja võimaluse korral võetakse need kasutusele: (a) teisese toorme ja korduskasutatavate komponentide korduskasutamine ja kasutamine valmistatavates toodetes; (b) disain, mis tagab valmistatavate toodete suure vastupidavuse, ringlussevõetavuse, lihtsa demonteerimise ja kohandatavuse; (c) jäätmekäitlus, mille puhul eelistatakse tootmisprotsessis ringlussevõttu kõrvaldamisele; (d) teave probleemsete ainete kohta ja nende jälgitavus valmistatud toodete kogu olelusringi jooksul.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.7. **Tsemenditootmine**

Tegevuse kirjeldus

Tsemendiklinkri, tsemendi või alternatiivsete sideainete tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C23.51 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

▼B

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([122]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([123]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([124]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([125]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([126]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

([122]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([123]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([124]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([125]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([126]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tsemendi tootmisel tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([127]) on: (a) halli tsemendi klinkri puhul väiksem kui 0,816 ([128]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni halli tsemendi klinkri kohta; (b) hallist klinkrist saadud tsemendi või alternatiivse hüdraulilise sideaine puhul väiksem kui 0,530 ([129]) CO_2 ekvivalenttonni toodetud tsemendi või alternatiivse sideaine tonni kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([130]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine ([131]). Kui tsemendi tootmisel kasutatakse alternatiivkütusena ohtlikke jäätmeid, on kehtestatud meetmed jäätmete ohutu käitlemise tagamiseks.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.8. **Alumiiniumi tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Alumiiniumi tootmine esmase alumiiniumoksiidi (boksiidi) protsessi või teisese alumiiniumi ringlussevõtu teel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega C24.42 ja C24.53 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([127]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([128]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([129]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele halli tsemendi klinkri kohta, korrutatuna klinkri ja tsemendi suhtega (0,65) ning kindlaks määratuna direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud tõendatud teabe põhjal käitiste tõhususe kohta kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([130]) Komisjoni 26. märtsi 2013. aasta rakendusotsus 2013/163/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused tsemendi, lubja ja magneesiumoksiidi tootmise jaoks (ELT L 100, 9.4.2013, lk 1).

([131]) Vt PVT-viitedokument majandusliku mõju ja tervikliku keskkonnamõju kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/ecm_bref_0706.pdf).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([132]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([133]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([134]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([135]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([136]);

([132]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([133]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([134]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([135]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/-.

([136]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest: (a) esmane alumiinium, mille puhul majandustegevus peab vastama kuni 2025. aastani kahele järgmisele kriteeriumile ja pärast 2025. aastat kõigile järgmisele kriteeriumidele ([137]): i) kasvuhoonegaaside heide ei ületa 1,604 ([138]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toodetud alumiiniumi kohta ([139]); ii) kaudne kasvuhoonegaaside heide ei ületa 270 g CO_2e/kWh; iii) tootmisprotsessi elektritarbimine ei ületa 15,5 MWh ühe tonni alumiiniumi kohta; (b) teisene alumiinium.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes mitteraudmetallide tööstuse jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([140]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.9. **Raua ja terase tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Raua ja terase tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega C24.10, C24.20, C24.31, C24.32, C24.33, C24.34, C24.51 ja C24.52 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([137]) Koondatuna üheks otsese ja kaudse heite summa künniseks, mis arvutatakse ELi HKSi 2021.–2026. aasta tööstuse võrdlusaluste kehtestamise raames kogutud andmete mediaanväärtusena vastavalt direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud võrdlusaluste kehtestamise metoodikale ning millele on liidetud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohane kliimamuutuste leevendamise kriteerium elektrienergia tootmisel (270 g CO_2e/kWh), korrutatuna alumiiniumi tootmise keskmise energiatõhususega (15,5 MWh/t Al).

([138]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([139]) Toodetud alumiinium on survetöötlemata legeerimata vedel alumiinium, mis on toodetud elektrolüüsi teel.

([140]) Komisjoni 13. juuni 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/1032, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused värviliste metallide tööstuse jaoks (ELT L 174, 30.6.2016, lk 32).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([141]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([142]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([143]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([144]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([145]);

([141]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([142]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([143]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([144]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([145]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse käigus toodetakse üht järgmistest: (a) raud ja teras, mille puhul kasvuhoonegaaside heide, ([146]) mida on vähendatud heitgaasi tootmisega seotud heitkoguse võrra vastavalt määruse (EL) 2019/331 VII lisa punkti 10.1.5 alapunktile a, ei ületa järgmisi väärtusi, mida kohaldatakse tootmisprotsessi eri etappide suhtes: i) kuummetall = 1,443 ([147]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; ii) paagutatud maak = 0,242 ([148]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; iii) koks (v.a ligniidikoks) = 0,237 ([149]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; iv) malmivalu = 0,390 ([150]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; v) elektrikaarahjus toodetud legeerteras = 0,360 ([151]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta; vi) elektrikaarahjus toodetud süsinikteras = 0,276 ([152]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta. (b) elektrikaarahjus toodetud süsinikteras või legeerteras, mis on määratletud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2019/331 ja mille puhul on kasutatud terasejääkide osakaal toodangus: i) vähemalt 70 % legeerterase tootmise puhul; ii) vähemalt 90 % süsinikterase tootmise puhul.

([146]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([147]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([148]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([149]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([150]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([151]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([152]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	–
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes raua- ja terasetootmise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([153]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.10. **Vesiniku tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vesiniku ja vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C20.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

([153]) Komisjoni 28. veebruari 2012. aasta rakendusotsus 2012/135/EL, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused raua- ja terasetootmise jaoks (ELT L 70, 8.3.2012, lk 63).

▼B

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([154]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([155]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([156]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([157]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([158]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 ([159]) artikli 25 lõikes 2 ja V lisas sätestatud nõudele vähendada kasvuhoonegaaside heidet olelusringi jooksul 70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO_2e/MJ. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamiseks kasutatakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikes 5 osutatud metoodikat või teise võimalusena standardit ISO 14067:2018 ([160]) või ISO 14064-1:2018 ([161]). Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite kvantifitseeritud vähenemist kontrollitakse vajaduse korral kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 30 või sõltumatu kolmanda isiku poolt.

([154]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([155]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([156]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([157]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([158]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([159]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

([160]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/71206.html).

([161]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/66453.html).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) parima võimaliku tehnika alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ([162]) ning parima võimaliku tehnika alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([163]); (b) parima võimaliku tehnika alased järeldused mineraalõli ja gaasi rafineerimise kohta ([164]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.11. **Tahma tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Tahma tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse
1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske. 2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil: (a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul; (b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus; (c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

([162]) Rakendusotsus 2013/732/EL.
([163]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.
([164]) Rakendusotsus 2014/738/EL.

▼B

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([165]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([166]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([167]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([168]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([169]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tahma tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([170]) on väiksem kui 1,615 ([171]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—

([165]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([166]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([167]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([168]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([169]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([170]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([171]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ([172]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([173]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.12. **Naatriumkarbonaadi tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Naatriumkarbonaadi (sooda) tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

([172]) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

([173]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([174]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([175]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([176]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([177]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([178]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Naatriumkarbonaadi tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([179]) on väiksem kui 0,866 ([180]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni toote kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:

([174]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([175]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([176]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([177]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([178]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([179]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([180]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

▼B

	(a) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta ([181]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([182]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.13. **Kloori tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Kloori tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([183]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([181]) PVT-viitedokument tahkete ja muude anorgaaniliste kemikaalide suuremahulise tootmise kohta, (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic-s_bref_0907.pdf).

([182]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

([183]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([184]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([185]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([186]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([187]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Elektritarbimine elektrolüüsi ja kloori töötlemise puhul on 2,45 MWh ühe tonni kloori kohta või väiksem. Kloori tootmiseks kasutatava elektri olelusringi jooksul tekkiv keskmine otsene kasvuhoonegaaside heide on 270 g CO_2e/kWh või väiksem.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) Parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kloorleeliste tööstuse jaoks ([188]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([189]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

([184]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([185]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([186]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([187]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([188]) Rakendusotsus 2013/732/EL.

([189]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼M2

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

3.14. **Orgaaniliste põhikemikaalide tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Järgmise tootmine:

a) väärtuslikud kemikaalid:

i) atsetüleen;

ii) etüleen;

iii) propüleen;

iv) butadieen;

b) aromaatsed süsivesinikud:

i) alküülbenseenide segud ja alküülnaftaleenide segud, v.a HS rubriikide 2707 ja 2902 tooted;

ii) tsükloheksaan;

iii) benseen;

iv) tolueen;

v) o-ksüleen;

vi) p-ksüleen;

vii) m-ksüleen ja ksüleeni isomeeride segud;

viii) etüülbenseen;

ix) kumeen;

x) bifenüül, terfenüülid, vinüültolueen, muud tsüklilised süsivesinikud, välja arvatud tsüklaanid, tsükleenid, tsükloterpeenid, benseen, tolueen, ksüleenid, stüreen, etüülbenseen, kumeen, naftaleen, antratseen;

xi) bensool (benseen), toluool (tolueen) ja ksülool (ksüleen);

xii) naftaleen ja muud aromaatsete süsivesinike segud (v.a bensool, toluool, ksülool);

c) vinüülkloriid;

d) stüreen;

e) etüleenoksiid;

f) monoetüleenglükool;

g) adipiinhape.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.14 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([190]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([191]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([192]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([193]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([194]);

([190]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([191]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([192]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([193]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([194]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Orgaaniliste kemikaalide tootmise protsesside käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([195]) on väiksem kui: (a) väärtuslike kemikaalide puhul: [0,851 ([196])] CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni väärtuslike kemikaalide kohta; (b) aromaatsete süsivesinike puhul: 0,0300 ([197]) CO_2 ekvivalenttonni ühe CO_2-ga kaalutud tonni kohta; (c) vinüülkloriidi puhul: 0,268 ([198]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni vinüülkloriidi kohta; (d) stüreeni puhul: 0,564 ([199]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni stüreeni kohta; (e) etüleenoksiidi/etüleenglükoolide puhul: 0,489 ([200]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni etüleenoksiidi/-glükooli kohta; (f) adipiinhappe puhul: 0,76 ([201]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni adipiinhappe kohta. Kui käesoleva lisa kohaldamisalasse kuuluvad orgaanilised kemikaalid on täielikult või osaliselt toodetud taastuvast lähteainest, siis on selliste toodetud kemikaalide olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse kemikaali olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse orgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([195]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([196]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([197]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([198]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([199]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([200]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([201]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

▼B

(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega ([202]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([203]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.15. **Ammoniaagi tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Ammoniaagi tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

([202]) Komisjoni 21. novembri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/2117, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused seoses suuremahulise orgaaniliste kemikaalide tootmisega (ELT L 323, 7.12.2017, lk 1).

([203]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([204]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([205]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([206]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([207]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([208]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest: (a) ammoniaagi tootmise käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([209]) on väiksem kui 1,948 ([210]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni ammoniaagi kohta; (b) ammoniaak võetakse reoveest taaskasutusse.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente:

([204]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([205]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([206]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([207]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([208]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([209]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([210]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

▼B

	(a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ([211]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([212]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.16. **Lämmastikhappe tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Lämmastikhappe tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([213]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([211]) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

([212]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

([213]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([214]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([215]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([216]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([217]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Lämmastikhappe tootmise käigus tekkiv kasvuhoonegaaside heide ([218]) on väiksem kui 0,184 ([219]) CO_2 ekvivalenttonni ühe tonni lämmastikhappe kohta.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta ([220]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([221]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

([214]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([215]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([216]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([217]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([218]) Arvutatud vastavalt määrusele (EL) 2019/331.

([219]) Kajastab käitiste mediaanväärtust 2016. ja 2017. aastal (CO_2 ekvivalenttonni / t) vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/447 koostamise käigus kogutud andmetele; käitiste mediaanväärtus on kindlaks määratud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt esitatud sellise tõendatud teabe põhjal, mis käsitleb käitiste tõhusust kasvuhoonegaaside heite seisukohast.

([220]) PVT-viitedokument anorgaaniliste kemikaalide (ammoniaak, happed ja väetised) suuremahulise tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/lvic_aaf.pdf).

([221]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

3.17. **Toorplasti tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Vaikude, plastmaterjalide ja mittevulkaniseeritavate termoplastsete elastomeeride tootmine, vaikude segamine eritellimusel, samuti kohandamata sünteetiliste vaikude tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.20.16 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([222]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([223]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([224]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

([222]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([223]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([224]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([225]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([226]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Toorplast on üks järgmistest: (a) täielikult toodetud plastijäätmete mehaanilise ringlussevõtu teel; (b) kui mehaaniline ringlussevõtt ei ole võimalik, siis täielikult toodetud plastijäätmete keemilise ringlussevõtu teel, kui toodetud plasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide, milles ei võeta arvesse kütuste tootmisel saadavat arvestuslikku kasu, on väiksem kui fossiilkütustel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 ([227]) või ISO 14064-1:2018 ([228]). Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik; (c) täielikult või osaliselt saadud taastuvast lähteainest, ([229]) kui sellise toodetud toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui fossiilkütusel põhinevast lähteainest toodetud samaväärse toorplasti olelusringi jooksul tekkiv kasvuhoonegaaside heide. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite arvutamisel järgitakse soovitust 2013/179/EL või standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Olelusringi jooksul tekkivat kvantifitseeritud kasvuhoonegaaside heidet kontrollib sõltumatu kolmas isik. Põllumajanduslik biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 sätestatud kriteeriumidele. Metsa biomass, mida kasutatakse toorplasti tootmiseks, vastab selle direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

([225]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([226]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([227]) ISO standard 14067:2018 „Kasvuhoonegaasid – toodete CO_2 jalajälg – nõuded ja kvantifitseerimisjuhised“ (https://www.iso.org/standard/71206.html).

([228]) ISO standard 14064-1:2018 „Kasvuhoonegaasid. Osa 1: Kasvuhoonegaaside heitkoguse ning sidumise määramise ja aruandluse nõuded koos juhistega organisatsiooni tasandil“ (https://www.iso.org/standard/66453.html).

([229]) Taastuvad lähteained on biomass, tööstuslikud biojäätmed või olmebiojäätmed.

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, võttes arvesse muu hulgas järgmisi dokumente: (a) PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta ([230]); (b) parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused reovee ja jääkgaaside ühiste puhastus- ja käitlussüsteemide kohta keemiatööstuses ([231]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4. ENERGIA

4.1. **Elektrienergia tootmine fotogalvaanikatehnoloogia abil**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat fotogalvaanikatehnoloogia abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

([230]) PVT-viitedokument polümeeride tootmise kohta (4.6.2021. a versioon: https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf).

([231]) Rakendusotsus (EL) 2016/902.

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([232]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([233]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([234]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([235]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([236]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([232]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([233]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([234]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([235]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([236]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

4.2. **Elektrienergia tootmine kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat kontsentreeritud päikeseenergia tehnoloogia abil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([237]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([238]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([239]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

([237]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([238]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([239]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([240]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([241]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.3. **Elektrienergia tootmine tuuleenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat tuuleenergiast.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

([240]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([241]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([242]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([243]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([244]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([245]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([246]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—

([242]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([243]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([244]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([245]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([246]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Avamere tuuleparkide ehitamise puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ([247]). Avamere tuuleparkide puhul ei takista tegevus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus) ja 6 (merepõhja terviklikkus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

4.4. **Elektrienergia tootmine ookeanienergia tehnoloogiate abil**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat ookeanienergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

([247]) Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatises C(2020) 7730 final „Juhenddokument tuuleenergia arengu ja ELi loodusvaldkonna õigusaktide kohta“ (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_en.pdf).

▼B

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([248]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([249]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([250]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([251]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([252]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.

([248]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([249]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([250]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([251]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([252]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Tegevus ei takista hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnusega 1 (bioloogiline mitmekesisus), ning nagu sätestatud otsuses (EL) 2017/848 seoses selle tunnuse asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

4.5. **Elektrienergia tootmine hüdroenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat hüdroenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([253]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([253]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([254]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([255]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([256]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([257]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	1. Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ sätetele, eelkõige kõigile direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele. 2. Olemasolevate hüdroelektrijaamade käitamine, sealhulgas renoveerimine taastuvenergia või energia salvestamise potentsiaali suurendamiseks, vastab järgmistele kriteeriumidele. 2.1. Kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, eelkõige selle artiklitega 4 ja 11 on rakendatud kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele. 2.2. Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad meetmed järgmist: (a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tipptasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal);

([254]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([255]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([256]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([257]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool;

(c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks.

2.3. Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.

3. Uute hüdroelektrijaamade ehitamise puhul vastab tegevus järgmistele kriteeriumidele.

3.1. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse enne ehitamist projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule.

Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdromorfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel.

Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule.

3.2. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et elektrijaam on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast projekteeritud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:

a) elektrijaam ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;

b) kui elektrijaam võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:

   i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud hüdroelektrijaamast eeldatavalt saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;

   ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või elektrijaamaga taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnaalased tulemused (nagu olemasolevate hüdroelektrijaamade renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu).

▼B

	3.3. Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele. Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist: (a) meetmed, millega tagatakse kalade ränne alla- ja ülesvoolu (nt kalasõbralikud turbiinid, kalu suunavad struktuurid, tipptasemel täielikult toimivad kalapääsud, meetmed käitamise ja vee ärajuhtimise peatamiseks või minimeerimiseks rände või kudemise ajal); (b) meetmed, millega tagatakse minimaalne ökoloogiline vooluhulk (sealhulgas vooluhulga äkilise lühiajalise kõikumise leevendamine või äravoolu reguleerimise toimingute vähendamine) ja settevool; (c) meetmed elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks. Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal. 3.4. Elektrijaam ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul. 3.5. Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei suurenda sama valgalapiirkonna veekogude killustatust. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas järjepidevus ulatuses, mis kompenseerib järjepidevuse katkemise, mille kavandatav hüdroelektrijaam võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ([258]).

4.6. **Elektrienergia tootmine geotermilisest energiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([258]) Praktilised juhised on esitatud komisjoni teatises C/2018/2619 „Juhenddokument hüdroenergiaga seotud nõuete kohta seoses ELi loodusvaldkonna õigusaktidega“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 1).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([259]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([260]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([261]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([262]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([263]);

([259]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([260]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([261]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([262]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([263]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.7. **Elektrienergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmisrajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma elektrienergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.8).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([264]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([265]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([266]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([267]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([268]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—

([264]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([265]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([266]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([267]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([268]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([269]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.8. **Elektrienergia tootmine bioenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste elektritootmiskäitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.7).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga C.35.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

([269]) Komisjoni 31. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1442, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused suurte põletusseadmete jaoks (ELT L 212, 17.8.2017, lk 1).

▼B

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([270]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([271]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([272]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([273]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([274]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(2) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ([275]) kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ([276]) sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

([270]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([271]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([272]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([273]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([274]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([275]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

([276]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

▼B

	Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse meetmeid heite vähendamiseks, võttes arvesse teabevahetuse tulemusi, ([277]) mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([278]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.9. **Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste ülekandevõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat vastastikku seotud ülikõrgepinge- ja kõrgepingevõrkudes.

Selliste jaotusvõrkude ehitamine ja käitamine, mille puhul edastatakse elektrienergiat kõrgepinge-, keskpinge- ja madalpinge jaotusvõrkudes.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.12 ja D35.13 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

([277]) Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([278]) Komisjoni 10. augusti 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1147, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused (ELT L 208, 17.8.2018, lk 38).

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([279]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([280]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([281]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([282]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([283]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud otseühenduse loomiseks ega olemasoleva otseühenduse laiendamiseks elektrijaamaga, mille otsene kasvuhoonegaaside heide ületab 270 g CO_2e/kWh.

([279]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([280]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([281]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([282]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([283]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Maapealsed kõrgepingeliinid: (a) ehitusplatsil toimuva tegevuse puhul järgitakse Rahvusvahelise Finantskorporatsiooni (IFC) üldiste keskkonna-, tervise- ja ohutussuuniste ([284]) põhimõtteid; (b) et piirata elektromagnetilise kiirguse mõju inimeste tervisele, vastab tegevus kohaldatavatele normidele ja eeskirjadele, sealhulgas liidus toimuva tegevuse puhul nõukogu soovitusele üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) ([285]) ning kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suunistele ([286]). Tegevuse käigus ei kasutata polüklooritud bifenüüle (PCB-d).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele ([287]).

4.10. **Elektrienergia salvestamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse elektrienergiat ja kust see tagastatakse hiljem elektri kujul. Tegevus hõlmab pumphüdroelektrijaamu.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

([284]) Keskkonna-, tervise- ja ohutussuunised, 30. aprill 2007 (4.6.2021. a versioon: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/29f5137d-6e17-4660-b1f9-02bf561935e5/Final%2B-%2BGeneral%2BEHS%2BGuidelines.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jOWim3p).

([285]) Nõukogu 12. juuli 1999. aasta soovitus üldsuse kokkupuute piiramise kohta elektromagnetväljadega (0 Hz kuni 300 GHz) (1999/519/EÜ) (EÜT L 199, 30.7.1999, lk 59).

([286]) Rahvusvahelise mitteioniseeriva kiirguse eest kaitsmise komisjoni 1998. aasta suunised kokkupuute piiramise kohta ajas muutuvate elektri-, magnet- ja elektromagnetväljadega (kuni 300 GHz) (4.6.2021. a versioon: https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPemfgdl.pdf).

([287]) Praktilised juhised selle kriteeriumi rakendamiseks on esitatud Euroopa Komisjoni teatises C(2018)2620 „Energiaülekandetaristu ja ELi loodusalased õigusaktid“ (ELT C 213, 18.6.2018, lk 62).

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([288]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([289]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([290]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([291]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([292]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—

([288]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([289]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([290]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([291]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([292]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Kui pumphüdroelektrijaam ei ole ühendatud jõega, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui pumphüdroelektrijaam on ühendatud jõega, vastab tegevus jaos 4.5 (elektrienergia tootmine hüdroenergiast) sätestatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele vee ja mereressursside kestlikuks kasutamiseks ja kaitseks.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.11. **Soojusenergia salvestamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus salvestatakse soojusenergiat ja kust see tagastatakse hiljem soojusenergiana või muude energiakandjate abil.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

▼B

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([293]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([294]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([295]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([296]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([297]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Põhjaveekihi soojuse salvestamise puhul vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.

([293]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([294]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([295]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([296]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([297]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.12. **Vesiniku ladustamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus ladustatakse vesinikku ja kust see hiljem tagastatakse.

Selle kategooria majandustegevusel puudub konkreetne määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile vastav NACE kood.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([298]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([299]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([300]) või tasuliste mudelitega.

([298]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([299]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([300]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([301]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([302]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui ladustatakse rohkem kui viit tonni, peab tegevus olema kooskõlas direktiiviga 2012/18/EL.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.13. **Biogaasi ja biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine**

Tegevuse kirjeldus

Biogaasi või biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D.35.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

([301]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([302]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([303]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([304]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([305]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([306]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([307]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.

([303]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([304]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([305]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([306]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([307]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Biogaasi tootmisel kasutatakse kääritussaaduse säilitamisel gaasikindlat katet. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([308]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritussaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.14. **Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud**

Tegevuse kirjeldus

Gaasivõrkude ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekandmiseks ja jaotamiseks.

Vesiniku ja muude vähese süsinikuheitega gaaside transpordiks mõeldud ülekande- ja jaotustorustike ehitamine või käitamine.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.22, F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

([308]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([309]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([310]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([311]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([312]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([313]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
▼M2 (1) Kliimamuutuste leevendamine	Ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine ei suurenda gaasi ülekande- ja jaotusvõimsust. Ümberehitamine, ümberkorraldamine või uuendamine ei muuda võrkude kasutusiga pikemaks kui enne nende ümberehitamist, ümberkorraldamist või uuendamist prognoositud kasutusiga, välja arvatud juhul, kui võrk on ette nähtud vesiniku või muude vähese süsinikuheitega gaaside jaoks.

([309]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([310]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([311]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([312]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([313]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad direktiivi 2009/125/EÜ kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.15. **Kaugkütte/-jahutuse jaotus**

Tegevuse kirjeldus

Alajaama või soojusvahetiga ühendatud kütte- ja jahutustorustike ja nendega seotud taristu ehitamine, uuendamine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([314]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([314]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([315]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([316]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([317]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([318]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ventilaatorid, kompressorid, pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mis kuuluvad direktiivi 2009/125/EÜ kohaldamisalasse, vastavad vajaduse korral energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja muudel juhtudel kõnealuse direktiivi kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.16. **Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine**

Tegevuse kirjeldus

Elektriliste soojuspumpade paigaldamine ja käitamine.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

([315]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([316]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([317]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([318]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.30 ja F43.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([319]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([320]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([321]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([322]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([323]);

([319]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([320]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([321]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([322]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([323]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	–
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid. Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine, taastamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Õhk-õhk-soojuspumpade puhul, mille nimivõimsus on 12 kW või alla selle, jääb müravõimsustase siseruumis ja väljas määruses (EL) nr 206/2012 sätestatud piirväärtusest allapoole.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

4.17. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine päikeseenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Sellise rajatise ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse elektrienergiat ja soojus-/jahutusenergiat päikeseenergiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

▼B

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([324]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([325]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([326]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([327]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([328]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—

([324]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([325]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([326]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([327]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([328]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.18. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine geotermilisest energiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([329]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([329]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([330]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([331]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([332]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([333]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.19. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmise rajatiste ehitamine ja käitamine, kus kasutatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütuseid. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.20).

([330]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([331]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([332]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([333]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([334]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([335]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([336]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([337]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([338]);

([334]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([335]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([336]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([337]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([338]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([339]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.20. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmine bioenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste käitiste ehitamine ja käitamine, kus koostoodetakse soojus-/jahutus- ja elektrienergiat üksnes biomassist, biogaasist või biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.19).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

([339]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

▼B

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([340]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([341]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([342]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([343]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([344]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—

([340]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([341]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([342]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([343]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([344]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ([345]) sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi, ([346]) mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([347]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.21. **Soojus-/jahutusenergia tootmine päikese soojusenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat päikese soojusenergiast.

Kui majandustegevus on käesoleva lisa jaos 7.6 osutatud tegevuse „taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont“ lahutamatu osa, kohaldatakse jaos 7.6 sätestatud tehnilisi sõelumiskriteeriume.

([345]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

([346]) Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([347]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([348]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([349]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([350]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([351]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([352]);

([348]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([349]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([350]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([351]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([352]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.22. **Soojus-/jahutusenergia tootmine geotermilisest energiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat geotermilisest energiast.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

▼B

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([353]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([354]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([355]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([356]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([357]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kõrg-entalpiliste geotermaalenergia süsteemide käitamise puhul on kehtestatud piisavad heitkoguste vähendamise süsteemid tagamaks, et takistatud pole direktiivides 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ sätestatud õhukvaliteedi piirtasemete saavutamine.

([353]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([354]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([355]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([356]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([357]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.23. **Soojus-/jahutusenergia tootmine taastuvatest mittefossiilsetest gaas- ja vedelkütustest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste soojusenergia tootmise rajatiste ehitamine või käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat taastuvatest energiaallikatest toodetud gaas- ja vedelkütustest. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutusenergia tootmist üksnes biogaasist ja vedelatest biokütustest (vt käesoleva lisa jagu 4.24).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([358]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([359]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([360]) või tasuliste mudelitega.

([358]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([359]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([360]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([361]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([362]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([363]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.24. **Soojus-/jahutusenergia tootmine bioenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Selliste käitiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat üksnes biomassist, biogaasist või vedelatest biokütustest, aga mitte taastuvkütuste ja biogaasi või vedelate biokütuste segust (vt käesoleva lisa jagu 4.23).

([361]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([362]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([363]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([364]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([365]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([366]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([367]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([368]);

([364]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([365]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([366]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([367]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([368]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus vastab direktiivi 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse, kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja tõhususe nõuetele.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Direktiivi 2010/75/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste puhul vastab heide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks ([369]) sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem, ning samal ajal tagatakse, et ei esine olulist terviklikku keskkonnamõju. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Seadmete puhul, mis asuvad piirkondades või piirkondade osades, kus õhukvaliteet ei vasta direktiivis 2008/50/EÜ sätestatud piirtasemetele, võetakse arvesse teabevahetuse tulemusi, ([370]) mille komisjon avaldab kooskõlas direktiivi (EL) 2015/2193 artikli 6 lõigetega 9 ja 10. Orgaanilise aine anaeroobse kääritamise korral, kui toodetud kääritussaadust kasutatakse väetise või mullaparandusainena kas otse või pärast kompostimist või muud töötlemist, vastab see väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta, ning siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste ja mullaparandusainete kohta. Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([371]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine.

([369]) Rakendusotsus (EL) 2017/1442.

([370]) Liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja valitsusväliste organisatsioonidega toimunud teabevahetuse tulemusel valminud tehnoloogia lõpparuanne sisaldab tehnilist teavet parimate kättesaadavate tehnoloogiate kohta, mida kasutatakse keskmise võimsusega põletusseadmete keskkonnamõju vähendamiseks, ning parima võimaliku ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatava heitetaseme ja sellega kaasnevate kulude kohta (4.6.2021. a versioon: https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/9a99a632-9ba8-4cc0-9679-08d929afda59/details).

([371]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.25. **Soojus-/jahutusenergia tootmine heitsoojusest**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus toodetakse soojus-/jahutusenergiat heitsoojusest.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([372]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([373]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([374]) või tasuliste mudelitega.

([372]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([373]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([374]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([375]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([376]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Tegevuse käigus hinnatakse vastupidavate ja ringlussevõetavate kergesti demonteeritavate ja uuendatavate seadmete ja komponentide kättesaadavust ning võimaluse korral kasutatakse neid.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Pumbad ja muud kasutatavad seadmed, mille suhtes kohaldatakse ökodisaini ja energiamärgistuse nõudeid, vastavad vajaduse korral määruses (EL) 2017/1369 sätestatud energiamärgise kõrgeima klassi nõuetele ja direktiivi 2009/125/EÜ kohastele rakendusmäärustele ning esindavad parimat võimalikku tehnoloogiat.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M1

4.26. **Kõrgtehnoloogia turustamisele eelnevad etapid energia tootmiseks tuumaprotsessidest, kus kütusetsükli jäätmeid tekib minimaalselt**

Tegevuse kirjeldus

Liikmesriikide pädevate asutuste poolt vastavalt kohaldatavale riiklikule õigusele litsentsitud selliste uuenduslike elektritootmisrajatiste uurimine, arendamine, tutvustamine ja kasutuselevõtt, mis toodavad energiat tuumaprotsessidest, kus kütusetsükli jäätmeid tekib minimaalselt.

([375]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([376]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼M1

Tegevus on liigitatud NACE koodide M72 ja M72.1 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([377]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([378]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([379]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([380]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule; ([381])

([377]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([378]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([379]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([380]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist ([vastuvõtmise kuupäev] versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([381]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“, COM(2013) 249 final.

▼M1

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Tegevus on kooskõlas normidega, mis on sätestatud Euratomi asutamislepingus ja selle alusel vastu võetud õigusaktides, eelkõige direktiivis 2013/59/Euratom, direktiivis 2009/71/Euratom ja direktiivis 2011/70/Euratom, samuti ELi toimimise lepingu artikli 192 alusel vastu võetud kohaldatavas liidu keskkonnaõiguses, eelkõige direktiivis 2011/92/EL ja direktiivis 2000/60/EÜ.

6. Tegevus on kooskõlas riiklike õigusaktidega, millega võetakse üle direktiiv 2009/71/Euratom, sealhulgas hinnatakse eelkõige stressitestide abil liidu tuumaelektrijaamade vastupidavust äärmuslikele loodusõnnetustele, kaasa arvatud maavärinatele. Sellest lähtuvalt toimub tegevus selle liikmesriigi territooriumil, kus tuumaseadme käitaja:

a) on esitanud tuumaohutuse tõendi, mille ulatus ja üksikasjalikkus peab olema vastavuses tuumaseadmele ja selle asukohale vastava võimaliku ohu ulatuse ja laadiga (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punkt b);

b) on võtnud mitmekordse kaitse meetmed, et muu hulgas minimeerida äärmuslike väliste looduslike ohtude ja ettekavatsemata inimtegevusest põhjustatud ohtude mõju (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8b lõike 1 punkt a);

c) on ellu viinud asjakohase asukoha- ja seadmepõhise hindamise, kui asjaomane käitaja taotleb tuumaelektrijaama ehitamise või käitamise luba (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8c punkt a).

Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida toetavad IAEA ja WENRA uusimad rahvusvahelised suunised, mis aitavad suurendada uute ja olemasolevate tuumaelektrijaamade suutlikkust pidada vastu äärmuslikele looduslikele ohtudele, sealhulgas üleujutustele ja äärmuslikele ilmastikutingimustele.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte	
1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega. Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks peavad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust, kontrollima: a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel. Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või ELi õigusraamistikuga kooskõlas olevate läviväärtustega.

▼M1

	Tegevus vastab Industry Foundation Classes (IFC) standarditele. Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas olmeveele kehtivate nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ ja direktiivis 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on nii mitteradioaktiivsete kui ka radioaktiivsete jäätmete käitlemise kava, millega tagatakse selliste jäätmete maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Käitamise ja dekomisjoneerimise ajal minimeeritakse radioaktiivsete jäätmete kogus ja maksimeeritakse vabasse ringlusse lastavate materjalide kogust vastavalt direktiivile 2011/70/Euratom ning järgides direktiivis 2013/59/Euratom sätestatud kiirguskaitsenõudeid. Kogu dekomisjoneerimistegevuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise piisavaks rahastamiseks on kehtestatud rahastamisskeem kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja soovitusega 2006/851/Euratom. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Selle jao asjakohaseid osi käsitletakse liikmesriikide aruannetes komisjonile vastavalt direktiivi 2011/70/Euratom artikli 14 lõikele 1.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Mitteradioaktiivne heide vastab suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Tuumaelektrijaamade puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Radioaktiivne heide õhku, veekogudesse ja maapinnale (pinnasesse) vastab asjakohasel juhul konkreetsete toimingute individuaalsetele loatingimustele ja/või riiklikele lävivääртustele kooskõlas direktiiviga 2013/51/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Kasutatud tuumkütust ja radioaktiivseid jäätmeid käideldakse ohutult ja vastutustundlikult kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Projekti jaoks on olemas piisav vaheladustamise võimsus, samas on vaheladustamise kestuse minimeerimiseks olemas riiklikud lõppladustuskavad, mis on kooskõlas direktiivi 2011/70/Euratom sättega, milles käsitletakse radioaktiivsete jäätmete ladustamist, sealhulgas pikaajalist ladustamist, ajutise lahendusena, kuid mitte lõppladustamise alternatiivina.

▼M1

6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate ja elurikkuse seisukohast tundlikele aladele tõenäoliselt suurt mõju avaldavate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid. Need objektid/tegevuskohad ei tohi kahjustada ühegi kaitsealadel esineva elupaiga või liigi kaitsestaatust.

4.27. **Uute tuumaelektrijaamade ehitamine ja ohutu käitamine elektri ja/või soojuse, sealhulgas vesiniku tootmiseks parima võimaliku tehnoloogia abil**

Tegevuse kirjeldus

Selliste uute tuumaseadmete ehitamine ja ohutu käitamine, mille jaoks liikmesriikide pädevad asutused on vastavalt kohaldatavatele riiklikele õigusaktidele väljastanud 2045. aastaks ehitusloa, et toota elektrit või töödelda soojusenergiat, sealhulgas kaugkütte või selliste tööstuslike protsesside jaoks nagu vesiniku tootmine (uued tuumaseadmed), samuti nende ohutuse suurendamine.

Tegevus on liigitatud NACE koodide D35.11 ja F42.22 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

▼M1

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([382]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([383]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([384]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([385]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule; ([386])

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Tegevus on kooskõlas normidega, mis on sätestatud Euratomi asutamislepingus ja selle alusel vastu võetud õigusaktides, eelkõige direktiivis 2013/59/Euratom, direktiivis 2009/71/Euratom ja direktiivis 2011/70/Euratom, samuti ELi toimimise lepingu artikli 192 alusel vastu võetud kohaldatavas liidu keskkonnaõiguses, eelkõige direktiivis 2011/92/EL ja direktiivis 2000/60/EÜ.

6. Tegevus on kooskõlas riiklike õigusaktidega, millega võetakse üle direktiiv 2009/71/Euratom, sealhulgas hinnatakse eelkõige stressitestide abil liidu tuumaelektrijaamade vastupidavust äärmuslikele loodusõnnetustele, kaasa arvatud maavärinatele. Sellest lähtuvalt toimub tegevus selle liikmesriigi territooriumil, kus tuumaseadme käitaja:

a) on esitanud tuumaohutuse tõendi, mille ulatus ja üksikasjalikkus peab olema vastavuses tuumaseadmele ja selle asukohale vastava võimaliku ohu ulatuse ja laadiga (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punkt b);

([382]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([383]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([384]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([385]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist ([vastuvõtmise kuupäev] versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([386]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“, COM(2013) 249 final.

▼M1

b) on võtnud mitmekordse kaitse meetmed, et muu hulgas minimeerida äärmuslike väliste looduslike ohtude ja ettekavatsemata inimtegevusest põhjustatud ohtude mõju (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8b lõike 1 punkt a);

c) on ellu viinud asjakohase asukoha- ja seadmepõhise hindamise, kui asjaomane käitaja taotleb tuumaelektrijaama ehitamise või käitamise luba (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8c punkt a).

Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida toetavad IAEA ja WENRA uusimad rahvusvahelised suunised, mis aitavad suurendada uute ja olemasolevate tuumaelektrijaamade suutlikkust pidada vastu äärmuslikele looduslikele ohtudele, sealhulgas üleujutustele ja äärmuslikele ilmastikutingimustele.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte	
1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega. Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks peavad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust, kontrollima: a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel. Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega ja/või ELi õigusraamistikuga kooskõlas olevate läviväärtustega. Tegevus vastab Industry Foundation Classes (IFC) standarditele. Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas olmeveele kehtivate nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ ja direktiivis 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on nii mitteradioaktiivsete kui ka radioaktiivsete jäätmete käitlemise kava, millega tagatakse selliste jäätmete maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Käitamise ja dekomisjoneerimise ajal minimeeritakse radioaktiivsete jäätmete kogus ja maksimeeritakse vabasse ringlusse lastavate materjalide kogust vastavalt direktiivile 2011/70/Euratom ning järgides direktiivis 2013/59/Euratom sätestatud kiirguskaitsenõudeid.

▼M1

	Kogu dekomisjoneerimistegevuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise piisavaks rahastamiseks on kehtestatud rahastamisskeem kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja soovitusega 2006/851/Euratom. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Selle jao asjakohaseid osi käsitletakse liikmesriikide aruannetes komisjonile vastavalt direktiivi 2011/70/Euratom artikli 14 lõikele 1.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Mitteradioaktiivne heide vastab suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Tuumaelektrijaamade puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused. Radioaktiivne heide õhku, veekogudesse ja maapinnale (pinnasesse) vastab asjakohasel juhul konkreetsete toimingute individuaalsetele loatingimustele ja/või riiklikele lävivääртustele kooskõlas direktiiviga 2013/51/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Kasutatud tuumkütust ja radioaktiivseid jäätmeid käideldakse ohutult ja vastutustundlikult kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Projekti jaoks on olemas piisav vaheladustamise võimsus, samas on vaheladustamise kestuse minimeerimiseks olemas riiklikud lõppladustuskavad, mis on kooskõlas direktiivi 2011/70/Euratom sättega, milles käsitletakse radioaktiivsete jäätmete ladustamist, sealhulgas pikaajalist ladustamist, ajutise lahendusena, kuid mitte lõppladustamise alternatiivina.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate ja elurikkuse seisukohast tundlikele aladele tõenäoliselt suurt mõju avaldavate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid. Need objektid/tegevuskohad ei tohi kahjustada ühegi kaitsealadel esineva elupaiga või liigi kaitsestaatust.

▼M1

4.28. **Olemasolevates käitistes elektri tootmine tuumaenergiast**

Tegevuse kirjeldus

Olemasolevate tuumaseadmete muutmine, et pikendada 2040. aastaks liikmesriikide pädevate asutuste loal vastavalt kohaldatavatele riiklikele õigusaktidele tuumaenergiast elektrit või soojust tootvate tuumaseadmete ohutut käitamisaega (tuumaelektrijaamad).

Tegevus on liigitatud NACE koodide D35.11 ja F42.2 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([387]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([388]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([389]) või tasuliste mudelitega.

([387]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([388]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([389]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼M1

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([390]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule; ([391])

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Tegevus on kooskõlas normidega, mis on sätestatud Euratomi asutamislepingus ja selle alusel vastu võetud õigusaktides, eelkõige direktiivis 2013/59/Euratom, direktiivis 2009/71/Euratom ja direktiivis 2011/70/Euratom, samuti ELi toimimise lepingu artikli 192 alusel vastu võetud kohaldatavas liidu keskkonnaõiguses, eelkõige direktiivis 2011/92/EL ja direktiivis 2000/60/EÜ.

6. Tegevus on kooskõlas riiklike õigusaktidega, millega võetakse üle direktiiv 2009/71/Euratom, sealhulgas hinnatakse eelkõige stressitestide abil liidu tuumaelektrijaamade vastupidavust äärmuslikele loodusõnnetustele, kaasa arvatud maavärinatele. Sellest lähtuvalt toimub tegevus selle liikmesriigi territooriumil, kus tuumaseadme käitaja:

a) on esitanud tuumaohutuse tõendi, mille ulatus ja üksikasjalikkus peab olema vastavuses tuumaseadmele ja selle asukohale vastava võimaliku ohu ulatuse ja laadiga (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 6 punkt b);

b) on võtnud mitmekordse kaitse meetmed, et muu hulgas minimeerida äärmuslike väliste looduslike ohtude ja ettekavatsemata inimtegevusest põhjustatud ohtude mõju (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8b lõike 1 punkt a);

c) on ellu viinud asjakohase asukoha- ja seadmepõhise hindamise, kui asjaomane käitaja taotleb tuumaelektrijaama ehitamise või käitamise luba (direktiivi 2009/71/Euratom artikli 8c punkt a).

Tegevus vastab direktiivi 2009/71/Euratom nõuetele, mida toetavad IAEA ja WENRA uusimad rahvusvahelised suunised, mis aitavad suurendada uute ja olemasolevate tuumaelektrijaamade suutlikkust pidada vastu äärmuslikele looduslikele ohtudele, sealhulgas üleujutustele ja äärmuslikele ilmastikutingimustele.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte	
1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse kooskõlas veekasutus- ja kaitsekorralduskavaga, mis on välja töötatud koos asjaomaste sidusrühmadega.

([390]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist ([vastuvõtmise kuupäev] versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([391]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“, COM(2013) 249 final.

▼M1

	Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks peavad sisemaa tuumaelektrijaamade käitajad, kes kasutavad vett jõest või järvest võttes ühekordset märgjahutust, kontrollima: a) vastuvõtva mageveekogu maksimaalset temperatuuri pärast segamist ja b) maksimaalset temperatuurierinevust väljajuhitava jahutusvee ja vastuvõtva mageveekogu vahel. Temperatuurikontrolli rakendatakse asjakohasel juhul kooskõlas konkreetsete toimingute puhul kehtivate individuaalsete loatingimustega või liidu õigusega kooskõlas olevate läviväärtustega. Tegevus vastab Industry Foundation Classes (IFC) standarditele. Tuumaenergiaga seotud tegevus toimub kooskõlas olmeveele kehtivate nõuetega, mis on sätestatud direktiivis 2000/60/EÜ ja direktiivis 2013/51/Euratom, millega määratakse kindlaks nõuded elanikkonna tervise kaitsmiseks olmevees sisalduvate radioaktiivsete ainete eest.
4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on nii mitteradioaktiivsete kui ka radioaktiivsete jäätmete käitlemise kava, millega tagatakse selliste jäätmete maksimaalne korduskasutamine või ringlussevõtt olelusringi lõpus vastavalt jäätmehierarhiale, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Käitamise ja dekomisjoneerimise ajal minimeeritakse radioaktiivsete jäätmete kogus ja maksimeeritakse vabasse ringlusse lastavate materjalide kogust vastavalt direktiivile 2011/70/Euratom ning järgides direktiivis 2013/59/Euratom sätestatud kiirguskaitsenõudeid. Kogu dekomisjoneerimistegevuse ning kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise piisavaks rahastamiseks on kehtestatud rahastamisskeem kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja soovitusega 2006/851/Euratom. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Selle jao asjakohaseid osi käsitletakse liikmesriikide aruannetes komisjonile vastavalt direktiivi 2011/70/Euratom artikli 14 lõikele 1.
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Mitteradioaktiivne heide vastab suurte põletusseadmete jaoks kehtestatud parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Tuumaelektrijaamade puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.

▼M1

	Radioaktiivne heide õhku, veekogudesse ja maapinnale (pinnasesse) vastab asjakohasel juhul konkreetsete toimingute individuaalsetele loatingimustele ja/või riiklikele läviväärtustele kooskõlas direktiiviga 2013/51/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Kasutatud tuumkütust ja radioaktiivseid jäätmeid käideldakse ohutult ja vastutustundlikult kooskõlas direktiiviga 2011/70/Euratom ja direktiiviga 2013/59/Euratom. Projekti jaoks on olemas piisav vaheladustamise võimsus, samas on vaheladustamise kestuse minimeerimiseks olemas riiklikud lõppladustuskavad, mis on kooskõlas direktiivi 2011/70/Euratom sättega, milles käsitletakse radioaktiivsete jäätmete ladustamist, sealhulgas pikaajalist ladustamist, ajutise lahendusena, kuid mitte lõppladustamise alternatiivina.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Enne tuumaelektrijaama ehitamist hinnatakse keskkonnamõju vastavalt direktiivile 2011/92/EL. Rakendatakse nõutavaid leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid. Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate ja elurikkuse seisukohast tundlikele aladele tõenäoliselt suurt mõju avaldavate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid. Need objektid/tegevuskohad ei tohi kahjustada ühegi kaitsealadel esineva elupaiga või liigi kaitsestaatust.

4.29. **Elektri tootmine fossiilsetest gaaskütustest**

Tegevuse kirjeldus

I lisa jao 4.29 punkti 1 alapunktis a sätestatud kriteeriumidele vastavate fossiilsetest gaaskütustest elektri tootmise rajatiste ehitamine või käitamine. See tegevus ei hõlma elektri tootmist kasutades ainult I lisa jaos 4.7 osutatud taastuvaid mittefossiilseid gaas- ja vedelkütuseid ning I lisa jaos 4.8 osutatud biogaasi ja vedelaid biokütuseid.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega D35.11 ja F42.22 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

▼M1

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([392]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([393]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([394]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([395]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule; ([396])

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

([392]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([393]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([394]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([395]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist ([vastuvõtmise kuupäev] versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([396]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“, COM(2013) 249 final.

▼M1

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte	
1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.
3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.30. **Soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhus koostootmine fossiilsetest gaaskütustest**

Tegevuse kirjeldus

I lisa jao 4.30 punkti 1 alapunktis a sätestatud kriteeriumidele vastav fossiilseid gaaskütuseid kasutavate soojus-/jahutus- ja elektrienergia koostootmise rajatiste ehitamine, taastamine ja käitamine. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutus- ja elektrienergia tõhusat koostootmist, kasutades ainult I lisa jaos 4.19 osutatud taastuvaid mittefossiilseid gaas- ja vedelkütuseid ning I lisa jaos 4.20 osutatud biogaasi ja vedelaid biokütuseid.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega D35.11 ja D35.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

▼M1

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([397]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([398]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([399]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([400]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule; ([401])

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte	
1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.

([397]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([398]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([399]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([400]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist ([vastuvõtmise kuupäev] versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([401]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“, COM(2013) 249 final.

▼M1

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

4.31. **Tõhusas kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemis fossiilsetest gaaskütustest soojus-/jahutusenergia tootmine**

Tegevuse kirjeldus

I lisa jao 4.31 punkti 1 alapunktis a sätestatud kriteeriumidele vastav selliste soojustootmisrajatiste ehitamine, taastamine ja käitamine, mis toodavad soojus-/jahutusenergiat, kasutades fossiilseid gaaskütuseid, ning mis on ühendatud tõhusa kaugkütte- ja kaugjahutusega direktiivi 2012/27/EL artikli 2 punkti 41 tähenduses. See tegevus ei hõlma soojus-/jahutusenergia tootmist tõhusas kaugküttesüsteemis, kasutades ainult I lisa jaos 4.23 osutatud taastuvaid mittefossiilseid gaas- ja vedelkütuseid ning I lisa jaos 4.24 osutatud biogaasi ja vedelaid biokütuseid.

Tegevus on liigitatud NACE koodi D35.30 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

▼M1

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([402]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([403]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([404]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([405]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule; ([406])

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Olulise kahju ärahoidmise põhimõte	
1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse otsene kasvuhoonegaaside heide on väiksem kui 270 g CO_2e/kWh.

([402]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([403]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([404]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([405]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist ([vastuvõtmise kuupäev] versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([406]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“, COM(2013) 249 final.

▼M1

3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas parima võimaliku tehnika alastes järeldustes suurte põletusseadmete jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Põletusseadmete puhul, mille soojusvõimsus on suurem kui 1 MW, kuid mitte nii suur, et saaks kohaldada PVT-järeldusi suurte põletusseadmete jaoks, on heide väiksem kui direktiivi (EL) 2015/2193 II lisa 2. osas sätestatud heite piirväärtused.
6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼B

5. VEEVARUSTUS, KANALISATSIOON, JÄÄTME- JA SAASTEKÄITLUS

5.1. **Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine**

Tegevuse kirjeldus

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([407]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([408]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([409]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([410]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([411]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—

([407]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([408]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([409]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([410]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([411]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.2. **Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine**

Tegevuse kirjeldus

Veekogumis-, -puhastus- ja -varustussüsteemide uuendamine, sealhulgas majapidamiste ja tööstuse vajaduste katmiseks ette nähtud veekogumis-, -puhastus- ja -jaotustaristute uuendamine. Sellega ei kaasne vee kogumise, puhastamise ega veega varustamise mahu olulist muutumist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([412]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([413]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([414]) või tasuliste mudelitega.

([412]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([413]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([414]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([415]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([416]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.3. **Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine**

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide ehitamine, laiendamine ja käitamine, sealhulgas reovee kogumine (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

([415]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([416]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([417]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([418]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([419]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([420]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([421]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hinnatud on otsest kasvuhoonegaaside heidet tsentraliseeritud reoveesüsteemist, sealhulgas reovee kogumisest (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamisest ([422]). Tulemused avaldatakse nõudmise korral investoritele ja klientidele.

([417]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([418]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([419]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([420]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([421]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([422]) Näiteks vastavalt reovee puhastamist käsitlevatele IPCC suunistele riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride kohta (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimismeetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ([423]).
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitav vesi vastab direktiivis 91/271/EMÜ sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata looduspõhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist. Reoveesetet kasutatakse vastavalt direktiivile 86/278/EMÜ või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamisega pinnasel või pinnases.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.4. **Reovee kogumis- ja puhastussüsteemide uuendamine**

Tegevuse kirjeldus

Tsentraliseeritud reoveesüsteemide, sealhulgas reovee kogumise (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamise uuendamine. Sellega ei kaasne reoveesüsteemis olulisi muutusi seoses seal kogutava või puhastatava vee koormuses või koguses.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E37.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

([423]) Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) II lisas (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32).

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([424]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([425]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([426]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([427]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([428]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hinnatud on otsest kasvuhoonegaaside heidet tsentraliseeritud reoveesüsteemist, sealhulgas reovee kogumisest (kanalisatsioonivõrk) ja puhastamisest ([429]). Tulemused avaldatakse nõudmise korral investoritele ja klientidele.

([424]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([425]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([426]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([427]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([428]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([429]) Näiteks vastavalt reovee puhastamist käsitlevatele IPCC suunistele riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride kohta (4.6.2021. a versioon: https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2019rf/pdf/5_Volume5/19R_V5_6_Ch06_Wastewater.pdf).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele. Kui reovett puhastatakse sellisel tasemel, et seda sobib taaskasutada põllumajandusmaa niisutamiseks, on kindlaks määratud nõutavad riskijuhtimismeetmed kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks ja neid rakendatakse ([430]).
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Suublatesse juhitav vesi vastab direktiivis 91/271/EMÜ sätestatud nõuetele või siseriiklikele õigusnormidele suublatesse juhitava vee maksimaalse lubatud saasteainete taseme kohta. Et vältida ja leevendada liigse sademevee ülevoolu reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata looduspõhiseid lahendusi, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist. Reoveesetet kasutatakse vastavalt direktiivile 86/278/EMÜ või nagu nõutud siseriiklikes õigusnormides seoses setete laotamisega pinnasele või muul viisil kasutamisega pinnasel või pinnases.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.5. **Tavajäätmete kogumine ja transport tekkekohas eraldatud fraktsioonidena**

Tegevuse kirjeldus

Tavajäätmete liigiti kogumine ja transportimine ühe fraktsioonina või segafraktsioonidena, ([431]) et valmistada need ette korduskasutuseks või ringlussevõtuks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

([430]) Nagu sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määruse (EL) 2020/741 (mis käsitleb vee taaskasutuse miinimumnõudeid) II lisas (ELT L 177, 5.6.2020, lk 32).

([431]) Liidus on tegevus kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artikli 10 lõikega 3 ning siseriiklike õigusaktide ja jäätmekavadega.

▼B

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([432]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([433]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([434]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([435]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([436]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

([432]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([433]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([434]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([435]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([436]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	–
(4) Üleminek ringmajandusele	Liigiti kogutud jäätmefraktsioone ei segata jäätmete ladustamise ja ümberlaadimise rajatistes muude jäätmete ega muude materjalidega, millel on erinevad omadused.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

5.6. **Reoveesetete anaeroobne kääritamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste rajatiste ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse reoveesetteid anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi või kemikaale.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E37.00 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

▼B

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([437]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([438]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([439]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([440]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([441]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on kava metaanilekete jälgimiseks rajatises.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Heide vastab uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([442]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Kui kääritussaadus on mõeldud väetise või mullaparandusainena kasutamiseks, antakse ostjale või kääritussaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele teavet selle lämmastikusisalduse kohta (lubatud hälbega ± 25 %).

([437]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([438]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([439]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([440]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([441]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([442]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.7. **Biojäätmete anaeroobne kääritamine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine või käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojäätmeid ([826]) anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi ja kääritussaadust või kemikaale.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([444]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([445]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([446]) või tasuliste mudelitega.

([826]) Nagu määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.

([444]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([445]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([446]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([447]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([448]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Rajatise metaanilekete minimeerimise eesmärgil on kehtestatud kava metaanilekete jälgimiseks ja nende leketega seotud hädaolukordade lahendamiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Anaeroobsel kääritamisel töötavate jaamade puhul, kus töödeldakse üle 100 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes ([449]) jäätmete anaeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem. Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Toodetud kääritussaadus vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooriate 4 ja 5 kohta (kääritussaaduse puhul) või kategooria 3 kohta (komposti puhul), või asjakohastele siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta. Ostjale või kääritussaaduse kõrvaldamise eest vastutavale üksusele antakse teavet väetise või mullaparandusainena kasutatava kääritussaaduse lämmastikusisalduse kohta (lubatud hälbega ± 25 %).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

([447]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([448]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([449]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

5.8. **Biojäätmete kompostimine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste sihtotstarbeliste rajatiste ehitamine või käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojäätmeid kompostimise teel (aeroobne lagunemine) eesmärgiga toota ja kasutada komposti ([450]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.21 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([451]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([452]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([453]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

([450]) Biojäätmed on määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 4.

([451]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([452]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([453]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([454]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([455]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kompostimisjaamade puhul, kus töödeldakse üle 75 tonni ainet päevas, vastab õhku- ja vetteheide uusimates asjakohastes parima võimaliku tehnika (PVT) alastes järeldustes, sealhulgas jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika alastes järeldustes aeroobse töötlemise jaoks sätestatud heitetasemele, mis on saavutatav parima võimaliku tehnikaga, või on sellest väiksem ([456]). Olulist terviklikku keskkonnamõju ei esine. Kompostimiskohas on kehtestatud süsteem, mis takistab nõrgvee jõudmist põhjavette. Toodetud kompost vastab väetisetooteid käsitlevatele nõuetele, mis on sätestatud määruse (EL) 2019/1009 II lisas koostisainete kategooria 3 kohta, või siseriiklikele õigusnormidele põllumajanduslikuks kasutamiseks mõeldud väetiste või mullaparandusainete kohta.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.9. **Tavajäätmetest saadud materjalide taaskasutamine**

Tegevuse kirjeldus

Rajatiste ehitamine ja käitamine, mille eesmärk on sortida liigiti kogutud tavajäätmevooge ja töödelda need teiseseks toormeks, sealhulgas mehaanilise taastöötlemise abil, välja arvatud tagasitäitena kasutamise eesmärgil.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E38.32 ja F42.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([454]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([455]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([456]) Rakendusotsus (EL) 2018/1147.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([457]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([458]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([459]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([460]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([461]);

([457]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([458]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([459]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([460]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([461]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.10. **Prügilagaasi kogumine ja kasutamine**

Tegevuse kirjeldus

Prügilagaasi kogumise ja kasutamise taristu paigaldamine ja käitamine alaliselt suletud prügilates või prügilasektsioonides, ([462]) kasutades uusi või täiendavaid sihtotstarbelisi tehnilisi rajatisi ja seadmeid, mis on paigaldatud prügila või prügilasektsiooni sulgemise ajal või pärast seda.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E38.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

([462]) Prügila on määratletud nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiivi 1999/31/EÜ (prügilate kohta) (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1) artikli 2 punktis g.

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([463]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([464]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([465]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([466]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([467]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on kava metaanilekete jälgimiseks rajatises.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—

([463]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([464]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([465]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([466]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([467]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Prügilagaasi kogumise süsteemiga vanade prügilate lõplik sulgemine ja ohutuks muutmine ning järelhooldus toimub vastavalt järgmisele: (a) direktiivi 1999/31/EÜ I lisas sätestatud üldnõuded; (b) kõnealuse direktiivi III lisas sätestatud kontroll ja seire.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.11. **CO_2 transport**

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO_2 transportimine kõigi transpordivahenditega, CO_2 torujuhtmete ehitamine ja käitamine ning gaasivõrkude uuendamine, mille peamine eesmärk on kogutud CO_2 integreerimine ning mille puhul kehtib järgmine:

(a) CO_2 puhul, mis transporditakse kogumisrajatisest sissejuhtimiskohta, ei moodusta CO_2 lekked rohkem kui 0,5 % transporditava CO_2 massist;

(b) CO_2 viiakse alalisse CO_2 säilitamiskohta, mis vastab käesoleva lisa jaos 5.12 sätestatud süsinikdioksiidi maapõues säilitamise kriteeriumidele, või see suunatakse ümber muudele transpordivahenditele, millega see viiakse nimetatud kriteeriumidele vastavasse alalisse CO_2 säilitamiskohta;

(c) kohaldatakse asjakohaseid lekke tuvastamise süsteeme ja kehtestatud on seirekava ning aruannet kontrollib sõltumatu kolmas isik;

(d) see tegevus võib hõlmata selliste varade paigaldamist, mis suurendavad paindlikkust ja parandavad olemasoleva võrgu haldamist.

Tegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.21 ja H49.50 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([468]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([469]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([470]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([471]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([472]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on CO_2 lekete jälgimise kava.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—

([468]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([469]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([470]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([471]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([472]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

5.12. **CO_2 püsiv maapõues säilitamine**

Tegevuse kirjeldus

Kogutud CO_2 püsiv säilitamine asjakohastes maa-alustes geoloogilistes formatsioonides.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga E39.00 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([473]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([474]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([475]) või tasuliste mudelitega.

([473]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([474]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([475]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([476]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([477]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Kehtestatud on CO_2 lekete jälgimise kava.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Tegevus vastab direktiivile 2009/31/EÜ.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

▼M2

5.13. **Vee magestamine**

Tegevuse kirjeldus

Veemagestamistehaste ehitamine, käitamine, ajakohastamine, laiendamine ja uuendamine joogiveega varustamise süsteemides jaotatava vee tootmiseks.

Majandustegevus hõlmab mere- või riimvee võtmist, eeltöötlemist (nt töötlemine saasteainete, katlakivi või membraanide ummistuste eemaldamiseks), töötlemist (nt pöördosmoos membraanitehnoloogia abil), järeltöötlemist (desinfitseerimine ja konditsioneerimine) ja töödeldud vee ladustamist. Majandustegevus hõlmab ka soolvee (jääkvee) kõrvaldamist lahjendamise teel süvameretorude või -väljavoolude abil või kaugemal sisemaal asuvate tehaste puhul muude soolvee kõrvaldamise meetodite abil (nt riimvee magestamine).

Majandustegevust võib kohaldada erineva soolsusega vee suhtes tingimusel, et seda vett ei saa käsitada mageveena direktiivi 2000/60/EÜ II lisa tähenduses.

([476]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([477]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega E36.00 ja F42.9 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([478]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([479]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([480]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

([478]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([479]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([480]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼M2

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([481]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([482]);

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Veemagestamistehaste kasvuhoonegaaside heide ei ole toodetud magevee puhul suurem kui 1 080 g CO_2e/m^3 (sealhulgas töötlused, pumpamine ja soolvee kõrvaldamine ning kaasnev energiakasutus).
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse, et saavutada määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punktides 22 ja 23 määratletud vee hea seisund ja hea ökoloogiline potentsiaal kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ ([483]) ning kooskõlas direktiivi kohase vee kasutamise ja kaitse majandamise kavaga, mis töötatakse võimaliku mõjutatava veekogu või selliste veekogude jaoks välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides. Projektile on andnud loa pädev asutus veevarude integreeritud majandamise raames, võttes esmajärjekorras arvesse kõiki muid toimivaid veevarustuse võimalusi, veenõudluse juhtimise ja veekasutuse tõhustamise meetmeid, ning olles konsulteerinud veemajandusega tegelevate asutustega.

([481]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([482]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).

([483]) Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materiaalõiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et: 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi/ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnaalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaproportsionaalselt kulukad/tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.

▼M2

	Vastavalt siseriiklikele õigusaktidele viiakse läbi keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus, mis hõlmab mageveele ja merealale avalduva mõju hindamist kooskõlas direktiividega 2000/60/EÜ ja 2008/56/EÜ. Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punkti 21 tähenduses ja kooskõlas direktiiviga 2008/56/EÜ, millega nõutakse eelkõige asjakohaste meetmete võtmist, et vältida või leevendada kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega seotud mõju, võttes arvesse otsust (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega. Tegevus vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2014/89/EL ([484]). Heitsoojuse väljutamisega kaasnevate soojusega seotud kõrvalekallete piiramiseks kontrollib veemagestamisrajatiste käitaja järgmist: a) vastuvõtva mereala maksimaalne temperatuur pärast segamist; b) maksimaalne temperatuurierinevus väljajuhitava soolvee ja vastuvõtva mereala vahel. Temperatuurikontrolli rakendatakse kooskõlas liidu ja liikmesriikide õiguses sätestatud läviväärtustega.
(4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Soolvee kõrvaldamine põhineb keskkonnamõju uuringul, sealhulgas soolvee merre laskmisega seotud mõju hindamisel konkreetsel alal, võttes arvesse järgmisi elemente: a) kohapealse algse olukorra, näiteks merevee kvaliteedi, topograafia, hüdrodünaamiliste omaduste ja mereökosüsteemide kirjeldus ja mõistmine, mille aluseks on välimõõtmised ja -uuringud; b) soolvee merre laskmise mõju analüüs, mis põhineb soolvee heite leviku modelleerimisel ja toksilisuse laborianalüüsil ning mille eesmärk on määrata kindlaks ohutud merre laskmise tingimused, võttes arvesse soola kontsentratsiooni, üldist aluselisust, temperatuuri ja toksilisi metalle. Hindamisel nõutav detailsuse tase vastab magestamistehase suurusele, tööprotsessile, taaskasutamise määrale ja asukohale.

([484]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik (ELT L 257, 28.8.2014, lk 135).

▼M2

	Keskkonnamõju uuring näitab, et soolvee keskkonda laskmise mõju ei kahjusta ökosüsteemi terviklikkust. Keskkonnamõju uuringu alusel võetakse tegevuse puhul kasutusele ohutud soolvee merre laskmise kriteeriumid, sealhulgas soolvee lahjendamise miinimumeesmärgid konkreetsel alal, mis põhinevad kohalike veetingimuste, ökosüsteemide, liikide ja elupaikade asjakohasel kirjeldamisel, et leevendada soolvee kõrvaldamise võimalikku kahjulikku mõju.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus ([485]) on lõpule viidud vastavalt riiklikele keskkonnamõju hindamise õigusaktidele ([486]). Keskkonnamõju hindamise järel on rakendaud keskkonnakaitseks vajalikke leevendus-, taastamis- või hüvitusmeetmeid. Tegevusel ei ole olulist mõju kaitsealadele (UNESCO maailmapärandi objektid, võtmetähtsusega elurikkad alad ja muud kaitsealad peale Natura 2000 alade) ega kaitsealustele liikidele, tuginedes selle mõju hindamisele, milles võetakse arvesse parimaid olemasolevaid teadmisi ([487]).

▼B

6. TRANSPORT

6.1. **Sõitjate linnadevaheline raudteevedu**

Tegevuse kirjeldus

Suurt geograafilist ala hõlmavates põhiraudteeliinide võrgustikes sõitjateveoks kasutatavate raudteeveeremite ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja käitamine, sõitjatevedu linnadevahelistel raudteedel ning magamis- või restoranvagunite käitamine raudtee-ettevõtjate integreeritud tegevusena.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.10 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

([485]) Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).

([486]) Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).

([487]) Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja elusloodusliku kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine, 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([478]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([479]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([480]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([481]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([482]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—

([478]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([479]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([480]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([481]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([482]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.2. **Kauba raudteevedu**

Tegevuse kirjeldus

Selliste kaubaveovahendite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja käitamine, mida kasutatakse põhiraudteeliinide võrgus ja kohaliku kaubaveo raudteedel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.20 ja N77.39 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([483]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([483]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([484]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([485]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([486]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([487]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Rongid ja vagunid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, eelkõige hoolduse ajal.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Mootorid, mida kasutatakse vedurite käitamiseks, ja mootorid, mida kasutatakse mootorvagunite käitamiseks, vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.3. **Linna- ja linnalähivedu, sõitjate maanteevedu**

Tegevuse kirjeldus

Sõitjate linna- ja linnalähiveo sõidukite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja käitamine ning sõitjate maanteevedu.

Mootorsõidukite puhul hõlmab see määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 kohaste M_2- või M_3-kategooria sõidukite kasutamist sõitjateveoteenuste osutamiseks.

([484]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([485]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([486]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([487]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Selle kategooria majandustegevus võib hõlmata erinevate maismaatranspordi liikide kasutamist, nagu buss, tramm, trollibuss, maa-alune ja kõrgendatud raudtee. See hõlmab ka linnade ja lennujaamade või linnade ja muude jaamade vahelisi liine ning köisraudteede ja rippteede käitamist, kui need on osa linna- või linnalähitranspordi süsteemidest.

Selle kategooria majandustegevus hõlmab ka regulaarseid bussiteenuseid kaugliinidel, busside üürimist, ekskursioone ja muid juhubussiteenuseid, lennujaamabusse (sh lennujaamades), koolibusside ja transpordibusside käitamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.31, H49.3.9, N77.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([488]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([489]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([490]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

([488]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([489]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([490]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([491]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([492]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	– ([493])
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka sõidukite olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
▼M2 (5) Saastuse vältimine ja tõrje	M-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Kui see on asjakohane, vastavad sõidukid kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.
▼B (6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.4. **Isiklike liikumisvahendite kasutamine, jalgrattavedu**

Tegevuse kirjeldus

Selliste isiklike liikumisvahendite müük, ostmine, liisimine, rentimine ja kasutamine, mis liiguvad edasi kasutaja kehalise tegevuse, heiteta mootori või heiteta mootori ja kehalise tegevuse kombinatsiooni jõul. See hõlmab kaubaveoteenuste osutamist (kauba)jalgratastega.

([491]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([492]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([493]) Sõidukid peavad vastama käesolevas jaos kindlaks määratud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele saastuse vältimiseks ja tõrjeks, sealhulgas seoses CO_2-heite tasemetega.

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega N77.11 ja N77.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([494]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([495]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([496]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([497]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([498]);

([494]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([495]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([496]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([497]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([498]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

▼M2

6.5. **Vedu mootorrataste, sõiduautode ja väikeste tarbesõidukitega**

▼B

Tegevuse kirjeldus

▼M2

Määruse (EÜ) nr 715/2007 kohaldamisalasse kuuluvate M_1-, ([509]) N_1-kategooria ([510]) sõidukite või L-kategooria sõidukite (kahe-, kolme- ja neljarattalised sõidukid) ([511]) ostmine, rahastamine, rentimine, liisimine ja kasutamine

▼B

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.32, H49.39 ja N77.11 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

([509]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktis i.
([510]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i.
([511]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõikes 1.

▼B

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([512]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([513]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([514]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([515]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([516]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	M_1- ja N_1-kategooria sõidukite CO_2-eriheide, mis on määratletud määruse (EL) 2019/631 artikli 3 lõike 1 punktis h, ei ületa sõidukipargi CO_2-heite sihttasemeid ([517]).

([512]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([513]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([514]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([515]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([516]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([517]) Sõidukid peavad vastama käesolevas jaos kindlaks määratud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele saastuse vältimiseks ja tõrjeks, sealhulgas seoses CO_2-heite tasemetega.

▼B

	Sõidukipargi CO_2-heite sihttasemed, mida tuleb arvesse võtta, on järgmised: (a) kuni 31. detsembrini 2024: i) NEDC-põhiste väärtuste puhul määruse (EL) 2019/631 artikli 1 lõigetes 2–3 sätestatud sihttasemed: M_1-kategooria sõidukite puhul 95 g CO_2/km ja N_1-kategooria sõidukite puhul 147 g CO_2/km; ii) WLTP-põhiste väärtuste puhul ELi sõidukipargi heite sihttase2021, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/631 I lisa A osa punktis 6.0 M_1-kategooria sõidukite puhul ning ja B osa punktis 6.0 N_1-kategooria sõidukite puhul. Kuni asjaomane ELi sõidukipargi heite sihttase 2021 avaldatakse, kohaldatakse selliste M_1- ja N_1-kategooria sõidukite suhtes, mille CO_2-heidet väljendatakse ainult WLTP katsemenetluse kohaselt, vastavaid teisendustegureid 1,21 ja 1,24, et võtta arvesse üleminekut NEDC-lt WLTP-le, saades tulemuseks WLTP-põhised väärtused 115 g CO_2/km M_1-kategooria sõidukite puhul ja 182 g CO_2/km N_1-kategooria sõidukite puhul; (b) alates 1. jaanuarist 2025 määruse (EL) 2019/631 artikli 1 lõikes 4 sätestatud sihttasemed.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	M_1- ja N_1-kategooria sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile: (a) korduvkasutatavad või ringlussevõetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist; (b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ([518]). Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka sõidukite olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.

▼M2

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro 6 tüübikinnituse nõuetele seoses kergsõidukite heitega, ([519]) nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 715/2007. Sõidukid vastavad direktiivi 2009/33/EÜ lisa tabelis 2 sätestatud keskkonnasõbralike kergsõidukite tekitatud heite piirmääradele. M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.

([518]) Nagu on sätestatud direktiivi 2005/64/EÜ I lisas.

([519]) Komisjoni määrus (EL) 2018/1832.

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.6. **Kaubaveoteenused maanteel**

Tegevuse kirjeldus

Selliste N_1-, N_2- ([520]) või N_3-kategooria ([521]) sõidukite ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine kaubaveoteenuste osutamiseks maanteel, mis kuuluvad EURO VI ([522]) etapi E või sellele järgneva etapi kohaldamisalasse.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H49.4.1, H53.10, H53.20 ja N77.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

([520]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis ii.
([521]) Nagu osutatud määruse (EL) 2018/858 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis iii.
([522]) Nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009.

▼B

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([523]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([524]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([525]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([526]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([527]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	1. Sõidukid ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks. 2. Määruse (EL) 2019/1242 kohaldamisalasse kuuluvate N_2- ja N_3-kategooria sõidukite CO_2-eriheide on kõigi samasse allrühma kuuluvate sõidukite CO_2-võrdlusheitega võrdne või sellest väiksem, nagu määratletud nimetatud määruse artiklis 3 ([528]).
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—

([523]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([524]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([525]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([526]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([527]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([528]) Kõik sõidukid peavad vastama käesolevas jaos kindlaks määratud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele kriteeriumidele saastuse vältimiseks ja tõrjeks, sealhulgas seoses CO_2-heite tasemetega.

▼B

(4) Üleminek ringmajandusele	N_1-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukid vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile: (a) korduvkasutatavad või ringlussevõetavad vähemalt 85 % ulatuses nende massist; (b) need on korduv- või taaskasutatavad vähemalt 95 % ulatuses nende massist ([529]). Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka sõidukite olelusringi lõpus, sealhulgas akude ja elektroonika (eelkõige neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete) korduskasutamise ja ringlussevõtu kaudu.

▼M2

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	M- ja N-kategooriasse kuuluvate maanteesõidukite rehvid vastavad kõrgeima hõivatud klassi sõidumüra nõuetele ja kahe kõrgeima hõivatud klassi veeretakistustegurile (mis mõjutab sõiduki energiatõhusust), nagu on sätestatud määruses (EL) 2020/740 ja mida on võimalik kontrollida Euroopa energiamärgisega toodete andmebaasist EPREL. Sõidukid vastavad kõige viimase kohaldatava standardi Euro VI tüübikinnituse nõuetele seoses raskeveokite heitega, ([530]) nagu sätestatud määruses (EÜ) nr 595/2009. Sõidukid vastavad määrusele (EL) nr 540/2014.

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.7. **Sõitjatevedu sisevetel**

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate reisilaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodiga H50.30 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

([529]) Nagu sätestatud direktiivi 2005/64/EÜ I lisas.

([530]) Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([531]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([532]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([533]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([534]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([535]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

([531]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([532]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([533]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([534]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([535]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevade mootorid vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötluse tulemusel).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.8. **Kaubavedu sisevetel**

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate kaubalaevade (laevad, mis ei sobi meretranspordiks) ostmine, rahastamine, liisimine, rentimine ja kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodiga H50.4 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([536]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([537]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([538]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([539]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([540]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.

([536]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([537]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([538]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([539]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([540]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevad vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötluse tulemusel).
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.9. **Sisevetel kasutatavate reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine**

Tegevuse kirjeldus

Sisevetel kasutatavate selliste reisi- ja kaubalaevade moderniseerimine ja uuendamine, mis ei sobi meretranspordiks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.4, H50.30 ja C33.15 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

▼B

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([541]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([542]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([543]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([544]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([545]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale nii kasutusetapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus, sealhulgas meetmed laevade pardal olevate ohtlike materjalide kontrolliks ja käitlemiseks ning nende ohutu ringlussevõtu tagamiseks.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Laevad vastavad määruse (EL) 2016/1628 II lisas sätestatud heite piirnormidele (sealhulgas laevad, mis vastavad kõnealustele piirnormidele ilma tüübikinnituse saanud lahendusteta, näiteks järeltöötluse tulemusel).

([541]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([542]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([543]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([544]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([545]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

6.10. **Kaubavedu merel ja rannavetes, sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalikud laevad**

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmine, rahastamine, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kaubaveoks või kauba ja reisijate kombineeritud veoks merel või rannavetes, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Sadamatoiminguteks ja abitegevuseks vajalike laevade, nagu puksiirlaevad, tõstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad, ostmine, rahastamine, rentimine ja käitamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.2, H52.22 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([546]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([547]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([548]) või tasuliste mudelitega.

([546]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([547]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([548]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([549]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([550]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu. Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele laeva pardal olevate ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu. Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine. Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seadusliku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.

([549]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([550]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14 ([551]). Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel ([552]). Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13 ([553]). Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ([554]). Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale. Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga. Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ([555]). Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ([556]). Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

([551]) (4.6.2021. a versioon: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Sulphur-oxides-(SO_x)-%E2%80%93-Regulation-14.aspx).

([552]) Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

([553]) (4.6.2021. a versioon: http://www.imo.org/en/OurWork/Environment/PollutionPrevention/AirPollution/Pages/Nitrogen-oxides-(NO_x)-–-Regulation-13.aspx°.

([554]) Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

([555]) IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

([556]) IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

▼B

6.11. **Sõitjatevedu merel ja rannavetes**

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade ostmine, rahastamine, prahtimine (meeskonnaga või ilma) ja käitamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad sõitjateveoks merel või rannavetes, olenemata sellest, kas vedu toimub regulaarselt või mitte. Selle kategooria majandustegevus hõlmab parvlaevade, veetaksode ja ekskursioonilaevade, kruiisi- või turismilaevade käitamist.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega H50.10, N77.21 ja N77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([557]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([558]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([559]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

([557]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([558]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([559]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([560]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([561]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu. Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõudele ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu. Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine. Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seadusliku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel ([562]).

([560]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([561]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([562]) Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

▼B

	Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ([563]). Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale. Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga. Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ([564]). Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ([565]). Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

6.12. **Merel ja rannavetes käitatavate kauba- ja reisilaevade moderniseerimine**

Tegevuse kirjeldus

Selliste laevade moderniseerimine ja uuendamine, mis on konstrueeritud ja varustatud nii, et need sobivad kauba- või sõitjateveoks merel või rannavetes, või mis on sadamatoiminguteks ja abitegevusteks vajalikud laevad, nagu puksiirlaevad, tõstelaevad, lootsilaevad, päästelaevad ja jäämurdjad.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodidega H50.10, H50.2, H52.22, C33.15, N77.21 ja N.77.34 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([563]) Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

([564]) IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

([565]) IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

▼M2

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

▼B

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([566]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([567]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([568]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([569]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([570]);

([566]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([567]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([568]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([569]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021 a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([570]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
▼M2	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Laevad ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks.
▼B	
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kehtestatud on meetmed jäätmete käitlemiseks vastavalt jäätmehierarhiale, seda nii kasutusetapis (hooldus) kui ka laeva olelusringi lõpus. Akudel töötavate laevade puhul hõlmavad need meetmed akude ja elektroonika, sealhulgas neis sisalduvate kriitilise tähtsusega toorainete korduskasutamist ja ringlussevõttu. Üle 500-tonnise kogumahutavusega olemasolevate laevade ja neid asendavate uute laevade puhul vastab tegevus määruse (EL) nr 1257/2013 nõuetele ohtlike materjalide loendi kohta. Lammutamisele kuuluvad laevad võetakse ringlusse kohtades, mis on kantud komisjoni otsuses 2016/2323 sätestatud laevade ringlussevõtu kohtade Euroopa loetellu. Tegevus on kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/883, mis käsitleb merekeskkonna kaitset negatiivse mõju eest, mida põhjustab laevade jäätmete merre heitmine. Laeva käitatakse kooskõlas IMO MARPOLi konventsiooni V lisaga, eelkõige selleks, et vähendada tekitatavate jäätmete kogust ja seadusliku merreheidet, käideldes jäätmeid kestlikult ja keskkonnahoidlikult.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Seoses vääveloksiidide ja tahkete osakeste heite vähendamisega vastavad laevad direktiivile (EL) 2016/802 ning IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 14. Väävlisisaldus kütuses ei ületa 0,5 % massist (ülemaailmne väävli piirnorm) ja 0,1 % massist heitekontrolli piirkonnas, mille IMO on määranud Põhja- ja Läänemerel ([571]). Seoses lämmastikoksiidide (NO_x) heitega vastavad laevad IMO MARPOLi konventsiooni VI lisa reeglile 13. Pärast 2011. aastat ehitatud laevade suhtes kehtivad NO_x-heite II taseme nõuded. Üksnes IMO eeskirjade kohaselt kehtestatud NO_x-heite kontrolli piirkondades käitamise korral vastavad pärast 1. jaanuari 2016 ehitatud laevad rangematele mootorinõuetele (III tase), mille abil vähendatakse NO_x-heidet ([572]).

([571]) Seoses heitekontrolli piirkonnas kohaldatavate nõuete laiendamisega teistele liidu meredele arutavad Vahemere-äärsed riigid asjakohase heitekontrolli piirkonna loomist Barcelona konventsiooni õigusraamistikus.

([572]) Liidu meredel kohaldatakse seda nõuet alates 2021. aastast Läänemerel ja Põhjamerel.

▼B

	Käimlareovee ja hallvee ärajuhtimine vastab IMO MARPOLi konventsiooni IV lisale. Kehtestatud on meetmed, et viia miinimumini kasvumisvastaste värvide ja biotsiidide mürgisus, nagu sätestatud määruses (EL) nr 528/2012, millega rakendatakse liidu õiguses 5. oktoobril 2001 vastu võetud laevade kahjulike kattumisvastaste süsteemide kontrolli rahvusvahelist konventsiooni.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Võõrliike sisaldava ballastvee keskkonda laskmisest hoidutakse kooskõlas laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise rahvusvahelises konventsiooniga. Kehtestatud on meetmed, et vältida võõrliikide sissetoomist laevakerede ja nende õnaruste biosaastega, võttes arvesse IMO suuniseid biosaaste kohta ([573]). Müra ja vibratsiooni piiratakse vähem müra tekitavate sõukruvide, kerekonstruktsioonide või pardal olevate masinatega kooskõlas IMO veealuse müra vähendamise suunistega ([574]). Tegevus ei takista liidus hea keskkonnaseisundi saavutamist, nagu sätestatud direktiivis 2008/56/EÜ, milles nõutakse asjakohaste meetmete võtmist mõju ärahoidmiseks või leevendamiseks seoses kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega 1 (bioloogiline mitmekesisus), 2 (võõrliigid), 6 (merepõhja terviklikkus), 8 (saasteained), 10 (merepraht) ja 11 (müra/energia), ning nagu sätestatud komisjoni otsuses (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega.

6.13. **Isikliku liikuvuse ja jalgrattaveo taristu**

Tegevuse kirjeldus

Isikliku liikuvuse taristu ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käitamine, sealhulgas teede, kiirteede sildade ja tunnelite ning muu jalakäijatele ja jalgratturitele (sh elektrijalgrataste kasutajad) mõeldud taristu ehitamine.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.11, F42.12, F42.13, F43.21, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

([573]) IMO suunised laevade biosaaste kontrolli ja sellega toimetuleku kohta, et viia invasiivsete veeliikide levik miinimumini, resolutsioon MEPC.207(62).

([574]) IMO suunised kaubalaevade veealuse müra vähendamiseks, et tegeleda mereelustikule avalduva kahjuliku mõju probleemiga (MEPC.1/Circ.833).

▼B

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([575]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([576]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([577]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([578]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([579]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([575]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([576]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([577]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([578]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([579]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([580]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.14. **Raudteetranspordi taristu**

Tegevuse kirjeldus

Raudteede ja metroode, sildade ja tunnelite, jaamade, terminalide, raudtee teenindusrajatiste ([581]) ning ohutus- ja liikluskorraldussüsteemide ehitamine, ajakohastamine, käitamine ja hooldamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelevalve teenuste, mõõdistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsikaliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.12, F42.13, M71.12, M71.20, F43.21, ja H52.21 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

([580]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([581]) Vastavalt direktiivi 2012/34/EL artikli 3 lõikele 11.

▼B

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([582]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([583]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([584]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([585]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([586]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks. Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO_2 jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO_2 jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhoonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.

([582]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([583]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([584]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([585]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([586]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([587]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on vajalik mõjutatava piirkonna tundlikkuse tõttu, eelkõige mõjutatava elanikkonna suuruse seisukohast, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning järgitakse direktiivi 2002/49/EÜ. Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.15. **Maanteetranspordi ja ühistranspordi taristu**

Tegevuse kirjeldus

Kiirteede, tänavate, maanteede, muude sõidu- ja jalgteede ehitamine, ajakohastamine, hooldamine ja käigushoidmine, tänavate, teede, maanteede, sildade või tunnelite pinnakattetööd ning lennuradade ehitamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelevalve teenuste, mõõdistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsikaliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega, kuid välja arvatud tänavavalgustuse ja elektriliste signalisatsiooniseadmete paigaldamine.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluva majandustegevuse saaks määrata mitme NACE koodi alla, eelkõige koodide F42.11, F42.13, M71.12 ja M71.20 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

([587]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([588]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([589]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([590]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([591]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([592]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

([588]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([589]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([590]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([591]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([592]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks. Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO_2 jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO_2 jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhoonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([593]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Kui see on asjakohane, leevendatakse taristu kasutamisest tulenevat müra ja vibratsiooni lahtiste kraavide, tõkkeseinte või muude meetmetega ning järgitakse direktiivi 2002/49/EÜ. Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Vajaduse korral tagatakse taimkatte säilitamisega maanteetransporditaristus, et invasiivsed võõrliigid ei levi. Rakendatud on leevendusmeetmeid, et vältida kokkupõrkeid metsloomadega.

6.16. **Veetranspordi taristu**

Tegevuse kirjeldus

Veeteede, mere-, jõe- ja huvisadamate, lüüside, paisude ja tammide jms ehitamine, ajakohastamine ja käitamine, sealhulgas arhitektuuriteenuste, inseneriteenuste, projekteerimisteenuste, ehitusjärelevalve teenuste, mõõdistamis- ja kaardistamisteenuste ja muude taoliste teenuste osutamine ning füüsikaliste, keemiliste ja muude analüütiliste katsete tegemine igat liiki materjalide ja toodetega, kuid välja arvatud tsiviilehitustöödega seotud projektijuhtimistegevus.

([593]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

▼B

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma veeteede süvendamist.

▼M2

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42.91, M71.12 ja M71.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([594]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([595]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([596]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

([594]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([595]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([596]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([597]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([598]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks. Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO_2 jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO_2 jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhoonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ sätetele, eelkõige kõigile direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse enne renoveerimist/ehitamist projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule. Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdromorfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel. Hinnatakse eelkõige uue projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et projekt on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast kavandatud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest: (a) projekt ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;

([597]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([598]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(b) kui projekt võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:

i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud navigatsioonitaristu projektist eeldatavalt kliimamuutuste leevendamise / nendega kohanemise seisukohast saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;

ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või tegevusega taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnaalased tulemused (nagu looduspõhised lahendused, alternatiivne asukoht, olemasolevate taristute taastamine/renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu).

Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.

Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist:

(a) meetmed, millega tagatakse tingimused, mis on võimalikult lähedal häirimatule püsimisele (sealhulgas meetmed piki- ja põikisuunalise pidevuse, minimaalse ökoloogilise vooluhulga ja settevoolu tagamiseks);

(b) meetmed veeliikide morfoloogiliste tingimuste ja elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks;

(c) meetmed eutrofeerumise kahjuliku mõju vähendamiseks.

Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.

Projekt ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul.

Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei halvenda üldiselt sama valgalapiirkonna veekogude seisundit. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas (piki- või põikisuunaline) pidevus ulatuses, mis kompenseerib pidevuse katkemise, mille kavandatav navigatsioonitaristu projekt võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.

▼B

(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([599]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

6.17. **Lennujaamataristu**

Tegevuse kirjeldus

Sellise taristu ehitamine, ajakohastamine ja käitamine, mis on vajalik selliseks õhusõidukite käitamiseks või lennujaama selliste toimingute tegemiseks, mille väljalasketoru CO_2-heide võrdub nulliga, samuti kohtkindla maapealse elektritoite ja eelkonditsioneeritud õhu tagamiseks seisvatele õhusõidukitele.

Sellesse kategooriasse kuuluva majandustegevuse võib liigitada mitme NACE koodi alla, eelkõige koodide F41.20 ja F42.99 alla vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

([599]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([600]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([601]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([602]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([603]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([604]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Taristu ei ole ette nähtud fossiilkütuste transportimiseks ega ladustamiseks. Uue taristu või olulise rekonstrueerimise korral on tagatud taristu kliimakindlus vastavalt asjakohastele kliimakindluse tagamise tavadele, mis hõlmavad CO_2 jalajälje väljaselgitamist ja süsiniku varikulu selget kindlaksmääramist. Selline CO_2 jalajälje väljaselgitamine hõlmab üht kuni kolme heidet ja näitab, et taristu ei too kaasa suhtelise kasvuhoonegaaside heite suurenemist, mis arvutatakse konservatiivsete eelduste, väärtuste ja menetluste alusel.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.

([600]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([601]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([602]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([603]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([604]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 määratletud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([605]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Võetakse meetmeid müra, vibratsiooni, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele.

7. EHITUS JA KINNISVARA

7.1. **Uute hoonete ehitamine**

Tegevuse kirjeldus

Elamute ja mitteeluhoonete ehitusprojektide arendamine, ühendades rahalised, tehnilised ja füüsilised vahendid ehitusprojektide elluviimiseks hilisema müügi eesmärgil, ning komplektsete elamute või mitteeluhoonete ehitamine müügi eesmärgil omal kulul, tasu eest või lepingu alusel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F41.1 ja F41.2 ja ka koodiga F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

([605]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

▼B

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([606]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([607]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([608]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([609]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([610]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks. Primaarenergia nõudlus, ([611]) mis näitab ehitise konstruktsioonist tulenevat energiatõhusust, ei ületa piirnormi, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes, mis on ette nähtud siseriiklike õigusnormidega, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL. Energiatõhusust tõendatakse valmishoone energiamärgisega.

([606]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([607]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([608]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([609]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([610]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

([611]) Hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvestuslik energiahulk, mida väljendatakse primaarenergia kogutarbimise arvulise näitajaga kilovatt-tundides ruutmeetri kohta aastas ja mis põhineb asjakohasel riiklikul arvutusmetoodikal ning on esitatud energiamärgisel.

▼B

(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Järgmiste paigaldatud veeseadmete (välja arvatud eluasemesse paigaldatud seadmete) kindlaksmääratud veekasutust tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva määruse I lisa E liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele: (a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis; (b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis; (c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskastide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit; (d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter. Et vältida ehitusplatsi mõju, vastab tegevus käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([612]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise teel, milleks kasutatakse olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme. Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887 ([613]) või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.

▼M2

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele.

([612]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([613]) ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/69370.html).

▼M2

	Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda, ([614]) eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg muid 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ([615]) ja ISO 16000-3 ([616]) kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite ([617]) alusel. Kui uus ehitis asub alal, mis võib olla saastatud (mahajäetud tööstusala), on sellel alal uuritud võimalike saasteainete esinemist, kasutades näiteks standardit ISO 18400 ([618]). Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Uus ehitis ei ole ehitatud ühele järgmistest: (a) viljelusmaa ja põllumaa, mille mullaviljakus ja maa-alune elurikkus on mõõdukas kuni suur, nagu osutatud ELi LUCASe uuringus ([619]); (b) tunnustatud suure elurikkusega hoonestamata roheala ja maa, mis on Euroopa punases raamatus ([620]) või IUCNi ohustatud liikide punases raamatus ([620]) loetletud ohustatud liikide (taimed ja loomad) elupaik; (c) maa, mis vastab riiklikus kasvuhoonegaaside inventuuris kasutatud metsa määratlusele või kui see ei ole kättesaadav, siis FAO metsa määratlusele ([622]).

7.2. **Olemasolevate hoonete renoveerimine**

Tegevuse kirjeldus

Ehitus- ja tsiviilehitustööd või nende ettevalmistamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelõige koodidega F41 ja F43 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([614]) Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

([615]) CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“.

([616]) ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“.

([617]) Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28-päevase katseperioodiga.

([618]) ISO 18400 seeria mulla kvaliteedi ja proovide võtmise kohta.

([619]) Teadusuuringute Ühiskeskuse juures tegutsev Euroopa Mullaandmekeskus (ESDAC), maakasutuse raamuuring (LUCAS), (4.6.2021. a versioon: https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas).

([620]) Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), *UCNi ohustatud liikide Euroopa punane raamat* (4.6.2021. a versioon: https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species).

([620]) Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit (IUCN), *UCNi ohustatud liikide punane raamat* (4.6.2021. a versioon: https://www.iucnredlist.org).

([622]) Üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on suurem kui 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([623]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([624]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([625]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([626]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([627]);

([623]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([624]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([625]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([626]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([627]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Renoveerimistööde (välja arvatud eluasemes tehtavate renoveerimistööde) käigus paigaldatud järgmiste veeseadmete kindlaksmääratud veekasutust tõendatakse toodete teabelehtede, hoonete märgiste või liidus kehtivate tootemärgistega vastavalt käesoleva määruse I Lisa E liites sätestatud tehnilisele kirjeldusele: (a) kätepesukraanide ja köögikraanide maksimaalne veevool on 6 liitrit minutis; (b) duššide maksimaalne veevool on 8 liitrit minutis; (c) WC-pottide, sealhulgas WC-komplektide ja loputuskastide täisloputusmaht on kuni 6 liitrit ja keskmine loputusmaht kuni 3,5 liitrit; (d) pissuaaride veekasutus on kuni 2 liitrit tunnis pissuaari kohta. Loputusega pissuaaride täisloputusmaht on kuni 1 liiter.
(4) Üleminek ringmajandusele	Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([628]). Ettevõtjad piiravad jäätmeteket ehituse ja lammutamisega seotud protsessides kooskõlas ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokolliga, võttes arvesse parimat võimalikku tehnikat ja kasutades valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist, ning hõlbustavad korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu materjalide valikulise eemaldamise abil ning kasutades olemasolevaid ehitus- ja lammutusjäätmete sortimissüsteeme. Ehitusprojektid ja -tehnikad toetavad ringlust ja eelkõige näitavad vastavalt standardile ISO 20887 ([629]) või muudele hoonete demonteerimise või kohandatavuse hindamise standarditele, kuidas hooned on kavandatud nii, et need oleksid ressursitõhusamad, kohandatavad, paindlikud ja demonteeritavad, et võimaldada korduskasutamist ja ringlussevõttu.

([628]) Ehitus- ja lammutusjäätmeid käsitlev ELi protokoll (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

([629]) ISO 20887:2020 „Hoonete ja rajatiste kestlikkus – demonteerimise ja kohandatavusega arvestav projekteerimine – põhimõtted, nõuded ja suunised“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/69370.html).

▼M2

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja ehitamisel kasutatavad materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Ehituskomponendid ja hoonete renoveerimisel kasutatavad materjalid, millega hoonete kasutajad võivad kokku puutuda, ([630]) eritavad vähem kui 0,06 mg formaldehüüdi katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud tingimuste kohaselt ning vähem kui 0,001 mg muid 1A- ja 1B-kategooria kantserogeenseid lenduvaid orgaanilisi ühendeid katsekambri õhu kuupmeetri kohta, kui neid katsetatakse standardite CEN/TS 16516 ([631]) ja ISO 16000-3:2011 ([632]) kohaselt või muude võrreldavate standardsete katsetingimuste ja määramismeetodite alusel ([633]). Võetakse meetmeid müra, tolmu ja saasteainete heite vähendamiseks ehitus- või hooldustööde ajal.

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.3. **Energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamine, hooldus ja remont**

Tegevuse kirjeldus

Üksikud renoveerimismeetmed, mis seisnevad energiatõhusust suurendavate elementide paigaldamises, hoolduses või remondis. Selle kategooria majandustegevus hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, tingimusel et need vastavad üksikute komponentide ja süsteemide miinimumnõuetele, mis on sätestatud kohaldatavates siseriiklikes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL, ja et need on asjakohasel juhul liigitatud kahte kõrgeimasse energiatõhususe klassi vastavalt määrusele (EL) 2017/1369 ja selle kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele:

(a) isolatsiooni lisamine olemasolevatele hoone välispiirde osadele, nagu välisseinad (sh roheseinad), katused (sh haljaskatused), pööningud, keldrid ja esimesed korrused (sealhulgas meetmed õhukindluse tagamiseks, meetmed külmasildade ja tellingute mõju vähendamiseks) ning tooted isolatsiooni paigaldamiseks hoone välispiiretele (sealhulgas mehaanilised kinnitused ja liim);

(b) olemasolevate akende asendamine uute energiatõhusate akendega;

(c) olemasolevate välisuste asendamine uute energiatõhusate ustega;

(d) energiatõhusate valgusallikate paigaldamine ja asendamine;

(e) kütte-, ventilatsiooni- ja kliimasüsteemide ning vee soojendamise süsteemide, sealhulgas kaugkütteteenustega seotud seadmete paigaldamine, hooldus ja remont ning nende asendamine väga tõhusa tehnoloogiaga;

([630]) Kehtib värvide ja lakkide, laeplaatide, põrandakatete, sealhulgas nendega seotud liimide ja hermeetikute, siseisolatsiooni ja siseruumide pinnatöötlusvahendite, näiteks niiskuse ja hallituse vastu kasutatavate vahendite puhul.

([631]) ISO 16000-3:2011 „Siseõhk – 3. osa: Formaldehüüdi ja muude karbonüülühendite kindlakstegemine siseõhus ja katsekambri õhus – aktiivne proovivõtumeetod“ (4.6.2021. a versioon: https://www.iso.org/standard/51812.html).

([632]) CEN/TS 16516: 2013 „Ehitustooted. Ohtlike ainete eraldumise hindamine. Ruumide siseõhku toimuva emissiooni määramine“

([633]) Kantserogeensete lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirnormid on seotud 28-päevase katseperioodiga.

▼B

(f) selliste väikese vee- ja energiakasutusega köögi ja sanitaarsete veetarvikute paigaldamine, mis vastavad käesoleva määruse I lisa A liites sätestatud tehnilistele kirjeldustele, ning selliste dušilahenduste paigaldamine, mille puhul dušisegistite, dušiväljundite ja kraanide veevool on kuni 6 l/min, mida kinnitab liidu turul olemasolev märgis.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27, C28, S95.21, S95.22 ja C33.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([634]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([635]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([636]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

([634]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([635]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([636]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([637]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([638]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
▼M2 (1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
▼B (3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ehituskomponendid ja -materjalid vastavad käesoleva lisa C liites sätestatud kriteeriumidele. Kui soojusisolatsioon lisatakse olemasolevale hoone välispiirdele, kontrollib asbestiuuringute alase koolituse saanud pädev spetsialist kooskõlas siseriikliku õigusega hoone seisukorda. Kogu sellise isolatsiooni eemaldamisega, mis sisaldab või tõenäoliselt sisaldab asbesti, isoleerplaatide, muude plaatide ja muude asbesti sisaldavate materjalide purustamise või mehaanilise puurimise, kruvimise või eemaldamisega tegelevad asjakohase väljaõppe saanud töötajad, kes läbivad enne töid, tööde ajal ja pärast töid tervisekontrolli kooskõlas siseriikliku õigusega.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.4. **Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes (ja hoonetega seotud parkimiskohtades)**

Tegevuse kirjeldus

Elektrisõidukite laadimisjaamade paigaldamine, hooldus ja remont hoonetes ja hoonetega seotud parkimiskohtades.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([637]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([638]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([639]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([640]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([641]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([642]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([643]);

([639]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([640]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([641]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([642]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([643]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
▼M2 (1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
▼B (3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.5. **Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont**

Tegevuse kirjeldus

Hoonete energiatõhususe mõõtmiseks, reguleerimiseks ja kontrollimiseks kasutatavate vahendite ja seadmete paigaldamine, hooldus ja remont hõlmab üht järgmistest meetmetest:

(a) tsoone eristavate termostaatide, arukate termostaadisüsteemide ja andurseadmete (sealhulgas kohalolu ja päevavalguse tuvastamine) paigaldamine, hooldus ja remont;

(b) hoone automaatika- ja kontrollisüsteemide, hoone energiajuhtimissüsteemide (BEMS), valgustuse reguleerimise süsteemide ja energiajuhtimissüsteemide (EMS) paigaldamine, hooldus ja remont;

(c) arukate gaasi-, soojus-, jahutus- ja elektriarvestite paigaldamine, hooldus ja remont;

(d) selliste fassaadi- ja katuseelementide paigaldamine, hooldus ja remont, millel on päikesekaitse- või päikesevalguse reguleerimise funktsioon (sealhulgas taimede kasvatamist toetavad elemendid).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 ja C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

▼B

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([644]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([645]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([646]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([647]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([648]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

([644]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([645]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([646]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([647]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([648]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
▼M2 (1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
▼B (3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.6. **Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont**

Tegevuse kirjeldus

Taastuvenergiaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont kohapeal, mis hõlmab üht järgmistest üksikmeetmetest, kui kohapeal paigaldatakse hoone tehnosüsteemid:

(a) solaar-fotoelektriliste süsteemide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(b) päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(c) selliste soojuspumpade ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus, remont ja ajakohastamine, mis aitavad saavutada taastuvenergia eesmärke kütte ja jahutuse valdkonnas vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001;

(d) tuuleturbiinide ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(e) klaasimata päikesekollektorite ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(f) soojus- või elektrienergia salvestusseadmete ja nende tehniliste lisaseadmete paigaldamine, hooldus ja remont;

(g) suure tõhususega mikrokoostootmisjaama (elektri ja soojuse koostootmisjaama) paigaldamine, hooldus ja remont;

(h) soojusvahetite/soojustagastussüsteemide paigaldamine, hooldus ja remont.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega F42, F43, M71, C16, C17, C22, C23, C25, C27 või C28 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([649]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([650]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([651]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([652]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([653]);

([649]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([650]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([651]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([652]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([653]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
▼M2 (1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks.
▼B (3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

7.7. **Hoonete omandamine ja omandiõigus**

Tegevuse kirjeldus

Kinnisvara ostmine ja selle omandiõiguse kasutamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga L68 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

▼B

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([654]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([655]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([656]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([657]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([658]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Hoone ei ole ette nähtud fossiilkütuste kaevandamiseks, ladustamiseks, transportimiseks ega tootmiseks. Enne 31. detsembrit 2020 ehitatud hoonete energiamärgise klass on vähemalt C. Teise võimalusena kuulub hoone selle kasutamisega seotud primaarenergia nõudluse poolest riigi või piirkonna 30 % kõige tõhusamate hoonete hulka, nagu näitavad piisavad tõendid, milles vähemalt võrreldakse asjaomase vara tulemusi selliste riigi või piirkonna hoonete omaga, mis on ehitatud enne 31. detsembrit 2020, ning eristatakse vähemalt elu- ja mitteeluhooneid.

([654]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([655]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([656]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([657]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([658]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

	Pärast 31. detsembrit 2020 ehitatud hoonete primaarenergia nõudlus, ([659]) mis näitab ehitise konstruktsioonist tulenevat energiatõhusust, ei ületa piirnormi, mis on sätestatud liginullenergiahoonete suhtes kohaldatavates nõuetes siseriiklikes õigusnormides, millega rakendatakse direktiivi 2010/31/EL. Energiatõhusust tõendatakse valmishoone energiamärgisega.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

8. TEAVE JA KOMMUNIKATSIOON

8.1. **Andmetöötlus, veebihosting jms tegevused**

Tegevuse kirjeldus

Mitmekesiste andmete säilitamine, manipuleerimine, haldamine, ümberpaigutamine, kontrollimine, kuvamine, vahetamine, edastamine või vastuvõtmine andmekeskuste kaudu ([660]), sealhulgas servtöötlus.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J63.1.1 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

([659]) Hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvestuslik energiahulk, mida väljendatakse primaarenergia kogutarbimise arvulise näitajaga kilovatt-tundides ruutmeetri kohta aastas ja mis põhineb asjakohasel riiklikul arvutusmetoodikal ning on esitatud energiamärgisel.

([660]) Andmekeskused hõlmavad järgmist: IKT-seadmed ja -teenused, jahutus, andmekeskuse elektriseadmed, andmekeskuse voolujaotusseadmed, andmekeskuse hoone, jälgimissüsteemid.

▼B

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([661]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([662]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([663]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([664]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([665]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

([661]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([662]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([663]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([664]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([665]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse käigus on tehtud kõik endast sõltuv, et rakendada kõiki asjakohaseid tavasid, mis on loetletud eesmärgiks seatud tavadena Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimases versioonis ([666]) või CENi ja CENELECi dokumendis CLC TR50600-99-1 „Data centre facilities and infrastructures - Part 99-1: Recommended practices for energy management“ ([667]) ning rakendatud on kõiki eeldatud tavu, millele on määratud maksimumväärtus 5 vastavalt Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimasele versioonile.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	Kasutatavad seadmed vastavad direktiivis 2009/125/EÜ serveritele ja andmesalvestustoodetele sätestatud nõuetele. Kasutatavad seadmed ei sisalda direktiivi 2011/65/EL II lisas loetletud piiratud aineid, välja arvatud juhul, kui massiprotsent homogeensetes materjalides ei ületa kõnealuses lisas loetletud maksimaalseid väärtusi. Kehtestatud on jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olelusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtupartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognoosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Olelusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning direktiivi 2012/19/EL VII lisa kohast selektiivset töötlemist.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

([666]) Euroopa andmekeskuste energiatõhususe käitumisjuhendi viimane versioon on Euroopa Teadusuuringute Ühiskeskuse Euroopa energiatõhususe platvormi (E3P) veebisaidil https://e3p.jrc.ec.europa.eu/communities/data-centres-code-conduct avaldatud viimane versioon üleminekuperioodiga kuus kuud alates selle avaldamisest (2021. aasta versioon on kättesaadav aadressil https://e3p.jrc.ec.europa.eu/publications/2021-best-practice-guidelines-eu-code-conduct-data-centre-energy-efficiency).

([667]) Välja antud 1. juulil 2019 Euroopa Standardikomitee (CEN) ja Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (CENELEC) poolt (4.6.2021. a versioon: https://www.cenelec.eu/dyn/www/f?p=104:110:508227404055501::::FSP_ORG_ID,FSP_PROJECT,FSP_LANG_ID:1258297,65095,25).

▼B

8.2. **Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused**

Tegevuse kirjeldus

Oskusteabe andmine infotehnoloogia valdkonnas: tarkvara kirjutamine, muutmine, katsetamine ja toetamine; arvuti riistvara, tarkvara ja kommunikatsioonitehnoloogiat ühendavate arvutisüsteemide kavandamine ja projekteerimine; klientide arvutisüsteemide või andmetöötlusvahendite haldamine ja käitamine kohapeal; muu kutsealane ja tehniline tegevus seoses arvutitega.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J62 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([668]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([669]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([670]) või tasuliste mudelitega.

([668]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([669]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([670]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([671]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([672]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

8.3. **Programmid ja ringhääling**

Tegevuse kirjeldus

Programmide ja ringhäälinguga seotud tegevus hõlmab sisu loomist või sisu levitamise õiguse omandamist ning selle sisu (näiteks meelelahutust, uudiseid, intervjuusid jms sisaldavad raadio-, tele- ja andmeprogrammid) hilisemat edastamist, sealhulgas andmeedastust, mis on tavaliselt lõimitud raadio- või teleringhäälinguga. Ringhäälingusaadete edastamine võib toimuda eri tehnoloogiate abil, nt õhu, satelliidi, kaabellevivõrgu või interneti kaudu. See hõlmab ka tellimuse või tasu alusel kolmandatele isikutele selliste programmide tootmist, mis on tavaliselt mõeldud kitsale sihtrühmale (piiratud formaadiga, nagu uudised, spordi- ja haridusteemalised ning noortele suunatud programmid), et neid hiljem üldsusele edastada.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J60 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([671]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([672]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([673]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([674]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([675]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([676]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([677]);

([673]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([674]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([675]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([676]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([677]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	–
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

▼M2

8.4. **Füüsiliste kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist võimaldav tarkvara**

Tegevuse kirjeldus

Tarkvaraarendus- või programmeerimistegevus, mille eesmärk on tarkvara pakkumine järgmise tarbeks:

a) kliimariskide prognoosimine ja seire ning kliimaprojektsioonid;

b) kliimariskidega seotud varajase hoiatamise süsteemid;

c) kliimariskide juhtimine.

Majandustegevus ei hõlma tarkvaraarendust ja programmeerimist, mis on osa kliimamuutustega kohanemisele suunatud inseneritegevusest ja seonduvast tehnilisest nõustamisest (vt käesoleva lisa jagu 9.1), turulähedasest teadus- ja arendustegevusest ning innovatsioonist (vt käesoleva lisa jagu 9.2) või füüsiliste kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist käsitlevast nõustamisest (vt käesoleva lisa jagu 9.3).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J62.01 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

▼M2

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktile b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Tegevusega kõrvaldatakse kohanemist takistavad teabe-, tehnoloogilised või suutlikkustõkked.

2. Tegevuses kasutatakse metoodikat ja andmeid, mis:

a) põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning milles võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([678]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([679]) või tasuliste mudelitega;

b) on kooskõlas kliimamuutustega kohanemist, kliimariskide juhtimist ja katastroofiohu vähendamist käsitlevate standardite ja suunistega, sealhulgas standardiga EN ISO 14090 ([680]), mis käsitleb kliimamuutuste mõju ja sellega seotud ebakindlust ning nende kasutamist otsuste tegemisel, standardiga EN ISO 14091 ([681]), mis käsitleb kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimariskide hindamist, tehniliste suunistega põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis ([682]) ning Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga ([683]).

3. Väljatöötatud tarkvara:

a) on suunatud käesoleva lisa liites A loetletud füüsiliste kliimariskide juhtimise võimaldamisele;

b) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

c) eelistab võimalikult suurel määral looduspõhiseid lahendusi ([684]);

d) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike strateegiate ja kavadega;

e) jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist.

([678]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([679]) Näiteks Copernicuse teenused ja Galileo varajase hoiatamise teenus, mida haldab Euroopa Komisjon.

([680]) ISO standard 14090:2019 „Kliimamuutustega kohanemine. Põhimõtted, nõuded ja suunised“ (27.6.2023 versioon: https://www.iso.org/standard/68507.html).

([681]) ISO standard 14091:2021 „Kliimamuutustega kohanemine. Kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimariskide hindamist käsitlevad suunised“ (27.6.2023 versioon: https://www.iso.org/standard/68508.html).

([682]) Tehnilised suunised põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis, https://www.undrr.org/publication/technical-guidance-comprehensive-risk-assessment-and-planning-context-climate-change.

([683]) Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik 2015–2030, https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030.

([684]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

▼M2

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Ei kohaldata
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata
(4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ei kohaldata
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

▼B

9. KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS

9.1. **Inseneritegevus ja sellega seotud tehniline nõustamine kliimamuutustega kohanemise valdkonnas**

Tegevuse kirjeldus

Inseneritegevus ja sellega seotud tehniline nõustamine kliimamuutustega kohanemise valdkonnas.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M71.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2016 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

Majandustegevuse peamine eesmärk on pakkuda nõustamist, mis aitab tagada, et üks või mitu majandustegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on sätestatud käesolevas lisas, vastaksid neile kriteeriumidele olulise panuse andmiseks kliimamuutustega kohanemisse, järgides samal ajal asjakohaseid kriteeriume tagamaks, et ei kahjustata oluliselt muid keskkonnaeesmärke.

Majandustegevus vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

(a) selles kasutatakse tipptasemel modelleerimismeetodeid:

i) mis kajastavad nõuetekohaselt kliimamuutustega seotud riske;

ii) ei tugine üksnes varasematele suundumustele;

iii) milles võetakse arvesse tulevikku suunatud stsenaariume;

▼B

(b) selle käigus arendatakse edasi kliimamudeleid ja -prognoose, teenuseid ja mõju hindamist, parimaid kättesaadavaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning nendega seotud metoodikaid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete ja eelretsenseeritud teadusväljaannetega.

Majandustegevusega kõrvaldatakse kohanemist takistavad teabe-, finants-, tehnoloogilised ja suutlikkustõkked.

Kliimariskidest tuleneva olulise mõju vähendamise potentsiaal selgitatakse välja sihtmajandustegevuse kliimariski põhjaliku hindamise abil.

Arhitektuurse projekteerimisega seotud tegevuses võetakse arvesse kliimakindluse tagamise suuniseid ja kliimaga seotud ohtude modelleerimist ning see tegevus võimaldab kohandada ehitamist ja taristut, sealhulgas ehituseeskirju ja integreeritud juhtimissüsteeme.

Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([685]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([686]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse eesmärk ei ole fossiilkütuste kaevandamine ega transportimine.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus vastab käesoleva lisa B liites sätestatud kriteeriumidele.
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—

([685]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([686]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 0249 final).

▼B

(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

9.2. **Turulähedane teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon**

Tegevuse kirjeldus

Kliimamuutustega kohanemiseks ette nähtud lahenduste, protsesside, tehnoloogiate, ärimudelite ja muude toodete uurimine, rakenduslik uurimine ja arendamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M72 või teadustegevuse puhul, mis on sellise majandustegevuse lahutamatu osa, mille kohta on käesolevas lisas esitatud tehnilised sõelumiskriteeriumid, NACE koodidega, mis on sätestatud käesoleva lisa teistes jagudes vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus uuritakse, uuendatakse või arendatakse lahendusi, tehnoloogiaid, tooteid, protsesse või ärimudeleid, sealhulgas looduspõhiseid või loodusest inspireeritud lahendusi, ([687]) mille eesmärk on tagada, et üks või mitu tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on sätestatud käesolevas lisas, vastaksid asjakohastele kriteeriumidele olulise panuse andmiseks kliimamuutustega kohanemisse, et suurendada nende vastupanuvõimet kliimamuutuste suhtes, järgides samal ajal asjakohaseid kriteeriume tagamaks, et ei kahjustata oluliselt muid keskkonnaeesmärke.

2. Kui uuritav, arendatav või uuendatav tehnoloogia, toode või muu lahendus juba võimaldab käesolevas lisas käsitletud ühel või mitmel tegevusel vastata olulise panuse andmise tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, keskendutakse teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuses selliste tehnoloogiate, toodete või muude lahenduste väljatöötamisele, millel on uued märkimisväärsed eelised, näiteks suurem tõhusus või väiksemad kulud.

3. Majandustegevusega kõrvaldatakse uute või paremate lahenduste, tehnoloogiate, toodete protsesside või ärimudelite, sealhulgas looduspõhiste lahenduste abil kohanemist takistavad teabe-, finants-, tehnoloogilised ja suutlikkustõkked.

4. Majandustegevus võib vähendada mõne muu majandustegevuse kliimariskide põhjaliku hindamise käigus kindlaks tehtud olulist kliimariskidest tulenevat mõju selliste lahenduste, tehnoloogiate, toodete, protsesside või ärimudelite arendamise, uurimise või uuendamise kaudu, mille riski vähendamise potentsiaali on vähemalt tõendatud tegevuskeskkonnas ([688]) turustamiseelses mahus ja mille sellist potentsiaali kinnitab lisaks vähemalt üks järgmisest:

(a) lahenduse, tehnoloogia, toote, protsessi või ärimudeliga seotud sellise patendi esmakordne kasutamine, mis ei ole vanem kui kümme aastat;

([687]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

([688]) Vastab vähemalt tehnoloogia valmidusastmele 7 vastavalt programmi „Horisont 2020“ 2016.–2017. aasta tööprogrammi üldlisade G lisa leheküljele 29 ning vähemalt kliimamuutustega kohanemisse olulise panuse andmise kriteeriumidele, mida kohaldatakse sihttegevuse suhtes.

▼B

(b) lahenduse, tehnoloogia, toote, protsessi või ärimudeliga seotud muud intellektuaalomandi õigused, näiteks ärisaladused, kaubamärgid või autoriõigused;

(c) pädevalt asutuselt saadud luba lahenduse, tehnoloogia, toote, protsessi või ärimudeliga seotud näidisobjekti käitamiseks näidisprojekti kestel.

4. Majandustegevuse käigus kasutatakse väljatöötatavate lahenduste, tehnoloogiate, toodete, protsesside või ärimudelite võrdlusalusena uusimaid kliimaprojektsioone ja mõju hindamist, parimaid kättesaadavaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning nendega seotud metoodikaid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete ja eelretsenseeritud teadusväljaannetega.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevuse eesmärk ei ole fossiilkütuste kaevandamine, transportimine ega kasutamine.Uuritava tehnoloogia, toote või muu lahenduse prognoositav olelusringi kasvuhoonegaaside heide ei ohusta Pariisi kokkuleppe kohaste kasvuhoonegaaside heite leevendamise eesmärkide saavutamist ega takista kliimamuutuste leevendamise lahenduste kasutamist.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee head seisundit või head ökoloogilist potentsiaali või merealade head keskkonnaseisundit.
(4) Üleminek ringmajandusele	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus võib ohustada ringmajanduse eesmärke, võttes arvesse määruse (EL) 2020/852 artikli 17 lõike 1 punktis d sätestatud võimaliku olulise kahjustamise liike.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus toob kaasa saasteainete õhku, vette või pinnasesse heite märkimisväärse suurenemise.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Hinnatakse ja käsitletakse võimalikku riski, et uuritav tehnoloogia, toode või muu lahendus ohustab ökosüsteemide head seisundit või vastupanuvõimet või elupaikade ja liikide, sealhulgas liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust.

▼M2

9.3. **Füüsiliste kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist käsitlev nõustamine**

Tegevuse kirjeldus

Nõustamistegevuse pakkumine või tellimine, mis võimaldab ettevõtetel või organisatsioonidel juhtida füüsilisi kliimariske.

Majandustegevus toimub vähemalt ühel järgmistest eesmärkidest:

▼M2

a) kliimamuutuste mõju, kliimatundlikkuse või kliimariskide hindamise pakkumine või selle läbiviimise toetamine;

b) füüsiliste kliimariskide juhtimise strateegiate, kavade või meetmete väljatöötamine, rakendamine, seire või hindamine.

Majandustegevus ei hõlma kliimamuutustega kohanemisele suunatud inseneritegevusega seotud tehnilist nõustamist (vt käesoleva lisa jagu 9.1), turulähedast teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni (vt käesoleva lisa jagu 9.2) ega nõustamist, mis on osa füüsiliste kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist võimaldava tarkvara arendamisest või programmeerimisest (vt käesoleva lisa jagu 8.4).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga M74.90 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus vastavalt määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktile b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Tegevusega kõrvaldatakse kohanemist takistavad teabe-, tehnoloogilised või suutlikkustõkked.

2. Tegevuses kasutatakse metoodikat ja andmeid, mis:

a) põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([689]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([690]) või tasuliste mudelitega;

b) on kooskõlas kliimamuutustega kohanemist, kliimariskide juhtimist ja katastroofiohu vähendamist käsitlevate standardite ja suunistega, sealhulgas standardiga EN ISO 14090:2019 ([691]), mis käsitleb kliimamuutuste mõju ja sellega seotud ebakindlust ning nende kasutamist otsuste tegemisel, standardiga EN ISO 14091:2021 ([692]), mis käsitleb kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimariskide hindamist, tehniliste suunistega põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis ([693]) ning Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga ([694]).

3. Väljatöötatud kliimariskide juhtimise strateegiad, kavad ja meetmed:

([689]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([690]) Näiteks Copernicuse teenused ja Galileo varajase hoiatamise teenus, mida haldab Euroopa Komisjon.

([691]) ISO standard 14090:2019 „Kliimamuutustega kohanemine. Põhimõtted, nõuded ja suunised“ (27.6.2023 versioon: https://www.iso.org/standard/68507.html).

([692]) ISO standard 14091:2021 „Kliimamuutustega kohanemine. Kliimatundlikkust, kliimamuutuste mõju ja kliimariskide hindamist käsitlevad suunised“ (27.6.2023 versioon: https://www.iso.org/standard/68508.html).

([693]) Tehnilised suunised põhjalikuks riskihindamiseks ja planeerimiseks kliimamuutuste kontekstis, https://www.undrr.org/publication/technical-guidance-comprehensive-risk-assessment-and-planning-context-climate-change.

([694]) Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik 2015–2030, https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030.

▼M2

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([695]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([696]);

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike strateegiate ja kavadega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevust ei teostata fossiilkütuste kaevandamise, ladustamise, transpordi ega tootmisega seotud rajatistes.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Ei kohaldata
(4) Üleminek ringmajandusele	Ei kohaldata
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Ei kohaldata
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Ei kohaldata

▼B

10. FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVUS

10.1. **Kahjukindlustus: kliimaga seotud ohtude vastu kindlustamine**

Tegevuse kirjeldus

Käesoleva lisa A liites sätestatud kliimaga seotud ohtude vastu kindlustamisega seotud järgmiste kindlustusteenuste (v.a elukindlustus) osutamine, nagu määratletud komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) 2015/35 ([697]) I lisas:

(a) ravikulukindlustus;

(b) sissetuleku kaotuse kindlustus;

(c) tööõnnetuse ja kutsehaiguse kindlustus;

(d) mootorsõiduki valdaja vastutuskindlustus;

(e) maismaasõidukite kindlustus;

([695]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([696]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).

([697]) Komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/35, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 12, 17.1.2015, lk 1).

▼B

(f) merenduse, lennunduse ja transpordi kindlustus;

(g) tule- ja muu varakahju kindlustus;

(h) abistamisteenused.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga K65.12 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. *Eeskuju näitamine kliimariskide modelleerimisel ja hinnastamisel*

1.1. Kindlustustegevuse käigus kasutatakse tipptasemel modelleerimismeetodeid:

(a) mis kajastavad nõuetekohaselt kliimamuutustega seotud riske;

(b) ei tugine üksnes varasematele suundumusele;

(c) milles võetakse arvesse tulevikku suunatud stsenaariume.

1.2. Kindlustusandja avalikustab, kuidas kliimamuutustega seotud riske kindlustustegevuses arvesse võetakse.

1.3. Kui välja arvata lepingutingimuste ja kindlustusmaksete suhtes kohaldatavad õiguslikud piirangud, pakub kindlustustegevus stiimuleid riski vähendamiseks, kuna kehtestatakse riski vastu kindlustamise (eel)tingimused ja kindlustustegevusega antakse hinnasignaal riski kohta. Selle punkti kohaldamisel võib riski vähendamise stiimuliteks pidada vähendatud kindlustusmakseid või mahaarvamisi, mis võivad põhineda toetaval teabel võetavate/võimalike meetmete kohta ning mida võimaldatakse kindlustusvõtjatele, kes kaitsevad vara või tegevust looduskatastroofide põhjustatava kahju eest.

1.4. Pärast kliimariskiga seotud sündmust annab kindlustusandja teavet selle kohta, millistel tingimustel saab kindlustustegevuse raames antud kindluskatet pikendada või selle säilitada, ning eelkõige parema ehitamise eeliste kohta selles kontekstis.

2. *Tootekujundus*

2.1. Kindlustustegevuse raames müüdavate kindlustustoodetega pakutakse riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest.

Kui kindlustusvõtja on investeerinud kohanemismeetmetesse, võib selle punkti kohaldamisel kaaluda väiksemaid kindlustusmakseid riskipõhise hüvena kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest.

Kui lepingutingimuste ja kindlustusmaksete suhtes kohaldatavad õiguslikud piirangud takistavad kindlustusandjal või edasikindlustusandjal riskipõhiste hüvede pakkumist, võib kindlustustoodetega selle punkti kohaldamisel tagada klientidele hoopis vara, tegevuse või isikutega seotud meetmed, mis on mõeldud looduskatastroofe ennetamiseks või kaitseks nende vastu. Need meetmed võidakse tagada teabe või nõuannetena, mis antakse klientidele kliimariskide ja ennetusmeetmete kohta, mida kliendid saaksid võtta.

▼B

2.2. Selliste toodete turustamise strateegia hõlmab meetmeid, millega tagatakse, et kindlustusvõtjaid teavitatakse võimalike ennetusmeetmete asjakohasusest kindlustuskatte tingimuste seisukohast, sealhulgas selliste meetmete mõjust kindlustuskattele või kindlustusmakse suurusele.

3. *Uuenduslikud kindlustuskatte lahendused*

3.1. Kindlustustegevuse raames müüdavad kindlustustooted katavad kliimaga seotud ohte, ([698]) kui kindlustusvõtjate nõudmised ja vajadused seda eeldavad.

3.2. Sõltuvalt üksikklientide nõudmistest ja vajadustest võivad tooted hõlmata konkreetseid riski ülekandmise lahendusi, nagu kaitse äritegevuse katkemise, äritegevuse tingimusliku katkemise, muude mittefüüsilise kahjuga seotud kahjutegurite, ohtude kumulatiivse mõju ja vastastikuse sõltuvuse (sekundaarsed ohud), omavahel seotud looduslike ja tehnoloogiliste ohtude kumulatiivse mõju ning elutähtsa taristu tõrgete vastu.

4. *Andmete jagamine*

4.1. Võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679, ([699]) tehakse märkimisväärne osa kindlustusandja tegevusega seotud kahjuandmetest ühele või mitmele avaliku sektori asutusele analüütiliste uuringute eesmärgil tasuta kättesaadavaks. Need avaliku sektori asutused on teatanud, et kasutavad andmeid selleks, et parandada ühiskonna kohanemist kliimamuutustega piirkonna, riigi või rahvusvahelisel tasandil, ning kindlustusandja esitab andmed piisavalt üksikasjalikult, et neid saaks kasutada vastavate avaliku sektori asutuste teatatud eesmärgil.

4.2. Kui kindlustusandja ei jaga veel selliseid andmeid avaliku sektori asutusega eespool nimetatud eesmärgil, on ta teatanud kavatsusest teha oma andmed huvitatud kolmandatele isikutele tasuta kättesaadavaks ja märkinud, millistel tingimustel võidakse selliseid andmeid jagada. See teave kavatsuse kohta jagada olemasolevaid andmeid on asjaomastele avaliku sektori asutustele kergesti kättesaadav, sealhulgas kindlustusandja veebisaidil.

5. *Kvaliteetne teenus katastroofijärgses olukorras*

Kindlustustegevusega seoses menetlemisel olevaid nõudeid, sealhulgas kliimariskidest tingitud ulatuslikest kahjujuhtumitest tulenevaid nõudeid, menetletakse klientide suhtes õiglaselt, vastavalt rangetele nõuete käsitlemise standarditele ja aegsasti kooskõlas kohaldatava õigusega ning hiljutiste ulatuslike kahjujuhtumite kontekstis on seda alati nii tehtud. Teave menetluste kohta, mida järgitakse lisameetmete võtmiseks ulatuslike kahjujuhtumite korral, on avalikult kättesaadav.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Tegevus ei hõlma fossiilkütuste kaevandamise, ladustamise, transpordi või tootmise kindlustamist ega neil eesmärkidel kasutatavate sõidukite, kinnisvara või muu vara kindlustamist.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	–
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

([698]) Vt A liide.

([699]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

▼B

10.2. **Edasikindlustus**

Tegevuse kirjeldus

Käesoleva lisa A liites sätestatud kliimaga seotud riskide katmine, mille kindlustusandja on edasikindlustusandjale üle andnud. Kindlustuskate on sätestatud kindlustusandja ja edasikindlustusandja vahelises lepingus, milles täpsustatakse kindlustusandjate tooted (edaspidi „alustoode“), millest edasikindlustatud riskid tulenevad. Kindlustusandja ja edasikindlustusandja vahelise lepingu ettevalmistamisse või sõlmimisse võib olla kaasatud edasikindlustusvahendaja ([700]).

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga K65.20 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Selle kategooria majandustegevus on toetav tegevus, millele on osutatud määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b, kui see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. *Eeskuju näitamine kliimariskide modelleerimisel ja hinnastamisel*

1.1. Edasikindlustustegevuse käigus kasutatakse tipptasemel modelleerimismeetodeid:

(a) millega kajastatakse kindlustusmakse tasandil nõuetekohaselt avatust kliimamuutustega seotud riskidele, nende kujutatavat ohtu ja haavatavust nende suhtes, samuti meetmeid, mida kindlustusvõtja võtab, et kaitsta kindlustatud vara või tegevust nende riskide eest, juhul kui kindlustusandja esitab sellise teabe edasikindlustusandjale;

(b) mis ei tugine üksnes varasematele suundumusele;

(c) milles võetakse arvesse tulevikku suunatud stsenaariume.

1.2. Edasikindlustusandja avalikustab, kuidas kliimaga seotud ohtudest tulenevaid riske edasikindlustustegevuses arvesse võetakse.

2. *Toetavate kahjukindlustuse edasikindlustustoodete väljatöötamise ja pakkumise toetamine.*

2.1. Edasikindlustustegevuse alustooted katavad riske, mis tulenevad kliimaga seotud ohtudest ja nendega pakutakse riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest, ilma et see piiraks lepingutingimuste ja kindlustusmaksete suhtes kohaldatavaid õiguslikke piiranguid.

2.2. Edasikindlustustegevus vastab ühele või mitmele järgmisele kriteeriumile:

(a) kui kindlustusandja seda soovib, teeb edasikindlustusandja kindlustusandjaga kas otse või edasikindlustusvahendaja kaudu koostööd alustoote väljatöötamise ajal, tehes järgmist:

i) arutades võimalikke edasikindlustuslahendusi, mida edasikindlustusandja on valmis pakkuma seoses kõnealuse tootega. Lõpptoode viiakse turule, kasutades üht edasikindlustuslahendustest, mida on edasikindlustusandjaga tootearenduse etapis arutatud;

ii) pakkudes andmeid või muud tehnilist nõu, mis võimaldab kindlustusandjal hinnastada kliimaga seotud ohtudest tulenevate riskide katet, samuti riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest;

([700]) Nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. jaanuari 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/97 (mis käsitleb kindlustustoodete turustamist) (ELT L 26, 2.2.2016, lk 19) artikli 2 punktis 5.

▼B

(b) ilma kehtiva edasikindlustuslepingu või võrreldava edasikindlustuslepinguta vähendaks kindlustusandja tõenäoliselt alustoote puhul enda pakutavat kindlustuskatet või lõpetaks selle pakkumise;

(c) edasikindlustusandja pakub kindlustusandja või edasikindlustusvahendajaga sõlmitud ärisuhte raames andmeid või muud tehnilist nõu või mõlemat, et kindlustusandja saaks pakkuda kliimaga seotud ohtudest tulenevate riskide katmist, ning kindlustuskate võimaldab pakkuda kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest riskipõhiseid hüvesid.

2.3. Kui edasikindlustustoodet kasutatakse alustoodete portfelli tasandil, võib punkti 2.1 kohaldamisel üksnes osa edasikindlustustegevuse alustoodetest katta riske, mis tulenevad kliimaga seotud ohtudest, ja hõlmata riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest. Sel juhul suudab edasikindlustusandja kindlaks teha sellise osa edasikindlustusmaksetest, mis on seotud nimetatud alustoodetega.

3. *Uuenduslikud edasikindlustuskatte lahendused*

3.1. Edasikindlustustegevuse raames müüdavad edasikindlustustooted katavad kliimaga seotud ohtudest tulenevaid riske, kui kindlustusandja klientide nõudmised ja vajadused seda alustoote puhul eeldavad. Sellised kindlustustooted sisaldavad asjakohaselt riskipõhiseid hüvesid kindlustusvõtjate võetud ennetusmeetmete eest.

3.2. Sõltuvalt kindlustusandja üksikklientide nõudmistest ja vajadustest võivad edasikindlustustooted hõlmata konkreetseid riski ülekandmise lahendusi, nagu kaitse äritegevuse katkemise, äritegevuse tingimusliku katkemise, muude mittefüüsilise kahjuga seotud kahjutegurite, ohtude kumulatiivse mõju ja vastastikuse sõltuvuse (sekundaarsed ohud), omavahel seotud looduslike ja tehnoloogiliste ohtude kumulatiivse mõju või elutähtsa taristu tõrgete vastu.

4. *Andmete jagamine*

4.1. Võttes nõuetekohaselt arvesse määrust (EL) 2016/679, tehakse märkimisväärne osa edasikindlustusandja tegevusega seotud kahjuandmetest ühele või mitmele avaliku sektori asutusele analüütiliste uuringute eesmärgil tasuta kättesaadavaks. Need avaliku sektori asutused on teatanud, et kasutavad andmeid selleks, et parandada ühiskonna kohanemist kliimamuutustega piirkonna, riigi või rahvusvahelisel tasandil, ning edasikindlustusandja esitab andmed piisavalt üksikasjalikult, et neid saaks kasutada vastavate avaliku sektori asutuste teatatud eesmärgil.

4.2. Kui edasikindlustusandja ei jaga veel selliseid andmeid avaliku sektori asutusega eespool nimetatud eesmärgil, on ta teatanud kavatsusest teha oma andmed huvitatud kolmandatele isikutele tasuta kättesaadavaks ja märkinud, millistel tingimustel võidakse selliseid andmeid jagada. See teave kavatsuse kohta jagada olemasolevaid andmeid on asjaomastele avaliku sektori asutustele kergesti kättesaadav, sealhulgas edasikindlustusandja veebisaidil.

5. *Kvaliteetne teenus katastroofijärgses olukorras*

Edasikindlustustegevusega seoses menetlemisel olevaid nõudeid, sealhulgas kliimaga seotud ohtudest tulenevate riskide põhjustatud ulatuslikest kahjujuhtumitest tulenevaid nõudeid, menetletakse klientide suhtes õiglaselt, vastavalt rangetele nõuete käsitlemise standarditele ja aegsasti kooskõlas kohaldatava õigusega ning hiljutiste ulatuslike kahjujuhtumite kontekstis on seda alati nii tehtud. Vajaduse korral toetab edasikindlustusandja kindlustusandjat või edasikindlustusvahendajat alustootest tulenevate nõuete hindamisel. Teave menetluste kohta, mida edasikindlustusandja järgib lisameetmete võtmiseks ulatuslike kahjujuhtumite korral, on avalikult kättesaadav.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	Edasikindlustustegevus ei hõlma fossiilkütuste kaevandamise, ladustamise, transpordi või tootmise edasikindlustamist ega neil eesmärkidel kasutatavate sõidukite, kinnisvara või muu vara edasikindlustamist.
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—

▼B

(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

11. HARIDUS

Tegevuse kirjeldus

Avalik või eraharidus mis tahes tasemel või mis tahes erialal. Juhised võivad olla suulised või kirjalikud ning neid võib anda raadio, televisiooni, interneti või kirjavahetuse teel. See hõlmab tavakoolisüsteemi eri tasandite asutuste pakutavat haridust ning täiskasvanuhariduse ja kirjaoskuse programme, sealhulgas sõjakoole, akadeemiaid ja vanglakoole nende vastavatel tasanditel.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga P85 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([701]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

([701]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

▼B

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([702]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([703]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([704]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([705]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

([702]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([703]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([704]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([705]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

12. TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE

12.1. **Hoolekandeasutuste tegevus**

Tegevuse kirjeldus

Hoolekandeteenuse osutamine koos õendusabi, järelevalve või muud liiki hooldusega, mida elanikud vajavad. Asutused on tegevuses olulisel kohal ning osutatavad hoolekandeteenused koosnevad tervishoiu- ja sotsiaalteenustest, kusjuures tervishoiuteenused on suures osas mingi taseme õendusabiteenused.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga Q87 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([706]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([707]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([708]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

([706]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([707]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([708]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

▼B

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([709]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([710]);

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	–
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Koostatud on jäätmekäitluskava, mis tagab 1) ohtlike jäätmete (eelkõige mürgised või nakkusohtlikud jäätmed) ja ravimite ohutu ja keskkonnahoidliku käitlemise ning 2) tavajäätmete maksimaalse korduskasutamise või ringlussevõtu, sealhulgas jäätmekäitluspartneritega sõlmitud lepingute alusel.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

13. KUNST, MEELELAHUTUS JA VABA AEG

13.1. **Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus**

Tegevuse kirjeldus

Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus hõlmab teenuste osutamist klientide kultuuri- ja meelelahutushuvidega arvestamiseks. See hõlmab üldsusele mõeldud elavesinemiste, ürituste või näituste korraldamist, reklaamimist ja neis osalemist ning kunstiliste, loominguliste või tehniliste oskuste andmist kunstitoodete loomiseks ja elavesinemiste korraldamiseks. Nende tegevuste hulka ei kuulu mistahes muuseumide, botaanika- ja loomaaedade tegevus, ajalooliste paikade ja looduskaitsealade säilitamine, hasartmängud ja kihlveod ning spordi-, lõbustus- ja vabaajategevused.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga R90 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

([709]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([710]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([711]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([712]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([713]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([714]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([715]);

([711]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([712]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([713]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([714]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([715]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

13.2. **Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja kultuuriasutuste tegevus**

Tegevuse kirjeldus

Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja kultuuriasutuste tegevus hõlmab raamatukogude ja arhiivide tegevust, mistahes muuseumide, botaanika- ja loomaaedade tegevust, ajalooliste paikade ja looduskaitsealade säilitamisega seotud tegevust. Nende tegevuste hulka kuulub ka ajaloolise, kultuurilise või haridusliku väärtusega objektide, paikade ja loodusimede, sealhulgas maailmapärandi nimekirja kuuluvate objektide säilitamine ja tutvustamine. Nende tegevuste hulka ei kuulu spordi-, lõbustus- ja vabaajategevus, näiteks supelrandade ja puhkeparkide haldamine.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga R91 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([716]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([717]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([718]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([719]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([720]);

([716]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([717]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([718]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([719]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([720]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

13.3. **Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine; helisalvestiste ja muusika kirjastamine**

Tegevuse kirjeldus

Kinofilmide, videote ja telesaadete tootmine, helisalvestiste ja muusika kirjastamine hõlmab kinofilmide ja muude filmide jäädvustamist kas filmi- või videolindile või DVD-plaadile otse kinodes linastamiseks või televisiooni vahendusel edastamiseks, selliste tegevuste toetamist nagu filmide toimetamine, montaaž või dubleerimine, kinofilmide ja muu filmitoodangu levitamist teistele majandusharudele, samuti kinofilmide või muu filmitoodangu linastamist. Siia kuulub ka kinofilmide või muude filmide levitamisõiguste ost ja müük. Samuti hõlmab see tegevus heli salvestamisega seotud tegevust, sealhulgas originaalsalvestiste tootmist, nende väljaandmist, tutvustamist ja levitamist, muusika kirjastamist ning helisalvestusteenuse osutamist stuudios või mujal.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga J59 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

▼B

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

(a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

(b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

(c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja eeldatava kestusega, nii et:

(a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

(b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([721]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([722]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([723]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

(a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

(b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([724]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([725]);

([721]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([722]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([723]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([724]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (4.6.2021. a versioon: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/).

([725]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM/2013/0249 final).

▼B

(c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

(d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

(e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on järgmised põhieesmärgid:

(a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele või

(b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“	
(1) Kliimamuutuste leevendamine	—
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	—
(4) Üleminek ringmajandusele	—
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	—
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	—

▼M2

14. SUURÕNNETUSTEGA SEOTUD RISKIJUHTIMINE

14.1. **Hädaabiteenistused**

Tegevuse kirjeldus

1. Hädaabiteenused, sealhulgas:

a) katastroofidele reageerimise koordineerimine eesmärgiga luua ja käivitada hindamis-, koordineerimis- või valmisolekurajatised ja -rühmad, näiteks alalised hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskused või kohapealsed operatsioonide koordineerimiskeskused hädaolukorra tekkekohas. Hädaolukordadele reageerimine hõlmab juhtimist, hindamist või analüüsi, planeerimist, suhtlemist või koordineerimist, teabevahetust ja meediakajastust;

▼M2

b) erakorralised tervishoiuteenused ehk patsientidele antav erakorraline esmaabi ja ravi kohapeal ajutistes välihaiglates, sealhulgas sõjaväehaiglates või meditsiiniasutustes, mis ravivad selliseid ambulatoorseid või haiglapatsiente ravi, keda hädaolukord mõjutab, võttes arvesse tunnustatud rahvusvahelisi suuniseid välihaiglate kasutamiseks ([726]). Tegevus hõlmab järgmist:

   i) patsientide vastuvõtt, läbivaatamine ja ravi eesmärgil selekteerimine (triaaž) katastroofi toimumiskohas või tervishoiuasutuses;

   ii) esmaabi andmine;

   iii) patsiendi stabiliseerimine ning raske trauma ja muu hädaolukorra puhul vajaduse korral edasisuunamine, patsiendi ettevalmistamine transpordiks tervishoiuasutusse lõppraviks;

   iv) spetsiaalsed elustamisvõtted;

   v) tervisealaste hädaolukordadega seotud anesteesia, piltdiagnostika, steriliseerimine, labori- ja vereülekandeteenused;

   vi) vältimatu kirurgiline ravi elutähtsate funktsioonide tagamiseks, erakorraline üldkirurgiline ravi;

   vii) pisitraumade ja kerge erakorralise haigestumise lõplik ravi;

   viii) katastroofiohvrite meditsiiniline evakuatsioon, sealhulgas evakueerimine maa-, vee- ja õhutranspordi abil;

c) katastroofiabi ehk ajutine kohapealne katastroofijärgne abi, näiteks evakuatsioonikeskuste loomine ja haldamine koostöös olemasolevate struktuuride, kohalike omavalitsuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega kuni nende üleandmiseni kohalikele omavalitsustele või humanitaarorganisatsioonidele ning esmavajalike kaupade (nt ravimid, toit, vesi, soojad rõivad, tekid katastroofis kannatanutele) kohaletoimetamine katastroofi ajal ja vahetult pärast seda. Tegevus hõlmab järgmist:

   i) ajutiste katastroofiabikeskuste, nagu kogukonna evakuatsioonikeskuste, vee-, toidu- ja abijagamiskohtade jms eelnev kindlaksmääramine ja nende valmisoleku tagamine;

   ii) katastroofiabitöötajate väljaõpe üleandmise korral;

([726]) Näiteks Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) 2020. aasta suuniseid kliimamuutustele vastupidavate ja keskkonnasäästlike tervishoiuasutuste kohta, kättesaadav aadressil: https://www.who.int/publications/i/item/9789240012226 ja WHO; 2020. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO) World Health Organization, Smart Hospitals Toolkit, Pan-American Health Organisation, 2017, kättesaadav aadressil: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/climate-change/smart-hospital-toolkit-paho.pdf.

▼M2

d) otsingu- ja päästetööd, näiteks selliste ohvrite otsimine, nende asukoha kindlakstegemine ja nende päästmine, kes on hädas või otseses ohus, kes on jäänud lõksu üleujutuse tõttu, rusude alla, eksinud, kinni jäänud või isoleeritud ilma evakuatsioonivõimaluse või -vahenditeta, kes on maismaal ja vees kadunud või kelle asukoht on teadmata. Tegevus toimub kooskõlas rahvusvaheliste suunistega ([727]). Tegevus hõlmab järgmist:

   i) otsing maa peal, vees ja õhus, sealhulgas päästekoerte või tehniliste otsinguseadmete abil;

   ii) päästetööd, sealhulgas tõstmine ja teisaldamine;

   iii) elupäästev abi ja esmavajaliku kohaletoimetamine;

   iv) lõhkumine, murdmine ja lõikamine;

   v) päästetööd köiega;

   vi) toestamine;

e) ohtlike materjalidega seotud päästetööd, näiteks ohtlike materjalide tuvastamine ja isoleerimine, mis piirduvad töödega intsidendi ajal või vahetult selle järel, eesmärgiga riski viivitamata vähendada, ja hõlmavad muu hulgas järgmist: pinnase ja põhjavee saastest puhastamine reostuse kohas kas kohapeal või sellest eemal, kasutades mehaanilisi, keemilisi või bioloogilisi meetodeid; tööstusrajatiste või -objektide, sealhulgas tuumajaamade ja -objektide saastest puhastamine; pinnavee saastest puhastamine pärast juhuslikku reostust, näiteks saasteainete kogumise või kemikaalide kasutamise teel; nafta- ja muu reostuse puhastamine maismaal, pinnavees, ookeanides ja meredes, kaasa arvatud rannikualadel; asbesti, pliivärvi ja muude mürgiste ainete saaste vähendamine. Tegevus hõlmab järgmist:

   i) keemilise ohu tuvastamine ja kiirgusohu avastamine käsiseadmete, teisaldavate seadmete ja laboriseadmete abil;

   ii) bioloogiliste, keemiliste ja radioloogiliste proovide kogumine, käitlemine ja ettevalmistamine mujal tehtava täiendava analüüsi jaoks;

   iii) asjakohase teadusliku mudeli kasutamine ohtude prognoosimiseks;

   iv) riskide kiire vähendamine, sealhulgas ohtude isoleerimine, ohu neutraliseerimine ning inimeste, loomade ja seadmete kohapealne töötlemine või saastest puhastamine, mis võib hõlmata viivitamatuid parandusmeetmeid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/35/EÜ ([728]) artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt;

([727]) Näiteks Rahvusvahelise Otsingu- ja Päästetööde Nõuanderühma (INSARAG) 2020. aasta suunised „Volume II: Preparedness and response“ ja „Volume III: Operational Field Guidance“, ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo (OCHA), kättesaadav aadressil: www.insarag.org.

([728]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnavastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 56).

▼M2

f) tuletõrje ja tulekahjude ennetamine, näiteks tavapäraste ja abistavate tuletõrjebrigaadide juhtimine ja nende töö tulekahjude ennetamisel ja kustutamisel ning maapinnal, vee peal ja õhust osutatavad tuletõrjeteenused.

g) kliimariskiga seotud tehnilised kaitsemeetmed ja tehniline abi, mida rakendatakse hädaolukorra ajal ja vahetult pärast seda. Tegevus hõlmab järgmist:

i) suure võimsusega pumbad, näiteks vee pumpamiseks üleujutatud piirkondades ja tuletõrje abistamiseks vee pumpamisel;

ii) vee puhastamine, säilitamine ja kohaletoimetamine mobiilsete veepuhastusseadmete ja veemahutite abil;

iii) päästetöötajate ja varustuse transport;

iv) hädaolukorra sidesüsteemide loomine, hooldamine ja käitamine, et tagada side hädaolukorra ajal ja pärast seda;

v) avariivoolusüsteemide loomine, hooldamine ja käitamine hädaolukorra ajal ja pärast seda;

vi) üleujutuste ohjamine, et tugevdada olemasolevaid rajatisi ja ehitada uusi tõkkeid tõusva veetasemega jõgede, vesikondade ja veeteede edasiste üleujutuste peatamiseks.

2. Sellesse kategooriasse kuuluv majandustegevus hõlmab ka otseselt hädaabiteenustega seotud valmisolekumeetmeid ([729]):

a) asjakohaste kavade väljatöötamine ja nende ajakohastamine, et tagada valmisolek hädaolukordadele reageerimiseks;

b) töötajate ja ekspertide ning vajaduse korral vabatahtlike töötajate ja teenistusloomade koolitamine ja nende suutlikkuse suurendamine;

c) selliste koolituspaikade loomine, mida kasutatakse kliimaohtudele reageerimise õppimiseks;

([729]) Valmisolek tähendab seda, et varasema tegevuse tulemusena on saavutatud inimeste ja materiaalsete vahendite, struktuuride, kogukondade ja organisatsioonide valmisolek ja suutlikkus, mis võimaldab katastroofile kiirelt ja tõhusalt reageerida.

▼M2

d) materiaalsete vahendite (sh moodulite osade) ([730]) soetamine, ladustamine, ajakohastamine ja hooldus osana kodanikukaitseabist, ([731]) mis on vajalik katastroofi otseste tagajärgede leevendamiseks;

e) tuletõrjesignalisatsiooni ja varajase hoiatamise süsteemide soetamine, paigaldamine, remont, käitamine, hooldus ja kaugseire;

f) hariduslikud ja teadlikkust suurendavad meetmed katastroofiohtude kohta, mida viivad läbi päästeteenuse osutajad kogukonnas või mis on suunatud konkreetsetele sidus- või sihtrühmadele.

3. Punktides 1 ja 2 osutatud majandustegevused kaasatakse juhul, kui need aitavad toime tulla kliimaohtudega seotud katastroofide või nende mõjuga.

4. Tegevusi ja vahendeid, mille peamine eesmärk ei ole elanikkonnakaitseteenuste osutamine hädaolukorras, võib kaasata ainult siis, kui need toetavad elanikkonnakaitseteenuste osutamist katastroofi korral, mida saab pidada kliimaga seotuks.

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma tegevuse „Üleujutusriski ennetamise ning üleujutuste vastase kaitse taristu“ kohaseid meetmeid (vt käesoleva lisa jagu 14.2).

Selle kategooria majandustegevus ei hõlma direktiivi 2004/35/EÜ kohaselt keskkonnakahjustuste eest vastutava ettevõtja tegevust.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada mitme NACE koodiga, eelkõige koodidega A2.40, B9.10, E39.00, H52.23, N80.20, Q84, O84.25, Q86.10, Q86.90 ja Q88.99 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

([730]) Käesolevas lisas kasutatav mooduli mõiste on tuletatud otsuse nr 1313/2013/EL (liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta) artikli 4 lõikes 6 sätestatud määratlusest ja tähendab järgmist: „eelnevalt kindlaksmääratud ülesandest ja vajadustest lähtuv […] iseseisev ja sõltumatu kord või […] liikuv operatiivne reageerimisrühm, millel on vajalikud inim- ja materiaalsed võimekused ning mida saab kirjeldada lähtuvalt selle tegevusvõimest või selle täidetava(te)st ülesandest/ülesannetest“. Materiaalne võimekus sisaldab transporti, mis on vajalik hädaolukorras sekkumise toetamiseks, kui see on asjakohane. Näited eri liiki hädaolukordadele reageerimise moodulite jaoks vajalikest materiaalsetest vahenditest on esitatud rakendusotsustes 2014/762/EL ja (EL) 2019/570 (ELi elanikkonnakaitse mehhanism), näiteks materiaalsed vahendid, mis on seotud tule kustutamisega õhust või maapinnalt, nagu helikopterid, lennukid ja sõidukid, päästepaadid ja meditsiiniliseks evakuatsiooniks vajalikud lennuvahendid.

([731]) Kodanikukaitseabi – kodanikukaitse meeskonnad, eksperdid või moodulid koos varustusega ning katastroofiabi vahendid, mis on vajalikud katastroofi otseste tagajärgede leevendamiseks. Komisjoni 16. oktoobri 2014. aasta rakendusotsuse, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1313/2013/EL (liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta) rakenduseeskirjad ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsused 2004/277/EÜ, Euratom ja 2007/606/EÜ, Euratom (teatavaks tehtud numbri C(2014) 7489 all) (2014/762/EL) artikli 2 lõige 2.

▼M2

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse jaeeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([732]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([733]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([734]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([735]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([736]);

([732]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([733]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([734]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([735]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

([736]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).

▼M2

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles: a) tehakse kindlaks tema varade ja tegevuse peamised kahjulikud kliimamõjud, mis on olulised kliimamuutuste leevendamise seisukohast, sealhulgas mõju, mis tuleneb järgmisest: i) 1. valdkonna kasvuhoonegaaside heide ([737]); ii) 2. valdkonna kasvuhoonegaaside heide ([738]); iii) 3. valdkonna kasvuhoonegaaside heide ([739]); b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju kliimale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi; c) selgitatakse kavandatud meetmetega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava; d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset. 2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava

([737]) 1. valdkonna kasvuhoonegaaside heide on otsene kasvuhoonegaaside heide, mis tekib käitaja omanduses või kontrolli all olevatest allikatest, sealhulgas erakorralisest maismaa-, vee- ja õhutranspordist tulenev kasvuhoonegaaside heide.

([738]) 2. valdkonna kasvuhoonegaaside heide on kaudne kasvuhoonegaaside heide, mis tekib käitaja tarbitud elektrienergia tootmisel.

([739]) 3. valdkonna kasvuhoonegaaside heide hõlmab kogu väljapoole 2. valdkonda jäävat kaudset kasvuhoonegaaside heidet. Humanitaarabiorganisatsioonide CO_2 jalajälje arvutamise juhised: *Climate Charter, Humanitarian Carbon Calculator*, 2023, https://www.climate-charter.org/humanitarian-carbon-calculator/.

▼M2

	a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel; b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega; c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis muudab tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust; d) vastab tuletõrjeoperatsioonide osas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 517/2014 artiklile 11 ([740]).
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles: a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud vee ja mereressursside kaitsega, sealhulgas nende mõju veele ja mereressurssidele aladel, mis on kantud direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 6 sätestatud kaitsealade registritesse või kuuluvad muude samaväärsete riiklike või rahvusvaheliste liigituste või määratluste alla, kaasa arvatud tulekustutusvahtudes, tulekustutusvahendites ja tuleaeglustites sisalduvate kahjulike ainete (nagu per- ja polüfluoritud alküülühendid (PFAS)) negatiivne mõju veevarudele; b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi ning integreerides hädaolukordadele reageerimise kavandamisse sihipärase kasutamise (õigeaegsus ja töödeldav ala) ja asjakohasel tasandil töötlemise põhimõtted (eelistades võimaluse korral füüsilisi või muid kemikaalivabasid meetodeid); c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamisega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava; d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset. 2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel; b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega; c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis muudab tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust.

([740]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta ja määruse (EÜ) nr 842/2006 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 150, 20.5.2014, lk 195).

▼M2

(4) Üleminek ringmajandusele	1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles: a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud üleminekuga ringmajandusele, kaasa arvatud jäätmetekke, ([741]) -käitluse ja -töötlusega seotud mõju, sealhulgas ühekordselt kasutatavate ja ringlussevõetamatute toodete sagedase kasutamise, puuduliku jäätmekäitluse (nii ohtlikud kui ka tavajäätmed) ning keemiliste mõjurite ([742]) ja meditsiinijäätmete ([743]) ladustamise ja kõrvaldamise negatiivne mõju; b) määratakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2008/98/EÜ ([744]) kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi, sealhulgas meetmed kasutamata kaubavarude hävitamise vähendamiseks ja tootmisharu hea tava ajutise taristu kõrvaldamiseks, nagu on määratletud ELi ehitus- ja lammutusjäätmete protokollis ([745]); c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamisega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava; d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset. 2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel; b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega; c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis muudab tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles:

([741]) Nagu on määratletud komisjoni otsuse 2000/532/EÜ kohases jäätmete nimistus.

([742]) Näiteks tulekustutusvahtudes, tulekustutusvahendites ja tuleaeglustites kasutatavad ained.

([743]) t Rahvusvaheline Punase Risti Komitee, Medical Waste Management, 2011, kättesaadav aadressil: https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/publications/icrc-002-4032.pdf.

([744]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

([745]) ELi ehitus- ja lammutusjäätmete protokoll ja suunised, Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat, kättesaadav aadressil: https://single-market-economy.ec.europa.eu/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en.

▼M2

	a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud saastuse vältimise ja kontrolliga, kaasa arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ([746]) artikli 3 lõikes 2 määratletud õhku, vette või pinnasesse eralduvate saasteainete mõju, sealhulgas tulekustutusvahtudes, tulekustutusainetes ja tuleaeglustites leiduvate kahjulike ainete negatiivne mõju keskkonnasaaste tasemele ning haloonide kasutamise negatiivne mõju osoonikihi kahanemisele; b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi; c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamisega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava; d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset. 2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava a) põhineb parimatel läbipaistvalt avalikustatud kättesaadavatel teaduslikel tõenditel; b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega; c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis võib muuta tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust; d) vastab tuletõrjeoperatsioonide osas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1005/2009 ([747]) artiklile 13.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	1. Selle tegevuse teostaja on välja töötanud ja rakendanud kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava, milles: a) tehakse kindlaks tema varade ja toimingute peamised kahjulikud keskkonnamõjud, mis on seotud elurikkuse ja ökosüsteemide kaitsmise ja taastamisega, sealhulgas mõju järgmisele: i) elurikkuse seisukohast tundlikud alad (näiteks Natura 2000 alad ([748])) vastavalt direktiivi 92/43/EMÜ artiklile 3, direktiivi 2009/147/EÜ artiklile 4 ja direktiivi 2008/56/EÜ artikli 13 lõikele 4 või muude samaväärsete riiklike või rahvusvaheliste liigituste või määratluste alla kuuluvad alad ([749]);

([746]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

([747]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 286, 31.10.2009, lk 1).

([748]) Kantud Natura 2000 Vieweri loetellu, vt Euroopa Keskkonnaamet, Natura 2000 Network Viewer, https://natura2000.eea.europa.eu/.

([749]) Kaasa arvatud mõju, mis kaasneb katastroofiabi laagrite loomise ja käitamisega ning mõju, mis tuleneb ohtlike materjalide tahtmatust kasutamisest/lekkest suure elurikkusega aladel või suutmatusest kaitsta neid alasid ohtlike materjalidega seotud päästetööde ajal.

▼M2

	ii) maahõive ja maahõivehierarhia kohaldamine, nagu on kirjeldatud ELi mullastrateegias aastani 2030, sealhulgas katastroofiabi laagrite rajamisest ja keskpikast kuni pikaajalisest toimimisest tulenev olukord;
	b) määratakse kindlaks meetmed, mis on vajalikud selleks, et minimeerida tegevuse kindlakstehtud kahjulikku mõju keskkonnale, täites samal ajal hädaabiteenuse peamise eesmärgi, sealhulgas kavandatud meetmed ohtude minimeerimiseks elurikkuse seisukohast tundlikel aladel, näiteks integreerides hädaolukordadele reageerimise kavandamisse ruumiandmed elurikkuse seisukohast tundlike alade kohta ja hoolsuskohustused;
	c) selgitatakse kavandatud meetmete rakendamisega saavutatavat paranemise taset ja mis sisaldab nende meetmete rakendamise ajakava;
	d) jälgitakse ja dokumenteeritakse kindlaksmääratud meetmete rakendamist vastavalt ajakavale ja saavutatud paranemise taset.
	2. Kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse kava
	a) põhineb parimatel avalikult kättesaadavatel teaduslikel tõenditel;
	b) on välja töötatud konsulteerides asjaomaste sidusrühmade, kaasa arvatud keskkonnakaitseasutustega;
	c) ajakohastatakse, kui tegevuse tunnused ja selle elluviimine muutuvad märkimisväärselt viisil, mis võib muuta tegevuse kliima- ja keskkonnamõju laadi või ulatust.

14.2. **Üleujutusriski ennetamise ja üleujutuste vastase kaitse taristu**

Tegevuse kirjeldus

Tegevus on seotud struktuursete ([750]) ja mittestruktuursete ([751]) meetmetega, mille eesmärk on inimeste, ökosüsteemide, kultuuripärandi ja taristu kaitse üleujutuste eest kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/60/EÜ ([752]).

1. Võetud struktuursed meetmed hõlmavad järgmist:

a) kaldatammid, jõgede kaldavallid;

b) meretammid, tormitõusutõkked, kaitsemuulid, rannakaitsetammid ja lainemurdjad;

c) veekogu piirides ja sellest väljaspool asuvad puhverbasseinid üleujutuste tõkestamiseks ja kontrolliks looduslikes ja tehislikes äravooluvõrkudes;

([750]) Meetmed hõlmavad tsiviilrajatisi.
([751]) Meetmed ei hõlma tsiviilrajatisi.
([752]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiv 2007/60/EÜ üleujutusriski hindamise ja maandamise kohta (ELT L 288, 6.11.2007, lk 27).

▼M2

d) meetmed üleujutuste ohjamiseks, suurendades valgalade veesäilitusvõimet näiteks hajutatud puhverbasseinide või kanalisatsiooni ülevoolu reguleerivate struktuuride kasutamisega;

e) hüdraulilised struktuurid veevoolu reguleerimiseks, näiteks pumbajaamad, lüüsid, väravad;

f) settetõrje rajatised.

2. Võetud mittestruktuursed meetmed hõlmavad järgmist:

a) teavituskampaaniad üleujutusriski kohta;

b) üleujutusriski modelleerimine ja üleujutuste prognoosimine, üleujutusohu ja üleujutusriski kaartide koostamine;

c) üleujutusohtlike alade ruumiline planeerimine eesmärgiga vähendada üleujutusriski, näiteks piirangute kohaldamine maakasutusele ja kaitsetingimuste jõustamine ehitusnormide abil;

d) üleujutuste eest varajase hoiatamise süsteemid.

Tegevus hõlmab struktuursete või mittestruktuursete meetmete kavandamist, ehitamist, laiendamist, taastamist, ajakohastamist ja käitamist.

Selle kategooria tegevuste hulka ei kuulu ulatuslike looduspõhiste üleujutuste või põudade ohjamise ja märgalade taastamise meetmete kavandamine, rajamine, laiendamine ja käitamine, mis on hõlmatud tegevusega „Looduspõhised lahendused üleujutus- ja põuaohu ennetamiseks ja kaitseks“ (vt delegeeritud määruse XXXX/XXX I lisa jagu 3.1). Tegevuste hulka ei kuulu ka veetranspordi taristu, näiteks veeteed, sadamad ja jahisadamad (vt käesoleva lisa jagu 6.16), hädaolukorrale reageerimine üleujutuse korral (vt käesoleva lisa jagu 14.1), füüsiliste kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist käsitlev nõustamine (vt jagu 9.3) ning füüsilist kliimariskide juhtimist ja nendega kohanemist võimaldav tarkvara (vt jagu 8.4).

Selle kategooria tegevuste hulka ei kuulu selliste veekogu piirides asuvate veesäilitusstruktuuride ehitamine, muutmine või eemaldamine, mille tulemuseks on vee tõkestamine peamiselt hüdroenergia kasutamiseks või niisutamiseks.

Sellesse kategooriasse kuuluvat majandustegevust võib seostada NACE koodiga F42.91 vastavalt määrusega (EÜ) nr 1893/2006 kehtestatud majanduse tegevusalade statistilisele klassifikaatorile.

Kui selle kategooria majandustegevus vastab punktis 5 esitatud olulise panuse kriteeriumile, on tegevus määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetav tegevus, tingimusel et see vastab käesolevas jaos sätestatud tehnilistele sõelumiskriteeriumidele.

Tehnilised sõelumiskriteeriumid

Oluline panus kliimamuutustega kohanemisse

1. Majandustegevuse käigus on kasutusele võetud füüsilised ja mittefüüsilised lahendused (edaspidi „kohanemislahendused“), mis vähendavad oluliselt selle tegevuse seisukohast kõige olulisemaid füüsilisi kliimariske.

▼M2

2. Tegevuse seisukohast olulised füüsilised kliimariskid on kindlaks tehtud käesoleva lisa A liites loetletud riskide põhjal, hinnates põhjalikult kliimariske ja haavatavust järgmiste meetodite abil:

a) tegevuse kontroll, et teha kindlaks, millised käesoleva lisa A liites loetletud füüsilised kliimariskid võivad mõjutada majandustegevuse tulemuslikkust selle eeldatava kestuse jooksul;

b) kui hinnangute kohaselt võib tegevuse suhtes avalduda üks või mitu käesoleva lisa A liites loetletud füüsilist kliimariski, siis kliimariskide ja haavatavuse hindamine, et teha kindlaks majandustegevuse suhtes avalduvate füüsiliste kliimariskide olulisus;

c) selliste kohanemislahenduste hindamine, mis võivad vähendada kindlaks tehtud füüsilist kliimariski.

Kliimariskide ja haavatavuse hindamine on proportsionaalne tegevuse ulatuse ja

eeldatava kestusega, nii et:

a) tegevuse puhul, mille eeldatav kestus on lühem kui 10 aastat, kasutatakse hindamisel vähemalt kõige väiksema sobiva ulatusega kliimaprojektsioone;

b) kõigi muude tegevuste puhul kasutatakse hindamisel suurima võimaliku üksikasjalikkusega uusimaid kliimaprojektsioone olemasolevate tulevikustsenaariumide ([753]) puhul, mis on kooskõlas tegevuse eeldatava kestusega, sealhulgas kasutatakse suurte investeeringute puhul vähemalt 10–30 aasta kliimaprojektsioonide stsenaariume.

3. Kliimaprojektsioonid ja mõjuhindamine põhinevad parimatel tavadel ja olemasolevatel suunistel ning neis võetakse arvesse uusimaid teadusandmeid haavatavuse ja riski analüüsimise kohta ning asjaomaseid meetodeid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimaste aruannete, ([754]) eelretsenseeritud teadusväljaannete ja avatud lähtekoodiga ([755]) või tasuliste mudelitega.

4. Kasutusele võetud kohanemislahendused:

a) ei mõjuta negatiivselt kohanemispingutusi ega teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) on eelistatult looduspõhised lahendused ([756]) või tuginevad võimalikult suurel määral sinisele või rohelisele taristule ([757]);

c) on kooskõlas kohalike, valdkondlike, piirkondlike või riiklike kohanemiskavade ja -strateegiatega;

d) neid jälgitakse ja mõõdetakse eelnevalt kindlaks määratud näitajate alusel ning kui neid näitajaid ei saavutata, kaalutakse parandusmeetmete võtmist;

e) kui rakendatav lahendus on füüsiline ja hõlmab tegevust, mille tehnilised sõelumiskriteeriumid on täpsustatud käesolevas lisas, vastab lahendus põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohastele tehnilistele sõelumiskriteeriumidele, mis on sellele tegevusele kehtestatud.

([753]) Tulevikustsenaariumide hulka kuuluvad valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stsenaariumid RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ja RCP8.5.

([754]) Kliimamuutusi käsitlevad hindamisaruanded „Impacts, Adaptation and Vulnerability“, mida avaldab korrapäraselt valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), ÜRO organ kliimamuutustega seotud teadustulemuste hindamiseks, https://www.ipcc.ch/reports/.

([755]) Näiteks Copernicuse teenused, mida haldab Euroopa Komisjon.

([756]) Looduspõhised lahendused on määratletud kui „loodusest inspireeritud ja looduse toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, toovad samal ajal keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maismaa- ja merealadele rohkem ja mitmekesisemat loodust ning looduslikke elemente ja protsesse tänu kohalikele oludele kohandatud, ressursitõhusale ja süsteemsele sekkumisele“. Seega suurendavad looduspõhised lahendused elurikkust ja toetavad mitmesuguste ökosüsteemi teenuste osutamist (27.6.2023 versioon: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/environment/nature-based-solutions_en).

([757]) Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“ (COM(2013) 249 final).

▼M2

5. Et tegevust saaks käsitada määruse (EL) 2020/852 artikli 11 lõike 1 punktis b osutatud toetava tegevusena, tõendab ettevõtja praeguste ja tulevaste kliimariskide, sealhulgas ebakindluse hindamise ja usaldusväärsete andmete põhjal, et tegevus tagab sellise tehnoloogia, toote, teenuse, teabe või tava saavutamise või kasutamise edendamise, millel on üks järgmistest põhieesmärkidest:

a) suurendada teiste inimeste, looduse, kultuuripärandi, varade ja muu majandustegevuse vastupanuvõimet füüsilistele kliimariskidele;

b) aidata kaasa kohanemispingutustele, milles võetakse arvesse teisi inimesi, loodust, kultuuripärandit, varasid ja muud majandustegevust.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

(1) Kliimamuutuste leevendamine	Ei kohaldata
(3) Vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse	Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punkti 21 tähenduses ja kooskõlas direktiiviga 2008/56/EÜ, millega nõutakse eelkõige asjakohaste meetmete võtmist, et vältida või leevendada kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud tunnustega seotud mõju, võttes arvesse komisjoni otsust (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega. Tegevus vastab direktiivi 2000/60/EÜ ([758]) sätetele, eelkõige kõigile selle direktiivi artiklis 4 sätestatud nõuetele. Kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 4 ja eelkõige selle artikli lõikega 7 korraldatakse projekti mõju hindamine, et hinnata selle kogu võimalikku mõju sama valgala veekogude seisundile ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele, võttes eelkõige arvesse rändekoridore, vabalt voolavaid jõgesid või ökosüsteeme, mille seisund on lähedal häirimata olekule. Hindamine põhineb hiljutistel, põhjalikel ja täpsetel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on hüdromorfoloogiliste muutuste suhtes eriti tundlikud, ning veekogu seisundi eeldatava muutumise kohta uute tegevuste tagajärjel. Hindamisel võetakse eelkõige arvesse projekti kumulatiivset mõju valgala muule olemasolevale või kavandatavale taristule. Selle mõjuhindamise põhjal on kindlaks tehtud, et projekt on konstruktsiooni, asukoha ja leevendusmeetmete seisukohast kavandatud nii, et see vastab ühele järgmistest tingimustest:

([758]) Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materiaalõiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi/ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnaalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaproportsionaalselt kulukad/tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.

▼M2

a) projekt ei halvenda sellega seotud konkreetse veekogu seisundit ega ohusta selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist;

b) kui projekt võib halvendada sellega seotud konkreetse veekogu seisundit või ohustada selle hea seisundi või potentsiaali saavutamist, pole see halvenemine märkimisväärne ja see on põhjendatud üksikasjaliku kulude-tulude analüüsiga, mis näitab mõlema järgmise tingimuse täidetust:

   i) ülekaalukad avaliku huviga seotud põhjused või asjaolu, et kavandatud navigatsioonitaristu projektist eeldatavalt kliimamuutuste leevendamise/nendega kohanemise seisukohast saadav kasu kaalub üles vee seisundi halvenemisest tuleneva kulu keskkonnale ja ühiskonnale;

   ii) asjaolu, et tehnilise teostatavuse või ebaproportsionaalsete kulude tõttu ei ole võimalik ülekaaluka avaliku huviga arvestada või tegevusega taotletavaid hüvesid saavutada alternatiivsete vahenditega, mis tooksid kaasa paremad keskkonnaalased tulemused (nagu looduspõhised lahendused, alternatiivne asukoht, olemasolevate taristute taastamine/renoveerimine või selliste tehnoloogiate kasutamine, mis ei tõkesta jõevoolu).

Rakendatakse kõiki tehniliselt teostatavaid ja ökoloogiliselt asjakohaseid leevendusmeetmeid, et vähendada kahjulikku mõju veele ning veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.

Vajaduse korral ja sõltuvalt mõjutatud veekogudes looduslikult esinevatest ökosüsteemidest hõlmavad leevendusmeetmed järgmist:

a) meetmed, millega tagatakse tingimused, mis on võimalikult lähedal häirimatule püsimisele, sealhulgas meetmed piki- ja põikisuunalise pidevuse, minimaalse ökoloogilise vooluhulga ja settevoolu tagamiseks;

b) meetmed veeliikide morfoloogiliste tingimuste ja elupaikade kaitsmiseks või parandamiseks;

c) meetmed eutrofeerumise kahjuliku mõju vähendamiseks.

Nende meetmete tõhusust jälgitakse seoses volituse või loaga, milles on kehtestatud tingimused, mille eesmärk on saavutada mõjutatud veekogu hea seisund või potentsiaal.

Projekt ei ohusta püsivalt hea seisundi/potentsiaali saavutamist ühegi samas valgalapiirkonnas asuva veekogu puhul.

Lisaks eespool osutatud leevendusmeetmetele ja kui see on asjakohane, rakendatakse kompensatsioonimeetmeid tagamaks, et projekt ei halvenda üldiselt sama valgalapiirkonna veekogude seisundit. Selleks taastatakse samas valgalapiirkonnas (piki- või põikisuunaline) pidevus ulatuses, mis kompenseerib pidevuse katkemise, mille kavandatav navigatsioonitaristu projekt võib põhjustada. Kompensatsioonimeetmete võtmisega alustatakse enne projekti elluviimist.

▼M2

(4) Üleminek ringmajandusele	Käitajad piiravad ehitus- ja lammutusprotsessides jäätmeteket ning võtavad arvesse parimat võimalikku tehnikat. Vähemalt 70 % tavajäätmeteks liigitatud ehitus- ja lammutusjäätmetest (kaalu alusel) (v.a otsusega 2000/532/EÜ kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 osutatud looduslik materjal), mis on tekkinud ehitusplatsil, valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas jäätmete kasutamiseks tagasitäitena muude ainete asemel, tuginedes jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile ([759]). Käitajad kasutavad valikulist lammutamist, et võimaldada ohtlike ainete kõrvaldamist ja ohutut käitlemist ning hõlbustada korduskasutamist ja kvaliteetset ringlussevõttu.
(5) Saastuse vältimine ja tõrje	Et vältida ja leevendada sademevee ohtlikku ülevoolu kombineeritud reovee kogumise süsteemist, on rakendatud asjakohaseid meetmeid, mis võivad hõlmata säästvaid äravoolusüsteeme linnapiirkonnas, eraldi sademevee kogumise süsteeme, säilitusmahuteid ja esimese loputusvee puhastamist.
(6) Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine	Tegevus vastab käesoleva lisa D liites sätestatud kriteeriumidele. Lisaks tuleb tagada järgmine: a) ELis Natura 2000 aladel: tegevus ei avalda Natura 2000 aladele olulist mõju, pidades silmas nende kaitse-eesmärke nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 3 kohaselt tehtud asjakohase hindamise alusel; b) ELis mis tahes alal: tegevus ei kahjusta direktiiviga 92/43/EMÜ ja direktiiviga 2009/147/EÜ kaitstud liikide populatsioonide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist. Tegevus ei kahjusta ka asjaomaste ja direktiiviga 92/43/EMÜ kaitstud elupaigatüüpide soodsa kaitsestaatuse taastamist või säilitamist; c) ELis hoitakse ära invasiivsete võõrliikide sissetoomine või ohjatakse nende levikut kooskõlas määrusega (EL) nr 1143/2014; d) väljaspool ELi toimub tegevus kooskõlas elupaikade ja liikide kaitsega ning invasiivsete võõrliikide ohjamisega seotud kohaldatava õigusega.

([759]) ELi ehitus- ja lammutusjäätmete protokoll ja suunised, Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat (europa.eu) https://single-market-economy.ec.europa.eu/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en.

▼B

A liide

II. KLIIMAGA SEOTUD OHTUDE LIIGITUS [1]

	Temperatuuriga seotud ohud	Tuulega seotud ohud	Veega seotud ohud	Tahke massiga seotud ohud
Krooniline	Muutuv temperatuur (õhu, magevee, merevee)	Muutuv tuulerežiim	Muutuv sademeterežiim ja muutuvad sademeliigid (vihm, rahe, lumi/jää)	Rannikuerosioon
	Kuumastress		Sademete hulga või veerežiimi muutlikkus	Mulla degradeerumine
	Temperatuuri kõikumine		Ookeanide hapestumine	Mullaerosioon
	Igikeltsa sulamine		Soolase vee sissetung	Maavoole
			Meretaseme tõus	
			Veestress	
Akuutne	Kuumalaine	Tsüklon, orkaan, taifuun	Põud	Laviin
	Külmalaine	Torm (sh lume-, tolmu- ja liivatorm)	Suur sademete hulk (vihm, rahe, lumi/jää)	Maalihe
	Metsa- või maastikupõleng	Tornaado	Üleujutus (ranniku, jõe, põhjavee, paduvihmast põhjustatud)	Maapinna vajumine
			Liustikujärve kallaste murdumine	

[1] Kliimaga seotud ohtude loend selles tabelis on mitteammendav ning see on üksnes soovituslik loend, milles on esitatud kõige levinumad ohud, mida tuleb kliimariskide ja haavatavuse hindamisel minimaalselt arvesse võtta.

▼B

B liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID VEE JA MERERESSURSSIDE KESTLIKUKS KASUTAMISEKS JA KAITSEKS

Veekvaliteedi säilitamise ja veestressi vältimisega seotud keskkonnaseisundi halvenemise riskid tehakse kindlaks ja neid käsitletakse, et saavutada määruse (EL) 2020/852 artikli 2 punktides 22 ja 23 määratletud vee hea seisund ja hea ökoloogiline potentsiaal kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ [1] ning kooskõlas direktiivi kohase vee kasutamise ja kaitse majandamise kavaga, mis töötatakse võimaliku mõjutatava veekogu või selliste veekogude jaoks välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides.

Kui vastavalt direktiivile 2011/92/EL viiakse ellu keskkonnamõju hindamine ja see hõlmab veele avaldatava mõju hindamist kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, ei ole vaja mõju veele muu hindamise raames hinnata, kui tuvastatud riskid on kõrvaldatud.

►M2 Tegevus ei takista mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ega halvenda sellist mereala keskkonnaseisundit, mis on juba hea direktiivi 2008/56/EÜ [2] artikli 3 punkti 5 tähenduses, võttes arvesse komisjoni otsust (EL) 2017/848 seoses nende tunnuste asjakohaste kriteeriumide ja metoodikastandarditega. ◄

[1] Kolmandates riikides elluviidava tegevuse puhul kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega või rahvusvaheliste standarditega, millel on samaväärsed vee hea seisundi ja hea ökoloogilise potentsiaali eesmärgid, tuginedes samaväärsetele menetlus- ja materiaalõiguse normidele, st vee kasutamise ja kaitse majandamise kavale, mis töötatakse välja asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides ja millega tagatakse, et 1) hinnatakse tegevuse mõju potentsiaalselt mõjutatud veekogu(de) kindlakstehtud seisundile või ökoloogilisele potentsiaalile ning 2) hoitakse ära vee hea seisundi / ökoloogilise potentsiaali halvenemine või selle saavutamise takistamine või kui see ei ole võimalik, siis 3) põhjendatakse seda selliste paremate keskkonnaalaste alternatiivide puudumisega, mis pole ebaproportsionaalselt kulukad / tehniliselt võimatud, ning võetakse kõik võimalikud meetmed, leevendamaks kahjulikku mõju veekogu seisundile.

[2] Direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 5 esitatud määratluses on eelkõige sätestatud, et hea keskkonnaseisund määratakse kindlaks kõnealuse direktiivi I lisas sätestatud kvalitatiivsete tunnuste alusel.

▼B

C liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID SAASTUSE VÄLTIMISEKS JA TÕRJEKS SEOSES KEMIKAALIDE KASUTAMISE JA ESINEMISEGA

Tegevus ei vii järgmiste toodete tootmise, turule laskmise ega kasutamiseni:

a) määruse (EL) 2019/1021 I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud ained, mis esinevad tahtmatu jälgsaastena;

b) elavhõbe ja elavhõbedaühendid, nende segud ja elavhõbedat sisaldavad tooted, nagu on määratletud määruse (EL) 2017/852 artiklis 2;

c) määruse (EÜ) nr 1005/2009 I või II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes;

d) direktiivi 2011/65/EL II lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus selle direktiivi artikli 4 lõike 1 nõuetele;

e) määruse (EÜ) 1907/2006 XVII lisas loetletud ained eraldi, segudes või toodetes, välja arvatud juhul, kui tagatud on täielik vastavus nimetatud lisas sätestatud nõuetele;

►M2 f) ained – kas eraldi, segudes või toodetes –, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele ja mis määrati kindlaks vastavalt kõnealuse määruse artikli 59 lõikele 1 vähemalt 18 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes ([1]). ◄

►M2 ———————— ◄

►M2 Lisaks ei too tegevus kaasa selliste muude ainete – kas eraldi, segudes või toodetes – tootmist, sisaldust lõpptootes või -toodangus või turulelaskmist, mille sisaldus on üle 0,1 massiprotsendi ning mis vastavad määruse (EÜ) nr 1272/2008 kriteeriumidele ühes määruse (EÜ) 1907/2006 artiklis 57 nimetatud ohuklassis või -kategoorias, välja arvatud juhul, kui käitajad on hinnanud ja dokumentidega tõendanud, et turul ei ole muid sobivaid alternatiivseid aineid ega tehnoloogiaid ning et neid kasutatakse kontrollitud tingimustes ([2]). ◄

([1]) Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi punktis f osutatud ainete tootmise, turulelaskmise või kasutamise keelust tehtud erandid.

([2]) Pärast seda, kui komisjon on avaldanud kemikaalide olulise kasutuse horisontaalsed põhimõtted, vaatab ta läbi selles lõigus osutatud ainete tootmise, lõpptoodes või -toodangus oleva sisalduse või turulelaskmisega seotud keelust tehtud erandid.

▼B

D liide

PÕHIMÕTTE „EI KAHJUSTA OLULISELT“ KOHASED ÜLDKRITEERIUMID ELURIKKUSE JA ÖKOSÜSTEEMIDE KAITSEKS JA TAASTAMISEKS

Lõpule on viidud keskkonnamõju hindamine või sõelumismenetlus ([1]) kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ([2]).

Kui keskkonnamõju hindamine on ellu viidud, rakendatakse keskkonna kaitsmiseks vajalikke leevendus- ja kompensatsioonimeetmeid.

Elurikkuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi objektid ja võtmetähtsusega elurikkad alad ning muud kaitsealad) või nende läheduses asuvate objektide/tegevuskohtade puhul on vajaduse korral ellu viidud asjakohane hindamine ([3]) ja selle järelduste põhjal rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid ([4]).

([1]) Menetlus, mille abil pädev asutus otsustab, kas direktiivi 2011/92/EL II lisas loetletud projektide suhtes tuleks kohaldada keskkonnamõju hindamist (nagu osutatud kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 2).

([2]) Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormidega või rahvusvaheliste standarditega, millega nõutakse keskkonnamõju hindamise või sõelumismenetluse lõpuleviimist, näiteks kooskõlas IFC 1. tulemusstandardiga keskkonna- ja sotsiaalsete riskide hindamise ja juhtimise kohta („Assessment and Management of Environmental and Social Risks“).

([3]) Vastavalt direktiividele 2009/147/EÜ ja 92/43/EMÜ. Kolmandates riikides toimuva tegevuse puhul kooskõlas samaväärsete kohaldatavate siseriiklike õigusnormide või rahvusvaheliste standarditega, mille eesmärk on looduslike elupaikade ja elusloodusliku kaitse ning milles nõutakse 1) sõelumismenetluse elluviimist, et teha kindlaks, kas konkreetse tegevuse puhul on vajalik kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva võimaliku mõju asjakohane hindamine, 2) sellise asjakohase hindamise elluviimist, kui sõelumismenetluses on selle vajalikkus kindlaks tehtud, näiteks kooskõlas IFC 6. tulemusstandardiga elurikkuse kaitse ja elusloodusvarade säästva majandamise kohta („Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources“).

([4]) Need meetmed on kindlaks määratud tagamaks, et projektil, kaval või tegevusel ei ole olulist mõju kaitseala kaitse-eesmärkidele.